

DZIENNIK RZĄDOWY

dla

okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie.

Rok 1854.

Oddział pierwszy.

Część XLVI.

Wydana i rozesłana dnia 25 Stycznia 1855. .

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Verwaltungs-Gebiet der Statthalterei in Lemberg.

Jahrgang 1854.

Erste Abtheilung.

XLVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. Jänner 1855.

Patent cesarski z dnia 9 Sierpnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część LXXIII, Nr. 208, wydana dnia 22 Sierpnia 1854,

obowiązujący we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego zaprowadza się nowa ustawa o postępowaniu sądowem w sprawach niespornych, która w Królestwie Lombardzko-Weneckim w Województwie Serbskiem i w Banacie Temeskim z dniem 1 Listopada 1854 r., w każdym zaś innym kraju koronnym w tym dniu zyska moc obowiązującą, w którym się tamże rozpocznie działanie nowej organizacji sądowej.

My Franciszek Józef Piérwszy,

z B o ż é j ł a s k i C e s a r z A u s t r y a c k i;
**Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi,
 Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskanii i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzacyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Widyjskiej; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.**

Pragnąc urządzić postępowanie sądowe w sprawach niespornych we wszystkich Naszych krajach koronnych w sposób jednostajny i zgodny z przepisami prawa cywilnego, uchwaliliśmy po wysłuchaniu Naszych Ministrów, i zasięgnięciu zdania Naszej Rady Państwa, co następuje:

I.

We wszystkich Naszych krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, zaprowadzona zostaje załączona ustawa o postępowaniu sądowem w sprawach niespornych.

Kaiserliches Patent vom 9. August 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, LXXIII. Stück, Nr. 208, ausgegeben am 22. August 1854).

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze,

wodurch ein neues Gesetz über das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten außer Streit-
sachen eingeführt wird, welches im lombardisch-venezianischen Königreiche, in der serbischen
Wojwodtschaft und dem Temeser Banate am 1. November 1854, und in jedem der übrigen
Kronländer mit dem Tage in Geltung zu treten hat, an welchem daselbst die Wirksamkeit der
neuen Gerichts-Organisation beginnen wird.

Wir Franz Joseph der Erste,
von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;
König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Vene-
digs, von Dalmazien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien
und Ilirien, König von Jerusalem &c.; Erzherzog von Oesterreich;
Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von
Salzburg, Steyer, Kärnthén, Krain und der Bukowina; Großfürst
von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und
Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla;
von Ansbach und Bator, von Teschen, Triaul, Ragusa, und Zara;
gefürsteter Graf von Habsburg und Tyrol, von Kyburg, Görz und
Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und
Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenems, Feldkirch,
Bregenz, Sonnenberg &c.; Herr von Triest, von Katarro und auf
der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodtschaft Serbien &c. &c.

haben, um das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheit außer Streitfachen in allen
Unseren Kronländern auf eine gleichförmige und mit den Vorschriften des bürgerlichen
Rechtes übereinstimmende Weise zu regeln, nach Vernehmung Unserer Minister und
Anhörung Unseres Reichsrathes beschlossen, wie folgt:

I.

In allen Unseren Kronländern, mit Ausnahme der Militärgränze, wird das bei-
liegende Gesetz über das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten außer Streit-
sachen eingeführt.

II.

Moc obowiązująca onego zaczyna się w każdym kraju koronnym od tego dnia, w którym nowa organizacja sądów tamże w życie zaprowadzoną będzie.

Dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego i dla Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim wyznacza się 1 Listopad 1854 r. jako dzień, w którym się działanie niniejszej ustawy rozpocznie.

III.

Gdy niniejsza ustawa działać rozpocznie, w każdym kraju koronnym utracą moc obowiązującą wszystkie dawniejsze przepisy, odnoszące się do przedmiotów niniejszej ustawy.

IV.

Tam gdzie zaprowadzone są komisje siérociniéskie i spólne kasy siérociniéskie, nalezy a¿ do stanowczego urzãdzenia tychże instytucyj trzymac sié szczególowych instrukcyj, ju¿ wydanych lub wydać sié majãcych, tak co do administracji majãtku siérot, tudzie¿ obrachowania i postępowania kasowego z pieniãdźmi siérociniéskimi, jako té¿ co do wpływu komisyj siérociniéskich na załatwianie rachunków opiekuńczych i kuratorskich.

V.

W sprawach niespornych, odnoszących się do ksiąg publicznych, nalezy zachowac przepisy szczególowe, obowiązujące w pojedynczych krajach koronnych.

Nasz Minister Sprawiedliwosci poleczone sobie ma wykonanie niniejszego patentu.

Dan w Naszym glównym i stolécznym mieście Wiedniu w dniu dziewiatym miesiãca Sierpnia tysiac ósmset piécdziesiatého czwartého roku, Naszego panowania w roku szóstym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Za najwyższym rozkazem:

W. Wacek m. p.

II.

Die verbindliche Kraft desselben beginnt in jedem Kronlande mit dem Tage, an welchem daselbst die neue Gerichts-Organisation in Wirksamkeit tritt.

Für das lombardisch-venezianische Königreich und die serbische Wojwodschast mit dem Temeser Banate wird der Tag der Wirksamkeit des gegenwärtigen Gesetzes auf den 1. November 1854 bestimmt.

III.

Mit dem Beginne der Wirksamkeit dieses Gesetzes werden in jedem Kronlande alle früher bestandenen, auf die Gegenstände desselben sich beziehenden Vorschriften außer Kraft gesetzt.

IV.

Wo Waisenkommisionen und gemeinschaftliche Waisenkassen bestehen, ist sich bis zur definitiven Einrichtung dieser Institute an die darüber erlassenen oder zu erlassenden besonderen Instruktionen sowohl in Beziehung auf die Verwaltung des Waisenvermögens, sowie auf die Verrechnung und kassemäßige Gebarung der Waisengelder, als auch in Beziehung auf die Einflußnahme der Waisenkommisionen bei Erledigung der Vormundschafts- und Kuratels-Rechnungen zu halten.

V.

In denjenigen Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen, welche sich auf die öffentlichen Bücher beziehen, sind die besonderen für dieselben nach Verschiedenheit der Kronländer bestehenden Vorschriften zu beobachten.

Unser Minister der Justiz ist mit dem Vollzuge dieses Patentes beauftragt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am neunten des Monates August im Eintausend achthundert vier und fünfzigsten, Unserer Reiche im sechsten Jahre.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol Schauenstein m. p.   **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

W. Wazek m. p.

U s t a w a

o

postępowaniu sądowem w sprawach niespornych.

Rozdział pierwszy.

U r z ą d z e n i a o g ó l n e.

§. 1.

W sprawach niespornych sąd winien postępować albo z urzędu, albo na prośbę stron tak dalece tylko, jak ustawy nakazują.

§. 2.

Przy pełnieniu sądownictwa w sprawach niespornych sąd winien nie tylko zachowywać ściśle przepisy ogólne, wydane w przedmiocie rozpraw i rozporządzeń prawnych, lecz winien także z urzędu mieć staranie o osobach zostających pod szczególną opieką ustaw, a w przypadkach, w ustawie bliżej oznaczonych, także o bezpieczeństwo osób innych.

W szczególności obowiązany jest:

1. Równie i w sprawach niespornych nie przekraczać granic sądownictwa swego, w razie danym odesłać strony do sądu właściwego.
2. Osobom nie mającym prawa stawania osobiście przed sądem, nie pozwolić, żeby jakiegokolwiek interesa prawne przedsiębrały bez przybrania prawnych zastępców swoich.
3. Rozpoznawać ściśle pełnomocnictwa i dokumenta legitymacyjne osób, nie działających w imieniu własnem, i w razie potrzeby zatrzymać takowe w aktach, i
4. Czuwać nad tém, żeby żaden interes prawny nie był zawarty bez przybrania tych, których wysłuchanie lub zezwolenie do ważności onegoż jest potrzebne.
5. Wszelkie okoliczności i stosunki, mające wpływ na rozrządzenie sądu, sąd winien rozpoznawać z urzędu, wysłuchać w tym przedmiocie sameż strony

Obowiązek
sędziego
postępowania
z urzędu.

G e s e z

über das

gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.

Erstes Hauptstück.

Allgemeine Anordnungen.

§. 1.

In nicht streitigen Rechtsangelegenheiten hat das Gericht von Amtswegen oder auf Ansuchen der Parteien nur in soferne vorzugehen, als es die Geseze anordnen.

Pflicht des
Richters von
Amtswegen zu
verfahren.

§. 2.

Bei Verwaltung der Gerichtsbarkeit außer Streitsachen hat das Gericht nicht nur die allgemeinen Vorschriften über die Erfordernisse rechtsgiltiger Verhandlungen und Verfügungen genau zu beobachten, sondern auch für die unter dem besonderen Schutze der Geseze stehenden Personen, und in den im Geseze näher bestimmten Fällen auch für die Sicherheit anderer Personen von Amtswegen zu sorgen.

Es soll insbesondere:

1. Auch in nicht streitigen Rechtsangelegenheiten die Gränzen seiner Gerichtsbarkeit nicht überschreiten, allenfalls die Parteien an das zuständige Gericht verweisen.

2. Personen, welche selbst vor Gericht zu stehen nicht berechtigt sind, keine Rechtsgeschäfte ohne Zuziehung ihrer gesetzlichen Vertreter vornehmen lassen.

3. Die Vollmachten und Legitimazions-Urkunden der Personen, die nicht im eigenen Namen handeln, genau prüfen, und nöthigenfalls bei den Akten zurückbehalten, und

4. darüber wachen, daß kein Rechtsgeschäft ohne Zuziehung derjenigen, deren Vernehmung oder Einwilligung zur Giltigkeit desselben nothwendig ist, abgeschlossen werde.

5. Alle Umstände und Verhältnisse, welche auf die richterliche Verfügung Einfluß haben, hat das Gericht von Amtswegen zu untersuchen, darüber die Parteien selbst,

lub inne osoby, mające wiadomość o tém, a w razie potrzeby także i biegłych, lub w inny stósowny sposób czynić dochodzenia, i żądać wszelkich dokumentów, służących do bliższego wyjaśnienia rzeczy.

6. W sprawach niespornych sąd obowiązany jest zważać na takie okoliczności, które strony wprawdzie nie przytoczyły, lecz o których w inny sposób pozyskał wiadomość, a w szczególności na dawniejsze rozprawy sądowe w tym samym przedmiocie.

7. Jak dalece rozporządzenia w przedmiotach sądownictwa dobrowolnego zależą od dochodzenia kwestyj prawnych spornych, lub od okoliczności, które tylko wyjaśnić się dadzą w drodze prowadzenia formalnego dowodu, sąd nie powinien przedwczesnie rozstrzygać praw stron, lecz albo natychmiast wprowadzić rzecz na drogę rozprawy prawnej, albowież strony odesłać na drogę prawa, zarazem zaś, gdy tego szczegółowe przepisy wymagają, starać się o to, żeby do rozstrzygnięcia sporu bezpieczeństwo daném, lub położenie rzeczy niezmienném zostało.

8. Jeżeli sąd odrzuci prośbę, winien jest w rozwiązaniu swoim wyrazić powody, dla których żądanie odrzuconém zostało, również udzielić objaśnień, co do poprawienia błędów podania, lub przedłożonych dokumentów.

9. Jak dalece sąd z urzędu swego winien jest nastawać na ukończenie sprawy, powinien stronom i prawnym ich zastępcom wyznaczyć stósowne termina do wykonania udzielonych im poleceń, a po bezskutecznym ich upływie użyć prawnych środków przymusu. (§. 19.).

Sąd wprawdzie powinien:

10. Nie zaniedbywać żadnej ostrożności, służącej do bezpieczeństwa swego i stron, lecz z drugiej strony nie powinien wyrządzać stronom szkody przez powątpiewanie i bojaźliwość, lub odrzucając prośby dla braku formalności nie istotnych.

11. Przy zawieraniu kontraktów zważać należy na to, żeby zamiar stron wyrażonym był dokładnie, żeby nie zachodziło nieporozumienie co do skutków prawnych umowy, żeby zachowaną była forma do ważności ich potrzebna, tudzież żeby zapobiedz wszelkim sporom, przez ułożenie dokładne i jasne dokumentów.

§. 3.

W tych krajach koronnych, w których zaprowadzona jest ustawa o notaryuszach, sąd może, jeżeli to jest z korzyścią dla stron, upoważnić notaryuszów publicznie ustanowionych jako komisarzy sądowych w ich okręgach do uskutecznienia takich czynności w sprawach niespornych, które nie zależą od uprzedniego rozstrzygnięcia sądu.

oder andere von der Sache unterrichtete Personen, nöthigenfalls auch Sachverständige zu vernehmen, oder auf andere schickliche Art Erkundigungen einzuziehen, und alle zur näheren Aufklärung dienlichen Urkunden abzufordern.

6. In nicht streitigen Rechtsfachen ist das Gericht auch auf die von den Parteien nicht angebrachten, aber ihm auf andere Art bekannt gewordenen Thatumstände, und vorzüglich auf frühere gerichtliche Verhandlungen über dieselbe Angelegenheit Bedacht zu nehmen verpflichtet.

7. In soferne die Verfügungen über Gegenstände der freiwilligen Gerichtsbarkeit von der Erörterung streitiger Rechtsfragen, oder von Thatumständen abhängen, die sich nur durch ein förmliches Beweisverfahren in's Klare setzen lassen, soll das Gericht über die Rechte der Parteien nicht voreilig entscheiden, sondern entweder sogleich die rechtliche Verhandlung einleiten, oder die Betheiligten auf den Rechtsweg weisen, und, soweit es besondere Vorschriften verordnen, dafür sorgen, daß bis zum Ausgange des Rechtsstreites Sicherheit geleistet, oder die Lage der Sache nicht geändert werde.

8. Wird ein Gesuch abgeschlagen, so sind in dem Bescheide die Gründe, aus denen das Begehren nicht stattfindet, auszudrücken, oder über die Verbesserung der Fehler der Eingabe oder der vorgelegten Urkunden die erforderliche Belehrung zu ertheilen.

9. In soferne das Gericht von Amtswegen auf die Beendigung des Geschäftes zu dringen verpflichtet ist, müssen den Parteien und ihren gesetzlichen Vertretern zur Vollziehung der erteilten Aufträge angemessene Fristen bestimmt werden, und es sind nach fruchtlosem Verlaufe derselben die gesetzlichen Zwangsmittel (§. 19) anzuwenden.

Das Gericht soll zwar:

10. Keine zu seiner und der Theilnehmenden Sicherheit nöthige Vorsicht vernachlässigen, aber den Parteien auch nicht durch Zweifelsucht und Angstlichkeit, oder durch Zurückweisung der Gesuche wegen Mangels unwesentlicher Förmlichkeiten Schaden verursachen.

11. Bei Abschließung der Verträge muß darauf Bedacht genommen werden, daß die Absicht der Parteien deutlich ausgedrückt, über die rechtlichen Folgen der Übereinkunft keinem Mißverstände Raum gegeben, die zur Giltigkeit derselben nöthige Form beobachtet und durch vollständige und klare Fassung der Urkunden allen Streitigkeiten vorgebeugt werde.

§. 3.

In denjenigen Kronländern, in welchen eine Notariats-Ordnung eingeführt ist, können die öffentlich bestellten Notare, wenn es zum Vortheile der Parteien gereicht, von dem Gerichte in ihrem Bezirke als Gerichtskommissäre zur Vornahme derjenigen Akte in Geschäften außer Streitsachen ermächtigt werden, welche nicht durch eine vorgehende richterliche Entscheidung bedingt sind.

§. 4.

Do sądów powiatowych, urzędów powiatowych, jako sądów powiatowych (sądów stolicowych, pretur) strony mogą, według wyboru swego wnosić prośby na piśmie lub ustnie, jeżeli szczegółowe przepisy nie stanowią wyjątku.

Do trybunału pierwszej instancji prośby należy w powszechności podawać na piśmie. Tylko w okolicznościach na szczególny wzgląd zasługujących należy uczynić wyjątek, i prośby wniesione ustnie przyjąć do protokołu.

Prośby pisemne winny być spisane w języku używanym w sądzie, a co do formy powinny być ułożone według ogólnych przepisów ustawy procesowej. Alegata nie w takim języku spisane, załączone być powinny w przekładzie wiarygodnym.

§. 5.

W sprawach niespornych w powszechności nikt nie jest obowiązany przybić adwokata. Jednakże sądy mogą takim stronom, które się naprzykrzają powtórnie podaniami błędnymi lub nieprzypuszczalnymi, nakazać, żeby podania swoje adwokatowi ułożyć i podpisać kazaly, jeżeli adwokaci znajdują się w siedzibie sądu.

§. 6.

Rezolucje sądowe w sprawach niespornych mogą być także doręczone domownikom. Doręczenie do rąk strony lub jej rzecznika, zaopatrzonego pełnomocnictwem należytem, wtenczas tylko miejsce mieć powinno, gdy tego ustawa wyraźnie wymaga, lub jeżeli sędzia z powodu dokumentów oryginalnych, załączonych do rezolucji lub do podania rozwiązanego, lub z innych powodów to szczególnie za potrzebne uzna.

§. 7.

Co się tycze obliczenia terminów, w sprawach niespornych należy zachować przepisy, obowiązujące w postępowaniu procesowym.

Jeżeli w przedmiotach niespornych nakazaną została jaka czynność w dni ferjalne, takowa nie może z tego powodu podlegać działaniu o nieważność. Czynności nagle sąd nawet w niedziele i święta skutecznie jest obowiązany.

§. 8.

Ażeby dokumenta prywatne wystawione wprawdzie w monarchii austryackiej, lecz zewnątrz kraju koronnego, w którym sąd ma siedzibę swoją, miały przed sądem moc dowodu w sprawach niespornych, muszą być uwierzytelnione sądowo. Tam gdzie zaprowadzona jest instytucja notaryuszów, uwierzytelnienie może być skuteczniem także przez notaryusza publicznego. Sędzia może według

Forma prośb.

O przybić-
niu rzecznik-
ków.O doręczeniu
rezolucyj.Obliczenie
terminów.Moc dowodu
dokumentów.

§. 4.

Bei den Bezirksgerichten, Bezirksämtern als Bezirksgerichten (Stublrichterämtern, Präturen) haben die Parteien, wenn nicht besondere Vorschriften eine Ausnahme festsetzen, die Wahl, ihre Gesuche schriftlich oder mündlich anzubringen. Form der Gesuche.

Bei den Gerichtshöfen erster Instanz sind die Gesuche in der Regel schriftlich anzubringen. Nur unter rücksichtswürdigen Umständen sind hievon Ausnahmen zu machen und mündlich angebrachte Gesuche zu Protokoll zu nehmen.

Schriftliche Gesuche müssen in einer der bei Gericht üblichen Sprachen geschrieben und hinsichtlich der allgemeinen Erfordernisse der Form nach den Vorschriften der Prozeß-Ordnung eingerichtet seyn. Von den nicht in einer dieser Sprachen verfaßten Beilagen müssen beglaubigte Uebersetzungen beigelegt werden.

§. 5.

In nicht streitigen Rechtsfachen ist in der Regel Niemand schuldig, sich eines Advokaten zu bedienen. Jedoch können die Gerichte Parteien, von welchen sie zu wiederholten Malen mit fehlerhaften oder unzulässigen Gesuchen behelliget werden, wenn im Gerichtsorte Advokaten bestehen, verhalten, ihre Eingaben von einem Advokaten verfaßten und unterschreiben zu lassen. Gebrauch des Sachwalter.

§. 6.

Die gerichtlichen Erlässe in nicht streitigen Rechtsfachen können auch den Hausgenossen zugestellt werden. Die Zustellung an die Partei selbst, oder an ihren mit gehöriger Vollmacht versehenen Sachwalter ist nur in denjenigen Fällen anzuordnen, wo sie das Gesetz ausdrücklich vorschreibt, oder wo der Richter wegen der Original-Urkunden, welche der Entscheidung oder dem erledigten Gesuche beiliegen, oder aus anderen Gründen größere Vorsicht zu gebrauchen nothwendig findet. Zustellung der Erledigungen

§. 7.

Hinsichtlich der Berechnung der Fristen haben in Angelegenheiten außer Streitfachen die für das Prozeßverfahren bestehenden Vorschriften zu gelten. Berechnung der Fristen.

An Ferialtagen über Gegenstände außer Streitfachen getroffene Verfügungen können aus diesem Grunde nicht als nichtig angefochten werden. Dringende Geschäfte ist das Gericht selbst an Sonn- und Feiertagen vorzunehmen verpflichtet.

§. 8.

Privat-Urkunden, welche zwar im Inlande, aber außer dem Kronlande, worin das Gericht seinen Sitz hat, ausgestellt sind, müssen, um in nicht streitigen Rechtsfachen bei Gericht Beweiskraft zu haben, gerichtlich beglaubiget seyn. Wo das Notariats-Institut eingeführt ist, kann die Beglaubigung auch von einem öffentlichen Notare vorgenommen werden. Dem Ermessen des Richters wird überlassen, die Beglaubigung Beweiskraft der Urkunden.

zdania swego przy bardzo ważnych dokumentach żądać uwierzytelnienia nawet wtenczas, jeżeli takowe wystawione są wprawdzie w tym samym kraju koronnym, lecz zewnątrz siedziby sądu.

Co się tycze mocy dowodu dokumentów, wystawionych za granicą, przepisy w tej mierze obowiązujące za prawidło służyć będą.

§. 9.

Środki prawne przeciw oporządzeniom sądowym. Ktokolwiek sądzi się uciążonym przez rozporządzenie pierwszej instancyi, wydane w przedmiocie sądownictwa niespornego, może według wyboru swego uczynić przedstawienie, wystósowane do sędziego niższego, albo zażalenie (rekurs), albo też połączyć rekurs z przedstawieniem.

We wszystkich tych przypadkach może pierwsza instancya odmienić swoje dawniejsze rozporządzenie, i tym sposobem rozwiązać przedstawienie lub zażalenie, jak dalece tém rozporządzeniem trzecie osoby praw nie nabyły.

Jeżeli tego uczynić nie chce, lub jeżeli z powodu praw osób trzecich odmiana nastąpić może tylko przez sędziego wyższego, pierwsza instancya winna przedłożyć rekurs sądowi wyższemu, lub jeżeli uczynioném było tylko przedstawienie, stronę odesłać do dawniejszego rozporządzenia, oraz oświecić ją o powodach takowego, jeżeli to się dotąd jeszcze nie stało.

Przeciw tej rezolucyi strona może założyć rekurs, który również do pierwszej instancyi wniesiony, a przez tę sądowi wyższemu przedłożony być powinien.

§. 10.

Nie wzbrania się stronom w przedstawieniach i rekursach przywozić nowe okoliczności i dowody, wolno im jest także, odpis rekursu wniesionego do pierwszej instancyi, przesłać oraz do drugiej instancyi.

§. 11.

Przedstawienia przeciw rozporządzeniom wydanym w sprawach niespornych należy podawać w przeciągu dni czternastu, od dnia doręczenia licząc, rekursa zaś albo w przeciągu tegoż terminu, lub też jeżeli podaném było przedstawienie, w przeciągu dni czternastu od chwili doręczenia wydanéj na to rezolucyi.

Według zdania swego sąd może wszelako nawet po upłynionym terminie mieć wzgląd na przedstawienia i zażalenia w tych przypadkach, w których rozporządzenie bez szkody trzeciego jeszcze zmienioném być może. W sprawach niespornych pierwsza instancya winna zatem przyjmować rekursa nawet po upływie terminów, i przekładać władzy wyższej.

bei besonders wichtigen Urkunden auch dann zu fordern, wenn sie zwar in dem nämlichen Kronlande, aber außer dem Gerichtsorte ausgestellt sind.

Über die Beweiskraft der im Auslande ausgestellten Urkunden sind die hierüber bestehenden Vorschriften zur Richtschnur zu nehmen.

§. 9.

Wer sich durch die Verfügung der ersten Instanz über einen Gegenstand der Gerichtsbarkeit außer Streitsachen beschwert erachtet, hat die Wahl, bei dem unteren Richter eine bloß an diesen selbst gerichtete Vorstellung, oder eine Beschwerde (Rekurs) anzubringen, oder mit der Vorstellung den Rekurs zu verbinden.

Rechtsmittel
gegen die ge-
richtlichen
Verfügungen.

In allen diesen Fällen kann die erste Instanz ihre frühere Verfügung, in soferne dadurch nicht dritte Personen Rechte erlangt haben, abändern, und damit die Vorstellung oder Beschwerde selbst erledigen.

Findet sie sich dazu nicht bestimmt, oder kann wegen der Rechte dritter Personen eine Abänderung nur bei dem höheren Richter erfolgen, so hat sie den angebrachten Rekurs an das Obergericht zu befördern, oder, wenn bloß eine Vorstellung angebracht worden ist, die Partei auf die frühere Verfügung zu verweisen, und zugleich, wenn es noch nicht geschehen wäre, über die Gründe jener Verfügung zu belehren.

Gegen diesen Bescheid kann die Partei den Rekurs ergreifen, welcher ebenfalls bei der ersten Instanz anzubringen, und von dieser dem Obergerichte vorzulegen ist.

§. 10.

Den Parteien ist unbenommen, in den Vorstellungen und Rekursen neue Umstände und Beweismittel anzuführen, auch steht ihnen frei, von dem bei der ersten Instanz angebrachten Rekurse zugleich eine Abschrift an die zweite Instanz zu befördern.

§. 11.

Vorstellungen gegen die über nicht streitige Rechtsfachen getroffenen Verfügungen sind binnen vierzehn Tagen, von dem Tage der Zustellung an gerechnet, und Rekurse entweder binnen eben dieser Frist, oder wenn eine Vorstellung übergeben worden ist, binnen vierzehn Tagen von dem Zeitpunkte der Zustellung des darauf erfolgten Bescheides zu überreichen.

Dem Ermessen des Gerichtes bleibt jedoch überlassen, auch nach verstrichener Frist auf Vorstellungen und Beschwerden in denjenigen Fällen Rücksicht zu nehmen, wo sich die Verfügung noch ohne Nachtheil eines Dritten abändern läßt. Rekurse in nicht streitigen Rechtsfachen sind daher auch nach Ablauf der Fristen von der ersten Instanz anzunehmen und der höheren Behörde vorzulegen.

§. 12.

Rozporządzenia w sprawach niespornych mogą natychmiast być wykonanymi, o ile w niniejszej ustawie nie są ustanowione wyjątki (§§. 177, 191), lub też sędzia dla szczególnych powodów nie uzna za potrzebne oczekiwać terminu do rekursu.

Po założonym rekursie pierwsza instancja nie może już pozwolić na wykonanie rezolucyi aż do rozwiązania onegoż, i tylko w przypadku nagłego niebezpieczeństwa zarządzić winna, co należy, dla bezpieczeństwa stron interesowanych.

§. 13.

Przepisy obowiązujące w sprawach spornych co do wydawania powodów sądzenia, tudzież co do upoważnienia stron, iż mogą podnosić odpisy relacji uczynionej w skutku rekursu, mają także zastosowanie i w sprawach niespornych.

§. 14.

Jeżeli rozporządzenie sędziego pierwszego sąd wyższy odmieni, wówczas przeciw temu nie można czynić przedstawienia do drugiej instancji, lecz tylko można założyć rekurs do najwyższego trybunału sądowego. Taki rekurs równie należy założyć w przeciągu dni czternastu do pierwszej instancji, która go przez sąd wyższy przełoży do rozstrzygnięcia najwyższemu trybunałowi sądowemu.

§. 15.

Sędzia pierwszej instancji może przeciw rozporządzeniu sądu wyższego założyć rekurs, jeżeli na niego nałożoną została kara lub wynagrodzenie szkody, lub jeżeli się obawia, iż rozporządzenie sądu wyższego przynieść może szkodę nieodwetowaną osobom, nie mogącym się bronić same. Jedynie w tym ostatnim przypadku wolno mu jest, wystawienie i doręczenie rozporządzenia przez sąd wyższy wydanego odłożyć aż do chwili rozstrzygnięcia najwyższego trybunału sądowego.

Wszelako sędzia niższy nie jest odpowiedzialnym za skutki rozporządzeń sądu wyższego, chociaż rekursu nie założył.

Każdy rekurs pierwszej instancji powinien być podanym przy załączeniu aktów rozprawy do sądu wyższego, a przez tenże przedłożonym zostanie najwyższemu trybunałowi sądowemu.

§. 16.

Jeżeli w przedmiotach, należących do sądownictwa niespornego, sąd wyższy potwierdził rezolucję sędziego niższego, wówczas, wyjąwszy przypadek

§. 12.

Verfügungen über nicht streitige Rechtsangelegenheiten können, in soferne in dem gegenwärtigen Gesetze keine Ausnahmen festgesetzt sind (§§. 177, 191), oder der Richter nicht aus besonderen Gründen die Rekursfrist abzuwarten nothwendig findet, sogleich in Vollzug gesetzt werden.

Nach bereits angebrachtem Rekurse aber hat die erste Instanz bis zur Erledigung desselben dem Vollzuge des Bescheides nicht mehr Statt zu geben, und nur im Falle dringender Gefahr, die zur Sicherheit der Theilnehmenden nothwendigen Vorkehrungen zu treffen.

§. 13.

Die für das Verfahren in Streitsachen geltenden Vorschriften über die Ausfolgung der Entscheidungsgründe und über die Berechtigung der Parteien, von dem über einen Rekurs erstatteten Berichte Abschriften zu erheben, finden auch in dem Verfahren über streitige Rechtsfachen Anwendung.

§. 14.

Wird die Verfügung des ersten Richters von dem Obergerichte abgeändert, so kann dagegen keine an die zweite Instanz selbst gerichtete Vorstellung, sondern nur der Rekurs an den obersten Gerichtshof ergriffen werden. Auch dieser Rekurs ist binnen vierzehn Tagen bei der ersten Instanz anzubringen, und von dieser durch das Obergericht dem obersten Gerichtshofe zur Entscheidung vorzulegen.

§. 15.

Der Richter erster Instanz kann gegen die Verfügung des Obergerichtes den Rekurs ergreifen, wenn entweder ihm selbst Strafe oder Schadenersatz auferlegt worden ist, oder wenn er von der obergerichtlichen Verordnung für Personen, welche sich selbst zu vertreten unfähig sind, unwiederbringlichen Nachtheil besorgt. Nur in dem letzteren Falle ist ihm erlaubt, die Ausfertigung und Zustellung der von dem Obergerichte erlassenen Verordnung bis zur Entscheidung des obersten Gerichtshofes zu verschieben.

Der untere Richter ist aber für die Folgen der Verfügungen des Obergerichtes nicht verantwortlich, wenn er auch den Rekurs zu ergreifen unterlassen hat.

Jeder Rekurs der ersten Instanz soll unter Beilegung der Verhandlungsakten bei dem Obergerichte überreicht, und von diesem an den obersten Gerichtshof befördert werden.

§. 16.

Hat in Gegenständen außer Streitsachen das Obergericht den Bescheid des unteren Richters bestätigt, so findet nur im Falle einer offenbaren Gesetz- oder Aktenwidrig-

oczywistego naruszenia praw, lub niezgodności z aktami w rozstrzygnienu, lub popelnienia aktu nieważności, rekurs do najwyższego trybunału sądowego miejsca nie ma.

Zażalenia, pochodzące tylko ze swawoli, ukarane być powinny według przepisów ustawy sądowej.

§. 17.

Przepisy ustawy sądowej o przywróceniu do dawnego stanu z powodu opuszczonego terminu, lub niestawienia się w sądzie, mają miejsce także i w sprawach niespornych, jeżeli z opuszczeniem terminu lub z niestawiennictwem połączona jest utrata prawa, którego nie można przywrócić w drodze rekursu do wyższego sędziego, lub w drodze nowego podania.

§. 18.

Jeżeli w przedmiotach sądownictwa niespornego sąd wydał orzeczenie, nie zastrzegając dalszych wywodów prawnych, proces natenczas miejsce mieć nie może. Kto się przez to uciążonym być sędzi, iż mu droga prawa nie była zostawiona, winien jest użyć środków prawnych wskazanych w §. 9.

Jednakże powyższe przepisy nie znajdują zastosowania w tych przypadkach, gdy idzie o prawa osób trzecich, które nie miały udziału w rozprawie, lub jeżeli ustawa pozostawia stronie szczegółowe prawo skargi.

§. 19.

Przeciw stronom, nie dopełniającym rozporządzeń sądu, należy bez dalszego postępowania prawnego użyć z urzędu odpowiednich środków przymusu. Jeżeli nagany, kary pieniężne lub kary aresztu nie skutkują, należy według okoliczności na koszt strony opieszalej ustanowić kuratorów do ukończenia sprawy.

Opiekunowie i kuratorowie, nie dopełniający rozporządzeń sądowych, pomimo nalegania sądu, mogą być złożeni z urzędu i uznani za odpowiedzialnych za szkodę, wyrządzoną osobie ich opiece powierzonej.

W skutku rozstrzygnięć, wydanych w drodze sądownictwa niespornego, jeżeli przeszły w moc prawa, można prowadzić egzekucję według przepisów ustawy o procesie cywilnym. Sąd może według okoliczności albo nakazać egzekucję z urzędu, albo ustanowić kuratora do czynienia kroków egzekucyjnych.

Jednakże, jeżeli wierzytelność w skutku ustępu 7 §. 2. jest sporną, wówczas zależy od zdania sądu, powstrzymać dalsze kroki egzekucyjne aż do ukończenia procesu cywilnego, albo też prowadzić takowe aż do uzyskania bezpieczeństwa.

O przywró-
ceniu do da-
wnego stanu.

Moc prawa
rozporządzeń
sądowych.

Egzekucya.

keit der Entscheidung oder einer begangenen Nulität die Beschwerde an den obersten Gerichtshof Statt.

Muthwillige Beschwerdeführungen sind nach den Vorschriften der Prozeß-Ordnung zu bestrafen.

§. 17.

Die Vorschriften der Prozeß-Ordnung über die Einsetzung in den vorigen Stand gegen die Versäumung einer verstrichenen Frist oder Tagsetzung finden auch in Geschäften außer Streitfachen Anwendung, in soferne mit der Versäumung der Frist oder einer Tagsetzung ein Rechtsnachtheil verbunden ist, welcher nicht durch eine Beschwerde an den höheren Richter oder durch eine neue Eingabe gutgemacht werden kann.

Einsetzung in
den vorigen
Stand.

§. 18.

Gegen die über Gegenstände der Gerichtsbarkeit außer Streitfachen von dem Gerichte ohne Vorbehalt einer weiteren rechtlichen Erörterung getroffenen Verfügungen kann kein Rechtsstreit erhoben werden. Wer dadurch beschwert zu seyn glaubt, daß ihm der Rechtsweg nicht vorbehalten wurde, muß die im §. 9 erwähnten Rechtsmittel ergreifen.

Rechtskraft
der gerichtlichen
Verfügungen.

Doch finden diese Bestimmungen auf diejenigen Fälle keine Anwendung, in welchen entweder die Rechte dritter, bei der Verhandlung nicht eingeschrittener Parteien eintreten, oder das Gesetz der Partei ein eigenes Klagerecht gewährt.

§. 19.

Gegen Parteien, welche die an sie ergangenen Verfügungen des Gerichtes unbesolgt lassen, sind ohne weiteres rechtliches Verfahren von Amtswegen angemessene Zwangsmittel in Anwendung zu bringen. Wenn Verweise, Geld- und Arreststrafen nicht fruchten sollten, so sind nach Umständen auf Kosten der Saumseligen Kuratoren zur Beendigung der Sache zu bestellen.

Erekuzion.

Vormünder und Kuratoren, welche den gerichtlichen Verordnungen, ungeachtet der geschenehen Betreibung, nicht nachkommen, können auch ihres Amtes entsetzt, und für den dem Pflegebefohlenen verursachten Schaden verantwortlich erklärt werden.

Auf die in nicht streitigen Rechtsfachen ergangenen rechtskräftigen Entscheidungen kann aber auch die Erekuzion nach den Vorschriften der Zivilprozeß-Ordnung geführt werden. Das Gericht kann nach Umständen entweder die Erekuzion von Amtswegen anordnen, oder einen Kurator zur Ergreifung der Erekuzionschritte bestellen.

Wenn jedoch der Bestand einer Forderung in Folge des Absatzes 7, §. 2, streitig ist, so hängt es von dem Ermessen des Gerichtes ab, mit den weiteren Erekuzionschritten bis zum Ausgange des Zivilprozesses inne zu halten, oder diese bis zur Sicherstellung fortzusetzen.

Rozdział drugi.

• Pertraktacyi spadków.

• Oddział pierwszy.

Urządzenia ogólne.

§. 20.

Przypadki pertraktacyi spadków. Celem pertraktowania spadków przystępować winny sądy do działania w przypadkach zgonu osoby, lub gdy takowa prawomocnie za zmarłą uznaną zostanie.

§. 21.

Bliższe przepisy o właściwości sądu. Sąd, do którego według ustawy o przynależności sądów w sprawach cywilnych należy pertraktacya spadku krajowca, winien podciągnąć pod takową wszelki, gdzie bądź znajdujący się majątek ruchomy, tudzież dobra nieruchome zmarłego, znajdujące się w Cesarstwie Austryackiem.

§. 22.

mianowicie co do spadków cudzoziemców. Co do dóbr nieruchomych zmarłego cudzoziemca, położonych wewnątrz Państwa Austryackiego, sąd austryacki, który według ustawy o przynależności w sprawach cywilnych do tego jest powołanym, odbywać będzie pertraktacyę w całym obrębie, jeżeli na mocy traktatów co innego nie będzie ustanowionem. Tenże sąd winien zatem według ustaw tutejszych oceniać prawa wszystkich interesowanych, i mieć staranie, ażeby wszelkie należytości od pertraktacyi zaspokojonemi zostały.

§. 23.

Co się zaś tycze majątku ruchomego cudzoziemców, zmarłych w Państwie Austryackiem lub zagranicą, należących do takiego Państwa, które według różnych zasad postępuje, sądy austryackie winny są właściwej władzy zagranicznej spadkodawcy odstąpić tak pertraktacyę spadku, jako téż rozstrzygnięcie wszystkich sporów o dziedzictwo, i ograniczać się w powszechności na to, ażeby spadek i wierzytelności tych dziedziców i legataryuszów, którzy są poddanymi austryackimi, lub cudzoziemcami przebywającymi w Państwie Austryackiem, tudzież zaspokojenie wierzycieli tutejszo-krajowych zabezpieczone były stósownie do przepisów w §§. 137—139 objętych.

Zweites Hauptstück.

Von der Abhandlung der Verlassenschaften.

Erster Abschnitt.

Allgemeine Anordnungen.

§. 20.

Zum Zwecke der Verlassenschaftsabhandlung haben die Gerichtsbehörden bei Todesfällen, und in Fällen rechtskräftig erfolgter Todeserklärungen einzuschreiten.

Fälle der Verlassenschafts-Abhandlung.

§. 21.

Das Gericht, welchem nach dem Gesetze über die Zuständigkeit in bürgerlichen Rechtsfachen die Abhandlung der Verlassenschaft eines Inländers zukommt, hat dieselbe über alles, wo immer befindliche bewegliche Vermögen und die in dem österreichischen Kaiserstaate gelegenen unbeweglichen Güter des Verstorbenen zu pflegen.

Nähere Bestimmungen über die Gerichts-Zuständigkeit;

§. 22.

Ueber die innerhalb des österreichischen Staates liegenden unbeweglichen Güter eines verstorbenen Ausländers kommt dem nach dem Gesetze über die Zuständigkeit in bürgerlichen Rechtsfachen dazu berufenen österreichischen Gerichte, wenn nicht durch Staatsverträge ein anderes Uebereinkommen getroffen wird, die Abhandlung im vollen Umfange zu. Dasselbe hat daher die Beurtheilung der Rechte aller Betheiligten und die Obsorge über die Berichtigung sämtlicher Abhandlungsgebühren nach den hierländigen Gesetzen zu pflegen.

insbesondere bei Verlassenschaften der Ausländer.

§. 23.

In Ansehung des beweglichen Vermögens der in dem österreichischen Staate oder im Auslande verstorbenen Ausländer haben die österreichischen Gerichte, wenn der Verstorbene einem Staate angehört, welcher sich nach gleichen Grundsätzen benimmt, der zuständigen ausländischen Behörde des Erblassers sowohl die Erbschaftsverhandlung, als die Entscheidung aller streitigen Erbansprüche zu überlassen, und sich in der Regel darauf zu beschränken, für die Sicherung des Nachlasses und der Ansprüche derjenigen Erben und Legatäre, welche österreichische Unterthanen oder in dem österreichischen Staate sich aufhaltende Fremde sind, dann für die Befriedigung der hierländigen Gläubiger nach den in den §§. 137—139 enthaltenen Vorschriften zu sorgen.

Jeżeli cudzoziemiec zmarły należy do takiego Państwa, które nie uznaje w równej mierze własności sądów austriackich co do spadku poddanych austriackich tamże się znajdujacego, — o czém w wątpliwych przypadkach władze objaśnienia od Ministra Sprawiedliwości żądać winny, — lub jeżeli sposób jego postępowania wyśrodkowanym być nie może; w pierwszym przypadku należy postępować według zasady wzajemności, w drugim zaś należy postąpić ze spadkiem cudzoziemca, znajdującym się w krajach tutejszych, podobnie jak ze spadkiem krajowca.

§. 24.

Jeżeliby w tym przypadku, gdy spadek po cudzoziemcu, mającym stałe zamieszkanie swoje w Państwie Austriackim, według wyższych przepisów (§. 23.) pertraktowanymby być powinien przez władzę zagraniczną, strony interesowane znajdujące się w krajach tutejszych, prosiły o pertraktowanie spadku przez władzę austriacką, ta władza winna jest skutecznić pertraktację dziedzictwa stosownie do praw austriackich, o ile po uczynionem uprzednio wezwaniu edyktalnem także i strony interesowane zagraniczne, któreby się zgłosiły ze swojemi prawami do spadku, poddadzą się temu postępowaniu.

Jak w takim przypadku postąpić, a w szczególności w jaki sposób względnie spadków poddanych tureckich, zmarłych w Państwie Austriackim postępować należy, wskazanem jest w §§. 140—144.

§. 25.

Spadek ruchomy cudzoziemców, względem których nie można dojść, do jakiego Państwa należą, lub którzy już utracili prawo obywatelstwa w tém Państwie, do którego należeli, pertraktowany będzie przez sądy austriackie, i według ustaw austriackich.

§. 26.

Jeżeli zmarły oprócz majątku wolno-dziedzicznego posiadał także fideikomis, lenność, lub majątek związany substytucją fideikomisaryczną, wszystkie te masy dziedziczne przy pertraktacji odosobnione być powinny.

§. 27.

Sąd, do którego należy pertraktacja spadku, mocen jest w przypadkach, w ustawie wyrażonych, (§§. 77., 78.) do pertraktowania dziedzictwa ustanawiać kuratorów wszystkim spadkobiercom, legataryuszom i innym osobom interesowanym, chociaż takowe co do swęj osoby podlegają innemu sądownictwu. Instancja pertraktująca spadek winna jest rozstrzygać we wszystkich pytaniach

Szczegółowe pertraktacje lenności, fideikomisów, tudzież majątku związanego substytucją fideikomisaryczną.

Prawa instancyi spadkowej pertraktującej.

Gehört der verstorbene Ausländer einem Staate an, welcher die Zuständigkeit der österreichischen Gerichtsbehörden rücksichtlich des dort befindlichen Nachlasses österreichischer Unterthanen nicht im gleichen Maße anerkennt, — worüber die Behörden im Zweifel die Belehrung des Justizministers einzuholen haben, — oder dessen Benehmungsweise nicht ermittelt werden kann, so ist im ersten Falle der Grundsatz der Gegenseitigkeit zu beobachten, im zweiten Falle aber über den hierlandes befindlichen Nachlaß eines solchen Ausländers, wie über die Verlassenschaft jedes Inländers zu verfahren.

§. 24.

Sollten in dem Falle als über den Nachlaß eines Ausländers, welcher seinen ordentlichen Wohnsitz in dem österreichischen Staate genommen hatte, nach den angeführten Bestimmungen (§. 23) die Abhandlung von der ausländischen Behörde zu pflegen wäre, die hierlandes befindlichen Betheiligten um die Abhandlungspflege durch die österreichische Gerichtsbehörde ansuchen, so hat die letztere die Erbverhandlung nach den österreichischen Gesetzen vorzunehmen, soferne über vorausgegangene Ediktal-Vorladung auch die auswärtigen Betheiligten, von welchen etwa Erbrechtsansprüche angemeldet wurden, sich dieser Verhandlung unterwerfen.

Wie sich hiebei zu benehmen, und wie insbesondere hinsichtlich der Verlassenschaften der in dem österreichischen Staate verstorbenen türkischen Unterthanen zu verfahren sei, wird in den §§. 140—144 bestimmt.

§. 25.

Der bewegliche Nachlaß der Ausländer, rücksichtlich deren nicht ausgemittelt werden kann, welchem Staate sie angehören, oder welche die Staatsbürgerschaft in demjenigen Staate, welchem sie angehören, bereits verloren haben, ist von den österreichischen Gerichten und nach österreichischen Gesetzen zu verhandeln.

§. 26.

Hat der Verstorbene außer seinem frei vererblichen Vermögen auch ein Fideikommiß, ein Lehen oder ein mit fideikommissarischer Substitution behaftetes Vermögen besessen, so müssen die verschiedenen Erbschaftsmassen bei der Abhandlung ganz abgesondert werden.

Besondere Abhandlungen über Lehen, Fideikommiss und ein mit fideikommissarischer Substitution behaftetes Vermögen.

§. 27.

Das Gericht welchem die Abhandlung der Verlassenschaft zusteht, ist allen Erben, Legataren und anderen Theilnehmenden, wenn sie auch für ihre Person einer anderen Gerichtsbarkeit unterworfen sind, in den im Gesetze bestimmten Fällen (§§. 77, 78) zur Erbschaftsverhandlung Kuratoren zu bestellen berechtigt. Die Abhandlungs-Instanz hat über alle bei der Erbverhandlung entstehenden Fragen auch dann zu entscheiden,

Befugnisse der Abhandlungs-Instanz.

wydarzających się przy pertraktowaniu dziedzictwa nawet wtenczas, gdy małoletni lub bezwłasnowolni występują jako dziedzice, nie zostający pod ich sądownością. Jednakże, jeżeli przy podziale dziedzictwa, ze względu na objęcie w posiadanie dóbr nieruchomości, lub w innych ważnych punktach odstąpić się ma od przepisu prawa lub od woli spadkodawcy przez szczegółową ugodę, lub jeżeli się ma zagodzić prawo wątpliwe, natenczas wymaga się do tego potwierdzenia władzy opiekuńczej lub kuratorskiej.

§. 28.

Spółdziałanie
sądów powiatowych przy
wszystkich
pertraktacjach spadków.

Spisanie aktu śmierci i opieczutowanie spadku, otwarcie i ogłoszenie ostatniej woli, tudzież wszelkie czynności, tyżące się majątku spadkowego, które są konieczne i odwlekane być nie mogą, należą do sądu powiatowego, (urzędu stolnicowego, pretury), w której się wydarzył przypadek śmierci, w powszechności nawet i wtenczas, gdy pertraktacja spadku, stósownie do przepisów prawa o przynależności sądów, przeprowadzona być powinna przez inny sąd powiatowy, lub przez trybunał, lub odstąpiona być powinna sądowi zagranicznemu (§. 23.).

W przypadkach, w których pertraktacja spadku należy do trybunału, trybunał może, otrzymawszy wiadomość o śmierci, uskutecznić te czynności także przez własnych delegowanych z swego grona, bądź na żądanie stron, bądź téż z urzędu z ważnych powodów.

§. 29.

Współdziałanie notaryuszy publicznych.

W tych krajach koronnych, w których istnieje instytut notaryuszków, notaryusze publiczni (§. 3.) mogą być delegowani nie tylko do spisania aktu śmierci (§§. 36., 93.), do zrobienia inwentarza i sprzedaży przez licytacje, lecz nawet mogą, gdy sąd przyjmie deklarację do spadku, sporządzać wykazy spadkowe i działy dziedzictwa, i wszelkie akty, potrzebne do uzyskania przyznania spadku przysposabiać i przekładać do potwierdzenia sądowego, tak, żeby sędzia mógł się znaleźć w położeniu udzielenia dekretu przyznania natychmiast na to podanie notaryusza.

§. 30.

Notaryusze publiczni obowiązani są przy tych czynnościach przestrzegać przepisów, dla delegowanych sądu wydanych.

§. 31.

Spółdziałanie gmin i ich przełożonych.

Jak dalece gminom i ich przełożonym służy prawo działania wspólnego w sprawach pertraktacji spadku, o tém szczegółowe przepisy stanowiąc będą.

wenn Mündel oder Pflegebefohlene als Erben eintreten, die nicht unter ihrer Jurisdiktion stehen. Soll aber bei der Erbtheilung in Rücksicht der Uibernahme unbeweglicher Güter oder in anderen wichtigen Punkten von der Anordnung des Gesetzes oder des Erblassers durch besondere Uibereinkunft abgegangen, oder über zweifelhafte Rechte ein Vergleich geschlossen werden, so ist hiezu die Genehmigung der Vormundschafts- oder Kuratelsbehörde erforderlich.

§. 28.

Die Todfallsaufnahme und Versiegelung des Nachlasses, die Eröffnung und Kundmachung des letzten Willens, und alle in Beziehung auf das Verlassenschaftsvermögen erforderlichen unaufschieblichen Vorkehrungen stehen dem Bezirksgerichte (Stuhlrichteramte, der Prätur), in dessen Bezirk der Todfall sich ereignet hat, in der Regel auch dann zu, wenn die Verlassenschaftsabhandlung nach den Bestimmungen des Gesetzes über die Gerichtszuständigkeit von einem anderen Bezirksgerichte oder von einem Gerichtshofe zu pflegen, oder einer auswärtigen Gerichtsbehörde (§. 23) zu überlassen ist.

Mitwirkung
der Bezirksgerichte bei allen
Verlassenschaftsabhandlungen.

In Fällen wo die Abhandlungspflege einem Gerichtshofe zusteht, kann jedoch derselbe diese Akte, wenn er von dem Todfalle Kenntniß erhält, auf Ansuchen der Beteiligten, oder aus wichtigen Gründen von Amtswegen auch durch eigene Abgeordnete vornehmen lassen.

§. 29.

In denjenigen Kronländern, in welchen das Notariats-Institut besteht, können die öffentlichen Notare (§. 3) nicht nur zur Todfallsaufnahme (§§. 36, 93), zur Errichtung der Inventur und zur Vornahme von Feilbietungen abgeordnet werden, sondern auch, nachdem von dem Gerichte die Erbserklärung angenommen ist, Verlassenschaftsausweise und Erbtheilungen aufnehmen, und, alle zur Erwirkung der Einantwortung erforderlichen Akte dergestalt vorbereiten und zur gerichtlichen Genehmigung vorlegen, daß der Richter in die Lage gesetzt wird, sogleich über diese Eingabe des Notars mit der Ertheilung der Einantwortungs-Urkunde vorgehen zu können.

Mitwirkung
der öffentlichen
Notare.

§. 30.

Die öffentlichen Notare haben bei diesen Geschäften die für die Gerichtsabgeordneten bestehenden Vorschriften zu beobachten.

§. 31.

In wieferne den Gemeinden und ihren Vorständen die Mitwirkung in Angelegenheiten der Verlassenschaftsabhandlung zusteht, wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

Mitwirkung
der Gemein-
den und ihrer
Vorstände.

§. 32.

Kontrola nad
dokładnym
dopełnieniem
pertraktacji
spadkowych.

W trybunałach należy utrzymywać dziennik każdej pertraktacji spadku, który powinien tak być urządzonym, żeby z niego powziąć można ciągły przegląd o stanie pertraktacji, tudzież o czynnościach, mających być w tej mierze uskutecznoniami.

§. 33.

Jakie wykazy sąd każdy przy końcu roku przekładać winien sądowi wyższemu o pertraktacjach spadku jeszcze wiszących, o tém znajdują się przepisy w ustawie o porządku postępowania i czynności władz sądowych.

Oddział drugi

O spisaniu aktu śmierci.

§. 34.

Relacja o
wszelkich
przypadkach
zgonu.

Sądy powiatowe winny mieć staranie o to, żeby im natychmiast podane były do wiadomości wszelkie przypadki zgonu, które się wydarzają w ich powiecie. Na wsiach przełożeni gmin obowiązani są natychmiast uczynić sądowi relację o wypadku śmierci, który się wydarzy w ich gminie.

§. 35.

Krewni i domownicy zmarłego lub trzecie osoby bynajmniej nie powinni się dopuszczać samowolnego rozrządzenia majątkiem spadkowym.

§. 36.

Nakaz spisa-
nia aktu
śmierci.

Jak skoro sąd powiatowy otrzyma wiadomość o wypadku śmierci, winien nakazać spisanie aktu śmierci czyli to przez delegowanego sądu, czyli też przez notaryusza publicznego. W przypadkach ważnych można do tej czynności wyznaczyć także dwóch delegowanych sądu.

§. 37.

Sąd powiatowy może w swoim okręgu udzielić upoważnienie ogólne do spisania wszystkich aktów śmierci, wydarzających się w pewnym powiecie.

§. 38.

Sposób spisa-
nia aktu
śmierci.

Delegowany, któremu jest powierzono spisanie aktu śmierci, winien jest z największym pośpiechem, a jeżeli zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, natychmiast udać się do mieszkania zmarłego, tamże przybywszy winien z przybraniem dwóch domowników, lub w braku takowych, z przybraniem dwóch in-

§. 32.

Bei den Gerichtshöfen ist über jede Verlassenschaftsabhandlung ein Tagebuch zu führen, welches eine stete Uebersicht über den Stand der Verhandlung und die darin vorzufehrenden Maßregeln zu gewähren geeignet seyn muß.

Kontrolle über die gehörige Besorgung der Verlassenschaftsabhandlungen.

§. 33.

Welche Ausweise jedes Gericht am Schluß des Jahres über die anhängig gebliebenen Verlassenschaftsabhandlungen dem Obergerichte zu erstatten hat, wird in dem Gesetze über die Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden bestimmt.

Zweiter Abschnitt.**Von der Todfallsaufnahme.**

§. 34.

Die Bezirksgerichte haben dafür zu sorgen, daß ihnen alle in ihrem Bezirke vorkommenden Todfälle sogleich bekannt werden. Auf dem flachen Lande sollen die Gemeindevorsteher dem Gerichte jeden in ihren Gemeinden eingetretenen Todfall sogleich anzeigen.

Anzeige aller Todesfälle.

§. 35.

Die Angehörigen und Hausgenossen des Verstorbenen sowohl, als dritte Personen haben sich jeder eigenmächtigen Verfügung mit dem Verlassenschaftsvermögen strenge zu enthalten.

§. 36.

Sobald das Bezirksgericht von einem Todesfalle Nachricht erhält, hat dasselbe entweder durch einen Gerichtsabgeordneten, oder durch einen öffentlichen Notar die Todfallsaufnahme zu veranlassen. In wichtigen Fällen können hiezu auch zwei Gerichts-Abgeordnete bestellt werden.

Anordnung der Todfallsaufnahme.

§. 37.

Das Bezirksgericht kann innerhalb seines Sprengels einem öffentlichen Notare auch eine allgemeine Ermächtigung zur Aufnahme aller in einem bestimmten Bezirke vorkommenden Todesfälle ertheilen.

§. 38.

Der Abgeordnete, welchem die Todfallsaufnahme übertragen ist, hat sich zu diesem Ende mit möglichster Beschleunigung, und wenn Gefahr am Verzuge haftet, augenblicklich in die Wohnung des Verstorbenen zu begeben, daselbst mit Zuziehung zweier Hausgenossen, oder in deren Ermanglung zweier anderer Zeugen, die Erhebung über

Benehmen bei derselben.

nych świadków czynić dochodzenia tych stosunków, które na pertraktację spadku wpływ mają, i w razie potrzeby spadek opieczętować.

§. 39.

Przytém należy w szczególności wywiadywać się:

1. o imię i nazwisko, stan lub zatrudnienie, wiek i wyznanie religijne zmarłego;

2. o dniu i miejscu nastąpniej śmierci, o ostatnie zwyczajne zamieszkanie spadkodawcy, jako też o wszystkie stósunki, podług których oznacza się właściwość sądu;

3. o imię, stan, wiek i pobyt pozostawionego małżonka, i

4. o imię, stan, wiek i pobyt dzieci wielo- i małoletnich zmarłego. Jeżeli

5. prawo dziedzictwa lub opieka nad dziećmi zmarłego przypada na najbliższych krewnych, należy wywiedzieć się o nazwisku, stanie, o wieku i miejscu pobytu onychże; jeżeli zaś w czasie pierwszego dochodzenia wiadomym już był dziedzic testamentowy, należy wybadać także zamieszkanie jego.

Delegowany ze sądu winien jest:

6. najpiérwój w ogólności starać się o tém dowiedzieć, czyli spadek jest znacznym, czyli i jakie dobra nieruchome do niego należą, i czyli nie ciąży na nim stan długów znacznych, a może przenoszący majątek pozostały. Jak dalece

7. sądowi nie są wiadome bez tego ostatniej woli rozporządzenia spadkodawcy, winien jest jak najstaranniej dochodzić tego, czyli się nie znajduje ostatnia wola, kontrakt dziedziczny, darowizna na przypadek śmierci, lub umowy przedślubne, lub też czyli takowe nie znajdują się złożone gdzie w trzecim miejscu, w sądzie lub u notaryusza publicznego.

8. Należy dochodzić, jakie opieki lub kuratele sprawował zmarły; czyli dla jego dzieci lub dziedziców zamianowani są opiekuni lub kuratorowie, i kogo wdowa przy życiu pozostała za spółopiekuna przedstawić zamyśla; następnie

9. czyli zmarły prowadził rachunek z pieniędzy urzędowych, czyli z publicznych kas pobierał płacę, pensyę, fundacyę lub utrzymanie; nakoniec

10. czyli w spadku nie znajdują się przedmioty, które według przepisów niżej podanych (§§. 90 i 91) wymagają uczynienia szczegółowej relacji.

§. 40.

Co do punktów poprzedzających, delegowany sądu winien wysłuchać domowników i krewnych spadkodawcy i inne osoby, mające wiadomość o stósunkach jego.

diejenigen Verhältnisse, welche auf die Verlassenschaftsabhandlung Einfluß nehmen, zu pflegen und nöthigenfalls die Versiegelung des Nachlasses vorzunehmen.

§. 39.

Hierbei ist insbesondere

1. über Vor- und Zunamen, Stand oder Beschäftigung, Alter und Religionsbekenntniß des Verstorbenen;

2. über den Tag und Ort des erfolgten Todes, den letzten ordentlichen Wohnsitz des Erblassers und alle Verhältnisse, welche die Gerichtskompetenz bestimmen;

3. über den Namen und Aufenthaltsort des allenfalls hinterlassenen Ehegatten, und

4. über Namen, Stand, Alter und Aufenthaltsort der groß- und minderjährigen Kinder des Verstorbenen Erkundigung einzuziehen. Wenn

5. die Erbfolge oder Vormundschaft über des Erblassers Kinder die nächsten Verwandten trifft, ist der Name, Stand, das Alter und der Aufenthaltsort derselben, und wenn zur Zeit der ersten Erhebung der Testamentserbe schon bekannt ist, auch der Wohnort dieses letzteren auszuforschen.

Der Gerichtsabgeordnete soll

6. vorläufig im Allgemeinen Auskunft darüber zu erhalten suchen, ob der Nachlaß von einiger Bedeutung sei, ob und welche unbeweglichen Güter dazu gehören, und ob eine beträchtliche, etwa das Vermögen übersteigende Schuldenlast wahrscheinlich sei. In soferne

7. dem Gerichte die letztwilligen Anordnungen des Erblassers nicht ohnehin bekannt sind, ist die sorgfältigste Nachforschung zu pflegen, ob ein letzter Wille, ein Erbvertrag, eine Schenkung auf den Todesfall oder Ehepacten vorhanden seien, oder an einem dritten Orte, allenfalls bei einem Gerichte oder öffentlichen Notare, erliegen.

8. Ist Erkundigung darüber einzuziehen, welche Vormundschaften oder Kuratelen der Verstorbene versehen habe; ob für dessen Kinder oder Erben etwa bereits Vormünder oder Kuratoren benannt seien, und wen die überlebende Witwe zum Mitvormunde vorzuschlagen gedenke; dann

9. ob der Verstorbene über Amtsgelder Rechnung geführt, eine Besoldung, Pension, Stiftung oder Unterhaltsgelder aus öffentlichen Kassen bezogen habe; endlich

10. ob sich in der Verlassenschaft nicht Gegenstände vorfinden, welche nach den später (§§. 90 und 91) folgenden Vorschriften eine besondere Anzeige erfordern.

§. 40.

Ueber die angeführten Punkte hat der Gerichtsabgeordnete die Hausgenossen und Angehörigen des Erblassers und andere von dessen Verhältnissen unterrichtete Personen zu vernehmen.

W razie potrzeby należy otworzyć i opatrzyć szafy i schowki spadkodawcy, w których rozporządzenie ostatniej woli, lub inne dla pertraktacyi spadku ważne papiery mogą być zachowane. Przytém potrzeba się zachować zawsze z należytem umiarkowaniem. Jednakże, jeżeliby delegowanym kładzono przeszkody w drogę, wolno im jest użyć odpowiednich środków przymusu, a jeżeli zwłoka byłaby niebezpieczną, nawet bez pozwolenia uprzedniego sądu.

§. 41.

Jeżeli się znajdzie oświadczenie ostatniej woli otwarte, delegowany sądu winien jest ogłosić takowe przez odczytanie w obecności dwóch świadków i innych osób będących przytém obecnymi. Oświadczenia ostatniej woli opieczętowane, oddane być winny sądowi do otwarcia i ogłoszenia, jeżeli akt śmierci nie jest przyjętym przez samegoż przełożonego sądu. Tylko wtenczas, gdyby treść onegoż, przez ogłoszenie w sądzie nie dosyć wczesnie została wiadomą, delegowany sądu ma prawo sam otworzyć i ogłosić natychmiast te dokumenta. Przy ogłoszeniu ostatniej woli winien jest zawsze postępować według §. 61—64.

§. 42.

Jeżeli spadkodawca ostatnią wolę swoją oświadczył ustnie, a jeżeli się jeszcze nie znajduje ze strony świadków spisana, wówczas należy wyrazić w akcie śmierci ich nazwisko, stan i zamieszkanie.

§. 43.

Jeżeli dziedzice wiadomi lub mniemani zdolni są sami zarządzać majątkiem swoim, wówczas należy w powszechności masę spadkową bez przyłożenia pieczęci tym pozostawić do zachowania, lub ich pełnomocnikom, należytem pełnomocnictwem zaopatrzonym, albo też osobom, które spadkodawca wymienił. W takim przypadku należy wszelako zważać na przepisane zabezpieczenie należytości spadkowych. Jeżeli zaś spadkobiercy nie są zdolnymi zarządzać majątkiem swoim, jeżeli są nieobecnymi lub wcale niewiadomymi, jeżeli się obawiać należy, iż długi przewyższają majątek, lub inne okoliczności wymagają szczególnej ostrożności, wówczas masa spadkowa natychmiast opieczętowaną być powinna.

§. 44.

Równie jeżeli na prośbę wierzyciela masy spadkowej, legataryusza, lub dziedzica koniecznego, sąd na zasadzie §. 812. powszechniej księgi ustaw cy-

Im Falle der Nothwendigkeit sind auch die Schränke und Behältnisse des Erblassers, in welchen eine letztwillige Anordnung, oder andere für die Verlassenschafts-Abhandlung wichtige Papiere verwahrt seyn können, zu eröffnen und zu besichtigen. Hierbei ist stets mit der erforderlichen Schonung zu Werke zu gehen. Doch können die Abgeordneten, wenn ihnen darin Hindernisse in den Weg gelegt werden, sich angemessener Zwangsmittel, und zwar in so ferne Gefahr am Verzuge eintritt, selbst ohne vorläufige Genehmigung des Gerichtes bedienen.

§. 41.

Wird eine offene letzte Willenserklärung vorgefunden, so hat sie der Gerichts-Abgeordnete sogleich durch Ablesung in Gegenwart zweier Zeugen und der sonst etwa anwesenden Personen kund zu machen. Versiegelte letztwillige Erklärungen müssen, wenn die Todfallsaufnahme nicht von dem Vorsteher des Gerichtes selbst vorgenommen wird, zur Eröffnung und Kundmachung an das Gericht abgegeben werden. Nur wenn der Inhalt durch die Kundmachung bei dem Gerichte nicht zeitlich genug bekannt werden könnte, ist auch der Gerichtsabgeordnete berechtigt, diese Urkunden sogleich selbst zu eröffnen und kund zu machen. Bei der Kundmachung eines letzten Willens hat derselbe stets nach Vorschrift der §§. 61—64 zu verfahren.

§. 42.

Hat der Erblasser seinen letzten Willen mündlich erklärt, so ist, wenn nicht schon eine schriftliche Aufzeichnung von Seiten der Zeugen vorhanden ist, welche darüber Auskunft gibt, Name, Stand und Wohnort der Letzteren in der Todfallsaufnahme anzugeben.

§. 43.

Wenn die bekannten oder muthmaßlichen Erben ihr Vermögen selbst zu verwalten Anlegung des
Eiegels. fähig sind, so ist in der Regel die Verlassenschaftsmasse ohne Anlegung des Gerichtes ihnen oder ihren mit gehöriger Vollmacht versehenen Geschäftsträgern, oder den von dem Erblasser dazu benannten Personen in Verwahrung zu belassen. Nur ist auch in diesem Falle auf die vorgeschriebene Sicherstellung der Verlassenschaftsgebühren Bedacht zu nehmen. Wenn dagegen die Erben ihr Vermögen zu verwalten unfähig, abwesend oder gänzlich unbekannt sind; wenn eine das Vermögen übersteigende Schuldenlast zu besorgen ist, oder andere Umstände besondere Vorsicht fordern, so muß die Verlassenschaftsmasse sogleich versiegelt werden.

§. 44.

Auch wenn auf Ansuchen eines Erbschaftsgläubigers, Legatars oder Notherben in Folge des §. 812 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, von dem Gerichte die

wilnych zezwoli na odłączenie spadku od majątku dziedzica, opieczętowanie majątku spadkowego natychmiast nastąpić powinno.

§. 45.

Jeżeli nastąpi przypadek, w którym opieczętowanie nie ma miejsca, delegowany sądu winien złożyć w sądzie znalezione gotowe pieniądze, naczynie złote i srebrne, kosztowności, obliży publiczne i prywatne, i inne znajdujące się dokumenta ważne; inne pisma należące do spadku, ruchomości i sprzęty, o ile to uczynić można, i dla zabezpieczenia stron interesowanych jest potrzebnem, powinien zamknąć ostrożnie w jednym lub więcej pokojach, i przez przyłożenie pieczęci sądowej na drzwiach, skrzyniach, lub szafach ze wszystkich stron tak obwarować, żeby bez nadwreżenia pieczęci, i oczywistej przemocy nie wziętém być nie mogło.

§. 46.

Równocześnie winien delegowany sądu powierzyć dozór nad masą spadkową i prowadzenie gospodarstwa tymczasem i aż do dalszego rozporządzenia sądu, jakiemu domownikowi spadkodawcy, lub innéj jakiej zdolnéj osobie. Téj saméj osobie zaliczone będą z pieniędzy spadkowych kwoty potrzebne do opędzenia kosztów pogrzebu i innych nagłych wydatków, tudzież do prowadzenia gospodarstwa domowego, i oddane jéj zostaną te ruchomości, które z natury swéj nie mogą być zamknięte, które podlegają zepsuciu, potrzebnymi są do prowadzenia gospodarstwa lub przemysłu, lub względem których nie należy się obawiać niebezpieczeństwa.

§. 47.

Jeżeli przyszły opiekun lub kurator dziedziców z pewnością jest wiadomy, wówczas można według okoliczności wszystkie przedmioty spadkowe, które nie powinny być złożonemi w sądzie, pozostawić u niego w zachowaniu nawet nieopieczętowane.

§. 48.

Zawsze jednakże należy spisać według możności te ruchomości, które nie zostały zamknięte.

Również należy natychmiast ułożyć wykaz pieniędzy, kosztowności i dokumentów, które delegowany sądu powziął, który podpisem jego zaopatrzony i dzieciom, albo téj osobie, której staranie o spadek powierzone zostało, oddanym być powinien.

§. 49.

Jeżeli tylko jedna część dziedziców niezdolną jest do zarządzania majątkiem swoim, lub nieobecną, lub jeżeli te okoliczności zachodzą tylko co do

Absonderung der Verlassenschaft von dem Vermögen des Erben bewilliget wird, muß die Versiegelung des Verlassenschaftsvermögens sogleich vorgenommen werden.

§. 45.

Wenn der Fall der Versiegelung eintritt, hat der Gerichtsabgeordnete das vorhandene bare Geld, das Gold- und Silbergeräthe, die Präziosen, öffentlichen und Privat-Schuldscheine und sonst vorhandenen wichtigen Urkunden zu Gericht zu erlegen; andere Verlassenschaftsschriften, Fahrnisse und Geräthschaften aber, in soferne es thunlich und zur Versicherung der Theilnehmenden nöthig ist, in einem oder mehreren Zimmern, oder an einem andern schicklichen Orte vorsichtig zu verschließen, und durch Anlegung des Gerichtssiegels auf die Thüren, Behältnisse oder Schränke von allen Seiten so zu verwahren, daß ohne Verletzung des Siegels und sichtbare Gewalt nichts entfernt werden kann.

§. 46.

Zugleich hat der Gerichtsabgeordnete die Aufsicht über die Verlassenschaftsmasse und die Besorgung des Hauswesens einstweilen und bis auf weitere Verordnung des Gerichtes einem Hausgenossen des Erblassers, oder einer andern tauglichen Person anzuvertrauen. Dieser werden auch die zur Berichtigung der Leichentkosten und andern dringenden Auslagen und zur Bestreitung des Hauswesens erforderlichen Beträge aus den Verlassenschaftsgeldern vorgeschossen und diejenigen Fahrnisse übergeben, die ihrer Beschaffenheit nach nicht versperret werden können, dem Verderben unterliegen, oder zum Wirthschafts- oder Geschäftsbetriebe unentbehrlich sind, oder bei welchen keine Gefahr zu besorgen ist.

§. 47.

Ist der künftige Vormund oder Kurator der Erben schon zuverlässig bekannt, so können nach Umständen auch alle Verlassenschaftsgegenstände, die nicht zu Gericht zu erlegen sind, unversiegelt in seiner Verwahrung gelassen werden.

§. 48.

Zimmer sind jedoch unverschlossen gebliebene Fahrnisse nach Thunlichkeit zu verzeichnen.

Auch ist sogleich ein Verzeichniß der von dem Gerichtsabgeordneten in Empfang genommenen Gelder, Kostbarkeiten und Urkunden zu verfertigen, mit seiner Unterschrift zu versehen, und den Erben oder derjenigen Person, welcher die Obsorge über die Verlassenschaft anvertraut wird, zu übergeben.

§. 49.

Ist nur ein Theil der Erben zur Verwaltung seines Vermögens unfähig oder abwesend, oder treten diese Umstände nur bei Pflichttheilnehmern oder Legatarern ein,

dziedziców koniecznych lub legataryuszów, sąd może poprzestać na tém, że część przedmiotów spadkowych, odpowiednia i zdolna pokryć te pretensye, w sądzie złożoną zostanie. Nawet na takowe złożenie w sądzie niepotrzeba nalegać, jeżeli się znajduje realność spadkowa, zdolna do ich zabezpieczenia.

§. 50.

Relacya o spisaniu aktu śmierci.

O okolicznościach, wykazanych przez spisanie aktu śmierci stósownie do §. 39 o poczynionych zarządzeniach, a w szczególności o uskutecznióm opieczętowaniu majątku, jeżeli takowe nastąpiło, tudzież o ogłoszeniu rozporządzenia ostatniej woli, należy niezwłocznie sądowi uczynić relacyę.

Rzeczony relacye, do których można użyć wzorów drukowanych, urządzo-nych według formularza N. I, podpisane być powinny własnoręcznie przez delegowanego z sądu, przez obecnych dwóch świadków, i przez te osoby, które przyjęły dozór lub staranie nad spadkiem, które otrzymały przedpłaty, lub poczyniły oświadczenia zobowiązujące.

Pieniądze, kosztowności i dokumenta złożone w sądzie, jeżeli nie były przedłożone wraz z podaniem, przez świadków podpisaném, powinny być wykazane w relacyi o śmierci, lub téż w osobnym wykazie albo protokóle, podpisanym przez świadków.

§. 51.

Relacyę o akcie śmierci należy uczynić także i wtenczas, jeżeli zmarły był zupełnie ubogim. Można tylko spisania aktu śmierci zaniechać co do małoletnich, którzy w czasie śmierci zostawali pod władzą ojcowską, i żadnego majątku nie posiadali, jeżeli rodzice lub inne osoby interesowane nie żądają spisania aktu śmierci.

§. 52.

Jeżeli spadek jest za nadto nieznaczny, żeby względem niego czynić dalsze kroki sądowe, należy o tém uczynić wzmiankę w akcie śmierci, i oraz wyrazić, co potrzeba, gdy kto trzeci ofiaruje się przyjąć cały spadek na rachunek swych wierzytelności, lub na zaspokojenie długów i wydatków.

§. 53.

Jeżeli jest wiadomo, lub domniemywać się należy, że zmarły miał w swoim mieszkaniu pisma urzędowe, pieniądze urzędowe, lub klucze do kas publicznych, władza, której był członkiem lub podwładnym, winna natychmiast wysłać komisarza, który wraz z delegowanym sądu udać się winien do mieszkania spadkodawcy i te przedmioty urzędowe przyjąć za rewersem. Jeżeli sąd nie może odłożyć czynności swoich urzędowych aż do przybycia komisarza, lub téż,

Urządzenia szczegółowe a) względem pism urzędowych, pieniędzy urzędowych i kluczy kasowych.

So kann sich das Gericht mit dem gerichtlichen Erlag eines zur Deckung dieser Ansprüche hinreichenden Theiles dazu geeigneter Verlassenschaftsgegenstände begnügen. Auch dieser Erlag kann jedoch erlassen werden, wenn eine zur Sicherstellung geeignete Verlassenschaftsrealität vorhanden ist.

§. 50.

Über die bei der Todfallsaufnahme, dem §. 39 gemäß, erhobenen Umstände, über die getroffenen Verfügungen und insbesondere über die allenfalls vorgenommene Versteigerung des Vermögens und die Kundmachung der letztwilligen Anordnung ist dem Gerichte unverzüglich Bericht zu erstatten.

Bericht über die Todfallsaufnahme.

Diese Berichte, wozu gedruckte, nach dem Muster Nr. I. eingerichtete Formularien gebraucht werden können, sind von dem Gerichtsabgeordneten, von den anwesenden zwei Zeugen und denjenigen Personen, welche die Verlassenschaft in Aufsicht oder Obfsorge übernommen, Vorschüsse erhalten, oder verbindliche Erklärungen abgegeben haben, eigenhändig zu unterschreiben.

Die zu Gericht erlegten Gelder, Kostbarkeiten und Urkunden sind, wenn sie nicht mittelst eines von den Zeugen mitunterzeichneten Gesuches überreicht werden, in dem Berichte über den Todfall selbst, oder in einem besonderen, mit der Unterschrift der Zeugen versehenen Verzeichnisse oder Protokolle anzugeben.

§. 51.

Der Bericht über die Todfallsaufnahme ist auch dann zu erstatten, wenn der Verstorbene ganz mittellos war. Die Todfallsaufnahme darf nur bei Minderjährigen, welche zur Zeit ihres Todes unter väterlicher Gewalt gestanden sind und kein Vermögen besessen haben, unterbleiben, wenn die Eltern oder andere Betheiligte die Todfallsaufnahme nicht verlangen.

§. 52.

Ist die Verlassenschaft zu unbedeutend, um darüber weitere gerichtliche Verhandlungen einzuleiten, so soll dieses in der Todfallsaufnahme angezeigt und zugleich, wenn ein Dritter den ganzen Nachlaß auf Abschlag seiner Forderungen oder gegen Verichtigung der Schulden und Auslagen zu übernehmen sich erbieht, hierüber das Nöthige bemerkt werden.

§. 53.

Wenn bekannt oder zu vermuthen ist, daß der Verstorbene Amtsschriften, Amtsgelder oder Schlüssel zu öffentlichen Kassen in seiner Wohnung gehabt habe, so hat die Behörde, deren Mitglied oder Untergebener er war, sogleich einen Kommissär abzuschicken, welcher sich mit dem Gerichtsabgeordneten in die Wohnung des Erblassers zu verfügen und diese Amtsgegenstände gegen Empfangschein zu übernehmen hat. Kann das Gericht seine Amtsverrichtungen nicht bis zur Ankunft des Kommissärs verschieben,

Besondere Vorkehrungen: a) rücksichtlich der Amtsschriften, Gelder (i. e. Amtsgelder) und Kassenschlüssel;

jeżeli pisma urzędowe, pieniądze urzędowe lub klucze kasowe znajdują się w spadku takiej osoby, u którejby się takowych nie domyślano, delegowany sądu, który przytém nie powinien czynić żadnych nie należących do niego poszukiwań w pismach urzędowych, winien takowe wziąć w bezpieczne zachowanie, i jak najspieszniej przedłożyć do władzy właściwej.

§. 54.

Jeżeli spadkodawca był urzędnikiem tego samego sądu, który ma spisać akt śmierci, w takim razie delegowany sądu sam odbierze pisma, pieniądze i klucze, spisz takowe, i odda sądowi.

§. 55.

Przepisy, objęte w §. 53 należy zachować także w przypadkach śmierci osób wojskowych, których spadek pertraktowanym będzie przez sądy cywilne, jeżeli w spadku znajdują się przedmioty, odnoszące się do służby wojskowej.

Również należy wszystkie rysowane od ręki plany lub rysy fortec lub warowni krajowych i zagranicznych, wszelkie od ręki zdjęte okolice i plany bitew, wszelkie uwagi pismienne, wyciągi ręczne, plany i projekta, dotyczące się służby wojskowej, przesłać do naczelnój Komendy wojskowej celem ocenienia, co z tego wydane ma być dziedzicom.

§. 56.

Pozostałe po kapłanach lub księżach dokumenta i książki, należące do ich czynności urzędowych jako to: księgi chrztów, małżeństw i zgonów, protokoły o rzeczach kościelnych i czynnościach urzędowych duchownych, dokumenta należące do kościoła lub parafii, tudzież pisma prywatne, dotyczące się spraw sumienia lub karności, należy już przy spisaniu aktu śmierci oddzielić od majątku spadkowego, spisać takowe w osobnym wykazie, i wręczyć takowe za rewersem komisarzowi duchownemu, delegowanemu do ich odebrania.

Rzeczony komisarz powinien być przybrany albo zaraz do pierwszych poszukiwań w mieszkaniu spadkodawcy, albo też następnie powinny mu być wydane pisma o ile możności spiesznie. O wyznaczenie komisarza sądy winny w razie potrzeby wezwać konsystoryum biskupskie, a zaś co do duchownych nie katolickich, winny się o to postarać u ich przełożonych, lub wedle okoliczności u władzy politycznej.

Tam gdzie książki urodzin, ślubów i zgonów izraelickich utrzymywane są przez nauczycieli religii lub przez członków gminy, sąd zarządzić winien co potrzeba, względem bezpiecznego zachowania i oddania tychże książek.

b) względem pism dotyczących się obowiązków duchownych;

oder finden sich Amtsschriften, Gelder (i. e. Amtsgelder), oder Raffleschlüssel in der Verlassenschaft einer Person, bei der man sie nicht vermuthet hat, so sollen sie von dem Gerichtsabgeordneten, welcher sich dabei aller ihm nicht zustehenden Nachforschungen in den Amtsschriften zu enthalten hat, in sichere Verwahrung gebracht und baldmöglichst an die zuständige Behörde übergeben werden.

§. 54.

War der Erblasser ein Beamter eben des Gerichtes, welches den Todesfall aufzunehmen hat, so werden Schriften, Gelder und Schlüssel von dem Gerichtsabgeordneten selbst übernommen, in ein Verzeichniß gebracht und dem Gerichte übergeben.

§. 55.

Die Vorschriften des §. 53 sind auch bei Todfällen von Militärpersonen, über welche die Verlassenschaftsabhandlung von den Zivilgerichten gepflogen wird, zu beobachten, wenn in dem Nachlasse auf den Militärdienst sich beziehende Gegenstände vorgefunden werden.

Auch müssen alle mit der Hand gezeichneten Pläne oder Grundrisse von in- und ausländischen Festungen oder festen Plätzen, alle mit der Hand aufgenommenen Gegenstände und Pläne von Bataillen, alle schriftlichen Bemerkungen, Hand-Auszüge, Entwürfe und Projekte, welche den Militärdienst betreffen, dem Armees-Ober-Kommando zur Beurtheilung, was hiervon den Erben zu erfolgen sei, eingesendet werden.

§. 56.

Von Seelsorgern oder Priestern hinterlassene Urkunden und Bücher, welche in ihre Amtsverrichtungen einschlagen, als: Tauf-, Trauungs- und Todenbücher, Protokolle über Kirchenfachen und geistliche Amtsgeschäfte, der Kirche oder Pfarre gehörige Urkunden, dann Privatschriften, welche Gewissens- oder Disziplinar-Angelegenheiten betreffen, sind schon bei der Todfallsaufnahme von dem Erbschaftsvermögen abzusondern, in ein eigenes Verzeichniß zu bringen, und dem zur Uibernahme derselben abgeordneten geistlichen Kommissär gegen Empfangsbestätigung einzuhändigen.

b) rücksichtlich der Schriften welche die Seelsorge betreffen;

Dieser Kommissär ist entweder schon zu den ersten Nachforschungen in der Wohnung des Erblassers zuzuziehen, oder die Uebergabe der Schriften an denselben in der Folge sobald als möglich zu veranstalten. Wegen Benennung desselben haben sich die Gerichte nöthigenfalls an das bischöfliche Konsistorium, bei nicht katholischen christlichen Seelsorgern an ihre geistlichen Obern, oder allenfalls an die politische Behörde zu wenden.

Wo die Geburts-, Trauungs- und Todenbücher der Israeliten von ihren Religionslehrern oder von den Mitgliedern der Gemeinde geführt werden, ist auch wegen sicherer Verwahrung und Uebergabe dieser Bücher von dem Gerichte das Nöthige zu verfügen.

§. 57.

c) w razie zgonu duchowieństwa wyższego; Szczegółowe przepisy wskazują, jak dalece w niektórych krajach koronnych przy spadkach członków duchowieństwa wyższego do spisania aktu śmierci oprócz tego przybrani być powinni zastępcy Skarbu Państwa, lub funduszów publicznych, albotóż delegowani władz politycznych.

§. 58.

d) przy śmierci notaryuszy publicznych; Jeżeli w tych krajach koronnych, w których zaprowadzona jest instytucja notaryalna, umrze notaryusz publiczny czynny, natenczas stósownie do przepisu ustawy o notaryuszach przybrany być powinien delegowany archiwum notaryalnego (izby notaryalnej), któremu wydane będą wszystkie książki i akta, tyczące się notaryatu, wraz z pieczęcią notaryalną.

Jeżeli to nastąpić nie może, delegowany ze sądu winien mieć tymczasem staranie o bezpieczne zachowanie wyż wspomnianych przedmiotów.

§. 59.

e) względem przedmiotów, które innym władzom przesłane być powinny; Jeżeli w spadku znajdują się przedmioty, które według przepisu §§. 87. 90. i 91. sąd przesłać powinien innym władzom, delegowany sądu winien takowe zaraz przy spisaniu aktu śmierci odebrać, i przedłożyć sądowi do dalszej dyspozycji.

§. 60.

f) przy wypadkach zgonu w szpitalach, kontumacyach w zakładach zaopatrzenia. Szczegółowe przepisy o spisaniu aktu śmierci osób zmarłych w publicznych zakładach zaopatrzenia, szpitalach lub kontumacyach należy także zachowywać w przyszłości.

Oddział trzeci.**O ogłoszeniu rozporządzenia ostatniej woli.**

§. 61.

Ogłoszenie rozporządzeń ostatniej woli, sporządzonych na piśmie. Testamenta i kodycyłe, sporządzone na piśmie, powinny być otworzone i ogłoszone natychmiast, jak skoro nie zachodzi żadna wątpliwość o zgonie spadkodawcy, chociażby im brakowało jakiego przymiotu prawnego. Przedłożone być powinny przełożonemu tej władzy sądowej, do której należy spisanie aktu śmierci.

Jeżeli ogłoszenie nie nastąpiło już przy spisaniu aktu śmierci (§. 41.), przełożony winien jest takowe, nie naruszając pieczęci, w obecności dwóch świadków, z których jeden może być ten, który je przyniósł, otworzyć, i świadkom odczytać, lub przez urzędnika sądowego odczytać kazać.

§. 57.

In wieferne in einigen Kronländern bei Verlassenschaften von Mitgliedern der höheren Geistlichkeit zur Todfallsaufnahme auch noch, Vertreter des Staatschazes oder der öffentlichen Fonde, oder Abgeordnete der politischen Behörden beizuziehen sind, bestimmen besondere Vorschriften.

e) bei Todfällen der höheren Geistlichkeit;

§. 58.

Stirbt in denjenigen Kronländern, in welchen das Notariats-Institut eingeführt ist, ein ausübender öffentlicher Notar, so ist nach Vorschrift der Notariats-Ordnung ein Abgeordneter des Notariats-Archives (der Notariatskammer) beizuziehen, welchem alle das Notariat betreffenden Bücher und Akten nebst dem Notariatsiegel zu übergeben sind.

d) bei Todfällen öffentlicher Notare;

Ist eine solche Zuziehung nicht thunlich, so hat der Gerichtsabgeordnete einstweilen für die sichere Verwahrung der genannten Gegenstände Sorge zu tragen.

§. 59.

Wenn sich in einer Verlassenschaft Gegenstände vorfinden, welche nach Vorschrift der §§. 87, 90 und 91 von dem Gerichte an andere Behörden eingesendet werden müssen, so sind dieselben von dem Gerichtsabgeordneten gleich bei der Todfallsaufnahme in Empfang zu nehmen und dem Gerichte zur weiteren Verfügung vorzulegen.

e) rüchlich der Gegenstände, welche anderen Behörden zu übergeben sind;

§. 60.

Die bestehenden besonderen Vorschriften über die Aufnahme der Todfälle von Personen, welche in öffentlichen Versorgungs-, Kranken- oder Kontumaz-Anstalten sterben, sind auch künftig zu beobachten.

f) bei Todfällen in Kranken-, Kontumaz- und Versorgungs-Anstalten.

Dritter Abschnitt.

Von der Kundmachung der letzten Willenserklärung.

§. 61.

Schriftliche Testamente und Kodizille müssen, sobald über den Tod des Erblassers kein Zweifel obwaltet, selbst wenn denselben ein gesetzliches Erforderniß mangeln sollte, sogleich eröffnet und kundgemacht werden. Sie sind dem Vorsteher derjenigen Gerichtsbehörde, welcher die Todfallsaufnahme obliegt, zu überreichen.

g) Kundmachung schriftlicher letzter Willenserklärungen.

Dieser hat sie, wenn die Kundmachung nicht schon bei der Todfallsaufnahme geschehen ist (§. 41), in Gegenwart von zwei Zeugen, deren einer der Überbringer sein kann, ohne das Siegel zu beschädigen, zu eröffnen und den Zeugen vorzulesen, oder durch einen Gerichtsbeamten vorlesen zu lassen.

Jeżeli spadkodawca zostawił więcej rozporządzeń ostatniej woli, ogłoszone będą wszystkie, przeto nawet i takie, które się zdają być zniesionymi lub zmienionymi.

§. 62.

Ogłoszenie ostatniej woli odbywa się bez przyzwania stron interesowanych. Wszelako wolno im jest być obecnymi, jakkolwiek nie były przyzwane.

§. 63.

Przy ogłoszeniu ostatniej woli należy spisać protokół i wyszczególnić w nim:

1. liczbę i datę znalezionych rozporządzeń ostatniej woli,
2. przez kogo zostały sądowi oddane,
3. jacy świadkowie byli obecnymi przy otworzeniu i ogłoszeniu onegoż, tudzież
4. czyli dokumenta były oddane otwarte, czyli opieczętowane.
5. Jeżeli przy otwarciu spostrzeżono nadwężenie pieczęci, lub na dokumencie samym podskrobanie, poprawę, lub coś innego podejrzanego, należy o tém także wzmiankę uczynić.

Protokół podpisany będzie przez sędziego i świadków przybranych.

§. 64.

Na rozporządzeniu ostatniej woli należy wyrazić dzień ogłoszenia, równie jak liczbę i datę innych jeszcze znajdujących się, jakkolwiek nie w równym czasie znalezionych testamentów lub kodycyłów, i wzmiankę o tém sędziego swym podpisem stwierdzić winien.

Jeżeli się znajdzie ostatnia wola już po nastąpieniu rozwiązaniu aktu śmierci, wówczas należy po ogłoszeniu uczynić zadosyć przepisom, objętym w §§. 75., 76., 80. i 84.

§. 65.

Gdy sąd poweźmie wiadomość, że spadkodawca oświadczył ustnie ostatnią wolę swoją, i jeżeli się znajduje należycie sporządzony i przez wszystkich świadków własnoręcznie podpisany spis takowej, wówczas należy ogłosić takowy podobnie, jak testament pismieny. Oprócz tego przypadku sąd winien z urzędu przyzwać wszystkich świadków, wysłuchać każdego z nich z osobna tymczasem bez odebrania przysięgi (§. 123.), dopytując się o jego nazwisko i stan, o jego wiek, następnie o treść ostatniej woli rozporządzenia, niemniej o okoliczności, od których ważność jego zawisa, jakoteż o czas i miejsce, w którym spadkodawca oświadczył wolę swoją, i ogłosić spisany w taki sposób protokół.

Hat der Erblasser mehrere letztwillige Anordnungen hinterlassen, so werden alle, folglich auch diejenigen, welche aufgehoben oder abgeändert zu seyn scheinen, kundgemacht.

§. 62.

Die Kundmachung des letzten Willens geschieht ohne Vorladung der Betheiligten. Es bleibt ihnen jedoch unbenommen, sich unaufgefordert dabei einzufinden.

§. 63.

Ueber die Kundmachung des letzten Willens muß ein Protokoll aufgenommen, und darin zugleich angeführt werden:

1. die Anzahl und das Datum der vorgefundenen letztwilligen Anordnungen,
2. von wem sie dem Gerichte überreicht wurden,
3. welche Zeugen bei der Eröffnung und Kundmachung zugegen waren, und
4. ob die Urkunden offen oder versiegelt überreicht wurden.
5. Sollte bei der Eröffnung eine Verletzung des Siegels oder an der Urkunde selbst eine Radirung, Korrektur oder etwas anderes Bedenkliches wahrgenommen werden, so ist auch dieses zu bemerken.

Das Protokoll ist von dem Richter und den zugezogenen Zeugen zu unterfertigen.

§. 64.

Auf der letztwilligen Anordnung selbst ist der Tag der Kundmachung, sowohl, als die Anzahl und das Datum der übrigen noch vorhandenen, wenn auch nicht zu gleicher Zeit vorgefundenen Testamente oder Kodizille zu bemerken, und diese Anmerkung von dem Richter zu unterfertigen.

Findet sich ein letzter Wille nach bereits erfolgter Erledigung der Todfallsaufnahme vor, so ist nach der Kundmachung auf die in den §§. 75, 76, 80 und 84 vorgeschriebenen Verfügungen Bedacht zu nehmen.

§. 65.

Wird dem Gerichte bekannt, daß der Erblasser seinen letzten Willen mündlich erklärt habe, und liegt darüber ein gehörig verfaßter, von allen Zeugen eigenhändig gefertigter Aufsatz vor, so ist mit der Kundmachung desselben wie bei einem schriftlichen Testamente vorzugehen. Außer diesem Falle hat das Gericht sämtliche Zeugen von Amtswegen vorzuladen, jeden derselben allein, vorläufig ohne Beeidigung (§. 123), über seinen Namen und Stand, über sein Alter, dann über den Inhalt der letzten Willenserklärung, und die Umstände, von denen die Giltigkeit derselben abhängt so wie über Zeit und Ort der von dem Erblasser abgegebenen Erklärung zu vernehmen und das aufgenommene Protokoll kundzumachen.

Kundmachung
mündlicher An-
ordnungen.

§. 66.

Jeżeli zaś strona jaka żąda, żeby świadkowie przybrani do oświadczenia rozporządzenia ustnego ostatniej woli, stosownie do §. 586 księgi ustaw cywilnych wysłuchanymi byli pod przysięgą, sędzia bez uprzedniego postępowania prawnego winien przyzwać proszącego, świadków, i jeżeli zwłoka nie zagraża niebezpieczeństwem, także inne strony, które się już zgłosiły z prawem dziedzictwa do spadku, odebrać przysięgę od świadków, i następnie według przepisów ustawy procesowej każdego z nich nie w przytomności innych wypytać na zapytania ogólne, dalej o oświadczeniu ostatniej woli, i o okoliczności wyżej (§. 65) wspomniane, i odpowiedzi ich spisać do protokołu. W razie potrzeby może być świadkom odczytany przytém spis ostatniej woli przez nich uczyniony. Również wolno jest stronom przyzwanym przed terminem lub podczas onego przedstawiać pytania, na które sędzia, jeżeli są stosowne, przy wysłuchaniu świadków względnie mieć powinien.

O wysłuchaniu świadków, podlegających innemu sądowi, władza pertraktująca wezwanie do tegoż uczynić winna. Jeżeli nie było wniesioném podanie o wysłuchanie świadków pod przysięgą, jednakże z treści ich zeznań okazuje się, iż interesowanemi przytém są osoby, o których prawa z urzędu starać się należy, sąd winien, jeżeli zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, a obrońca tych osób dosyć wcześniej w ich imieniu wystąpić nie może, ustanowić dla nich kuratora z tém poleceniem, żeby imieniem tychże interesowanych żądał wysłuchania świadków pod przysięgą.

§. 67.

W ten sposób uczynione potwierdzenie pod przysięgą ostatniej woli rozporządzenia ustnego stanowi dowód nie tylko względem tych, którzy o to prosili, lub do wysłuchania przywołanemi byli, lecz także względem wszystkich osób, przy spadku interesowanych. Jednakże wolno jest każdej stronie wystąpić w drodze prawa przeciw ważności złożonego świadectwa, lub rozporządzenia, prowadząc dowód, iż zachodziły wady lub okoliczności przeciwne, które przy wysłuchaniu świadków nie były wyjaśnione.

§. 68.

Orginały dokumentów, na których spisane są rozporządzenia ostatniej woli, powinny być ściśle zachowane w registraturze, w sposobie wskazanym w porządku czynności. Na żądanie należy takowe urzędnikom sądowym i stronom, którym na tém zależy, okazać w registraturze, lub w izbie sądowej przez urzędnika registry.

Z każdego takiego dokumentu należy natychmiast po ogłoszeniu uczynić odpis wierzytelny, i załączyć do aktów pertraktacyjnych.

§. 66.

Verlangt aber eine Partei dem §. 568 des bürgerlichen Gesetzbuches gemäß die eidliche Vernehmung der bei der Errichtung der mündlichen letztwilligen Anordnung zugezogenen Zeugen, so hat der Richter ohne vorläufiges rechtliches Verfahren den Bittsteller, die Zeugen, und wenn es ohne Gefahr am Verzuge geschehen kann, die übrigen Parteien, welche wegen des Erbrechtes zu dem Nachlasse bereits eingeschritten sind, vorzuladen, die Zeugen zu beeidigen, und sodann nach den Vorschriften der Prozeß-Ordnung jeden derselben ohne Gegenwart der übrigen über die allgemeinen Fragestücke, über den errichteten letzten Willen und die oben (§. 65) erwähnten Umstände zu Protokoll zu vernehmen. Nöthigenfalls kann den Zeugen dabei der über den letzten Willen bereits verfertigte Aufsatz vorgelesen werden. Auch steht den vorgeladenen Parteien frei, vor oder bei der Tagsatzung Fragen vorzuschlagen, welche der Richter, wenn sie zweckmäßig erscheinen, bei der Vernehmung der Zeugen zu berücksichtigen hat.

Wegen Abhörung derjenigen Zeugen, welche einem anderen Gerichte unterstehen, hat die Abhandlungsbehörde das Ersuchen dahin zu erlassen. Ist kein Gesuch um Beeidigung der Zeugen überreicht worden, jedoch aus dem Inhalte ihrer Aussage die Betheiligung von Personen ersichtlich, für deren Rechte von Amtswegen zu sorgen ist, so hat das Gericht, wenn Gefahr am Verzuge ist, und der Vertreter der gedachten Personen nicht zeitig genug für sie einschreiten kann, einen Kurator mit dem Auftrage zu bestellen, im Namen dieser Betheiligten die Beeidigung der Zeugen anzufuchen.

§. 67.

Die auf diese Art erfolgte eidliche Bestätigung einer mündlichen letzten Willenserklärung hat nicht nur in Ansehung derjenigen, welche darum angesucht haben, oder sonst zur Vernehmung vorgeladen worden sind, sondern zwischen allen bei dem Nachlasse betheiligten Personen Beweiskraft. Es bleibt aber jedem Theile unbenommen, die Gültigkeit des abgelegten Zeugnisses oder der Anordnung durch den Beweis obwaltender, bei der Vernehmung der Zeugen nicht vorgekommener Mängel oder entgegenstehender Umstände im rechtlichen Verfahren zu bestreiten.

§. 68.

Die Originalien der über letztwillige Anordnungen errichteten Urkunden sollen in der Registratur, auf die in der Geschäftsordnung vorgeschriebene Weise strenge verwahrt werden. Auf Verlangen sind sie den Gerichtsbeamten und Parteien, denen daran gelegen ist, in der Registratur oder Gerichtsstube von einem Registraturbeamten vorzuweisen.

Von jeder solchen Urkunde ist sogleich nach der Kundmachung eine beglaubigte Abschrift zu verfassen und den Abhandlungsakten beizulegen.

§. 69.

Kontrakty o
dziedzictwo.

Przepisy objęte w §§. 61, 64, i 68 mają moc swoją także co do kontraktu o dziedzictwo między małżonkami.

§. 70.

Ogłoszenie
rozporządzeń
ostatniej woli
zdziałanych
przed nota-
ryuszem.

W jaki sposób sąd postąpić powinien przy ogłoszeniu rozporządzenia ostatniej woli, zdziałanego przed notaryuszem publicznym, i gdzie oryginał onegoż zachowanym być powinien, wskazuje ustawa o notaryuszach.

Oddział czwarty.

O rozporządzeniach sądu ze względu na spisanie aktu śmierci i rozporządzenie ostatniej woli.

§. 71.

Sąd powiatowy winien po uprzedniem rozpoznaniu, a w razie potrzeby po nakazanem dopełnieniu spisania aktu śmierci, rozwiązać takowe według następujących przepisów, jeżeli jest wraz władzą spadku pertraktującą, w przeciwnym zaś razie przesłać takowe do rozwiązania władzy pertraktującej właściwej. Władze pertraktujące powinny szczególnie natychmiast oznaczyć, jakie kroki należy jeszcze poczynić dla zabezpieczenia i administracyi spadku, i jakie porozumienie sprowadzić.

§. 72.

Zarządzenie:
a) w braku
majątku;

Jeżeli się okaże ze spisu aktu śmierci, że zmarły nie zostawił żadnego majątku, wówczas relacya o spisie aktu śmierci rozwiązana zostanie przez władzę pertraktującą w ten sposób, iż z powodu braku majątku pertraktacya spadku nie ma miejsca.

§. 73.

b) jeżeli stan
długów jest
przewyższa-
jący;

Jeżeli spadek jest nieznacznym, i z okoliczności domyślać się należy, iż tylko najnaglesze długi spadkowe zaspokojone być mogą, sąd winien wysłuchać strony, co do rodzaju i wartości spadku, tudzież co do kwoty kosztów choroby i pogrzebu, i innych wierzycieli, mających szczególne pierwszeństwo, zaś majątek tak wyczerpany odstąpić wierzycielom w miejsce zapłaty. W rezolucyi, mocą której pertraktacya w taki sposób załatwioną zostaje, muszą być wyszczególnione dokładnie szczegółowe pretensye wierzycieli, dla których zaspokojenia następuje oddanie w miejsce płacy.

§. 69.

Die Vorschriften der §§. 61, 64 und 68 gelten auch für die Erbverträge der Ehegatten. Erbverträge.

§. 70.

Wie sich das Gericht bei der Kundmachung einer von einem öffentlichen Notare aufgenommenen letztwilligen Anordnung zu benehmen habe, und wo die Urschrift derselben aufzubewahren sei, wird in der Notariats-Ordnung bestimmt. Kundmachung
der von Notaren
errichteten
letztwilligen
Anordnungen.

Vierter Abschnitt.

Von den Verfügungen des Gerichtes über die Todfallsaufnahme und die letzte Willenserklärung.

§. 71.

Das Bezirksgericht hat nach vorläufiger Prüfung und im erforderlichen Falle eingeleiteter Ergänzung der Todfallsaufnahme dieselbe, wenn es zugleich Abhandlungsbehörde ist, den nachfolgenden Bestimmungen gemäß selbst zu erledigen, im entgegengesetzten Falle aber der zuständigen Abhandlungsbehörde zur Erledigung zu übersenden. Die Abhandlungsbehörden sollen insbesondere sogleich bestimmen, ob und welche Vorkehrungen zur Sicherstellung und Verwaltung der Verlassenschaft etwa noch zu treffen, und welche Verständigungen einzuleiten sind.

§. 72.

Ergibt sich aus der Todfallsaufnahme, daß der Verstorbene kein Vermögen hinterlassen hat, so wird der Bericht über die Todfallsaufnahme von der Abhandlungsbehörde dahin erlediget, daß wegen Abganges eines Vermögens keine Verlassenschafts-Abhandlung stattfindet. Vorkehrungen;
b) bei Mangel
eines Vermö-
gens;

§. 73.

Ist der Nachlaß unbedeutend und nach den Umständen zu vermuthen, daß nur die dringendsten Verlassenschaftsschulden berichtigt werden können, so hat das Gericht die Parteien über die Beschaffenheit und den Werth des Nachlasses, dann über den Betrag der Krankheits- und Leichenkosten und anderer mit besonderem Vorrechte verbundener Forderungen zu vernehmen und das dadurch erschöpfte Vermögen den Gläubigern an Zahlungsstatt zu überlassen. In dem Bescheide, wodurch die Abhandlung auf diese Art abgethan wird, müssen aber die einzelnen Forderungen der Gläubiger, zu deren Berichtigung die Überlassung an Zahlungsstatt erfolgt, genau angegeben werden. b) bei über-
wiegendem
Schuldenstan-
de.

§. 74.

W jakich przypadkach należy z powodu długów przewyższających spadek, przystąpić do otwarcia krędy, o tém stanowi ustawa krédalna.

§. 75.

Oprócz przypadków wyszczególnionych (§§. 72—74.), sąd winien dziedziców domniemanych zawiadomić o przypadłym dziedzictwie w sposobie, w §§. 115 i 116. przepisany, z tém wezwaniem, żeby się oświadczyli co do przyjęcia spadku, i dalsza pertraktacya spadku przeprowadzoną być mogła.

Za dziedziców domniemanych należy według tego, jak porządek dziedziczenia ustawniczy, testamentowy lub kontraktowy ma miejsce, uważać tych, którzy według jednego lub drugiego porządku do spadku są powołani.

§. 76.

Jeżeli dziedzice są pełnoletni, i mają prawo zarządzać sami majątkiem swoim, należy ich samych wezwać do podania oświadczenia do spadku.

O dziedzictwach przypadłych na małoletnich lub na osoby bezwłasnowolne, należy donieść do wiadomości ich opiekunów lub kuratorów z poleceniem, żeby podali oświadczenie do spadku. Jeżeliby jeszcze nie miały ustanowionych opiekunów ani kuratorów, wówczas należy się starać o ustanowienie takowych według prawa.

Jeżeli pupile lub bezwłasnowolni zostają pod inném sądownictwem, instancya spadek pertraktująca winna udzielić wiadomości o spadku właściwemu ich sądowi, w celu podania deklaracyi do spadku, tudzież podać do wiadomości treść rozporządzenia ostatniej woli, jeżeli się jakie znajduje.

§. 77.

Władza pertraktująca ustanowić winna z urzędu kuratorów do pertraktacyi spadku:

1. dla dziedziców małoletnich lub bezwłasnowolnych, których obrońcom prawnym nie wolno jest występować w ich imieniu przy pertraktacyi spadku z powodu, iż albo ich własny interes zostaje w sprzeczności z interesem ich pupilów, albowież iż interesa pupilów, których są obrońcami, z sobą są sprzeczne (§§. 271. i 272. powszechniej księgi ustaw cywilnych);

2. dla domniemanych dziedziców lub spółdziedziców, których miejsce pobytu jest niewiadomém, lub tak oddaloném, iż sami w czasie należytych bronić spraw swoich nie są w stanie;

§. 74.

In welchen Fällen wegen einer, den Nachlaß übersteigenden Schuldenlast, Einleitungen zur Konkurs-Eröffnung zu treffen seien, bestimmt die Konkurs-Ordnung.

§. 75.

Außer den angeführten Fällen (§§. 72—74) hat das Gericht die vermuthlichen Erben auf die in den §§. 115 und 116 festgesetzte Weise von dem Erbanfalle mit der Aufforderung zu verständigen, die Erbserklärung beizubringen, damit die Erbverhandlung gepflogen werden könne.

e) Verständigung der Erben.

Als vermuthliche Erben sind, je nachdem die gesetzliche, oder die testamentarische, oder die vertragmäßige Erbfolge Statt hat, diejenigen anzusehen, welche zu der einen oder anderen berufen sind.

§. 76.

Sind die Erben großjährig und ihr Vermögen selbst zu verwalten berechtigt, so ist die Aufforderung zur Abgabe der Erbserklärung an sie selbst zu richten.

Die den Minderjährigen oder Pflegebefohlenen angefallenen Erbschaften sind den Vormündern oder Kuratoren derselben mit dem Auftrage bekannt zu machen, die Erbserklärung anzubringen. Sollten Vormünder oder Kuratoren für dieselbe noch nicht bestellt seyn, so muß für deren gesetzmäßige Bestellung gesorgt werden.

Stehen die Mündel oder Pflegebefohlenen unter einer anderen Gerichtsbarkeit, so ist die Erbschaft von der Abhandlungs-Instanz ihrem zuständigen Gerichte zum Zwecke der Abgabe der Erbserklärung anzuzeigen und über den Inhalt der allenfalls vorhandenen letzten Willenserklärung die nöthige Aufklärung zu ertheilen.

§. 77.

Die Abhandlungsbehörde hat von Amtswegen Kuratoren zur Abhandlung von Verlassenschaften zu bestellen:

1. für minderjährige oder pflegebefohlene Erben, deren gesetzlichen Vertretern aus dem Grunde, weil entweder ihr eigenes Interesse mit dem ihrer Mündel, oder weil das Interesse der von ihnen vertretenen Mündel unter sich im Widerspruche steht, die Vertretung bei der Abhandlung untersagt ist (§§. 271 und 272, allgemeines bürgerliches Gesetzbuch);

2. für vermuthliche Erben oder Miterben, deren Aufenthaltsort unbekannt oder soweit entfernt ist, daß sie in gehöriger Zeit ihre Rechte selbst zu vertreten nicht im Stande sind;

3. dla potomstwa jeszcze nie urodzonego, na mocy powiernictw familijnych lub podstawień fideikomisarycznych, albo téż na mocy rozporządzenia ostatniej woli wprost do dziedzictwa powołanego;

4. dla takich fundacyj lub zakładów publicznych, dla których jeszcze nie ma ustanowionego obrońcy Skarbu Państwa, i na tak długo, aż władza w téj mierze uczyni rozporządzenie.

§. 78.

Do administracyi spadków, których spadkobiercy wcale są nieznani, lub względem których dziedzice, jakkolwiek wiadomi, nie uczynili żadnego użytku z swego prawa dziedziczenia, pomimo nastąpnego ich zawiadomienia, należy ustanowić kuratora, o czém bliższe przepisy zawarte są w §§. 128 i 129.

§. 79.

Oprócz przypadków wymienionych, i oprócz tego w ustawie wskazanych (§§. 690, 811, 812, powszechnej księgi ustaw cywilnych), sąd nie powinien narzucać kuratorów ani dziedzicom pełnoletnim, ani opiekunom małoletnich wbrew ich woli.

Urząd kuratora ustanowionego dla dziedziców nieobecnych, niewiadomych lub niepewnych ustaje, jak skoro dziedzic będzie wiadomym, i albo sam działa przed sądem, albo téż ustanowi na ten cel pełnomocnika.

§. 80.

d) zawiadomienie wykonawcy testamentu; Jeżeli w ostatniej woli mianowany jest wykonawca testamentu, sąd winien jest zawiadomić go o tém rozporządzeniu spadkodawcy. W przypadkach wyżej wspomnianych (§§. 77—79) może mu być oraz powierzona kuratela, jeżeli jest zdolnym i gotowym objąć takową.

§. 81.

e) Zarządzenie względem inwentarza; Jeżeli się okazuje z aktu śmierci, że spisany być musi inwentarz, lub wystawionem być powinno wezwanie edyktałne dziedziców (§§. 92, 128, 131), należy względem tego wraz z rozwiązaniem aktu śmierci zarządzić, co potrzeba.

§. 82.

f) zawiadomienie władzy do wymierzenia należytości; O każdym spisaniu aktu śmierci i jego rozwiązaniu należy stósownie do obowiązującej ustawy o należytościach, zawiadomić urząd przeznaczony do wymierzenia należytości od spadków.

3. für die durch Familien-Fideikommiss, oder durch fideikommissarische Substitution, sowie überhaupt für die durch letztwillige Anordnung unmittelbar zur Erbfolge berufene noch nicht geborne Nachkommenschaft;

4. für diejenigen Stiftungen oder öffentlichen Anstalten, für welche noch kein Vertreter des Staatsschatzes bestellt ist, und bis zur Zeit, wo die Behörde hierüber eine Verfügung getroffen hat.

§. 78.

Zur Verwaltung von Verlassenschaften, deren Erben gänzlich unbekannt sind, oder rüchftlich welcher die Erben, obgleich sie bekannt sind, von ihrem Erbrechte ungeachtet der erfolgten Verständigung keinen Gebrauch machen, ist ein Kurator zu bestellen, worüber das Nähere in den §§. 128 und 129 bestimmt wird.

§. 79.

Außer den angeführten und den sonst in dem Gesetze bezeichneten Fällen (§§. 690, 811, 812, allgemeines bürgerliches Gesetzbuch) dürfen weder den großjährigen Erben, noch den Vormündern der Minderjährigen gegen ihren Willen von dem Gerichte Kuratoren aufgedrungen werden.

Das Amt eines für abwesende, unbekante oder ungewisse Erben bestellten Kurators hört auf, sobald der Erbe bekannt wird, und bei Gericht entweder selbst einschreitet, oder einen Bevollmächtigten dazu bestellt.

§. 80.

Ist in dem letzten Willen ein Testaments-Ekurator ernannt, so ist demselben diese Anordnung des Erblassers von dem Gerichte bekannt zu machen. Auch kann demselben in den oben erwähnten Fällen (§§. 77—79) zugleich die Kuratel, in soferne er sie zu übernehmen fähig und bereit ist, anvertraut werden.

d) Verständigung des Testaments-Vollziehers;

§. 81.

Wenn schon aus der Todfallsaufnahme erhellet, das ein Inventarium errichtet oder eine Ediktal-Vorladung der Erben ausgefertigt werden müsse (§§. 92, 128, 131), so ist darüber zugleich in der Erledigung der Todfallsaufnahme das Erforderliche zu verfügen.

e) Vorkehrungen rüchftlich der Inventur;

§. 82.

Von jeder Todfallsaufnahme und deren Erledigung ist, dem bestehenden Gebührengesetze gemäß, das zur Bemessung der Verlassenschaftsgebühren bestimmte Amt in Kenntniß zu setzen.

f) Verständigung der Behörde zur Bemessung der Gebühren;

§. 83.

Relacje szczególowe; g) co do zapisów na rzecz małoletnich lub bezwłasnowolnych;

O zapisach uczynionych małoletnim lub bezwłasnowolnym należy z urzędu zawiadomić ich opiekunów lub kuratorów, w sposobie w §. 76. wskazanym.

§. 84.

h) co do zapisów i dzieł dzictw pobożnych;

O dziedzictwach i znacznych zapisach przypadających kasom Państwa lub zakładom publicznym, gminie, kościołowi, szkole, ubogim, lub jakiemu zakładowi pobożnemu, czyli to z mocy ustawy, czyli téż z rozporządzenia ostatniej woli, sąd winien natychmiast zawiadomić Namiestnika.

Namiestnikowi należy także przy końcu każdego półrocza przedłożyć spis wszelkich mniejszych zapisów wspomnionego rodzaju.

§. 85.

i) o wydarzeniu śmierci urzędników obowiązanych do składania rachunków;

O wypadkach śmierci urzędników i sług, o których jest wiadomo, lub domniemywać się należy, iż zdawać mieli rachunki z pieniędzy urzędowych, sąd winien zawiadomić tę władzę krajową, której urzędnik podlegał, a gdyby ta władza wiadomą nie była, Namiestnika. O śmierci kolektanta loteryi należy zawiadomić dyrekcję loteryi.

O śmierci urzędnika publicznego, który nie miał składać rachunków z pieniędzy urzędowych, należy zawiadomić władzę, do której należał, wtedy tylko, jeżeli nie znajduje się w tém samym miejscu, w którym śmierć nastąpiła.

§. 86.

k) o wypadku śmierci osób wojskowych;

Sądy cywilne winny są o śmierci tych osób wojskowych, względem których pertraktacya spadku do sądów wojskowych należy, zawiadomić najbliższą komendę wojskową, jeżeli o tém jeszcze nie ma wiadomości, i tylko wtenczas, gdy zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, opieczętować spadek, i starać się o bezpieczne zachowanie efektów zmarłego.

§. 87.

l) o śmierci osób, które pobierają dochody z kas publicznych;

O śmierci tych osób, które z kas publicznych, albotéż z fundacyi lub z funduszków ubogich zostających pod dozorem publicznym pobierały z jakiegobądź tytułu pensye, prowizye, płace kwiescentów, pieniądze na utrzymanie, fundusze, prebendy, jałmużny, gratyfikacye lub inne płace bieżące, należy przy załączeniu arkusza płatniczego, lub innego wykazu, jaki się znajduje, lub jeżeli taki znalezionym być nie może, przy dokładném wyrażeniu nazwiska i stanu zmarłego, rodzaju i kwoty pobierania, zawiadomić wprost tę władzę, której podlega właściwa kasa, fundacya lub fundusz.

§. 83.

Den Minderjährigen oder Pflegebefohlenen zugedachte Vermächtnisse sind von Amts wegen den Vormündern oder Kuratoren derselben auf die im §. 76 bestimmte Weise bekannt zu machen.

Besondere Anzeigen:
g) rüchichtlich der Vermächtnisse zu Gunsten der Minderjährigen oder Pflegebefohlenen;

§. 84.

Die den Staatskassen oder öffentlichen Anstalten, einer Gemeinde, Kirche, Schule, den Armen oder einer frommen Stiftung durch das Gesetz oder einen letzten Willen zugewallenen Erbschaften und bedeutenden Vermächtnisse sind von dem Gerichte sogleich dem Statthalter bekannt zu machen.

h) rüchichtlich der frommen Erbschaften und Vermächtnisse;

Eben dahin ist am Ende jeden halben Jahres ein Verzeichniß sämtlicher geringerer Vermächtnisse der angeführten Art zu übersenden.

§. 85.

Todesfälle derjenigen Beamten oder Diener, von denen bekannt oder auch nur zu vermuthen ist, daß sie über Amtsgelder Rechnung abzulegen hatten, soll das Gericht derjenigen Landesbehörde, welcher der Beamte unterstand, und wenn diese nicht bekannt wäre, dem Landeschef anzeigen. Der Todesfall eines Lotto-Kollektanten ist der Lotto-Direktion anzuzeigen.

i) der Todesfälle rechnungspflichtiger Beamten;

Von dem Todesfalle eines öffentlichen Beamten, welcher keine Amtsgelder zu verrechnen hatte, ist der Behörde, welcher er untergeben war, nur dann die Mittheilung zu machen, wenn sie sich nicht an dem nämlichen Orte befindet, wo der Todesfall erfolgte.

§. 86.

Die Zivilgerichte haben die Todesfälle derjenigen Militärpersonen, über deren Nachlaß die Abhandlung dem Militärgerichte zusteht, dem nächsten Militärkommando, wenn es nicht ohnehin schon davon in Kenntniß ist, lediglich anzuzeigen, und nur bei Gefahr am Verzuge die Versiegelung des Nachlasses vorzunehmen, und für die Verwahrung der Effekten des Verstorbenen zu sorgen.

k) der Todesfälle von Militärpersonen;

§. 87.

Die Todesfälle aller Personen, welche aus öffentlichen Kassen oder unter öffentlicher Aufsicht stehenden Stiftungen oder Armenfonds, unter was immer für einem Titel Pensionen, Provisionen, Quieszenten-Gehalte, Unterhaltsgelder, Stiftungsgenüsse, Präbenden, Pfründen, Gratifikationen oder ähnliche fortlaufende Zahlungen bezogen haben, sollen unter Anschluß des Zahlungsbogens oder der sonst bestehenden Anweisungsurkunde, oder wenn diese nicht aufgefunden würde, unter genauer Angabe des Namens und Standes des Verstorbenen, der Eigenschaft und des Betrages des bezogenen Genusses unmittelbar derjenigen Behörde bekannt gemacht werden, welcher die betreffende Kasse, Stiftung oder der Fond untersteht.

l) der Todesfälle von Personen, welche Bezüge aus öffentlichen Kassen genießen;

§. 88.

o) o śmierci wazalów cesarskich; O śmierci wazalów cesarskich należy zawiadomić cesarski urząd lenniczy, jeżeli spadkodawca posiadał dobra nawet tylko w części lennictwu podległe.

§. 89.

o) o śmierci adwokatów i notaryuszów; Jeżeli unrze adwokat lub notaryusz publiczny, należy w pierwszym przypadku zawiadomić izbę adwokatów (wydział adwokatów), w drugim izbę notaryuszów o śmierci.

§. 90.

o) o śmierci osób, które miały dekoracje; Ordery, krzyże honorowe, medale i podobne oznaki odszczególnienia powinny być zwrócone, jeżeli stosownie do przepisów w tej mierze obowiązujących, nie mają pozostać dziedzicom lub członkom rodziny zmarłego, albotóż nie są własnością prywatną spadkodawcy.

Ordery zagraniczne należy odesłać do c. k. Ministerstwa Spraw Zewnętrznych i Domu, ordery krajowe zaś albo wprost, albotóż przez Namiestnictwo w Wiedniu do kancelaryi orderowej. Inne odszczególnienia krajowe należy, jeżeli są wojskowe, przesłać c. k. Władzy Wojskowej krajowej, oprócz tego zaś do Namiestnictwa kraju koronnego, gdzie śmierć nastąpiła, do dalszego niemi rozporządzenia.

Klucze szambelańskie i oznaki godności c. k. stolników należy zwrócić c. k. najwyższemu urzędowi szambelańskiemu.

O każdym zgonie c. k. radców tajnych należy zawiadomić c. k. Ministerstwo Spraw Zewnętrznych i Domu.

§. 91.

o) o śmierci inwalidów patentowych, żołnierzy na urlopie będących i domokrążników. Gdy umrze inwalid patentowy, żołnierz na urlopie będący, lub domokrążnik, patent lub paszport urlopowy należy przesłać do najbliższej komendy wojskowej, paszport zaś domokrążnika zniszczyć.

Oddział piąty.

O inwentarzu i wyznaniu majątku, uczynioném pod słowem zastępującém przysięgę.

§. 92.

1. Inwentarz. W jakich przypadkach powinien być spisany. Inwentarz spadku spisany być powinien, gdy podaną będzie deklaracja do spadku warunkowa; gdy osoba mająca do tego prawo na zasadzie powszechnej księgi ustaw cywilnych, żąda spisania onegoż, lub jeżeli kto żąda odłączenia

§. 88.

Von Todesfällen der landesfürstlichen Vasallen muß, wenn der Erblasser auch nur ein zum Theile lehenbares Gut besessen hat, dem landesfürstlichen Lehenhofs Nachricht gegeben werden.

m) der Todesfälle landesfürstlicher Vasallen

§. 89.

Wenn ein Advokat oder ein öffentlicher Notar stirbt, so ist im ersten Falle die Advokatenkammer (Advokaten-Ausschuß), in dem zweiten die Notariatskammer von dem Todesfalle zu verständigen.

n) der Todesfälle der Advokaten und Notare

§. 90.

Orden, Ehrenkreuze, Medaillen und ähnliche Distinktionszeichen müssen, in soferne sie nicht nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften den Erben oder Familiengliedern des Verstorbenen zu bleiben haben, oder Privat-Eigenthum des Erblassers waren, zurückgestellt werden.

o) der Todesfälle von Personen welche Auszeichnungen genossen haben

Die ausländischen Orden sind unmittelbar an das k. k. Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten und des Hauses, die inländischen Ordenszeichen entweder unmittelbar, oder durch die Statthalterei in Wien an die Ordenskanzlei einzusenden. Andere inländische Auszeichnungen sind, wenn sie militärischer Art sind, an die k. k. Landes-Militärbehörde, sonst aber an die Statthalterei des Kronlandes, wo sich der Todfall ereignet hat, zur weiteren Verfügung zu überschieken.

Die Kammerherrn-schlüssel und die Ehrenzeichen der k. k. Truchsesse sind an das k. k. Oberstkämmerer-Amt zurückzustellen.

Von allen Todesfällen k. k. geheimer Ráthe ist das k. k. Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten und des Hauses in Kenntniß zu setzen.

§. 91.

Wenn ein Patental-Invalide, ein beurlaubter Soldat oder ein Hausfirer stirbt, so ist die Patental-Urkunde oder der Urlaubsschein an das nächste Militär-Kommando einzusenden, der Hausfirerpaß aber unbrauchbar zu machen.

p) der Todesfälle von Patental-Invaliden, beurlaubten Soldaten und Hausfirern.

Fünfter Abschnitt.

Von dem Inventar und dem eidesstättigen Vermögensbekenntnisse.

§. 92.

Ein Inventar des Nachlasses ist zu errichten, wenn eine bedingte Erbserklärung überreicht, von einer zu Folge des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches berechtigten Person um dessen Errichtung ange sucht oder auf Absouderung der Verlassenschaft von dem

1. Inventar Fälle der Errichtung.

spadku od majątku dziedzica (§§. 802., 804., 812. powszechnej księgi ustaw cywilnych).

Sędzia winien z urzędu spisać inwentarz, jeżeli

1. dziedzic lub miejsce pobytu jego jest niewiadomem, gdy zostaje pod opieką lub kuratelą, albo gdy w celu pertraktowania spadku kurator dla niego ustanowionym zostanie, albo gdy tylko co do jednego z więcej spólnych dziedziców zachodzą stosunki tego rodzaju;

2. gdy dziedzictwo lub część dziedzictwa przypada dla ubogich, dla fundacji, gminy, kościoła, zakładu publicznego lub dla Państwa;

3. jeżeli spadkodawca nałożył na dziedzica obowiązek zostawienia spadku, lub stosunkowej części onego trzeciej osobie. W końcu

4. należy szczególny inwentarz spisać co do powiernictw i lenności, ilekroć przechodzą od jednego dziedzica na drugiego, bez względu na stosunki, zachodzące co do majątku wolno-dziedzicznego spadkodawcy.

§. 93.

Wyznaczenie delegowanych sądowych do tego.

Do spisania inwentarza sąd winien wyznaczyć jednego, a w szczególnie ważnych przypadkach dwóch delegowanych, lub nakaże spisać takowy notaryuszowi publicznemu (§. 29.). Trybunały powinny zewnątrz miejsc, w których się znajdują, ile możliwości unikać delegowania własnych urzędników, i raczej używać pomocy sądów powiatowych lub notaryusza, znajdującego się w bliskości w ich okręgu.

§. 94.

Jeżeli majątek znajduje się zewnątrz okręgu instancyi pertraktującej, lub jeżeli takowy podlega innej instancyi realnej, władza pertraktująca winna jest wezwać właściwy sąd, ażeby tenże kazał uskutecznić spisanie inwentarza przez swoich własnych delegowanych, lub ustanowił notaryusza do tego.

§. 95.

Przyzwanie stron i biegłych.

Do spisania inwentarza komisarz winien oprócz potrzebnych biegłych, zaw sze jeszcze przybrać dwóch domowników spadkodawcy, albo dwóch innych wiarogodnych mężów za świadków. Znani dziedzice, będący w miejscu, gdzie się odbywa spisanie inwentarza, lub znajdujący się tak blisko, że bez straty czasu przyzwanymi być mogą, kurator spadku ustanowiony, wykonawca ostatniej woli, jeżeli jest ustanowionym, tudzież ci wierzyciele, którym dozwolonem zostało odzielenie dziedzictwa od majątku dziedzica, przyzwani być powinni z urzędu.

W przypadkach lenności, powiernictw i substytucyj, należy oprócz bezpośredniego następcy, przybrać także obecnych przyszłych najbliższych dziedzic-

Vermögen des Erben gedungen wird. (§§. 802, 804, 812 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches).

Von Amtswegen hat der Richter ein Inventar aufzunehmen, wenn

1. der Erbe oder dessen Aufenthaltsort unbekannt ist, wenn er unter Vormundschaft oder Kuratel steht, oder für ihn zum Behufe der Verlassenschaftsabhandlung ein Kurator bestellt wird, oder wenn auch nur bei Einem von mehreren Miterben Verhältnisse dieser Art eintreten;

2. wenn die Erbschaft oder ein Erbtheil den Armen, einer Stiftung, Gemeinde, Kirche, öffentlichen Anstalt oder dem Staate zufällt;

3. wenn der Erblasser dem Erben die Verbindlichkeit auferlegt hat, die Erbschaft oder einen verhältnißmäßigen Theil derselben dritten Personen zu hinterlassen. Endlich ist

4. über Fideikommiße und Lehen, so oft sie von einem Erben an den anderen übergehen, ohne Rücksicht auf die bei dem frei vererblichen Vermögen des Erblassers eintretenden Verhältnisse, ein eigenes Inventar aufzunehmen.

§. 93.

Zur Aufnahme des Inventars hat das Gericht einen, oder in besonders wichtigen Fällen zwei Abgeordnete zu bestimmen, oder dieselbe einem öffentlichen Notare (§. 29) zu übertragen. Die Gerichtshöfe haben außer dem Orte, wo sie sich befinden, die Abordnung eigener Beamten nach Thunlichkeit zu vermeiden, und sich der Hilfe der Bezirksgerichte oder eines in der Nähe befindlichen Notars ihres Sprengels zu bedienen.

Bestimmung
der Gerichts-
Abgeordneten
hiezu.

§. 94.

Befindet sich das Vermögen außer dem Sprengel der Abhandlungs-Instanz, oder ist dasselbe einer anderen Real-Instanz unterworfen, so hat sich die Abhandlungsbeförde an das zuständige Gericht zu wenden, damit dasselbe die Inventur durch seine Gerichtsabgeordneten vornehmen lasse, oder einen Notar dazu bestelle.

§. 95.

Zur Vornahme der Inventur hat der Inventurs-Kommissär nebst den erforderlichen Kunstverständigen immer zwei Hausgenossen des Erblassers oder andere glaubwürdige Männer als Zeugen beizuziehen. Die bekannten Erben, welche am Orte der Inventuraufnahme anwesend sind, oder sich in solcher Nähe befinden, daß ihre Vorladung ohne Aufenthalt geschehen kann; der etwa bestellte Verlassenschafts-Kurator, der Vollzieher des letzten Willens, wenn ein solcher bestellt ist, und diejenigen Gläubiger, welchen allenfalls die Absonderung der Erbschaft von dem Vermögen des Erben bewilliget würde, sind von Amtswegen vorzuladen.

Vorladung der
Parteien und
Kunstverständigen.

Bei Lehen-, Fideikommiß- und Substitutionsanfällen sind außer dem unmittelbaren Nachfolger auch die anwesenden künftigen nächsten Erben, der landesfürstliche

ców, cesarskiego komisarza lenności, kuratorów powiernictw lub substytucyj, i domniemanych spadkobierców wolno-dziedzicznego majątku, spadkodawcy lub też ich prawnych obrońców.

Gdyby przyzwani nie stawili się na godzinę przepisaną, inwentarz spisany być może także w ich nieobecności. Komisarz do spisania inwentarza wysłany winien jest wszelako przekonać się wprzód, że przyzwania należycie doręczone były, i o tém na inwentarzu wzmiankę uczynić.

§. 96.

Spisanie in-
wentarza
przy zajęciu
aktu śmierci.

Przy spadkach mniej znacznych inwentarz spisany być powinien zaraz przy spisaniu aktu śmierci i przedłożony sądowi, jeżeli albo z urzędu musi być sporządzony, albo gdy który z dziedziców tego żąda.

§. 97.

Cel przy spi-
saniu inwen-
tarza.

Inwentarz obejmować powinien dokładny i zupełny wykaz wszelkiego majątku ruchomego i nieruchomego, w którego posiadaniu znajdował się spadkodawca w chwili zgonu swego, i wyszczególnić wartość i kwotę onegoż w owym czasie.

Szczegółowe części majątku należy uporządkować według rubryk, a w końcu inwentarza powtórzyć i ściągnąć sumy głównie wszystkich rubryk.

Należy w nim uczynić wzmiankę, w jakim czasie, i w czyjjej obecności inwentarz był spisany.

§. 98.

Postępowanie
delegowanych
sądu przy spi-
saniu inwen-
tarza.

Delegowani sądu obowiązani są przekonać się w zupełności o stanie majątku przez rozpoznanie pism spadkowych i znalezionych dokumentów, przez własne oglądanie dóbr i ruchomości, wysłuchanie dziedziców, krewnych i domowników, dochodzenie ksiąg publicznych i aktów sądowych, i innemi stosownymi środkami.

Obowiązkiem ich jest przyspieszać ile możności ukończenie i przedłożenie inwentarza, pod ciężką odpowiedzialnością nie rozporządzać żadną miarą dowolnie przedmiotami do spadku należącemi, i nic z tego nie nabywać nawet w drodze kupna.

§. 99.

o zapisaniu
papiérów
wartość ma-
jących;

Należące do spadku papiéry wartość pieniężną mające dokładnie wykazane być powinny według gatunku, liczby, dnia wystawienia i stopy procentowej. Dodać do tego należy kwotę procentów zaległych aż do dnia zgonu. Papiéry tego rodzaju należy w inwentarzu uprzednio wyszczególnić tylko według ich wartości nominalnej, oznaczenie ich prawdziwej wartości pozostawić zaś pertraktacyi.

Leben-Kommissär, die Fideikommiß- oder Substitutions-Kuratoren und die vermuthlichen Erben des frei vererblichen Vermögens des Erblassers oder ihre gesetzlichen Vertreter beizuziehen.

Sollten die Vorgeladenen zur vorgeschriebenen Stunde nicht erscheinen, so kann das Inventar auch in ihrer Abwesenheit aufgenommen werden. Der Inventurs-Kommissär hat sich jedoch vorläufig die Ueberzeugung von der gehörig erfolgten Zustellung der Vorladungen zu verschaffen, und dieses auf dem Inventar zu bemerken.

§. 96.

Bei minder bedeutenden Verlassenschaften ist das Inventar, wenn es von Amts- wegen errichtet werden muß, oder einer der Erben darum ansucht, sogleich bei der Todfallsaufnahme zu verfassen und dem Gerichte vorzulegen.

Bornahme
desselben bei
der Todfalls-
aufnahme.

§. 97.

Das Inventar muß ein genaues und vollständiges Verzeichniß alles beweglichen und unbeweglichen Vermögens, in dessen Besitze sich der Erblasser zur Zeit seines Todes befunden hat, enthalten und den damaligen Werth und Betrag desselben klar anzeigen.

Zweck des In-
ventars.

Die einzelnen Bestandtheile des Vermögens sind nach Rubriken zu ordnen, und am Ende des Inventars die Hauptsummen aller Rubriken zu wiederholen und zusammenzuziehen.

Es ist darin zu bemerken, zu welcher Zeit und in wessen Gegenwart das Inventar aufgenommen worden ist.

§. 98.

Die Gerichtsabgeordneten haben sich über den Zustand des Vermögens durch Untersuchung der Verlassenschaftsschriften und der vorhandenen Urkunden, durch eigene Besichtigung der Güter und Fahrnisse, Vernehmung der Erben, Verwandten und Hausgenossen, Benützung der öffentlichen Bücher und Gerichtsakten, und durch andere schickliche Mittel vollständige Aufklärung zu verschaffen.

Benehmen der
Gerichtsabge-
ordneten bei
der Aufnahme.

Sie haben die Vollendung und Ueberreichung des Inventars so viel als möglich zu beschleunigen, sich aller eigenmächtigen Verfügung über die zur Verlassenschaft gehörigen Gegenstände bei schwerer Verantwortung zu enthalten, und nicht das Geringste davon, wäre es auch durch Kauf, an sich zu bringen.

§. 99.

Die zur Verlassenschaft gehörigen Werthspapiere sind nach ihrer Gattung, nach der Nummer, dem Tage der Ausstellung und dem Zinsfuße genau anzuführen. Zugleich ist der Betrag der bis zum Todestage ausständigen Interessen beizufügen. Derlei Papiere sind in dem Inventare einstweilen nur mit ihrem Nennbetrage anzuführen, ihre eigentliche Werthbestimmung aber ist der Abhandlung vorzubehalten.

Eintragung
der Werthspapier-
e;

§. 100.

innych zapi-
sów długu,

Co do innych wierzytelności spadkodawcy należy wyszczególnić nazwisko dłużnika, dzień, w którym zapis długu i inne do tego należące dokumenta były wystawione, stopę procentową, kwotę długu głównego i procentów zapadłych po dzień zgonu, tudzież uczynić wzmiankę, czyli, i jak kapitał jest zabezpieczony.

Jeżeli względem jakiej pozycyi nie znajdują się dokumenta, należy zamieścić w inwentarzu, na czém się opiera podanie co do téjże wierzytelności.

Dokumenta, rachunki i pisma, mogące być ważnemi dla stron interesowanych, lecz nie odnoszące się do długów szczegółowych, należy w końcu inwentarza w krótkości zamieścić.

§. 101.

Ruchomości:

Ruchomości należy albo według gatunku, liczby, miary i wagi wyszczególnić, albo szczegółowo opisać. Wartość ich przez ocenienie sądowe oznaczoną będzie.

Większe zasoby lub zbiory rzeczy tego rodzaju mogą być w osobnych spisach wyszczególnione, a te do inwentarza załączone.

§. 102.

dóbr nieru-
chomych,

O ile wartość dóbr nieruchomych oznaczoną być ma w celu wymierzenia należitości, powinna być wypośrodkowaną według przepisu ustawy o należitościach, i zapisaną w inwentarzu.

Względnie praw stron, ocenienie sądowe w celu pertraktacyi wtedy tylko może być skutecznioném, gdy jeden z dziedziców tego żąda, lub gdy sąd w celu obliczenia części obowiązkowej (legitymy), lub z innych szczególnych powodów to nakaze. Oprócz tego przypadku wartość dóbr wyrażoną być może w inwentarzu według ocenienia ostatniego przedtém uczynionego, albo według kontraktu przy ostatniej zmianie posiadania, albotóż nakoniec według rejestrów podatkowych.

Dokumenta wykazujące wartość rzeczy nieruchomej należy w oryginale lub w odpisie wierzytelnym załączyć do inwentarza, lub przynajmniej w nim dokładnie wyrazić.

§. 103.

Do ocenienia dóbr nieruchomych, większych zbiorów książek, dzieł sztuki lub rzeczy rzadkich i innych ruchomości posiadających wartość szczególną, należy użyć dwóch biegłych przysięgłych.

§. 100.

Bei anderen Forderungen des Erblassers muß der Name des Schuldners, der Tag der Ausstellung des Schuldscheines und der dazu gehörigen Urkunden, der Zinsfuß, der Betrag der Hauptschuld und der bis zum Todestage verfallenen Interessen angezeigt und bemerkt werden, ob und wie das Kapital versichert sei.

anderer
Schuldforderungen.

Sind über eine Post keine Urkunden vorhanden, so muß in dem Inventar beigelegt werden, worauf sich die Angabe über diese Forderung gründet.

Urkunden, Rechnungen und Schriften, welche für die Theilnehmenden wichtig seyn können, aber sich nicht auf einzelne Schuldposten beziehen, sind am Ende des Inventars kurz anzuzeigen.

§. 101.

Fahrnisse sind entweder nach Gattung, Zahl, Maß und Gewicht anzugeben, oder der Fahrnisse einzeln zu beschreiben. Ihr Werth ist durch gerichtliche Schätzung zu erheben.

Größere Vorräthe oder Sammlungen von Sachen derselben Art können in besondere Verzeichnisse gebracht und diese dem Inventar angeschlossen werden.

§. 102.

Der Werth unbeweglicher Güter ist, in soferne er zur Bemessung der Gebühren erhoben werden soll, nach Vorschrift des Gebührengesetzes auszumitteln und in das Inventar einzutragen.

unbeweglicher
Güter.

In Beziehung auf die Rechte der Parteien ist eine gerichtliche Schätzung zum Zwecke der Abhandlung nur dann aufzunehmen, wenn sie von einem der Erben angefordert, oder von dem Gerichte wegen Berechnung des Pflichttheiles oder aus anderen besonderen Gründen ausdrücklich angeordnet wird. Außer diesem Falle kann der Werth der Güter in dem Inventar nach der letzten früher vorgenommenen Schätzung, oder nach dem Kontrakte bei der letzten Besitzveränderung oder endlich nach den Steuerregistern angeschlagen werden.

Die den Werth einer unbeweglichen Sache nachweisenden Urkunden sind in Urschrift oder beglaubigter Abschrift dem Inventar anzuschließen, oder wenigstens darin mit Bestimmtheit anzuführen.

§. 103.

Zu Schätzungen unbeweglicher Güter, größerer Sammlungen von Büchern, Kunstwerken oder Seltenheiten und anderer Fahrnisse von besonderem Werthe sind zwei beidige Sachverständige zu gebrauchen.

Inne ruchomości mogą być ocenione przez jednego tylko biegłego przysięgłego, jeżeli która ze stron interesowanych nie żąda przybrania drugiego biegłego, w którym to przypadku kosztą za to ponosić winien.

Biegli przysięgli powinni podać zwyczajną wartość dóbr i ruchomości dokładnie i sumiennie, odnosząc takową do czasu, w którym spadkodawca umarł.

§. 104.

Rzeczy za obce podanych, lub w posiadaniu trzecich osób będących.

Rzeczy za obce podane, znalezione w posiadaniu spadkodawcy, należy zamieścić w inwentarzu, jednakże, jeżeli prawa własności osób trzecich zdają się być jasnemi, nie należy wartości powyższych rzeczy wyszczególniać, i policzyć przy obliczeniu ilości majątku.

Zawsze przytém należy wyrazić, kto, i z jakiego tytułu do tych rzeczy rości sobie prawo.

Również należy zamieścić w inwentarzu rzeczy, należące do spadkodawcy, lecz znajdujące się w rękach osób trzecich, i przytém wyrazić powód, dla którego się znajdują w ręku trzeciego.

§. 105.

Stan długów.

Jeżeli ilość i rodzaj długów spadkowych może być zbadanym bez rozwlekłych rozpraw i wielkiej straty czasu, należy je także zamieścić w inwentarzu, i obliczyć zaległości w procentach, podatkach winnych, i innych bieżących wyplatach aż do dnia śmierci spadkodawcy. Przytém wyrazić należy szczegółowo, na czém polegają podania, tyżące się każdej pojedynczej pozycji długu.

Szczególniej wtenczas należy przy spisaniu inwentarza dochodzić stanu długów z jak największą dokładnością, jeżeli spisanie inwentarza odbywa się wraz ze spisaniem aktu śmierci (§. 96), ażeby tym sposobem sąd można postawić w możności zakończenia pertraktacyi spadku bez dalszych dochodów.

Przy końcu inwentarza należy obliczyć ogólną sumę długów, i czysty majątek pozostający po ich odciążeniu.

§. 106.

Inwentarz majątku handlowego, fabrycznego lub przemysłowego.

Jeżeli się znajdują książki handlowe, fabryczne lub przemysłowe, należy uczynić wzmiankę w inwentarzu; jakiego są rodzaju, następnie zamknąć takowe z przybraniem biegłych przysięgłych odnośnie do dnia śmierci, a stan majątku z tego wynikający zamieścić w inwentarzu.

Jeżeli spadkodawca miał udział w handlu, fabryce lub przemyśle tylko jako spółnik, należy przedłożyć bilans co do części na niego przypadającej, a według okoliczności polecić rozpoznanie takowego biegłym przysięgłym.

Die übrigen Fahrnisse können von einem einzigen beeidigten Sachverständigen geschätzt werden, soferne nicht von einem Betheiligten die Beiziehung eines zweiten Kunstverständigen verlangt wird, in welchem Falle er die Kosten dafür zu tragen hat.

Die beeideten Schätzleute haben den gemeinen Werth der Güter und Fahrnisse nach der Zeit des Todes des Erblassers genau und gewissenhaft anzugeben.

§. 104.

Angeblieh fremde Sachen, in deren Besitz sich der Erblasser befunden hat, sollen in das Inventar aufgenommen werden, ohne jedoch, wenn die Eigenthumsrechte dritter Personen klar scheinen, den Werth derselben auszuwerfen und bei Berechnung des Vermögens in Anschlag zu bringen.

Angeblieh fremder oder im Besitze dritter Personen befindlicher Gegenstände.

Zimmer ist hierbei zu bemerken, von wem und aus welchem Grunde diese Sachen angesprochen werden.

Auch Sachen, welche dem Erblasser gehören, sich aber in Händen dritter Personen befinden, sind in das Inventar einzubeziehen, und dabei der Grund anzugeben, warum sie sich bei einem Dritten befinden.

§. 105.

Wenn der Betrag und die Beschaffenheit der Verlassenschaftsschulden ohne weitläufige Verhandlungen und großen Zeitverlust in das Klare gesetzt werden kann, sollen auch diese in dem Inventar vorkommen und die Rückstände an den Zinsen derselben, an schuldigen Steuern und anderen fortlaufenden Zahlungen bis zum Todestage des Erblassers berechnet werden. Dabei muß genau bemerkt werden, worauf sich die Angaben über jede einzelne Schuldpost gründen.

Passivstand.

Der Passivstand ist insbesondere dann bei der Errichtung der Inventur mit möglichster Vollständigkeit zu erheben, wenn diese schon bei der Todfallsaufnahme vorgenommen wird (§. 96), um hiedurch das Gericht in den Stand zu setzen, die Verlassenschaftsabhandlung ohne weitere Erhebungen beenden zu können.

Am Schlusse des Inventars wird die Hauptsumme der Schulden und das nach Abzug derselben erübrigende reine Vermögen berechnet.

§. 106.

Finden sich Handlungs-, Fabriks- oder Gewerbsbücher vor, so ist deren Beschaffenheit in dem Inventar zu bemerken, sodann sind die Bücher mit Rücksicht auf den Todestag, nöthigenfalls unter Beiziehung von beeidigten Sachverständigen, abzuschließen, und der sich hiernach ergebende Vermögensstand in das Inventar einzubeziehen.

Inventar über Handels-, Fabriks- oder Gewerbetreibenden Vermögen.

Hat der Erblasser an einer Handlung, Fabriks- oder Gewerbsunternehmung nur als Gesellschafter Theil genommen, so ist über seinen Antheil ein Rechnungsab-schluß vorzulegen, und nach Umständen dessen Prüfung durch beeidete Sachverständige zu veranlassen.

Akcyje, wystawione na udział w towarzystwach na akcyje urzędzonych, należy wyszczególnić między papierami, wartość pieniężną mającemi (§. 99.).

§. 107.

Inwentarz po osobach posiadających beneficya duchowne. Jeżeli spadkodawca posiadał beneficjum duchowne, należy do spisania inwentarza, stósownie do szczegółowych w téj mierze przepisów, przybrać komisarza duchownego lub innego delegowanego ze strony Rządu Państwa, oddzielić majątek należący do beneficjum od własnego majątku zmarłego, i każdy z nich w osobnym wykazie wyszczególnić. Przymtem należy zapomocą dokumentów fundacyjnych i inwentarza beneficjum obliczyć, a w razie potrzeby ustanowić przez biegłych kwotę, jaką beneficjum ma żądać od spadku, lub zwrócić onemu. Patrona beneficjum należy wprzód zawiadomić o spisaniu inwentarza, i pozwolić mu, żeby swym kosztem przy téj czynności się stawił.

Jak dalece w niektórych krajach koronnych do spisania inwentarza spadku członka wyższego duchowieństwa katolickiego należy przybrać zastępcę Skarbu Państwa i delegowanego władz politycznych, o tém stanowią obowiązujące tamże przepisy polityczne.

§. 108.

Inwentarz dóbr lennych i fideikomisarycznych. Jeżeli spadkodawca był dożywotnikiem fideikomisu, wówczas należy w inwentarzu fideikomisu nie tylko spisać majątek znaleziony w rzeczy samej, lecz także uczynić wzmiankę, czyli wszystkie dobra i ruchomości, które według rozporządzenia ostatniej woli fundatora fideikomisu i dawniejszych inwentarzy do tegoż fideikomisu należą, znajdują się w istocie, lubtż wiele z nich brakuje.

Jeżeli na dobrach fideikomisarycznych znajdują się owoce i ruchomości, należące do majątku wolno dziedzicznego, takowe w osobnym inwentarzu spisane być powinny.

Te same przepisy obowiązują także co do lenności.

§. 109.

Podpisanie i przedłożenie inwentarza. Inwentarz podpisany być powinien przez delegowanych sądu, przez biegłych świadków i osoby przy spisaniu onegoż obecne, i należy go przedłożyć wraz ze wszystkimi alegatami sądowi, który po uprzedniem rozpoznaniu zachować takowy, i każdemu na żądanie odpis wydać winien.

§. 110.

Ułożenie inwentarzy szczegółowych. Jeżeli majątek wolno-dziedziczny spadkodawcy inwentowany był w kilku oddziałach, władza pertraktująca winna jest wszystkie częściowe inwentarze

Die über Antheile an Aktienvereinen ausgefertigten Aktienscheine sind unter den Werthspapieren anzuführen (§. 99).

§. 107.

Hat der Erblasser eine geistliche Pfründe besessen, so ist zur Errichtung des Inventars, den darüber ertheilten besonderen Vorschriften gemäß, ein geistlicher Kommissär oder ein anderer Abgeordneter der Staatsverwaltung beizuziehen, das Vermögen der Pfründe von dem eigenen Vermögen des Verstorbenen abzusondern und jedes derselben in ein eigenes Verzeichniß zu bringen. Dabei muß mit Hilfe der Stiftungsurkunden und des Inventars der Pfründe der Betrag berechnet, und nöthigenfalls durch Sachverständige festgestellt werden, welchen die Pfründe an die Verlassenschaft zu fordern oder derselben zu ersetzen hat. Dem Patren soll auch von der Errichtung des Inventars vorhinein Nachricht gegeben, und dabei auf seine Kosten zu erscheinen gestattet werden.

Inventar nach Besitzern geistlicher Pfründen.

In wieferne in einigen Kronländern zur Errichtung der Inventur über den Nachlaß eines Mitglieds der höheren katholischen Geistlichkeit auch ein Vertreter des Staatsschatzes und Abgeordnete der politischen Behörden beizuziehen sind, bestimmen die dort bestehenden besonderen Vorschriften.

§. 108.

War der Erblasser Nutznießer eines Fideikommisses, so ist in dem Fideikommiss-Inventar nicht nur das wirklich vorgefundene Vermögen zu beschreiben, sondern auch zu bemerken, ob alle nach der letztwilligen Anordnung des Fideikommiss-Stifters und nach den älteren Inventarien zu dem Fideikommiss gehörigen Güter und Fahrnisse vorhanden seien, oder wie viel davon fehle.

Inventar über Lehen- oder Fideikommiss-Güter.

Befinden sich auf dem Fideikommiss-Gute zu dem frei vererblichen Vermögen gehörige Früchte oder andere Fahrnisse, so muß darüber ein eigenes Inventar verfertigt werden.

Dieselben Vorschriften gelten auch für Lehen.

§. 109.

Das Inventar ist von den Gerichtsabgeordneten, den Sachverständigen, den Zeugen und den bei der Verfassung desselben anwesenden Betheiligten zu unterschreiben und sammt allen Beilagen dem Gerichte zu überreichen, welches dasselbe nach vorausgegangener Prüfung aufzubewahren, und Jedermann auf Verlangen Abschrift davon zu ertheilen hat.

Unterfertigung und Ueberreichung des Inventars.

§. 110.

Wenn das frei vererbliche Vermögen des Erblassers in mehreren Abtheilungen inventirt wurde, so müssen von der Abhandlungsbehörde alle diese Theil-Inventarien

Zusammenstellung der Theil-Inventare in

wych w jeden **ściągnąć sumarycznie w jeden inwentarz, obejmujący cały majątek spadkodawcy.**
inwentarz
główny. /

Formularz nr. II. daje przykład inwentarza spadkowego.

§. 111.

Koszta za spis-
anie inwen-
tarza.

Koszta za spisanie inwentarza ponosić winna w powszechności masa spadkowa.

Koszta za spisanie inwentarza dziedzictw fideikomisowych, lennych i substytucyjnych ciężą na tym, na którego przechodzi użytek tych dóbr po spadkodawcy.

§. 112.

Komisarz do spisania inwentarza wyznaczony nie powinien wypłacać należności, przypadających biegłym zaraz przy spisaniu inwentarza bez oznaczenia sądowego. Obowiązany jest raczej wykazać wynagrodzenie, jakiego biegli żądają, z dokładnym wyszczególnieniem dni lub godzin przy ułożeniu inwentarza strawionych wraz z uwagami stron, oraz wyszczególnić należące się jemu samemu koszta podróży i dyety, i prosić sądu o oznaczenie takowych.

§. 113.

Sąd winien w rezolucyi wydanej w skutku przełożonego inwentarza oznaczyć także i koszta, i nakazać, aby były ściągnięte i wypłacone.

Przy oznaczeniu wynagrodzenia należącego się biegłym, względ mieć potrzeba na pracę ich, wiadomości, i stratę czasu potrzebną, tudzież na stan majątku spadkowego i stosunki stron.

Przy spadkach mniej znacznych biegli nie mogą wymagać żadnego wynagrodzenia, jeżeli dziedzic także znajduje się w stanie biędnym.

§. 114.

2. O wyznaniu
majątku
uczynioném
z twierdze-
niem rzetel-
ności zamiast
przysięgi.

Jeżeli podaną będzie deklaracya do spadku bezwarunkowa, dziedzic winien majątek spadkowy opisać według wszystkich części swoich, podobnie jak w inwentarzu, i prawdziwość podań swoich albo sam, albotóż przez pełnomocnika, szczegółowém pełnomocnictwem unocowanego, własnoręcznym podpisem w miejsce przysięgi potwierdzić.

Rzeczony wyznanie majątku należy zamiast inwentarza położyć za zasadę przy pertraktacyi spadku.

summarisch in ein einziges Inventar, welches das ganze Vermögen des Erblassers umfaßt, zusammengetragen werden. ein Haupt-Inventar.

Das Formulare Nr. II. enthält das Beispiel eines Verlassenschafts-Inventars.

§. 111.

Die Kosten für die Errichtung der Inventur hat in der Regel die Verlassenschaftsmasse zu tragen. Kosten der Aufnahme des Inventars.

Die Kosten für die Errichtung der Inventur über Fideikommiß-, Lehen- und Substitutions-Erbchaften fallen demjenigen zur Last, auf welchen der Genuß dieser Güter nach dem Erblasser übergeht.

§. 112.

Dem Inventur-Kommissär ist es nicht gestattet, die den Sachverständigen zukommenden Gebühren gleich bei der Verfassung des Inventars und ohne gerichtliche Bestimmung auszubezahlen. Derselbe hat vielmehr die von den Sachverständigen angesprochene Belohnung mit genauer Angabe der Zahl der zur Inventur verwendeten Tage oder Stunden sammt den allfälligen Bemerkungen der Parteien zu verzeichnen, die ihm selbst etwa gebührenden Reisekosten und Diäten auszuweisen, und die Bestimmung des Gerichtes darüber einzuholen.

§. 113.

Das Gericht hat in dem Bescheide über das vorgelegte Inventar auch die Bestimmung über die Kosten zu treffen und die Einhebung und Berichtigung derselben zu verfügen.

Bei Bestimmung der den Sachverständigen gebührenden Belohnung ist sowohl auf ihre Mühewaltung, Kenntnisse und den nöthigen Zeitaufwand, als auch auf den Vermögensstand der Verlassenschaft und die Verhältnisse der Parteien gehörige Rücksicht zu nehmen.

Bei geringfügigen Verlassenschaften können die Sachverständigen keine Belohnung ansprechen, wenn sich zugleich der Erbe in dürftigen Vermögensumständen befindet.

§. 114.

Im Falle einer unbedingten Erbserklärung hat der Erbe das Verlassenschaftsvermögen nach allen seinen Bestandtheilen, ebenso wie in einem Inventar, zu beschreiben und die Richtigkeit der Angaben entweder selbst, oder durch einen hiezu mit besonderer Vollmacht versehenen Bevollmächtigten mit eigenhändiger Unterschrift an Eidesstatt zu bekräftigen. 2. Eidesstäti-
ges Vermö-
genabkennt-
niß.

Dieses Vermögensbekenntniß ist der Abhandlungspflege anstatt des Inventars zum Grunde zu legen.

W jakim sposobie wartość przedmiotów, wykazanych w wyznaniu majątku, oznaczoną być ma dla wymierzenia należitości, wskazanem jest w ustawach o należitościach.

Oddział szósty.

O oświadczeniu się do spadku.

§. 115.

Zadanie
oświadczenia
się do spadku.

Do trybunałów należy w powszechności (§. 4) wnosić oświadczenie się do spadku na piśmie, dla tego sąd winien dziedzicowi lub jego prawnemu zastępcy wyznaczyć termin stósowny do podania onegoż.

§. 116.

Sądy powiatowe powinny w powszechności przyzwać dziedziców lub ich zastępców do sądu dla oświadczenia się do spadku, i nakazać im w przyzwaniu, żeby dokumenta potrzebne do udowodnienia swego prawa dziedzictwa z sobą przynieśli. Przy wysłuchaniu ich należy od każdego z nich żądać oświadczenia, czyli, i w jakim sposobie dziedzictwo przyjmują, lub też czyli się takowego zrzekają. Sąd winien tych z pomiędzy nich, którzy nie mają biegłego w prawie rzeczownika, oświecić o skutkach prawnych oświadczenia się do spadku warunkowego i bezwarunkowego, tudzież zwołania wierzycieli spadkowych, i według tego zapisać w protokóle zdania ich i oświadczenia do spadku.

Gdzie się to stać może, urzędnik sądowy lub notaryusz publiczny, zastępujący miejsce jego, winien wraz przy spisaniu aktu śmierci przyjąć oświadczenie do spadku.

§. 117.

Jednakże wolno jest dziedzicowi także do sądów powiatowych podać oświadczenie swoje do spadku na piśmie.

Jeżeli dziedzice lub prawni ich zastępcy za daleko są oddaleni, żeby ich ustnie wysłuchać, sąd powiatowy według zdania swego może polecić, żeby byli wysłuchanymi względem oświadczenia się do spadku i innych punktów pertraktacji albo przez sąd zamieszkania swego, albo im nakazać, żeby ustanowili pełnomocnika w okręgu władzy pertraktującej.

Jeżeli w przypadku pertraktowania spadku na piśmie dziedzice, lub ich prawni zastępcy nie są zamieszkali w miejscu, w którym władza pertraktująca ma siedzibę swoją, obowiązani są w skutku polecenia onéjże ustanowić tamże pełnomocnika, bez względu na to, czyli pertraktacja odbywa się w trybunale, czyli też w sądzie powiatowym.

Auf welche Weise der Werth der in dem Vermögensbekenntnisse aufgeführten Gegenstände zum Zwecke der Gebührenbemessung zu bestimmen sei, ist in den Gebühren-gesetzen enthalten.

Sechster Abschnitt.

Von der Erbserklärung.

§. 115.

Bei den Gerichtshöfen ist die Erbserklärung in der Regel (§. 4) schriftlich anzubringen, daher das Gericht dem Erben oder dessen geschäftsmäßigen Vertreter eine angemessene Frist zu deren Ueberreichung zu bestimmen hat.

Absforderung
der Erbsklärung.

§. 116.

Die Bezirksgerichte haben die Erben oder deren Vertreter zur Abgabe der Erbserklärung in der Regel zu einer Tagsatzung vorzuladen und ihnen in der Vorladung aufzutragen, die zur Nachweisung ihres Erbrechtes etwa erforderlichen Behelfe mitzubringen. Bei der Tagsatzung ist von jedem derselben die Erklärung abzufordern, ob und auf welche Weise er die Erbschaft antreten, oder ob er dieselbe ausschlagen wolle. Das Gericht hat diejenigen unter ihnen, welche nicht mit einem rechtskundigen Sachwalter versehen sind, über die gesetzlichen Folgen der bedingten und unbedingten Erbserklärung und der Einberufung der Verlassenschaftsgläubiger zu belehren, und hiernach ihre Aeußerungen oder Erbsklärungen zu Protokoll zu nehmen.

Wo es thunlich ist, soll die Erbschaftserklärung zugleich bei der Todfallsaufnahme von dem Gerichtsbeamten oder dem dessen Stelle vertretenden öffentlichen Notare aufgenommen werden.

§. 117.

Aber auch bei den Bezirksgerichten steht dem Erben frei, seine Erbsklärung schriftlich zu überreichen.

Auch bleibt es, wenn die Erben, oder deren gesetzliche Vertreter zu weit entfernt sind, um sie mündlich vernehmen zu können, dem Ermessen des Bezirksgerichtes überlassen, sie über die Erbsklärung oder andere Punkte der Abhandlung entweder durch das Gericht ihres Aufenthaltes vernehmen zu lassen, oder sie zur Bestellung eines Bevollmächtigten in dem Bezirke der Abhandlungsbehörde anzuweisen.

Sind im Falle der schriftlichen Abhandlungspflege die Erben oder deren gesetzliche Vertreter nicht an dem Orte wohnhaft, wo die Abhandlungsbehörde ihren Sitz hat, so sind dieselben verpflichtet, auf Anordnung der letzteren einen Bevollmächtigten daselbst zu bestellen, die Abhandlung möge bei einem Gerichtshofe, oder bei einem Bezirksgerichte zu pflegen seyn.

§. 118.

Czas do namysłu.

Dla ważnych powodów można dziedzicowi pozwolić czasu do namysłu, a zatem przedłożyć mu termin wyznaczony do oświadczenia się do spadku, lub też odroczyć nakazane w tym celu stawienie się w sądzie. Jednakże dłużej jak na rok takie pozwolenie udzieloném być nie może.

§. 119.

Jeżeli powód przedłużenia terminu zachodzi tylko co do jednego lub drugiego z kilku dziedziców, należy wprawdzie innych wysłuchać także piérwój względem ich oświadczenia się do spadku, nie mogą oni wszakże być zmuszonymi podać oświadczenia swego przed upływem terminu dłuższego dozwolonego jednemu ze spółdziedziców.

§. 120.

Skutki z nieoświadczenia się do spadku wynikać.

Jeżeli dziedzice, mający prawo zarządzać majątkiem swoim, nie stawią się do sądu na wezwanie, i przed sądem, albotóż w terminie do oświadczenia się pismienno (§. 115.) wyznaczonym, nie podadzą oświadczenia się do spadku, spadek bez względu na ich prawa, należy pertraktować tylko z tymi, którzy się oświadczyli do przyjęcia spadku, i przyznać im takowy, o ile do niego prawo mają. Na tę okoliczność należy dziedziców uważnymi uczynić albo już przy piérwszém wezwaniu do stawienia się w sądzie, albo przy żądaniu oświadczenia się na piśmie, lub gdy to nie było uważane wtedy za potrzebne, w razie spóźnienia przy wyznaczeniu nowego terminu do stawienia się w sądzie lub do podania oświadczenia.

Obrońców dziedziców małoletnich lub pod kuratelą zostających należy zmusić w razie potrzeby stósownymi środkami do przyjęcia spadku, lub wykazania się pozwoleniem władzy opiekuńczej, zrzeczenia się takowego.

§. 121.

Przymioty wymagane do oświadczenia się do spadku.

Każdy dziedzic winien w celu przyjęcia spadku przedłożyć oświadczenie się do spadku mające przymioty wymagane w §§. 799. i 800. powszechnój księgi ustaw cywilnych.

Ten przepis obowiązuje nawet wtedy, gdy legataryusze chcą być uważanymi stósunkowo za dziedziców po zrzeczeniu się dziedziców, na mocy ostatniej woli lub na mocy ustawy powołanych (§. 726. powszechnój księgi ustaw cywilnych).

§. 122.

Każde oświadczenie się do spadku podpisane być winno własnoręcznie przez dziedzica lub jego wykazanego zastępcę. Jeżeli spadkobierca przebywa zewnątrz kraju koronnego, w którym sąd ma siedzibę swoją, podpis jego uwie-

§. 118.

Dem Erben kann aus erheblichen Gründen eine Bedenkzeit und daher eine Verlängerung der ihm zur Erbserklärung bestimmten Frist oder eine Erstreckung der hiezu angeordneten Tagsatzung bewilliget werden. Doch darf dieselbe nicht länger als auf die Dauer eines Jahres ertheilt werden. Bedenkzeit.

§. 119.

Tritt der Grund einer Fristerweiterung nur bei einem oder dem anderen aus mehreren Erben ein, so sind zwar die anderen auch früher über ihre Erbserklärung zu vernehmen, sie können aber wider ihren Willen nicht verhalten werden, ihre Erklärung vor dem Ablaufe der einem Miterben bewilligten längeren Frist abzugeben.

§. 120.

Wenn Erben, welche ihr Vermögen selbst zu verwalten berechtigt sind, bei der Tagsatzung nicht erscheinen, oder bei derselben, oder in der zur schriftlichen Erklärung (§. 115) bestimmten Frist keine Erbserklärung abgeben, so ist die Erbschaft ohne Rücksicht auf ihre Ansprüche bloß mit Jenen, welche sich zu Erben erklärt haben, zu verhandeln und denselben, in soferne sie darauf Ansprüche haben, einzunantworten. Dieses ist daher den Erben entweder schon bei der ersten Vorladung zur Tagsatzung, oder Abforderung der schriftlichen Erklärung, oder wenn es damals nicht für nothwendig befunden worden wäre, im Falle eines Säumnisses bei der Bestimmung einer neuerlichen Tagsatzung oder Frist ausdrücklich zu erinnern. Folgen der ver-
säumten An-
bringung der
Erbserklä-
rung.

Die Vertreter minderjähriger oder unter Kuratel stehender Erben sind nöthigenfalls durch angemessene Zwangsmittel anzuhalten, die Erbschaft anzutreten, oder die erforderliche Genehmigung der Vormundschaftsbehörde zur Ausschlagung derselben beizubringen.

§. 121.

Jeder Erbe hat zur Antretung der Erbschaft eine mit den Erfordernissen der §§. 799 und 800 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches versehene Erbserklärung Erfordernisse
der Erbserklä-
rung. beizubringen.

Dieses gilt selbst dann, wenn die Legatäre, nachdem die durch den letzten Willen berufenen und die gesetzlichen Erben der Erbschaft entsagt haben, verhältnißmäßig als Erben betrachtet werden wollen. (§. 726 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches).

§. 122.

Jede Erbserklärung muß von dem Erben oder dessen ausgewiesenen Vertreter eigenhändig unterschrieben werden. Befindet sich der Erbe außer dem Kronlande, worin das Gericht seinen Sitz hat, so muß die Unterschrift gerichtlich oder durch einen

rzytelniwym być musi przez sąd, lub notaryusza publicznego. Każde oświadczenie się do spadku, wystawione w formie przepisanej, sąd przyjąć, i w aktach spadkowych zachować powinien. Dowód tytułu dziedzictwa może być także później wniesionym. Jednakże żeby uzyskać wspomniane w §§. 810 i 819 powszechnej księgi ustaw cywilnych rozporządzenia sądu, dziedzic winien wykazać należycie prawo swoje dziedziczenia, do czego mu potrzebnych wyjaśnień udzielić należy.

§. 123.

Kto według niepodjejranych zeznań krewnych, domowników lub innych świadków wiarogodnych, uczynionych przy spisaniu aktu śmierci, lub jego uzupełnieniu zdaje się być najbliższym krewnym, powołanym według porządku dziedziczenia ustawicznego, lub kto w rozporządzeniu ostatniej woli co do treści i formy zewnętrznej według przepisu urzędowym, ustanowiony jest dziedzicem, uważanym będzie tak długo za prawego dziedzica, dopóki inni, lub bliżsi krewni nie czynią zarzutu, lub o ważność testamentu spór nie powstanie.

Jeżeli oświadczenie się do spadku opiera się na testamencie sporządzonym ustnie, do wykazania tytułu prawnego nie potrzeba przysięgi świadków, którzy przedkładają spisanie ostatniej woli przez nich uczynione i własnoręcznie podpisane, lub którzy według przepisu §. 65. protokolarnie wysłuchanymi byli.

§. 124.

Jeżeli pertraktowanie spadku odbywać się ma na zasadzie ustawy, a najbliższe lub wyłączne prawo dziedzictwa mniemanego dziedzica podpada wątpliwości, sąd może według zdania swego wysłuchać osoby, na mocy prawa lepszego lub równego przed, lub wraz z nim do dziedziczenia powołane, i takowe według okoliczności, stosownie do §. 128 powołać edyktem.

§. 125.

Jeżeli do tego samego spadku podane zostaną oświadczenia sprzeczne między sobą, należy wprowadzić przyjąć wszystkie, jednakże sąd po wysłuchaniu stron oznaczyć winien, która strona przeciw której ze skargą wystąpić powinna. Sąd powinien oraz wyznaczyć stosowny termin do wyniesienia skargi, w razie niedotrzymania którego, bez względu na roszczenie praw do dziedzictwa, na drogę procesu odesłanych, pertraktacja spadku w biegu swoim nie byłaby wstrzymana.

§. 126.

Przeciw dziedzicowi kontraktowemu, mającemu za sobą kontrakt o dziedzictwo zaopatrzony formalnościami wymaganemi, którego prawdziwość nie jest zaprzeczoną, wystąpić musi ze skargą dla obalenia prawa dziedzictwa ten, któ-

öffentlichen Notar beglaubiget seyn. Jede in der vorgeschriebenen Form ausgestellte Erbserklärung ist von dem Gerichte anzunehmen und bei den Abhandlungsakten aufzubewahren. Der Beweis des Erbrechtstitels kann auch nachträglich beigebracht werden. Um jedoch die in den §§. 810 und 819 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches erwähnten gerichtlichen Verfügungen zu erwirken, muß der Erbe sein Erbrecht gehörig ausweisen, wozu ihm die erforderliche Anweisung zu ertheilen ist.

§. 123.

Wer nach den bei der Todfallsaufnahme oder deren Ergänzung gemachten unverdächtigen Angaben der Angehörigen, der Hausgenossen oder anderer glaubwürdiger Zeugen als der nächste zur gesetzlichen Erbfolge berufene Verwandte erscheint, oder in einem dem Inhalte und der äußeren Form nach vorschriftsmäßig eingerichteten letzten Willen zum Erben eingesetzt ist, wird so lange für den rechtmäßigen Erben gehalten, als dagegen von anderen oder näheren Verwandten kein Widerspruch erhoben, oder die Rechtsgiltigkeit des Testamentes nicht bestritten wird.

Stützt sich die Erbserklärung auf ein mündlich errichtetes Testament, so ist die Beidigung der Zeugen, von welchen ein eigenhändig gefertigter Aufsatß darüber vorliegt, oder welche nach der Vorschrift des §. 65 zu Protokoll vernommen worden sind, zur Ausweisung des Rechtstitels an sich nicht erforderlich.

§. 124.

Ist die Erbschaft auf Grundlage des Gesetzes abzuhandeln, so bleibt es dem Ermessen des Gerichtes überlassen, wenn das nächste oder ausschließende Erbrecht des angeblichen Erben zweifelhaft ist, die allenfalls mit einem stärkeren oder gleichen Rechte vor oder mit ihm zur Erbfolge berufenen Personen zu vernehmen und nach Umständen dem §. 128 gemäß, durch ein Edikt vorzuladen.

§. 125.

Wenn zu dem nämlichen Nachlasse mehrere Erbserklärungen angebracht werden, welche mit einander im Widerspruche stehen, so sind zwar alle anzunehmen, das Gericht hat aber nach Vernehmung der Parteien zu entscheiden, welcher Theil gegen den andern als Kläger aufzutreten habe. Zugleich hat das Gericht eine angemessene Frist zu bestimmen, binnen welcher die Klage anzubringen ist, widrigenfalls mit der Verlassenschaftsabhandlung ohne Berücksichtigung der auf den Rechtsweg verwiesenen Erbansprüche vorgegangen werden würde.

Verfahren bei
vorkommen-
den widerspre-
chenden Erb-
erklärungen.

§. 126.

Gegen den Vertragserben, welcher einen mit den erforderlichen Förmlichkeiten versehenen Vertrag für sich hat, dessen Echtheit nicht widersprochen wird, muß zur Bestreitung des Erbrechtes Jedermann, dessen Anspruch sich nur auf eine letzte Willens-

rego prawo opiera się tylko na rozporządzeniu ostatniej woli, lub téż na porządek ustawniczy dziedziczenia; przeciw dziedzicowi zaś, opierającemu się na rozporządzeniu ostatniej woli, zdziałanemu w formie należytej, i co do swój prawdziwości nie podlegającemu zarzutowi, ten, którego prawa polegają tylko na porządku ustawniczym dziedziczenia.

Jeżeli zaś oświadczenia do spadku dziedziców testamentowych lub ustawniczych stoją ze sobą w sprzeczności, sąd po wysłuchaniu stron obydwóch temu z pomiędzy dziedziców spór wiodących poleci, żeby wyniósł skargę, któryby musiał piérwój unieważnić mocniejszy tytuł praw dziedzictwa swego przeciwnika, żeby swoje prawo dziedzictwa osiągnąć.

§. 127.

Gdy strona odesłana na drogę prawa poda skargę w terminie wyznaczonym, należy wstrzymać pertraktowanie spadku aż do rozstrzygnięcia procesu. Jednakże wolno jest każdej stronie żądać tymczasem sekwestracji sądowej spadku.

Gdy żadaną będzie sekwestracja sądowa spadku przez jedną ze stron spór wiodących przeciw drugiej, która zarząd spadku od sądu otrzymała, takowa tylko według przepisu ustawy sądowej miejsce mieć może.

§. 128.

Jeżeli dziedzice spadku sądowi wcale nie są wiadomi, lub jeżeli dziedzice wiadomi, pomimo nastąpionego wezwania, nie czynią użytku z prawa dziedzictwa w terminie oznaczonym, albotéż, jeżeli część dziedzictwa przypadająca na opieszalego według §. 120 przyjętą nie będzie, sąd winien ustanowić kuratora spadku (§. 78), i wezwać dziedziców niewiadomych z urzędu zapomocą edyktu, według wzoru nr. III. urządzonego z tém ostrzeżeniem, iż zgłosić się mają w przeciągu roku jednego, i wnieść oświadczenie się do spadku; w przeciwnym bowiem razie spadek pertraktowanym będzie z tymi, którzy się oświadczyli za dziedziców, i tytuł swego prawa dziedzictwa wykazali, i im w miarę praw ich przyznanym zostanie, część zaś spadku nie przyjęta, lub, jeżeli nikt się nie oświadczył za dziedzica, cały spadek Państwu jako bezdziedziczny przypadnie. Dziedzice, którzy się później zgłoszą, zatrzymają swoje prawa tak długo, dopóki przez zadawnienie nie wygasną.

§. 129.

Kurator spadku winien jest pomimo wystawionego edyktu użyć wszelkich innych środków do wyszukania dziedziców i ich pobytu, i o skutku sądowi donieść. Winien także starać się o administracyę i obronę spadku, w szczegó-

Zarządzenia
w tym przy-
padku, gdy
dziedzice nie
są wiadomi,
lub nie wniosą
oświadczenia
się do spadku.

erklärung oder auf die gesetzliche Erbfolge stützt, gegen den Erben aus einer in der gehörigen Form errichteten und hinsichtlich ihrer Echtheit unbestrittenen letzten Willenserklärung Jedermann, dessen Ansprüche nur auf der gesetzlichen Erbfolge beruhen, als Kläger auftreten.

Sind aber die Erbserklärungen testamentarischer oder gesetzlicher Erben unter einander im Widerspruche, so hat das Gericht nach Vernehmung beider Theile denjenigen der streitenden Erben zur Ueberreichung der Klage anzuweisen, welcher, um sein Erbrecht geltend machen zu können, den stärkeren Erbrechtstitel seines Gegners vorerst entkräften müßte.

§. 127.

Wird die Klage von dem auf den Rechtsweg verwiesenen Theile in der festgesetzten Frist überreicht, so ist mit der Verlassenschaftsabhandlung bis zur Entscheidung des Rechtsstreites inne zu halten. Doch steht jedem Theile frei, einstweilen die gerichtliche Sequestration des Nachlasses anzufuchen.

Wird die gerichtliche Sequestration des Nachlasses von einem der streitenden Theile gegen den anderen, welcher bereits die Verwaltung desselben von dem Gerichte enthalten hat, angesucht, so kann dieselbe nur nach der Vorschrift der Gerichtsordnung Statt haben.

§. 128.

Sind die Erben einer Verlassenschaft dem Gerichte gänzlich unbekannt, oder machen die bekannten Erben von ihrem Erbrechte, der erfolgten Verständigung ungeachtet, in der bestimmten Frist keinen Gebrauch, oder bleibt der dem Säumnigen angefallene Erbtheil nach §. 120 unangetreten, so hat das Gericht einen Verlassenschafts-Kurator zu bestellen (§. 78) und die unbekannteren Erben von Amtswegen mittelst Ediktes nach dem Formulare Nr. III. mit der Warnung vorzuladen, daß sie sich binnen einem Jahre zu melden und ihre Erbserklärung anzubringen haben, widrigenfalls die Verlassenschaft mit Denjenigen, welche sich erbserklärt und ihren Erbrechtstitel ausgewiesen haben, verhandelt, und ihnen nach Maßgabe ihrer Ansprüche eingewantwortet, der nicht angetretene Theil der Verlassenschaft aber, oder wenn sich Niemand erbserklärt hätte, die ganze Verlassenschaft vom Staate als erblos eingezogen werden würde. Denjenigen Erben, welche sich etwa später melden, bleiben ihre Ansprüche so lange vorbehalten, als sie durch Verjährung nicht erloschen sind.

Vorkehrungen, im Falle die Erben unbekannt sind, oder keine Erbserklärung anbringen.

§. 129.

Der Verlassenschafts-Kurator hat des ausgefertigten Ediktes ungeachtet auch alle übrigen zur Ausforschung der Erben und ihres Aufenthaltes dienlichen Mittel anzuwenden, und den Erfolg dem Gerichte anzuzeigen. Er hat auch die Verwaltung und

ności o ściąganie wierzitelności jego, i jak tylko z bezpieczeństwem stać się może, zaspokoić wierzycieli spadkowych i zapisobierców. Nie może zaś jako taki ani podać oświadczenia się do spadku, ani też działać o nieważność oświadczenia się do spadku przez kogo innego podanego, lub rozporządzenia ostatniej woli. Jeżeli idzie o to, żeby wynieść do sądu pozwy w interesie masy spadkowej, lub zawierać ugody, kurator potrzebuje do tego pozwolenia władzy pertraktującej, która w miarę ważności przedmiotu wysłuchać winna dziedziców występujących, lub inne strony interesowane.

§. 130.

Jeżeli pomimo wezwania edyktalnego nikt w terminie wyznaczonym nie zgłosi się, i nie wykaże prawa dziedzictwa, natenczas władza pertraktująca, nie przeprowadzając pertraktacyi, odda spadek jako bezdziedziczny fiskusowi, i uczyni o tém relacyę do władzy właściwej (§. 155.).

Wydanie
Fiskusowi
spadków bez-
dziedzicz-
nych.

§. 131.

Jeżeli sądowi wiadomą jest wprawdzie osoba dziedzica, lecz niewiadomy pobyt onegoż, należy dla niego ustanowić kuratora, a jeżeli jest nadzieja odszukania nieobecnego i zawiadomienia go o spadku, na niego przypadłym, należy mu do tego wyznaczyć termin słósowny.

Jednakże, jeżeli nie można się spodziewać, iż nieobecny zostanie odszukany, lub jeżeli poczynione w tym względzie usiłowania zostaną bez skutku, wówczas sąd winien tego nieobecnego edyktem, według wzoru nr. IV. na rok rozpisany, o przypadłym na niego spadku zawiadomić z tym dodatkiem, iż jeżeli w tym czasie ani sam się nie stawi, ani też nie ustanowi pełnomocnika, spadek przyjętym będzie w jego imieniu przez kuratora, pertraktacya się przeprowadzi, a należący się jemu czysty spadek zachowanym zostanie dla niego w sądzie tak długo, dopóki nie nastąpi dowód śmierci jego, lub ogłoszenie go za zmarłego (§. 278. powszechnej księgi ustaw cywilnych).

Zarządzenia,
mające nastą-
pić w tym
przypadku,
gdy osoba
dziedzica jest
wiadomą, jego
pobyt zaś nie-
wiadomy.

§. 132.

Edykta w skutku §§. 128. i 131. wystawione, przybite być powinny w sądzie, i potrzykroć zamieścić je należy do gazety, przeznaczonej w kraju koronnym do ogłoszeń publicznych; według okoliczności należy takowe ogłosić także gazetami w innych krajach koronnych, a nawet za granicą.

Jeżeli w równym czasie wydarzy się więcej przypadków tego rodzaju, można dla kilku spadków jeden tylko edykt rozpisać. Koszta od zamieszczenia w gazecie pokryte będą ze spadku, jeżeli zaś edykt rozpisany był tylko z powodu pojedynczych części spadkowych, koszta z tych części opłacone zostaną.

Ogłoszenie
edyktów.

Vertretung des Nachlasses, insbesondere die Eintreibung der Aktivforderungen desselben, zu besorgen, und sobald es mit Sicherheit geschehen kann, die Erbschaftsgläubiger und Vermächtnißnehmer zu befriedigen. Er kann aber als solcher weder eine Erbschaftserklärung überreichen, noch die von einem Anderen überreichte Erbschaftserklärung oder eine letztwillige Anordnung bestreiten. Handelt es sich darum, Klagen im Interesse der Erbschaftsmasse bei Gericht anzubringen, oder Vergleiche einzugehen, so bedarf der Kurator hiezu der Genehmigung der Abhandlungsbehörde, welche nach der Wichtigkeit des Gegenstandes die eingeschrittenen Erben oder die sonst Betheiligten zu vernehmen hat.

§. 130.

Wird der Ediktal - Vorladung ungeachtet in der festgesetzten Frist von Niemand ein Erbrecht angemeldet und ausgewiesen, so hat die Abhandlungsbehörde, ohne daß eine Erbverhandlung zu pflegen wäre, den Nachlaß als erblos dem Fiskus zu übergeben, und zu diesem Ende der zuständigen Behörde die Anzeige davon zu machen. (§. 155.)

Uebergabe erb-
loser Verlassens-
schaften an den
Fiskus.

§. 131.

Ist dem Gerichte die Person eines Erben zwar bekannt, der Aufenthalt desselben aber unbekannt, so ist ein Kurator für denselben zu bestellen, welchem zwar, wenn Aussicht vorhanden ist, den Abwesenden ausforschen und ihn von dem Erbfall verständigen zu können, eine angemessene Frist hiezu bestimmt werden kann.

Vorforderungen
im Falle die
Person des
Erben bekannt,
dessen Aufent-
halt aber unde-
kannt ist.

Läßt sich jedoch die Ausforschung des Abwesenden nicht erwarten, oder bleiben die Versuche hiezu ohne Erfolg, so hat das Gericht diesen Abwesenden auf Antrag des Kurators, welchem hierin keine Zögerung zu gestatten ist, durch ein auf Ein Jahr gestelltes Edikt nach dem Formulare Nr. IV. mit dem Beisatze von dem Erbfall in Kenntniß zu setzen, daß die Erbschaft, wenn er während dieser Zeit weder selbst erscheinen, noch einen Bevollmächtigten bestellen sollte, in seinem Namen von dem Kurator angetreten, die Abhandlung gepflogen und der ihm gebührende reine Nachlaß bis zum Beweise seines Todes oder seiner erfolgten Todeserklärung für ihn bei Gericht aufbewahrt werden würde. (§. 278 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches.)

§. 132.

Die in Folge der §§. 128 und 131 auszufertigenden Edikte sind bei Gericht anzuschlagen und dreimal den zu öffentlichen Kundmachungen in dem Kronlande bestimmten Zeitungsblättern einzuschalten, nach Umständen aber auch in anderen Kronländern und selbst im Auslande durch die Zeitungsblätter bekannt zu machen.

Kundmachung
der Edikte.

Wenn zu gleicher Zeit mehrere Fälle dieser Art vorkommen, so kann für mehrere Verlassenschaften ein einziges Edikt auszufertiget werden. Die Einrückungsgebühren sind aus der Verlassenschaft, oder wenn das Edikt nur wegen einzelner Erbtheile erlassen wird, aus diesen zu bestreiten.

Oddział siódmy.

O powołaniu wierzycieli spadkowych.

§. 133.

Edykta w celu
zwołania wierzycieli.

Edykta do zwołania wierzycieli spadku wystawione będą, stósownie do przepisów §§. 813. do 815. powszechnej księgi ustaw cywilnych na wezwanie dziedzica, lub kuratora spadku według wzoru V. Według okoliczności można zwołać wierzycieli w tym samym edyktcie, w którym dziedzice powołani zostają.

§. 134.

Jeżeli w sądzie cywilnym pertraktowanym ma być spadek osoby należącej do stanu wojskowego, która mogła być dłużnikiem eraryum wojskowego, natenczas do zwołania wierzycieli należy przystąpić z urzędu, z wyznaczeniem terminu sześciu miesięcy, zgodnie z przepisami dekretu nadwornego z dnia 31. Grudnia 1801. nr. 549., i zawiadomić o tém władzę krajową wojskową.

§. 135.

Zgłoszenie
się z wierzytelnościami.

Jeżeli wezwani zostali niewiadomi dziedzice lub wierzyciele, żeby w pewnym dniu stanęli w sądzie, wówczas należy także na ten sam dzień przyzwać przed sąd wiadomych dziedziców i kuratora spadku. Prawa roszczone do spadku i wierzytelności, jakie przytém podane będą, spisać należy do protokołu, który do aktów spadkowych załączyć należy.

W tym protokóle wyszczególnić potrzeba nazwisko i zamieszkanie każdego dziedzica albo wierzyciela, lub jego pełnomocnika, rodzaj praw roszczonych, i wierzytelności, i dzień, w którym okazane dokumenta były wystawione. Zgłoszenia się, na piśmie uczynione, należy do tego protokołu załączyć, oraz dziedziców i kuratora spadku o tém zawiadomić.

§. 136.

Jeżeli dziedzice lub kurator spadku tego żądają, sądy powiatowe powinny w dniu, do wykazania wierzytelności wyznaczonym, ile możności wyjaśnić takowe co do ich prawności i kwoty. Przytém należy dziedzica wysłuchać co do każdej pojedynczej pozycji długu, i porównać podanie wierzyciela z okazanemi zapisami długu i innemi dokumentami. Protokół zgłoszonych wierzytelności musi w tym przypadku, oprócz punktów w §. 135. wspomnianych, oraz obejmować, czyli i w jakiej kwocie każda wierzytelność od dziedziców za prawną uznaną została. Wierzytelności, względem których ugoda nie przyjdzie do skutku, należy odesłać na drogę prawa.

Siebenter Abschnitt.

Von der Einberufung der Verlassenschaftsgläubiger.

§. 133.

Edikte zur Einberufung der Verlassenschaftsgläubiger sind, den Bestimmungen der §§. 813 bis 815 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches gemäß, auf Ansuchen des Erben oder Verlassenschafts-Kurators nach dem Formulare Nr. V. auszufertigen. Nach Umständen kann die Vorladung der Gläubiger mittelst des nämlichen Ediktes geschehen, wodurch die Erben einberufen werden.

Edikte zur Einberufung der Gläubiger.

§. 134.

Wenn bei einem Zivilgerichte die Verlassenschaft einer zum Militärstande gehörigen Person abzuhandeln ist, welche gegen das Militär-Aerar in Rückständen gestanden seyn kann, so ist die Einberufung der Gläubiger, den Vorschriften des Hofdekretes vom 31. Dezember 1801, Nr. 549, gemäß, mit Bestimmung einer Frist von sechs Monaten von Amtswegen zu veranlassen und die Landes-Militärbehörde davon zu verständigen.

§. 135.

Werden die unbekanntes Erben oder die Gläubiger aufgefordert, an einem bestimmten Tage vor Gericht zu erscheinen, so sind auch die bekannten Erben oder der Verlassenschafts-Kurator zu dieser Tagsagung vorzuladen. Ueber die bei derselben angemeldeten Erbschaftsansprüche und Forderungen wird ein eigenes Protokoll aufgenommen, welches den Abhandlungsakten beizulegen ist.

Anmeldung der Forderungen.

Darin muß der Name und der Wohnort jedes Erben oder Gläubigers oder seines Bevollmächtigten, die Beschaffenheit der Ansprüche oder Schuldforderungen und der Tag der Ausstellung der allenfalls vorgewiesenen Urkunden angemerkt werden. Schriftliche Anmeldungen sind diesem Protokolle beizufügen, und die Erben oder der Verlassenschafts-Kurator davon zu verständigen.

§. 136.

Bei den Bezirksgerichten ist, wenn es von den Erben oder dem Verlassenschafts-Kurator verlangt wird, bei der zur Anmeldung der Ansprüche angeordneten Tagsagung auch die Richtigkeit und der Betrag der angemeldeten Forderungen soviel möglich in das Klare zu setzen. Der Erbe ist hiebei über jede einzelne Schuldpost zu vernehmen und die Angabe des Gläubigers mit den beigebrachten Schuldurkunden und anderen Behelfen zu vergleichen. Das Anmeldeprotokoll muß in diesem Falle außer den im §. 135 erwähnten Punkten zugleich enthalten, ob und in welchem Betrage jede Forderung von den Erben für richtig erkannt wurde. Forderungen, über welche keine Ausgleichung zu Stande kommt, sind auf den Weg Rechtsens zu verweisen.

Według okoliczności można także pojedynczym wiadomym wierzycielom wręczyć wezwanie osobne, ażeby likwidowali wierzytelności swoje.

Oddział ósmy.

O szczególnych zarządzeniach względem spadków cudzoziemców.

§. 137.

Zarządzenia przed wydaniem spadków cudzoziemców :
 a) dla zabezpieczenia praw tutejszych dziedziców i zapisobierców;

W przypadku śmierci cudzoziemców, względem których spadku pertraktowanie dziedzictwa i rozstrzygnięcie spornych praw dziedziczenia należy pozostawić sądowi zagranicznemu na zasadzie przepisów §. 23., tutejsza władza sądowa winna na żądanie tych dziedziców i zapisobierców, którzy są austriackimi poddanymi, lub cudzoziemcami, przebywającymi w Państwie Austriackiem, wstrzymać się z wydaniem spadku lub części do ich pokrycia potrzebnej za granicę tak długo, aż tamtejsze władze sądowe ich prawa stanowczo rozstrzygną.

§. 138.

b) dla zaspokojenia tutejszych wierzycieli.

O wierzycielach, będących poddanymi austriackimi, lub cudzoziemcami przebywającymi w krajach tutejszych, którzy o wierzytelności swoje przeciw spadkodawcy już za życia jego ze skargą wystąpili, albo przynajmniej przed rzeczywistym wydaniem spadku skargę wynieśli, lub sądownie zgłosili, władze sądowe austriackie winny są zawsze mieć staranie o tyle, iż wydanie majątku spadkowego wtedy dopiero nastąpić może, gdy ich zaspokojenie nastąpi, albo dla wierzytelności ich zabezpieczenie daném będzie.

§. 139.

Dlatego w przypadku śmierci cudzoziemca należy wszystkich dziedziców, zapisobierców i wierzycieli wspomnianego rodzaju (§§. 137. i 138.), mniemających mieć prawa do spadku, wezwać edyktem z terminem odpowiednim, żeby wierzytelności swoje w ciągu onegoż tém pewniej wykazali, w przeciwnym bowiem razie spadek wydanym zostanie władzy sądowej zagranicznej, lub osobie, do jego odebrania należycie legitymowanej.

§. 140.

O postępowaniu ze spadkami cudzoziemców, mających swoje zwykłe zamieszkanie w krajach tutejszych.

Gdy w przypadku śmierci cudzoziemców, mających zwykłe zamieszkanie swoje w Państwie Austriackiem (§. 24.), dziedzice, znajdujący się w krajach tutejszych, proszą o pertraktowanie spadku przez władze sądowe austriackie, należy w edyktie wystosowanym wezwać także dziedziców i zapisobierców zagranicznych, żeby wykazali prawa swoje, w przeciwnym razie pertraktowanie odbywać się będzie przez sąd austriacki z temi stronami interesowanemi, które

Nach Umständen kann auch einzelnen bekannten Gläubigern eine besondere Vorladung zur gerichtlichen Liquidazion ihrer Forderungen zugestellt werden.

Achter Abschnitt.

Von den besonderen Vorkehrungen, in Rücksicht der Verlassenschaften der Ausländer.

§. 137.

Im Falle des Todes von Ausländern, über deren Verlassenschaft die Erbverhandlung und Entscheidung der streitigen Erbrechts-Ansprüche nach den Bestimmungen des §. 23 der auswärtigen Gerichtsbehörde zu überlassen ist, hat doch die hierländige Gerichtsbehörde auf Verlangen derjenigen Erben und Vermächtnißnehmer, welche österreichische Staatsbürger oder in dem österreichischen Staate sich aufhaltende Fremde sind, mit der Ausfolgung des Nachlasses oder des zu ihrer Bedeckung erforderlichen Theiles in das Ausland so lange inne zu halten, bis über ihre Ansprüche durch die dortigen Gerichtsbehörden rechtsgiltig entschieden ist.

Vorkehrungen vor Ausfolgung der Verlassenschaften der Ausländer a) zur Sicherung der Ansprüche hierländiger Erben und Vermächtnißnehmer;

§. 138.

Für die Gläubiger aber, welche österreichische Staatsbürger oder hierlandes sich aufhaltende Fremde sind, und ihre Forderungen wider den Erblasser schon bei seinem Leben anhängig gemacht haben, oder doch vor der wirklichen Ausfolgung des Nachlasses klagbar machen oder gerichtlich anmelden, ist von den österreichischen Gerichtsbehörden jederzeit in soweit Sorge zu tragen, daß die Ausfolgung des Verlassenschaftsvermögens erst dann geschehen darf, wenn deren Befriedigung erfolgt, oder Sicherstellung für die Forderungen derselben geleistet ist.

b) zur Befriedigung der hierländigen Gläubiger.

§. 139.

Daher sind im Falle des Todes eines Ausländers stets alle Erben, Vermächtnißnehmer und Gläubiger der angeführten Art (§§. 137 und 138), welche auf den Nachlaß Ansprüche stellen zu können glauben, mittelst eines auf angemessene Frist auszufertigenden Ediktes aufzufordern, ihre Forderungen binnen derselben so gewiß anzumelden, widrigenfalls der Nachlaß an die auswärtige Gerichtsbehörde, oder die von derselben zur Uebernahme gehörig legitimirte Person ausgefolgt werden würde.

§. 140.

Wird im Falle des Todes von Ausländern, welche ihren ordentlichen Wohnsitz in dem österreichischen Staate hatten (§. 24), von den hierlandes befindlichen Erben um die Vornahme der Verlassenschaftsabhandlung durch die österreichische Gerichtsbehörde angefragt, so sind in dem auszufertigenden Edikte auch die allfälligen auswärtigen Erben und Vermächtnißnehmer aufzufordern, ihre Ansprüche anzumelden, widrigenfalls die Verhandlung von dem österreichischen Gerichte mit denjenigen Betheiligten, welche darum

Behandlung der Verlassenschaften von Ausländern, welche hierlandes ihren ordentlichen Wohnsitz hatten.

o to prosiły. Jeżeli w skutku tego edyktu, który także w gazetach zagranicznych zamieszczony być powinien, nikt się nie zgłosi, lub jeżeli zgłaszający zgadzają się na pertraktowanie spadku przed władzą sądowną austriacką, należy odbywać pertraktację stósownie do ustaw tutejszych. Jeżeli zaś strony interesowane, które się zgłosiły, lub właściwa władza zagraniczna nalega na pertraktowanie spadku przed sędzią zagranicznym, należy temu żądaniu zadosyć uczynić.

§. 141.

Gdy zostanie spadek po tureckich poddanych zmarłych w Państwie Austriackim, dziedzice zaś są wiadomi i w Państwie Austriackim zamieszkali, i proszą o przeprowadzenie pertraktacji, wówczas spadek składający się z pozostałego tu w kraju majątku ruchomego, pertraktowany będzie przez sąd austriacki właściwy według zamieszkania spadkobiercy stósownie do ustaw austriackich, i dziedzicom przyznany zostanie.

§. 142.

Gdy spadkobiercy są niewiadomi, lub gdy spadkobiercy wiadomi tego żądają, należy wszystkich tych, którzy sobie do spadku prawa roszczą, zawezwać edyktem, żeby prawa swoje w ciągu sześciu miesięcy zgłosili, i należycie udowodnili, w przeciwnym bowiem razie cały spadek lub odpowiednia część jego (§. 143) wydanym zostanie najbliższej misyi otomańskiej.

W każdym razie zaś władza sądowna właściwa na zasadzie poprzedzającego paragrafu staranie mieć winna o bezpieczne zachowanie efektów i pism zmarłego.

§. 143.

Jeżeli żadne prawa zgłoszone nie będą, lub jeżeli wykazane wierzytelności nie wyczerpną masy, lub jeżeli niektórzy z pomiędzy poddanych tureckich interesowanych żądają, żeby część ich dziedzictwa wydaną została rządowi otomańskiemu, wówczas należy wydać najbliższej misyi otomańskiej albo cały spadek, albo też tę część onegoż, która pozostanie po przeprowadzeniu pertraktacji z dziedzicami zgłaszającymi się, tudzież po zaspokojeniu innych wierzytelności zgłoszonych i należycie udowodnionych. To także z tą częścią spadku stać się powinno, do której poddani tureccy zgłosili prawa swoje, jeżeli o to inni poddani tureccy spór wiedą, lub gdy jedna albo druga strona żąda wydania téj części do rąk misyi otomańskiej.

§. 144.

Jak dalece od spadków poddanych tureckich należytości opłacane będą, o tém stanowią szczegółowe przepisy.

eingeschritten sind, vorgekommen werden würde. Meldet sich in Folge dieses Ediktes, welches auch den auswärtigen Zeitungsblättern einzuschalten ist, Niemand, oder sind die sich Meldenden mit der Verhandlung vor dem österreichischen Gerichte einverstanden, so ist diese nach den hierländigen Gesetzen zu pflegen. Wird aber von Betheiligten, welche sich gemeldet haben, oder von der zuständigen auswärtigen Behörde selbst, auf die Verhandlung vor dem auswärtigen Richter gedrungen, so ist diesem Begehren zu willfahren.

§. 141.

Die Verlassenschaften türkischer, in dem österreichischen Staate verstorbener Unterthanen sollen, wenn die Erben bekannt und in dem österreichischen Staate ansässig sind und wegen Vornahme der Abhandlung einschreiten, hinsichtlich des hierlandes hinterlassenen beweglichen Vermögens von der nach dem Wohnsitz des Erblassers zuständigen österreichischen Gerichtsbehörde nach den österreichischen Gesetzen abgehandelt und den Erben eingewantwortet werden.

Besondere
Vorschriften
über die Ver-
lassenschaften
türkischer Un-
terthanen.

§. 142.

Sind die Erben unbekannt, oder wird es von den bekannten Erben verlangt, so sind alle Diejenigen, welche auf die Verlassenschaft einen Anspruch machen, durch Edikt aufzufordern, ihre Ansprüche binnen sechs Monaten anzumelden und gehörig darzuthun, widrigenfalls der ganze Nachlaß oder der entsprechende Theil desselben (§. 143) an die nächste ottomanische Mission verabfolgt werden würde.

Jedenfalls hat aber die nach dem vorhergehenden Paragraphen zuständige Gerichtsbehörde für die sichere Verwahrung der Effekten und Schriften des Verstorbenen Sorge zu tragen.

§. 143.

Werden keine Ansprüche angemeldet, oder wird durch die angemeldeten die Masse nicht erschöpft, oder verlangen einige der betheiligten türkischen Unterthanen, daß ihr Erbtheil an die ottomanische Regierung verabfolgt werde, so ist entweder die ganze oder nach gepflogener Abhandlung mit den sich meldenden Erben und nach Befriedigung der sonst angemeldeten und gehörig nachgewiesenen Ansprüche übrig bleibende Verlassenschaft an die nächste ottomanische Mission zu übergeben. Dieses hat auch mit jenem Theile der Verlassenschaft zu geschehen, auf welchen türkische Unterthanen einen Anspruch angemeldet haben, wenn diese von anderen türkischen Unterthanen bestritten, und die Uebergabe an die ottomanische Mission von der einen oder der anderen Partei verlangt wird.

§. 144.

In wie weit von Verlassenschaften türkischer Unterthanen Gebühren zu entrichten sind, bestimmen besondere Vorschriften.

Oddział dziewiąty.

O zarządzeniu z szczegółowemi rzeczami, należącemi do spadku w ciągu pertraktacyi spadku.

§. 145.

Pozwolenie sprzedania przedmiotów do spadku należących. Dziedzicowi lub prawnemu jego zastępcy, którego prawo dziedzictwa dostatecznie jest wykazanem (§. 810. powszechnej księgi ustaw cywilnych), sąd winien oddać zarząd spadku i staranie się o takowy. Tenże lub kurator spadku mocen jest z przyzwoleniem sądu sprzedawać dobra i ruchomości, takowe zastawiać, wierzytelności odstępować, lub od dłużników pieniądze odbierać, jeżeli te kroki nakazane są w ostatniej woli, lub są potrzebne do pokrycia kosztów choroby i pogrzebu, lub innych wypłat nagłych, albowież dla uniknienia szkody oczywistej, szczególnież zaś jeżeli ruchomości bez niebezpieczeństwa szkody lub nie stosunkowych kosztów zachowanemi być nie mogą. W tym ostatnim przypadku nie tylko instancya pertraktująca, lecz według okoliczności nawet ten sąd, który spisał akt śmierci lub inwentarz, mocen jest nakazać sprzedaż, i rozporządzić, żeby przedmioty, które się zachować nie dadzą, nawet niżej ceny szacunkowej sprzedane być mogły.

Dziedzicowi lub jego prawnemu zastępcy, którego prawo dziedziczenia nieograniczone i wyłączne, i prawo zarządzania majątkiem swoim jasno jest udowodnionem, może instancya pertraktująca jeszcze przed ukończeniem pertraktacyi pozwolić objąć prawne posiadanie szczegółowych do spadku należących kapitałów i innych rzeczy ruchomych, tudzież zezwolić na sprzedaż ich sądową lub zasądową, jeżeli tylko należytości przypadające do zapłaty od spadku, i wypełnienie ostatniej woli pokryte są resztą spadku, lub gdy strony interesowane zezwolenie swoje udziela.

§. 146.

Jeżeli spadek z powodów, w §§. 43. i 44. wskazanych, znajduje się jeszcze pod pieczęcią sądową, sprzedaż odbyć się musi sądownie, kwota zaś odzyskana złożona będzie w sądzie, lub użycie jej wraz wykazanem być powinno.

§. 147.

Sprzedaż przez licytację. Jeżeli w spadku biorą udział spadkobiercy, o których prawa sąd z urzędu starać się powinien, sprzedaż w powszechności przez publiczną licytację odbywać się powinna.

§. 148.

Sprzedaż według okoliczności (§§. 93. i 94.) odbyć się powinna albo przed samą władzą pertraktującą przez delegowanie jednego lub dwóch urzę-

Neunter Abschnitt.

Von den Verfügungen über einzelne Verlassenschaftsachen während der Dauer der Erbverhandlung.

§. 145.

Dem Erben oder dessen gesetzmäßigen Vertreter, dessen Erbrecht hinreichend ausgewiesen ist (§. 810 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches), hat das Gericht die Besorgung und Verwaltung der Verlassenschaft zu überlassen. Derselbe oder der Verlassenschafts-Kurator ist mit Genehmigung des Gerichtes Güter und Fahrnisse zu veräußern und zu verpfänden, Forderungen abzutreten, oder von den Schuldnern Gelder in Empfang zu nehmen berechtigt, wenn diese Vorkehrungen in dem letzten Willen angeordnet, oder zur Bestreitung von Krankheits- und Leichenkosten oder anderer dringender Zahlungen, oder zur Vermeidung offenbaren Nachtheiles nothwendig sind; insbesondere wenn Fahrnisse ohne Gefahr eines Schadens oder unverhältnißmäßiger Kosten nicht aufbewahrt werden können. Im letzteren Falle ist nicht nur die Abhandlungs-Instanz, sondern nach Umständen selbst dasjenige Gericht, welches den Todesfall oder die Inventur aufgenommen hat, die Feilbietung anzuordnen und zu bestimmen berechtigt, daß die Gegenstände, welche nicht aufbewahrt werden können, bei derselben auch unter dem Schätzungspreise veräußert werden können.

Bevollmächtigung zur Veräußerung von Verlassenschaftsgegenständen.

Dem Erben oder dessen gesetzmäßigem Vertreter, dessen unbeschränktes ausschließendes Erbrecht und freie Macht über sein Vermögen zu verfügen klar ausgewiesen ist, kann die Abhandlungs-Instanz den rechtlichen Besitz einzelner zur Verlassenschaft gehöriger Kapitalien und anderer beweglicher Sachen, in soferne die von dem Nachlasse zu entrichtenden Gebühren und die Erfüllung des letzten Willens mit dem übrigen Nachlasse bedeckt sind, oder die Betheiligten ihre Zustimmung ertheilen, auch vor beendigter Abhandlung einräumen und die gerichtliche oder außergerichtliche Veräußerung dieser Gegenstände gestatten.

§. 146.

Ist die Verlassenschaft aus einem der in den §§. 43 und 44 angeführten Gründe noch unter dem Gerichtssiegel, so muß die Veräußerung gerichtlich geschehen und der eingegangene Betrag deponirt, oder die Verwendung desselben sogleich ausgewiesen werden.

§. 147.

Wenn an dem Nachlasse Erben betheiliget sind, deren Rechte das Gericht von Amts wegen wahrzunehmen hat, so hat die Veräußerung in der Regel durch öffentliche Versteigerung zu geschehen.

Feilbietung.

§. 148.

Die Feilbietung ist nach Umständen (§§. 93 und 94) entweder von der Abhandlungsbehörde selbst durch Abordnung eines oder zweier Beamten, eines öffentlichen

dników, notaryusza publicznego, albo też drogą wezwania do sądu właściwego, lub bliżej położonego.

Przy sprzedaży przez licytację należy zachować przepisy, objęte w rozdziale szóstym o dobrowolném oszacowaniu i sprzedaży przez licytację.

Oddział dziesiąty.

O przyznaniu spadku.

§. 149.

Co potrzeba do przyznania? Ażeby uzyskać przyznanie spadku, dziedzic powinien być nie tylko wykazać dostatecznie swoje prawo dziedzictwa, lecz także udowodnić:

- Wykazy per-
traktacyjne;
- a) iż opłacił należności, przypadające od spadku, tudzież
  - b) iż wypełnił według okoliczności wszelkie zobowiązanie, które ustawa lub spadkodawca na niego nałożył.

Sąd starać się będzie o to, żeby wykazy w tym przedmiocie były niezwłocznie przedłożone, aby, jeżeli żadna więcej trudność nie stoi w drodze, nastąpiło przyznanie, w przeciwnym zaś razie uzupełnioném było to, co brakuje.

§. 150.

Tym końcem trybunały winny są polecić dziedzicom, żeby przedłożyli na piśmie wymagane wykazy, i tym końcem wyznaczyć im do tego stósowne terminy.

§. 151.

Sądy powiatowe winny są przy spadkach małych i mniej trudnych dołożyć starania, żeby ile możności wszystkie czynności pertraktacyjne, mianowicie spisanie aktu śmierci i inwentarza, oświadczenie się do spadku, wzajemne uznanie prawa dziedziczenia, wykaz obowiązków na dziedzicach ciężących, a według okoliczności dział spadku lub ostateczny wykaz dziedziczny zamieszczonym był w jednym nieprzerwanym protokóle, szczególnie zaś, żeby dziedziców ubogich na stratę czasu niepotrzebną nie narażać.

§. 152.

Jeżeli to stać się nie może, sąd powiatowy winien po uczynionych potrzebnych przygotowaniach przyzwać do sądu na dzień wyznaczony dziedziców i strony, których wysłuchanie jest potrzebném, żeby od nich przyjąć wykaz pertraktacyjny.

Przy spadkach większych, lub gdy strony tego żądają, można od nich żądać nawet w sądach powiatowych wykazów piśmiennych, lub im pozwolić, żeby takowe przynieśli do sądu.

Notars, oder durch Erüchschreiben an das zuständige oder doch näher gelegene Gericht zu bewirken.

Bei der Vornahme der Feilbietung sind die in dem sechsten Hauptstücke von der freiwilligen Schätzung und Feilbietung enthaltenen Vorschriften zu beobachten.

Zehnter Abschnitt.

Von der Einantwortung der Verlassenschaft.

§. 149.

Um die Einantwortung des Nachlasses zu erwirken, muß der Erbe nicht nur sein Erbrecht gehörig dargethan haben, sondern auch ausweisen:

- a) daß er die von der Verlassenschaft zu entrichtenden Gebühren berichtigt, und
- b) nach Umständen alle übrigen von dem Gesetze oder dem Erblasser ihm auferlegten Verbindlichkeiten erfüllt habe.

Das Gericht hat daher dafür zu sorgen, daß die Ausweise hierüber ohne Verzögerung geliefert werden, damit, wenn kein Hinderniß mehr im Wege steht, die Einantwortung erfolgen, im entgegengesetzten Falle aber die Nachtragung des Fehlcaden angeordnet werden könne.

§. 150.

Zu diesem Ende haben die Gerichtshöfe den Erben in der Regel zur schriftlichen Ueberreichung der erforderlichen Ausweise anzuweisen und ihm angemessene Fristen hiezu zu bestimmen.

§. 151.

Die Bezirksgerichte haben bei kleinen und weniger schwierigen Verlassenschaften sich zu bestreben, daß so viel möglich das ganze Abhandlungsgeschäft, nämlich die Todfallsaufnahme, die Inventur, die Erbserklärung, die wechselseitige Anerkennung des Erbrechtes, der Ausweis der den Erben obliegenden Verbindlichkeiten und nach Umständen die Erbtheilung, oder der endliche Erbausweis in einem fortlaufenden Protokolle berichtigt und besonders, wo dürftige Erben einschreiten, diesen kein unnützer Zeitverlust verursacht werde.

§. 152.

Ist dieses nicht thuntlich, so hat das Bezirksgericht, nachdem die erforderlichen Vorbereitungen getroffen sind, die Erben und Parteien, deren Vernehmung nothwendig ist, zu einer besonderen Tagssagung vorzuladen, um die Abhandlungsausweisung mit ihnen aufnehmen zu können.

Bei größeren Verlassenschaften, oder wenn es die Parteien verlangen, können denselben jedoch auch von den Bezirksgerichten schriftliche Ausweise abgefordert, oder gestattet werden, solche zur Tagssagung mitzubringen.

Erfordernisse zur Einantwortung: Abhandlungsausweise;

Przy spadkach, po włościanach pozostałych, nie należy żądać wykazów piśmiennych, a na przedłożenie takowych zezwolić tylko na wyraźne żądanie stron.

§. 153.

Jak dalece przygotowanie wszelkich do przyznania potrzebnych aktów poleconém być może także notaryuszom publicznym, wskazuje §. 29.

§. 154.

Wykaz za-
spokożenia
należności
padkowych. Jaki wpływ sąd mieć powinien na wymiar należności prawnych, od spadków opłacać się mających, a w tym celu na wypośrodkowanie stanu czynnego i biernego, o tém stanowią osobne przepisy, przed dopełnieniem których spadek przyznany być nie powinien.

§. 155.

Od spadków, które jako bezdziedziczne przypadają Państwu (§. 130.) należy przed oddaniem do skarbu obliczyć i odciągnąć tylko te należności, które przypadają funduszom albo wcale nie, albo tylko w części dotowanym ze skarbu Państwa.

§. 156.

Zezwolenie
władzy admi-
nistracyjnej
przy spadkach
urzędników,
do składania
rachunków
obowiąza-
nych. Spadki pozostałe po osobach, zostających w rachunkach ze skarbem Państwa, nie mogą być przyznane bez zezwolenia władzy, której się tycze.

§. 157.

Wykaz do-
pełnienia o-
statniej woli. W wykazie testamentowym dziedzic punkt w punkt wykazać winien, jak dalece wypełnione są rozporządzenia spadkodawcy, objęte w testamencie lub kodycyłu.

§. 158.

Substytucje i rozporządzenia, które według §§. 707. — 709. powszechniej księgi ustaw cywilnych za równe z niemi uważane być powinny, należy zapisać do ksiąg publicznych na dobrach takowym podlegających. Jeżeli takie rozporządzenia lub substytucje mają za przedmiot kapitały lub inny majątek ruchomy, który ma być wydanym dziedzicowi ustanowionemu lub legataryuszowi, takowy powinien być zabezpieczony pupilarnie, jeżeli to zabezpieczenie w ostatniej woli nie jest upuszczoném, lub strony interesowane prawomocnie się takowego nie zrzekają. Te same przepisy stosują się także do użytkowania dziedzictwa lub części dziedzictwa.

Bei Verlassenschaften von Landleuten ist die Abforderung schriftlicher Ausweise zu vermeiden, und deren Beibringung nur über ausdrückliches Verlangen der Parteien zu gestatten.

§. 153.

In wieferne die Vorbereitung aller zur Einantwortung erforderlichen Akte auch den öffentlichen Notaren übertragen werden könne, ist in dem §. 29 enthalten.

§. 154.

Welchen Einfluß das Gericht auf die Bemessung der von Verlassenschaften zu entrichtenden gesetzlichen Gebühren und zum Zwecke dieser Bemessung auf die Ermittlung des Aktiv- und Passivstandes zu nehmen habe, bestimmen besondere Vorschriften, vor deren Erfüllung die Verlassenschaft nicht eingantwortet werden darf.

Ausweis über die Berichtigung der Verlassenschaftsgebühren.

§. 155.

Von Verlassenschaften, welche als erblos dem Staate zufallen (§. 130), sind vor der Uebergabe an den Staatsschatz nur jene Gebühren zu berechnen und in Abzug zu bringen, welche den gar nicht oder nur theilweise aus dem Staatsschatze dotirten Fonds zukommen.

§. 156.

Verlassenschaften von Personen, welche mit dem Staatsschatze in Verrechnung gestanden sind, dürfen ohne Zustimmung der Behörde, welche es betrifft, nicht eingantwortet werden.

Zustimmung der Verwaltungsbehörde bei Nachlassrechnungs-pflichtiger Beamten.

§. 157.

In der Testaments-Ausweisung hat der Erbe Punkt für Punkt zu zeigen, in wieferne die durch Testament oder Kodizill getroffenen Anordnungen des Erblassers vollzogen seien.

Ausweis über die Befolgung des letzten Willens.

§. 158.

Substitutionen und Anordnungen, welche denselben nach §§. 707—709 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches gleichzubalten sind, müssen auf die denselben unterworfenen Güter in den öffentlichen Büchern eingetragen werden. Haben solche Anordnungen oder Substitutionen Kapitalien oder anderes bewegliches Vermögen zum Gegenstande, welches dem eingesezten Erben oder Legatar ausgefolgt werden soll, so muß dasselbe, in soferne nicht die Sicherstellung in dem letzten Willen selbst erlassen ist, oder die Betheiligten rechtsgiltig darauf Verzicht leisten, pupillarmäßig versichert werden. Diese Vorschriften gelten auch von dem Fruchtgenusse der Erbschaft oder eines Erbtheiles.

§. 159.

Przyznanie spadku nie może nastąpić, dopóki wypłata lub zabezpieczenie zapisów, przeznaczonych dla ubogich, fundacyj, kościołów, szkół, gmin duchownych, zakładów publicznych lub na inne cele pobożne, lub do pożytku powszechnego służące, wykazaném nie będzie.

Wystawienie listu fundacyjnego względem takich zapisów może jednakże nastąpić także i po przyznaniu spadku.

§. 160.

Jeżeli legataryusz jest małoletnim lub pod opieką, albo jeżeli osoba jego jest niepewną, tedy legat takowy w sądzie złożyć lub należycie zabezpieczyć potrzeba. Legataryusza, którego zamieszkanie jest niewiadomém, o działaném sądowném złożeniu, lub zabezpieczeniu edyktem zawiadomić należy.

§. 161.

Co do innych zapisów dostateczném jest udowodnić, iż legataryusze o takich sądownie lub zasądzone uwiadomieni zostali (§. 817 powszechnéj księgi ustaw cywilnych).

Jednakże zapisobiercy mają prawo przed i po przyznaniu żądać zabezpieczenia prawnego bieżących wypłat rocznych i innych zapisów, których zapłacenia z powodu nieupłynionego jeszcze terminu prawnego (§. 685 powszechnéj księgi ustaw cywilnych) albo z powodu okresu czasu lub warunku, w ostatniej woli wyrażonego, żądać nie można.

§. 162.

Wykaz części obowiązkowej dziedziców koniecznych opiece poruczonych.

Gdy powstanie wątpliwość, czyli dziedzic konieczny, małoletni lub opiece poruczony nie doznaje uszczerbku w części obowiązkowej, sąd z urzędu winien nalegać na przedłożenie wykazu części obowiązkowej, urządzonego według przepisów objętych w §§. 783—789 powszechnéj księgi ustaw cywilnych.

§. 163.

Stósunkowe zaspokojenie zapisobierców w razie niedostateczności masy.

Jeżeli z powodu niedostateczności masy zapisy tylko w części mogą być zaspokojone, dziedzic mający prawne dobrodziejstwo inwentarza winien przedłożyć obliczenie czystego majątku spadkowego i stósownego zmniejszenia każdego zapisu.

§. 164.

Działanie wspólne wykonawcy testamentu przy dopełnieniu ostatniej woli.

Jeżeli spadkodawca mianował wykonawcę testamentu, wykazy w §§. 157—161 wspomniane tenże wspólnie z dziedzicem przedłożyć winien.

§. 159.

Vor ausgewiesener Bezahlung oder Sicherstellung der für Arme, Stiftungen, Kirchen, Schulen, geistliche Gemeinden, öffentliche Anstalten, oder sonst zu frommen oder gemeinnützigen Zwecken bestimmten Legate darf die Einantwortung der Verlassenschaft nicht erfolgen.

Die Ausfertigung des Stiftbriefes über solche Legate kann jedoch auch erst nach der Einantwortung geschehen.

§. 160.

Ist ein Legatar minderjährig oder pflegebefohlen, oder ist dessen Person noch ungewiß, so ist das Legat entweder gerichtlich zu erlegen, oder gehörig zu versichern. Einem Legatar, dessen Aufenthaltsort unbekannt ist, ist die erfolgte gerichtliche Deponirung oder Sicherstellung des Vermächtnisses durch Edikt bekannt zu machen.

§. 161.

In Rücksicht der übrigen Vermächtnisse ist es hinreichend, darzuthun, daß die Legatäre davon gerichtlich oder außergerichtlich Nachricht erhalten haben. (§. 817 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches).

Die Vermächtnisnehmer sind jedoch sowohl vor als nach der Einantwortung für fortlaufende jährliche Zahlungen und andere Vermächtnisse, deren Bezahlung entweder wegen noch nicht verstrichener gesetzlicher Frist (§. 685 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches), oder wegen einer in dem letzten Willen beigefügten Zeitbestimmung oder Bedingung noch nicht gefordert werden kann, gesetzliche Sicherstellung zu fordern berechtigt.

§. 162.

Entsteht ein Zweifel, ob ein minderjähriger oder pflegebefohlener Notherbe in dem Ausweis über den Pflichttheil verlegt sei, so muß von Amtswegen auf eine nach den Bestimmungen der §§. 783—789 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches eingerichtete Pflichttheils-Ausweisung gedrungen werden. Ausweis über den Pflichttheil pflegebefohlener Notherben.

§. 163.

Können die Vermächtnisse wegen Unzulänglichkeit der Masse nur zum Theile be- Verhältnismäßige Befriedigung der Legatäre bei Unzulänglichkeit der Masse. richtiget werden, so hat der Erbe, welchem die Rechtswohlthat des Inventars zu Statuten kommt, eine Berechnung des reinen Verlassenschaftsvermögens und des verhältnißmäßigen Abzuges an jedem Legate vorzulegen.

§. 164.

Hat der Erblasser einen Testaments-Exekutor ernannt, so sind die in den §§. 157—161 erwähnten Ausweisungen von diesem und dem Erben gemeinschaftlich zu liefern. Mitwirkung des Testaments-Vollziehers bei der Befolgung des letzten Willens.

§. 165.

Dział dziedzictwa.

Ukończenie pertraktacyi spadku nie należy w powszechności odwlekać aż do działu dziedzictwa nawet wtenczas, gdy małoletni lub opiece poruczeni występują jako dziedzice. Gdzie jednak nie zachodzą przeszkody, szczególnie przy spadkach małych składających się z gotowych pieniędzy, wierzytelności lub ruchomości, należy zawsze z przybraniem prawnych obrońców, pupilów lub opiece poruczonych, uczynić dział dziedzictwa.

§. 166.

Przy spadkach większych lub zawikłanych, w których małoletni lub opiece poruczeni sami lub w połączeniu z pełnoletnimi udział mają, należy uczynić dział dziedzictwa przed lub po przyznaniu, według tego, jak okoliczności pozwalają, który albo przez władzę pertraktującą zatwierdzony, lub według okoliczności (§. 27.) władzy pupilarnéj do zatwierdzenia podanym będzie.

§. 167.

Przy obliczeniu czystego dziedzictwa dla uczynienia działu dziedzictwa należy najprzód wykazać majątek spadkowy według inwentarza, a zatem według stanu, w jakim się znajdował w dniu śmierci spadkodawcy, następnie pomnożenie lub zmniejszenie onegoż, i kwotę długów i ciężarów. Za sprzedane dobra i ruchomości należy wykazać cenę sprzedaży. Wartość dóbr i ruchomości niesprzedanych, które przypadły spółnie kilku dziedzicom w miarę ich części dziedzictwa, obliczoną być może według inwentarza, chociażby przy spisaniu tegoż położone było za podstawę oszacowanie, zdziałane przy innéj sposobności, cena kupna osiągnięta przy dawniejszój zmianie posiadania, lub téż ocenienie podług rejestrów podatkowych. Jeżeli zaś w wykazie części obowiązkowej lub w zarysie działu dziedzictwa szczegółowe przedmioty nie mają być przydzielone każdemu dziedzicowi stosunkowo, natenczas wartość dóbr wykazaną być powinna przez oszacowanie sądowe, uskutecznione po przyzwaniu stron interesowanych, jeżeli to się wydaje potrzebném dla dobra małoletnich lub opiece poruczonych, lub jeżeli spółdziedzic tego żąda.

§. 168.

Przy końcu wykazu należy wyrazić stanowczo części, z których się składał czysty majątek spadkowy w tym czasie, w którym rachunek zamknięty został. Poczém nastąpi obliczenie wielkości części dziedzicznej każdego opiece poruczonego, i spis tych przedmiotów, które każdemu interesowanemu z osobna lub spółnie z innemi przydzielonemi będą.

Czyli dział uczynionym być ma w naturze, o tém stanowić ma władza opiekuńcza lub kuratorska z uwagą na dobro opiece poruczonych. Również

§. 165.

Die Beendigung der Verlassenschaftsabhandlung ist auch in Fällen, wo Minderjährige oder Pflegebefohlene als Erben einschreiten, in der Regel nicht bis zur Erbtheilung aufzuschieben. Wo sich jedoch keine Hindernisse zeigen, insbesondere bei kleinen, im baren Gelde, Schuldforderungen oder Fahrnissen bestehenden Verlassenschaften, ist immer auch mit Beiziehung der gesetzlichen Vertreter der Mündel oder Pflegebefohlenen die Erbtheilung vorzunehmen.

§. 166.

Bei größeren oder verwickelten Verlassenschaften, bei welchen Minderjährige oder Pflegebefohlene entweder allein oder in Verbindung mit Großjährigen eintreten, ist die Erbtheilung, je nachdem es die Umstände zulassen, vor oder nach der Einantwortung vorzunehmen und von der Abhandlungsbehörde zu genehmigen, oder nach Umständen (§. 27) der Pupillarbehörde zur Genehmigung mitzutheilen.

§. 167.

Bei der Berechnung der reinen Erbschaft zum Zwecke der Erbtheilung ist zuerst das Verlassenschaftsvermögen nach dem Inventarium, mithin nach dem Zustande, in welchem es sich am Todestage des Erblassers befunden hat, anzusetzen, sodann die später erfolgte Vermehrung oder Verminderung desselben, und der Betrag der Schulden und Lasten auszuweisen. Bei verkauften Gütern und Fahrnissen ist der Verkaufspreis in Anschlag zu bringen. Der Werth unverkaufter Güter und Fahrnisse, welche mehreren Erben nach Verhältniß ihrer Erbtheile gemeinschaftlich zufallen, kann nach dem Inventarium berechnet werden, wenn auch diesem eine bei einer anderen Gelegenheit errichtete Schätzung, der Kaufpreis bei einer früheren Besitzveränderung, oder ein Anschlag nach den Steuerregistern zum Grunde gelegt worden wäre. Sollen aber in der Pflichttheils-Ausweisung oder in dem Entwurfe der Erbtheilung die einzelnen Gegenstände nicht jedem Erben verhältnißmäßig zugewiesen werden, so ist der Werth der Güter, wenn es zum Besten der Mündel oder Pflegebefohlenen nothwendig erscheint, oder von einem anderen Miterben gefordert wird, durch eine nach geschehener Vorladung der Theilnehmenden aufgenommene gerichtliche Schätzung darzuthun.

§. 168.

Am Ende des Ausweises müssen die Bestandtheile des zu der Zeit, wo die Rechnung abgeschlossen wird, vorhandenen reinen Erbschaftsvermögens bestimmt angegeben werden. Hierauf hat die Berechnung über die Größe des Erbtheiles jedes Pflegebefohlenen und eine Verzeichnung der Gegenstände zu folgen, auf welche jeder der Betheiligten für sich allein oder in Gemeinschaft mit Andern angewiesen wird.

Ob zugleich eine Natural-Theilung vorgenommen werden soll, bleibt der Beurtheilung der Vormundschafts- oder Kuratels-Behörde, mit Rücksicht auf das Interesse

należy przy każdym dziale dziedzictwa ściśle przestrzegać przepisów o ograniczeniu podziału dóbr nieruchomości.

Wzór Nr. VI. zawiera przykład dokumentu działu.

§. 169.

Instrument działu oryginalny potwierdzony, powinien być zachowanym w sądzie, stronom zaś na żądanie wierzytelne odpisy wydać należy.

§. 170.

Jeżeli w spadku udział mają tylko dziedzice wieloletni, sami swych praw bronić mogący, zależy od ich woli, czyli dział dziedzictwa uczynić zechcą sądownie lub zasądnie, przed lub po przyznaniu.

§. 171.

Jeżeli proszą o dział sądowy, sąd wyznaczy im dzień do stawienia się, uskuteczni z dziedzicami dział, jeżeli się dobrowolnie zgodzą na takowy, i spíše o téj czynności dokładny protokół.

Jeżeli dziedzice przyniosą do sądu już zupełnie spisany akt działu, i potwierdzą, iż zgodnym jest z ich wolą, sąd winien dołożyć na dokumencie potwierdzenie tegoż oświadczenia sądownie uczynionego, i zachować takowy w aktach pertraktacyi.

§. 172.

Jeżeli spadkodawca zostawił jednego tylko dziedzica, ten zaś jest małoletnim, lub zostaje pod kuratelą, wówczas należy przed przyznaniem spadku lub po takowem, zamiast działu dziedzictwa, ułożyć według formularza Nr. VII., z przybraniem opiekuna lub kuratora, wykaz końcowy czystego majątku spadkowego, który przy rachunku z opieki lub kurateli w przyszłości za podstawę ma służyć, i takowy poddać pod rozpoznanie i zatwierdzenie sądu.

§. 173.

Przepisy objęte w §§. 165 i n., dotyczące się działu dziedzictwa i wykazu końcowego stanu czystego spadku, należy, o ile z natury swój zastosowane być mogą, zachowywać także wtenczas, gdy w spadku jakim jako dziedzice udział mają ubodzy, fundacya, gmina, kościół, zakład publiczny, lub skarb Państwa, lub gdzie idzie o lenności, fideikomisa, lub dziedzictwa substytucyjne.

der Pflegebefohlenen, überlassen. Auch müssen bei jeder Erbtheilung die Vorschriften über die Beschränkung der Theilbarkeit unbeweglicher Güter strenge beobachtet werden.

Das Formulare Nr. VI. enthält das Beispiel einer Theilungs-Urkunde.

§. 169.

Das bestätigte Original = Theilungs = Instrument ist bei Gericht aufzubewahren und den Parteien auf ihr Verlangen in beglaubigter Abschrift auszufolgen.

§. 170.

Wenn bei einer Verlassenschaft nur großjährige Erben einschreiten, welche sich selbst zu vertreten fähig sind, so hängt es von ihrer Willkür ab, ob sie die Erbtheilung gerichtlich oder außergerichtlich, vor oder nach der Einantwortung vornehmen wollen.

§. 171.

Wird von denselben um die gerichtliche Vornahme der Erbtheilung ange sucht, so ist über dieses Gesuch eine Tagung anzuordnen, bei derselben mit den Erben, so weit sie in Güte zu vereinigen sind, die Erbtheilung zu berichtigen, und ein genaues Protokoll darüber aufzunehmen.

Wenn die Erben eine bereits vollständig ausgefertigte Theilungs-Urkunde zur Tagung mitbringen und bekräftigen, daß sie ihrem Willen gemäß sei, so hat das Gericht der Urkunde die Bestätigung über diese gerichtlich abgegebene Erklärung beizufügen, und dieselbe bei den Abhandlungsakten zu verwahren.

§. 172.

Wenn der Erblasser einen einzigen Erben hinterlassen hat, und dieser minderjährig ist, oder unter Kuratel steht, so ist vor oder nach der Einantwortung an die Stelle der Erbtheilung mit Beziehung des Vormundes oder Kurators ein endlicher Ausweis über den reinen Aktivstand der Verlassenschaft, welcher bei der künftigen Führung der Vormundschafts- oder Kuratels-Rechnung zum Anhaltspunkte zu dienen hat, nach dem Formulare Nr. VII. zu verfassen und der gerichtlichen Prüfung und Genehmigung zu unterziehen. Endausweis.

§. 173.

Die in den §§. 165 u. f. f. enthaltenen Vorschriften hinsichtlich der Erbtheilung und den End = Ausweis über den Stand der reinen Verlassenschaft sind, soweit sie ihrer Beschaffenheit nach Anwendung finden, auch dann zu beobachten, wenn bei einer Verlassenschaft die Armen, eine Stiftung, Gemeinde, Kirche, öffentliche Anstalt, oder der Staatsschatz als Erben betheiligt sind, oder wenn es sich um Lehen, Fideikomnisse und Substitutions = Erbschaften handelt.

§. 174.

Rozporządzenie przyznania. Skoro dziedzic wykazał należycie swoje prawo dziedzictwa, i wypełnił wszystkie obowiązki, jakie na nim ciążyły, należy mu przyznać spadek, zdjąć pieczęć z masy, i oświadczyć, iż pertraktowanie spadkowe jest ukończone.

W rozporządzeniu przyznania spadku wyrazić należy w szczególności:

1. Imię i nazwisko spadkodawcy i dzień śmierci jego.

2. Imię i nazwisko dziedzica, tytuł prawny dziedziczenia, rodzaj oświadczenia się do dziedzictwa, a jeżeli więcej dziedziców występuje, stosunek, w którym udział biorą w dziedzictwie, z odwołaniem się do działu dziedzictwa już uszczelnionego przed przyznaniem.

3. Należy w niem wyrazić, czyli spadek przypadł dziedzicowi na własność zupełną, czyli też i jak dalece ograniczonym jest co do użytkowania lub rozporządzenia istotą rzeczy przez istniejący węzeł fideikomisaryczny, lenniczy lub substytucyjny. W razie substytucyi i rozporządzeń z niemi za równie uznanych (§. 158), należy szczególnie wyrazić z dokładnością substytuta, o ile jest wiadomym, któremu majątek przy wydarzeniu się przypadku substytucyi wydanym być powinien.

4. Gdy dziedzic jest małoletni lub opiece poruczony, należy o tém wyraźną uczynić wzmiankę.

Wzór Nr. VIII. zawiera przykład dekretu przyznania.

§. 175.

Przy ukończeniu pertraktacyi należy zachować w sądzie spis aktu śmierci, rozporządzenie ostatniej woli, oświadczenie się do spadku, inwentarz lub wyznanie majątku, dział dziedzictwa, wykaz ostateczny, i w ogólności wszelkie podania i oświadczenia stron, stanowiące prawa i obowiązki; stronom zaś interesowanym należy na żądanie pozwolić przejrzenia ich i wydać w odpisach.

Kwity na zapłacenie kosztów choroby i pogrzebu, tudzież długów spadkowych i inne dokumenta, nie potrzebne sądowi, zwrócone będą właścicielowi.

§. 176.

Wydanie majątku dziedziców opiece poruczonych. Jeżeli dziedzic jest małoletnim lub opiece poruczonym, władza pertraktująca, jeżeli oraz jest władzą pupilarną lub kuratorską, winna jest starać się o to, żeby przyznany mu majątek, znajdujący się w zachowaniu sądu, w urzędzie depozytowym zapisanym został na niego, jeżeli zaś stanowi przedmiot ksiąg publicznych, przepisany został na imię opiece poruczonego.

§. 174.

Sobald der Erbe sein Erbrecht gehörig ausgewiesen, und alle ihm obliegenden Verbindlichkeiten erfüllt hat, ist ihm die Verlassenschaft einzuantworten, die allenfalls erfolgte Versiegelung der Masse aufzuheben, und die Verlassenschaftsabhandlung für beendet zu erklären.

Einantwortungs-Verordnung.

In der Einantwortungs-Verordnung muß insbesondere:

1. der Name und Vorname des Erblassers und der Tag seines Todes;
 2. der Name und Vorname des Erben, der Rechtstitel zur Erbschaft, die Art der Erbserklärung, und wenn mehrere Erben eintreten, das Verhältniß, nach welchem sie an der Erbschaft Theil nehmen, mit Berufung auf die vor der Einantwortung etwa bereits vorgenommene Erbtheilung ausgedrückt seyn. Es muß

3. daraus ersichtlich seyn, ob die Verlassenschaft dem Erben als freies Eigenthum zugefallen, oder in wieferne er in Rücksicht des Fruchtgenusses oder der Verfügung über die Substanz durch ein bestehendes Fideikommiß-, Lehen- oder Substitutionsband beschränkt sei. Bei Substitutionen und den denselben gleichgestellten Anordnungen (§. 158) ist insbesondere der Substitut, welchem das Vermögen bei dem Eintritte des Substitutionsfalles übergeben werden soll, so weit er bereits bekannt ist, mit Bestimmtheit zu bezeichnen.

4. Ist der Erbe minderjährig oder pflegebefohlen, so muß dieses ausdrücklich bemerkt werden.

Das Formulare Nr. VIII. enthält das Beispiel eines Einantwortungs-Dekretes.

§. 175.

Bei Beendigung der Abhandlung sind die Todfallsaufnahme, die letzte Willenserklärung, die Erbserklärung, das Inventar oder Vermögensbekenntniß, die Erbtheilung, der End-Ausweis und alle Rechte und Pflichten begründende Eingaben und Erklärungen der Parteien überhaupt bei Gericht zurückzubehalten, und ist davon den Betheiligten auf Verlangen Einsicht und Abschrift zu ertheilen.

Quittungen über bezahlte Krankheits- und Begräbniskosten und Verlassenschaftsschulden und andere dem Gerichte entbehrliche Urkunden werden dem Eigenthümer zurückgestellt.

§. 176.

Ist ein Erbe minderjährig oder pflegebefohlen, so hat die Abhandlungsbehörde, wenn sie zugleich Pupillar- oder Kuratelsbehörde ist, dafür zu sorgen, daß demselben das eingewantwortete Vermögen, soferne es sich in gerichtlicher Verwahrung befindet, in dem Depositenamte zugeschrieben, in soferne es aber einen Gegenstand der öffentlichen Bücher ausmacht, die Uebertragung an den Pflegebefohlenen bewerkstelliget werde.

Uebergabe des Vermögens pflegebefohlener Erben.

Jeżeli instancja pertraktująca nie jest oraz władzą pupilarną lub kuratorską, winna jest zawiadomić sąd właściwy o nastąpieniu przyznaniu, i przesłać tamże przedmioty do depozytu sądowego stósowne.

§. 177.

Zapisanie
rozporządzenia przyznającego spadku, do ksiąg publicznych.

O zapisanie rozporządzenia przyznającego spadek do ksiąg publicznych w celu przeniesienia własności dóbr nieruchomości, należących do spadku i będących przedmiotem ksiąg publicznych, lub wierzytelności na dobrach nieruchomości ciężących, dziedzic tylko u władzy pertraktującej upraszać może, która, gdy przyznanie jest prawomocnym, na takowe zezwolić, a jeżeli dobra nieruchomości podlegają innemu sądowi, ten sąd o uskutecznienie zapisania wezwać winna.

§. 178.

Tym, którzy dobra nieruchomości, zamieszczone w księgach publicznych, lub wierzytelności na takowych ciężące nabyli ze spadku nie jako dziedzice, lecz jako zapisobiercy, albotóż na mocy kupna, nastąpięnego w ciągu pertraktowania spadku, władza pertraktująca winna na ich żądanie wystawić potwierdzenie, żeby w księgach publicznych jako właściciele zapisanymi zostali. Przepis, objęty w §§. 177. i 178. należy zastosować także wtedy, gdy władza pertraktująca siedzibę ma w kraju, gdzie księgi tabularne, miejskie lub gruntowe, albo inne tego rodzaju księgi publiczne nie istnieją, jeżeli masa spadkowa obejmuje takie dobra nieruchomości i ciężące na nich wierzytelności, których własność według ustaw miejsca, gdzie leżą, tylko przez zapisanie do ksiąg publicznych osiągnęta być może. Jeżeli dobra nieruchomości leżą w takich krajach, w których inne przepisy o nabywaniu praw rzeczonych obowiązują, władze pertraktujące i strony interesowane winny się do prawideł w tej mierze obowiązujących.

§. 179.

Postępowanie w przypadku wyłączenia późniejszego majątku spadkowego.

Gdy po nastąpieniu przyznaniu znalezionym zostanie niewiadomy dawniej majątek należący do spadku, należy następnie dopełnić potrzebnych czynności urzędowych względem niego, a mianowicie poczynić kroki do opłacenia lub zabezpieczenia należności prawnych. Nowe oświadczenie się do spadku i przyznanie onegoż nie jest potrzebne.

§. 180.

Postępowanie w razie znalezienia późniejszego oświadczenia ostatniej woli.

Jeżeli po nastąpieniu przyznaniu spadku odkrytym zostanie ostatniej woli rozporządzenie, będzie takowe władzy, która przeprowadziła pertraktację, przedłożone, następnie przez nią ogłoszone, i w aktach zachowane. Stronom interesowanym należy także na żądanie wydać odpisy (§§. 62., 64., 68.). Nowe pertraktowanie spadku nie ma miejsca. Osoby, którym z ogłoszonego ostatniej woli

Ist die Abhandlungs-Instanz nicht zugleich Pupillar- oder Kuratelsbehörde, so hat sie dem zuständigen Gerichte von der erfolgten Einantwortung Nachricht zu geben, und die zur Deposition geeigneten Gegenstände dahin zu übersenden.

§. 177.

Die Eintragung der Einantwortungs-Verordnung in die öffentlichen Bücher zur Uebertragung des Eigenthumes der in denselben vorkommenden zur Verlassenschaft gehörigen unbeweglichen Güter, oder auf unbeweglichen Gütern haftenden Forderungen kann von dem Erben nur bei der Abhandlungsbehörde angesucht werden, welche dieselbe, wenn die Einantwortung rechtskräftig ist, zu bewilligen, und soferne das unbewegliche Gut einer anderen Gerichtsbehörde untersteht, dasselbe um den Vollzug zu ersuchen hat.

Eintragung der Einantwortungs-Verordnung in die öffentlichen Bücher.

§. 178.

Denjenigen, welchen in die öffentlichen Bücher eingetragene unbewegliche Güter, oder auf denselben haftende Forderungen aus einer Verlassenschaft nicht als Erben, sondern als Vermächtnisnehmern, oder durch eine während der Abhandlung an sie erfolgte Veräußerung zufallen, ist von der Abhandlungsbehörde auf ihr Ansuchen die Bestätigung zu ertheilen, daß sie in den öffentlichen Büchern als Eigenthümer eingetragen werden können. Die in den §§. 177 und 178 enthaltene Vorschrift ist auch dann anzuwenden, wenn die Abhandlungsbehörde in einem Lande ihren Sitz hat, wo Landtafeln, Stadt- oder Grundbücher oder andere öffentliche Bücher dieser Art nicht bestehen, in soferne die Erbschaft solche unbewegliche Güter und darauf haftende Forderungen umfaßt, deren Eigenthum nach den Gesetzen des Ortes, wo sie liegen, nur durch die Eintragung in das öffentliche Buch erwirkt werden kann. Liegen die unbeweglichen Güter in Ländern, wo andere Vorschriften über die Erwerbungsart der dinglichen Rechte bestehen, so haben sich die Abhandlungsbehörden und die Betheiligten an die darüber bestehenden Normen zu halten.

§. 179.

Wird nach erfolgter Einantwortung ein vorher nicht bekanntes Verlassenschafts-Verfahren im vermögen aufgefunden, so sind nachträglich die erforderlichen Amtshandlungen darüber vorzunehmen, und insbesondere die Vorkehrungen zur Entrichtung oder Sicherstellung der gesetzlichen Gebühren zu treffen. Eine neuerliche Erbschaftserklärung und Einantwortung ist hierbei nicht erforderlich.

Verfahren im Falle eines nachträglich aufgefundenen Verlassenschafts-Verfahrens.

§. 180.

Wird nach erfolgter Einantwortung der Erbschaft eine letzte Willenserklärung entdeckt, so ist sie der Behörde, welche die Abhandlung gepflogen hat, vorzulegen, von derselben kund zu machen, und bei den Akten aufzubehalten; auch sind hievon auf Verlangen den Betheiligten Abschriften zu ertheilen (§§. 62, 64, 68). Eine neuerliche Abhandlung der Erbschaft findet nicht Statt. Die Personen, denen aus der kund-

Verfahren im Falle einer nachträglich aufgefundenen letzten Willenserklärung.

rozporządzenia prawa urósć mogły, a które przy jego ogłoszeniu nie mogły być obecnymi, należy o tém zawiadomić, i wolno im jest, dochodzić praw swoich przeciw posiadaczowi spadku w zwyczajnej drodze prawa.

Rozdział trzeci.

o postępowaniu w sprawach opiekuńczych i kuratorskich.

§. 181.

Postępowanie w sprawach opiekuńczych i kuratorskich oznaczoném zostaje w niniejszym rozdziale tylko o tyle, o ile w tym przedmiocie powszechna księga ustaw cywilnych nie zawiera potrzebnych przepisów.

Przepisy
ogólne.

§. 182.

Gdy kto uczynił śluby zakonne, których złożenie pociąga na mocy ustawy utratę wolnego zarządu majątkiem, sąd winien jest dla tego majątku, którym nie rozporządził między żyjącymi, ustanowić kuratora.

§. 183.

Jeżeli cudzoziemiec pozostawi dziecię małoletnie, znajdujące się w Państwie Austryackim, sąd winien ustanowić dla niego opiekuna na tak długo, aż właściwa władza zagraniczna inaczej nie rozporządzi.

§. 184.

Jeżeli kto z powodu choroby umysłowej, lub z powodu marnotrawstwa oddany został pod kuratelę, lub jeżeli władza ojcowska lub opieka została przedłużoną nad przeciąg czasu prawem wyznaczony, sąd winien w tych krajach koronnych, w których się znajduje notaryat, oprócz wystawienia edyktu przepisanego, zawiadomić notaryusza publicznego, w którego okręgu ten przypadek się wydarzył.

§. 185.

Wszelkie rozprawy, tyżące się spraw opiekuńczych i kuratorskich, należy w powszechności załatwiać ustnie przed sądem, bez względu na to, czyli się opierają na podaniach piśmiennych, czyli na prośbach ustnie wniesionych, czyli też zaprowadzone są z urzędu.

Zostawia się do oceny sądu w przypadkach ważnych i wątpliwych przed zatwierdzeniem wniosków opiekuna lub kuratora, wysłuchać także obecnych najbliższych krewnych opiece poruczonego, oraz i jego samego, o ile jest zdolnym ocenić sprawę swoje.

gemachten letztwilligen Anordnung Rechte erwachsen könnten, und welche bei deren Kundmachung nicht gegenwärtig gewesen seyn sollten, sind davon in Kenntniß zu setzen, und es steht ihnen frei, ihre Rechte gegen den Erbschaftsbesitzer im ordentlichen Wege geltend zu machen.

Drittes Hauptstück.

Von dem Verfahren in Vormundschafts- und Kuratels-Angelegenheiten.

§. 181.

Das Verfahren in Vormundschafts- und Kuratelsachen wird im gegenwärtigen Hauptstücke nur in soferne bestimmt, als darüber nicht schon in dem bürgerlichen Gesetzbuche die nöthigen Vorschriften enthalten sind.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 182.

Wenn Jemand Ordensgelübde ablegt, deren Ablegung nach dem Gesetze den Verlust der freien Verwaltung des Vermögens nach sich zieht, so hat das Gericht für dasjenige Vermögen, worüber er nicht unter Lebenden verfügt hat, einen Kurator zu bestellen.

§. 183.

Hinterläßt ein Ausländer ein in dem österreichischen Staate befindliches minderjähriges Kind, so hat das Gericht demselben einen Vormund für so lange zu bestellen, bis von der zuständigen ausländischen Behörde eine andere Verfügung getroffen wird.

§. 184.

Wenn Jemand wegen Geisteskrankheit oder Verschwendung unter Kuratel gesetzt, oder wenn die väterliche Gewalt oder die Vormundschaft über die gesetzliche Dauer verlängert wird, so hat in denjenigen Kronländern, in welchen das Notariat besteht, das Gericht hievon nebst der Ausfertigung des vorgeschriebenen Ediktes den öffentlichen Notar, in dessen Bezirke sich der Fall ereignet hat, insbesondere in Kenntniß zu setzen.

§. 185.

Alle Verhandlungen in Vormundschafts- und Kuratels-Angelegenheiten, sie mögen sich auf schriftliche Eingaben oder mündliches Ansuchen der Parteien gründen, oder von Amtswegen eingeleitet werden, sind in der Regel mündlich vor Gericht zu pflegen.

Dem Ermessen des Gerichtes bleibt es überlassen, in wichtigen und zweifelhaften Fällen, vor der Genehmigung der Anträge des Vormundes oder Kurators, auch die anwesenden nächsten Verwandten des Pflegebefohlenen und diesen selbst, soferne er einer Beurtheilung seiner Angelegenheiten fähig ist, zu vernehmen.

§. 186.

Księga siérot, przepisana w §§. 207. i 208. powszechnéj księgi ustaw cywilnych, prowadzona być powinna według wzoru nr. IX., w niej zaś należy wskazać na dokumenta, na których się opierają zapisy.

Przełożony sądu winien się postarać o to, żeby wypełnienie rubryk za każdym razem natychmiast przy każdéj wydarzonéj czynności uskutecznióm było, nie zaś dopiéro przy końcu roku lub w ogólności później.

§. 187.

Zatwierdzenie kontraktów zawartych przez małoletnich: a) w ogólności;

Rezolucyje, mocą których interesa lub kontrakty zawarte w imieniu małoletniego zatwierdzone zostają, muszą być zawsze ułożone na piśmie tak w trybunałach, jakotéż w sądach powiatowych. Powody, które skłoniły sędziego do zatwierdzenia, należy dodać do zarysu rezolucyi, jakkolwiek nie jest potrzebném wyjawić takowe stronom.

§. 188.

Kontrakty, mocą których rozporządza się majątkiem i dochodami małoletniego, ograniczone być powinny na przeciąg trwania opieki, jeżeli to być może bez oczywistéj szkody; mianowicie nie należy lokować kapitałów nad czas małoletności bez warunku wypowiedzenia, i nie zawiierać na czas dłuższy kontraktów spółki, najmu i dzierżawy.

Sąd może wszakże przez dłuższy czas bieżące wypłaty, a nawet dożywotnie wypłaty na utrzymanie pozwolić uiszczać z majątku małoletniego, i zatwierdzić kontrakty w tym przedmiocie zawarte, jeżeli korzyść małoletniego oczywiście przez to podniesioną będzie. Wyzierżawienie większych dóbr i gospodarstw w powszechności tylko przez publiczną licytację odbywać się może.

§. 189.

Do najmów za zwyczajném wypowiedzeniem, i do wydzierżawień pojedynczych części dóbr mniejszój wagi, i na termina w kraju używane sąd może opiekunowi udzielić pozwolenia w ogólności, nie wymagając od niego przedłożenia kontraktu najmu w każdym pojedynczym przypadku.

Zapisy długu i inne kontrakty na piśmie takich małoletnich, których opiekunowie nie są biegli w interesach prawnych, szczególniej w sądach powiatowych, sędzia sam ułożyć i po wysłuchaniu opiekuna i innych stron interesowanych zatwierdzić powinien. Oprócz tego przypadku opiekun powinien przedłożyć sądowi do zatwierdzenia dokładny zarys skryptu, lub kontraktu, sąd zaś takowy ściśle rozpoznać i w razie potrzeby po wysłuchaniu stron interesowanych sprostować powinien. Po nastąpióm zatwierdzeniu zarysu należy usku-

§. 186.

Das in den §§. 207 und 208 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches vorgeschriebene Waisenbuch, ist nach dem Formulare Nr. IX. zu führen, und bei dessen Führung auf die Belege hinzuweisen, auf welche sich die Eintragungen gründen.

Der Vorstand des Gerichtes hat dafür zu sorgen, daß die Ausfüllung der Rubriken jederzeit sogleich bei Vorfalle jedes Geschäftes, und nicht erst zu Ende des Jahres oder sonst erst nachträglich vor sich gehe.

§. 187.

Bescheide, wodurch die im Namen eines Minderjährigen geschlossenen Geschäfte oder Verträge genehmiget werden, müssen sowohl bei den Gerichtshöfen, als bei den Bezirksgerichten immer schriftlich entworfen werden. Die Gründe, welche den Richter zur Genehmigung bestimmt haben, sind, auch wenn es nicht nothwendig erscheint, sie den Parteien zu eröffnen, doch dem Entwurfe des Bescheides beizufügen.

Genehmigung
der Verträge
der Minder-
jährigen:
a) überhaupt

§. 188.

Verträge, wodurch über das Vermögen und die Einkünfte eines Minderjährigen verfügt wird, sollen, wenn es ohne offenbaren Nachtheil geschehen kann, auf die Dauer der Vormundschaft beschränkt, insbesondere Kapitalien nicht über die Zeit der Minderjährigkeit hinaus ohne Bedingung der Aufkündigung angelegt, Gesellschafts-, Mieth und Pachtverträge nicht auf längere Zeit geschlossen werden.

Das Gericht hat jedoch auf länger fortlaufende Zahlungen und selbst lebenslängliche Unterhaltsgelder aus dem Vermögen des Mündels zu bewilligen und die Verträge darüber zu genehmigen, wenn dadurch der Vortheil des Minderjährigen augenscheinlich befördert wird. Verpachtungen größerer Güter oder Wirthschaften können in der Regel nur mittelst öffentlicher Versteigerung vorgenommen werden.

§. 189.

Zu Vermietthungen gegen die gewöhnliche Aufkündigung und zu Verpachtungen einzelner Gutsbestandtheile von geringerer Bedeutung und auf landesübliche Termine kann das Gericht dem Vormunde die Bewilligung im Allgemeinen, ohne Vorlage des Bestandvertrages von Fall zu Fall ertheilen.

Schuldscheine und andere schriftliche Verträge für Mündel, deren Vormünder in Rechtsgeschäften unerfahren sind, sind insbesondere bei den Bezirksgerichten von dem Richter selbst zu entwerfen und nach Vernehmung des Vormundes und der übrigen Betheiligten zu genehmigen. Außer diesem Falle ist von dem Vormunde ein vollständiger Entwurf des Schuldscheines oder Vertrages dem Gerichte zur Genehmigung vorzulegen, von diesem genau zu prüfen und nöthigenfalls nach Vernehmung der Betheiligten zu berichtigen. Nach erfolgter Genehmigung des Entwurfes ist die Ausfertigung

tecznie wystósowanie kontraktu lub zapisu długu, oryginał zaś zachować w aktach spadkowych, jeżeli nie jest stósownym do zachowania w depozycie sądowym.

Udzielone zatwierdzenie poświadczyć należy świadectwem urzędowém, wyrażoném na dokumencie oryginalnym.

§. 190.

Do zawarcia małżeństwa małoletniemu sąd nie powinien udzielić pozwolenia, dopóki nie otrzyma zaspakajających wyjaśnień tak co do majątku i dochodów, jako też co do osobistych przymiotów i stósunków przyszłego małżonka, oraz nie przyzwie samegoż małoletniego, i z jego własnego oświadczenia, uczynionego w nieobecności opiekuna i przyszłego małżonka, nie poweźmie przekonania, iż zawarcie tegoż małżeństwa polega na jego wolném i dobrze rozmyślaném postanowieniu. Jeżeli małoletni zanadto jest oddalonym od miejsca sądu, można wezwać sąd bliżej niego będący, żeby go w tój mierze wysłuchał.

Dopóki kontrakty o małżeństwo nie są uporządkowane, i wszyscy w tém interesowani nie zgadzają się na warunki, które sąd dla dobra małoletniego ustanowić za potrzebne uzna, zezwolenie do zawarcia małżeństwa udzieloném być nie powinno.

§. 191.

Rezolucya, mocą której pozwoloném zostaje małoletniemu zawarcie małżeństwa, obejmować winna oprócz imienia i nazwiska oblubieńców, także imię i nazwisko opiekuna, lub opiekunki i spółopiekuna, i wspomnieć o zezwoleniu przez nich udzieloném, czyli też odmówioném.

Jeżeli konsens do zawarcia małżeństwa udzielonym został przez pierwszą instancję przeciw woli opiekuna, lub jeżeli zezwolenie, odmówione w piérszłej instancji, udzieloném zostanie przez sąd wyższy, w rezolucyi zamieszczonym być powinien dodatek, że małżeństwo dopiéro wtedy może być zawartém, gdy prawomocność rezolucyi przez zatwierdzenie sądowe udowodnioną zostanie.

Jeżeli małoletni lub jego przyszyły małżonek jest osobą wojskową, która bez pozwolenia przełożonego swego ślubu zawrzeć nie może, należy w rezolucyi dołożyć wyraźne zastrzeżenie, iż zawarcie ślubu dopiéro po wykazaniu pozwolenia władzy wojskowej miejsce mieć może.

§. 192.

Jeżeli w interesie prawnym małoletniego spisany być ma akt notaryalny, sąd winien prawnemu obrońcy wręczyć potrzebny na ten cel dokument legitymacyjny.

des Vertrages oder Schuldscheines zu bewirken und das Original, wenn es sich nicht zur Hinterlegung im Depositenamte eignet, bei den Verhandlungsakten aufzubewahren.

Die erfolgte Genehmigung ist durch ein auf die Original-Urkunde selbst auszufertigendes Amtszeugniß zu bestätigen.

§. 190.

Zur Verehelichung eines Minderjährigen soll von dem Gerichte die Bewilligung nicht ertheilt werden, ohne sowohl über das Vermögen und die Einkünfte, als über die persönlichen Eigenschaften und Verhältnisse des künftigen Ehegatten befriedigende Aufklärung erhalten, den Minderjährigen selbst vorgeladen und sich durch dessen eigene in Abwesenheit des Vormundes und des künftigen Ehegatten abgegebene Erklärung überzeugt zu haben, daß es sein freier, wohl überlegter Entschluß sei, diese Ehe einzugehen. Ist der Mündel von dem Gerichtsorte zu weit entfernt, so kann ein ihm näheres Gericht angegangen werden, ihn hierüber zu vernehmen.

b) hinsichtlich
der Ehe-Kon-
sente;

So lange die Ehepacten nicht berichtet und alle Theilnehmenden über die Bedingungen einig sind, welche das Gericht zum Besten des Mündels festzusetzen findet, soll die Bewilligung zur Ehe nicht gegeben werden.

§. 191.

Der Bescheid, wodurch einem Minderjährigen die Ehe zu schließen gestattet wird, muß außer dem Namen und Vornamen der Brautleute, auch den Namen des Vormundes oder der Vormünderin und des Mitvormundes enthalten, und der von ihnen ertheilten oder verweigerten Einwilligung ausdrücklich erwähnen.

Wenn ein Ehekonsens von der ersten Instanz gegen den Willen des Vormundes ertheilt, oder wenn eine von der ersten Instanz abgeschlagene Bewilligung zur Ehe von dem Obergerichte ertheilt wird, so hat der Bescheid den Beisatz zu enthalten, daß die Ehe erst dann geschlossen werden dürfe, wenn die erlangte Rechtskraft dieses Bescheides durch eine gerichtliche Bestätigung außer Zweifel gesetzt seyn wird.

Ist der Mündel oder dessen künftiger Ehegatte eine Militärperson, die ohne Erlaubniß ihres Vorgesetzten sich nicht verehelichen kann, so ist dem Bescheide der ausdrückliche Vorbehalt beizufügen, daß die Eingehung der Ehe erst nach beigebrachter Bewilligung der Militärbehörde stattfinden dürfe.

§. 192.

Soll über ein Rechtsgeschäft eines Minderjährigen ein Notariatsakt aufgenommen werden, so hat das Gericht den gesetzlichen Vertreter mit der erforderlichen Legitimations-Urkunde zu versehen.

§. 193.

e) co do lo-
kowania ka-
pitałów.

Opiekun i sąd odpowiedzialni są za to, żeby zbyteczna gotowizna małoletniego słóswnie do §. 230. powszechnej księgi ustaw cywilnych, jak najspieszniej z użytkiem była umieszczoną. Żeby wynaleźć sposobność do tego, można przez przybicie wiadomości w sądzie, a nawet przez gazety ogłosić gotowość udzielenia pożyczki.

Względem sposobu umieszczenia kapitałów zawsze opiekun słuchanym być powinien. Jeżeli wykonanie sposobu zatwierdzonego pozostawione będzie opiekunowi, sąd nakazać mu powinien, żeby się w przeciągu odpowiedniego terminu wykazał, iż rozkazowi sądowemu zadosyć uczynił.

§. 194.

Prawem pozwolone sposoby umieszczania z użytkiem pieniędzy małoletnich są następujące:

1. kupno dóbr nieruchomych;
2. pożyczki udzielane osobom prywatnym za prawném bezpieczeństwem na dobra nieruchome;
3. zakupienie obligacyj rządowych austryackich, lub innych obligacyj publicznych za równe z pierwszemi uważanych;
4. zakupienie listów zastawnych zakładu kredytowego Stanów galicyjskich;
5. wkłady do kas oszczędności austryackich, istniejących za pozwoleniem rządowym i do *Monte civico commerciale* w Tryeście, jednakże w obydwóch przypadkach wkłady dla pojedynczych sierót nie mogą przenosić 500 złr. m. k.;
6. przez umieszczenie w kasach siérocinijskich spółnych, urządzonych według szczegółowych przepisów prawnych.

§. 195.

W zapisie długu, wystawionym na kapitał małoletniego, zawsze położony być powinien warunek, iż wolno jest wierzycielowi, jeżeli procenta, lub w razie umówionych wypłat kapitału na raty, jeżeli jedna tylko rata onegoż najdalej w ciągu sześciu tygodni po zapadnięciu zaspokojoną nie będzie, natychmiast żądać zwrotu całego kapitału wraz z dłużnemi procentami.

Wierzytelności osób trzecich wtenczas tylko na rzecz małoletniego nabytemi być mogą, jeżeli takie oświadczenie już jest zawarte w skrypcie, lub w późniejszym dokumencie dłużnik takowe uczyni.

§. 196.

Wartość dóbr nieruchomych, mających służyć za bezpieczeństwo pożyczki, oznaczoną być powinna w powszechności przez ocenienie sądowe, jeżeli nie

§. 193.

Der Vormund und das Gericht sind dafür verantwortlich, daß die entbehrliche Barschaft des Mündels, der Vorschrift des §. 230 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches gemäß, sobald als möglich fruchtbringend angelegt werde. Um die Gelegenheit dazu ausfindig zu machen, können durch eine bei Gericht angeschlagene Nachricht, allenfalls auch durch die Zeitungsblätter, Darlehen angeboten werden.

c) der Anlegung von Kapitalien.

Ueber die Art der Anlegung der Kapitalien ist jederzeit der Vormund zu vernehmen. Wird die Ausführung der genehmigten Art der Anlegung dem Vormunde überlassen, so hat ihm das Gericht aufzutragen, daß er sich binnen einer angemessenen Frist über den Vollzug der gerichtlichen Anordnung auszuweisen habe.

§. 194.

Gesetzlich gestattete Arten, die Gelder der Minderjährigen fruchtbringend anzulegen, sind:

1. Ankauf unbeweglicher Güter;
2. Darlehen an Privatpersonen gegen gesetzmäßige Sicherheit auf unbewegliche Güter;
3. Ankauf österreichischer Staats- oder ihnen gesetzlich gleichgestellter öffentlicher Schuldverschreibungen;
4. Ankauf von Pfandbriefen der galizisch-ständischen Kreditsanstalt;
5. Einlagen bei den mit öffentlicher Genehmigung bestehenden österreichischen Sparkassen und bei dem Monte civico commerciale in Triest, wobei jedoch in beiden Fällen die Einlagen für einen einzelnen Waisen 500 fl. Konventions-Münze nicht übersteigen dürfen;
6. durch Anlegung in den nach besonderen gesetzlichen Bestimmungen eingerichteten gemeinschaftlichen Waisenkassen.

§. 195.

In der Schuldverschreibung über das Kapital eines Minderjährigen muß stets bedungen werden, daß dem Gläubiger frei stehe, wenn die Zinsen, oder im Falle festgesetzter Fristenzahlungen des Kapitals, eine einzelne Rate desselben nicht längstens binnen sechs Wochen nach der Verfallszeit berichtet werden sollten, das ganze Kapital sammt den schuldigen Zinsen sogleich zurückzufordern.

Forderungen dritter Personen dürfen daher für den Mündel nicht eingelöst werden, wenn nicht diese Erklärung schon in dem Schuldscheine enthalten ist, oder in einer nachträglichen Urkunde von dem Schuldner abgegeben wird.

§. 196.

Der Werth der unbeweglichen Güter, welche zur Sicherstellung für Darlehen dienen sollen, ist in der Regel durch gerichtliche Schätzung zu bestimmen, wenn derselbe

można jęj wypośrodkować z rejestrów podatku gruntowego, lub z katastru. Do takiego ocenienia przybrany być powinien zawsze opiekun małoletniego. Jeżeli ocenienie, bez przybrania opiekuna sądowno uskutecznione, za podstawę ma służyć, opiekun zawsze co do możliwości jego zastosowania wysłuchany być powinien. Przy domach, zbudowanych z drzewa, gliny, lub z innych materiałów nieogniotrwałych policzoną być może tylko wartość gruntu.

§. 197.

Wartość budynków w tych miejscach, gdzie się podatki opłacają według dochodów z czynszów, może być obliczoną według fasyi czynszów, zatwierdzonej przez komisję do rozpoznania czynszów domowych ustanowioną. Jednakże należy przytęm położyć za zasadę obrachunku średniej wartości, dochód z czynszów najmniej sześćioletni, załączyć świadectwo biegłych przysięgą zobowiązanych, co do dobrego stanu budowli, i mieć oraz względy na wszystkie ciężary takowego, tudzież na stósunki miejscowe i inne, które w pojedynczych przypadkach na wartość domu wpływają.

W końcu dom powinien być zabezpieczony w zakładzie asekuracji od ognia przez Rząd pozwolonym, a dłużnik obowiązać się musi to zabezpieczenie i nadal ciągle utrzymywać, w przeciwnym bowiem razie kapitał zapada.

§. 198.

W ogólności sąd winien, pomimo wykazanego prawnie bezpieczeństwa, odmówić zatwierdzenia pożyczce, jeżeli po staranném rozważeniu wszystkich okoliczności zachodzą ważne wątpliwości, czyli to co do osoby dłużnika, czyli tęż co do prawa własności zaofiarowanej hipoteki, czyli względem rodzaju i wartości tęż.

§. 199.

Jednakże jeżeli w przypadku dziedziczenia jeden ze spółdziedziców przejąć ma dobra z mocy ustawy niepodzielne, i spłacić innych, natenczas części dziedzictwa małoletnich spółdziedziców mogą być pożyczone przejmującemu nawet bez wykazania bezpieczeństwa prawnego, jeżeli tylko na dobrach odziedziczonych ustanowiona będzie hipoteka z prawem pierwszeństwa przed wszystkimi innymi własnymi długami przejmującego.

§. 200.

Na dobrach fideikomisarycznych piędęzy opiece poruczonego lokować nie należy.

nicht ohnedies aus den Registern der Grundsteuer oder aus dem Kataster entnommen werden kann. Einer solchen Schätzung ist stets der Vormund des Minderjährigen beizuziehen. Soll eine ohne Zuziehung des Vormundes aufgenommene gerichtliche Schätzung zum Grunde gelegt werden, so muß er jederzeit über die Anwendbarkeit derselben vorläufig vernommen werden. Bei Häusern, welche nur aus Holz, Lehm oder anderem nicht feuerfestem Materiale errichtet sind, darf nur der Werth des Grundes in Anschlag gebracht werden.

§. 197.

Der Werth von Gebäuden kann an Orten, an welchen die Steuern nach dem Zinsertrage entrichtet werden, nach den von der Hauszins-Erhebungskommission beglaubigten Zinsfassionen berechnet werden. Doch muß hierbei ein mindestens sechsjähriger Zinsertrag der Durchschnittsberechnung zum Grunde gelegt, ein Zeugniß eidlich verpflichteter Sachverständiger über den guten Bauzustand des Hauses beigebracht, und sowohl auf alle Lasten desselben, als auch auf die örtlichen und anderen Verhältnisse Rücksicht genommen werden, welche in einzelnen Fällen auf den Werth des Hauses Einfluß nehmen.

Endlich muß das Haus bei einer öffentlich genehmigten Feuerversicherungs-Anstalt gegen Brandschaden versichert seyn, und der Schuldner verpflichtet werden, in der Folge, bei sonstiger Fälligkeit des Kapitals, für die unterbrochene Fortdauer dieser Versicherung zu sorgen.

§. 198.

Ueberhaupt hat das Gericht die Genehmigung eines Darlehensvertrages, ungeachtet der auf gesetzliche Weise ausgewiesenen Sicherheit, zu verweigern; wenn ihm nach sorgfältiger Prüfung aller Umstände entweder in Rücksicht der Person des Schuldners oder seiner Eigenthumsrechte auf die angebotene Hypothek, oder in Rücksicht der Beschaffenheit oder des Werthes der letzteren erhebliche Bedenken auffallen.

§. 199.

Wenn es sich jedoch in Erbschaftsfällen um die Uebernahme eines gesetzlich untheilbaren Gutes durch einen Miterben gegen Abfertigung der Uebrigen handelt, so können dem Uebernehmer die Erbtheile der minderjährigen Miterben auch ohne Ausweisung der gesetzmäßigen Sicherheit geborgt werden, wenn nur dafür die Hypothek auf das ererbte Gut selbst mit dem Vorrechte vor allen anderen eigenen Schulden des Uebernehmers bestellt wird.

§. 200.

Auf Fideikommiß-Güter sollen die Gelder der Pflegebefohlenen nicht angelegt werden.

§. 201.

Jeżeli kapitały siórot lokowane będą z użytkiem przez zakupienie obligacyj rządowych, należy także objąć w rachunku zwyżkę (agio), wynikającą z ich wartości według kursu.

Papiéry rządowe, należące małoletnim, podlegające losowaniu i obiecujące wygraną, nie powinny nigdy być sprzedane, jeżeli tego nie wymaga potrzeba lub oczywista korzyść małoletniego.

§. 202.

Jeżeli w majątku małoletniego znajdują się zapisy długu prywatne, nie umieszczone z użytkiem, lub niedostatecznie zabezpieczone, należy się starać stosownie do przepisów §. 236. powszechniej księgi ustaw cywilnych, żeby albo dostatecznie były zabezpieczone, i na procent dane, albotóż, gdy potrzeba tego wymaga, ściągnięte zostały.

Majątek oprócz tego małoletniemu przypadły, który lokowany jest z użytkiem, lecz nie w sposobie w §. 194. wyrażonym, jakoto: akcje banku narodowego austriackiego, lub innych towarzystw krajowych, mogą być zatrzymane tak długo na przedstawienie opiekuna, dopóki się nie okaże korzystniejsza sposobność do ich ulokowania, i sąd na to się zgadza. Przy ocenianiu takich przypadków należy szczególnież zważyć na to, czyli takie papiéry mają powszechnie dobry kredyt i kurs, i czyli strata z niezwłocznej ich sprzedaży wynikająca nie jest większa, jak niebezpieczeństwo w razie ich zatrzymania tymczasowego.

§. 203.

Przy trybunałach winni są opiekunowie w powszechności zasądownie układać rachunek względem majątku opiece poruczonego, jeżeli według przepisów powszechniej księgi ustaw cywilnych, sąd ich od tego nie uwolnił, i przedłożyć sądowi rachunek wraz z potrzebnemi alegatami na piśmie.

Sądy powiatowe powinny w przypadkach, w których rachunek składa się tylko z niewielu pozycyj przychodu i rozchodu, spisać takowy do protokołu w terminie sądowym, według okazanych zapisów i dokumentów, przyzwawszy w tym celu przed siebie opiekuna i najbliższych krewnych małoletniego, i rozwiązać rachunek w sposobie stosownym.

§. 204.

W rachunkach majątku osoby opiece poruczonej należy najprzód wstawić majątek, jaki się znajdował w początku roku rachunkowego, tak jak jest wykazany w inwentarzu i innych aktach sądowych lub wprost poprzedzającym ra-

§. 201.

Werden Waisenkaptalien durch Ankauf von Staats-Schuldverschreibungen fruchtbringend gemacht, so muß auch der mit Rücksicht auf den Koursverth derselben sich ergebende Ueberschuß (Agio) verrechnet werden.

Dem Minderjährigen eigenthümliche Staatspapiere, welche einer Verlosung unterliegen und dadurch einen Gewinn erwarten lassen, dürfen, soferne nicht ein Nothfall oder der offenbare Vortheil des Pupillen es erfordert, niemals veräußert werden.

§. 202.

Wenn sich unter dem Vermögen eines Minderjährigen Privat-Schuldverschreibungen befinden, welche nicht gehörig fruchtbringend gemacht oder versichert sind, so ist, den Bestimmungen des §. 236 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches gemäß, für die gehörige Versicherung und Verzinsung, oder nöthigenfalls für die Eintreibung derselben Sorge zu tragen.

Dem Minderjährigen sonst zufallendes Vermögen, welches auf andere als die im §. 194 bezeichneten Arten fruchtbringend angelegt ist, als: Aktien der österreichischen Nationalbank oder anderer inländischen Vereine, können über den Antrag des Vormundes so lange beibehalten werden, als sich nicht eine vortheilhaftere Gelegenheit zur fruchtbringenden Anlegung ergibt, und das Gericht hiermit einverstanden ist. Bei Beurtheilung solcher Fälle ist vorzüglich darauf zu sehen, ob derlei Papiere eines allgemeinen guten Kredites und günstigen Kurses sich erfreuen, und ob die Nachtheile der augenblicklichen Hintangebung nicht größer, als die Gefahr der einstweiligen Beibehaltung wäre.

§. 203.

Bei den Gerichtshöfen haben die Vormünder die Verfassung der Rechnung über das Vermögen ihrer Pflegebefohlenen, in soferne sie davon nicht von dem Gerichte nach den Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches befreit worden sind, in der Regel außergerichtlich zu besorgen und die Rechnung sammt den erforderlichen Behelfen schriftlich dem Gerichte zu überreichen.

Die Bezirksgerichte haben in Fällen, wo die Rechnung nur in wenigen Empfangs- und Abgabsposten besteht, dieselbe bei einer Tagung, zu welcher der Vormund und allenfalls die nächsten Verwandten des Minderjährigen zuzuziehen sind, nach den beigebrachten Aufschreibungen und Belegen zu Protokoll zu nehmen, und hiernach auf die geeignete Weise zu erledigen.

§. 204.

In den Rechnungen über das Vermögen der Pflegebefohlenen ist zuerst das Vermögen, welches am Anfange des Rechnungsjahres vorhanden war, sowie es entweder in dem Inventar und anderen Gerichtsakten oder in der lehtvorhergehenden Rechnung

Rechnungen
der Vormün-
der.

chunku, następnie należy dokładnie wykazać zmiany w majątku głównym, obliczyć przychody i wychody od czasu, za który rachunek się składa, tudzież czystą kwotę majątku z końcem roku rachunkowego pozostałą, w końcu należy wyrazić, z czego się takowy składa, jak jest zachowany, zabezpieczony i ulokowany.

Jak dalece szczegółowe pozycje wychodu i przychodu wymagają poświadczenia, należy ocenić według ich kwoty, lub co do dóbr nieruchomości według właściwej ich natury.

§. 205.

Jeżeli jest więcej małoletnich, należy majątek każdego z nich wykazać w osobnym rachunku o tyle tylko, o ile w przychodach i wychodach nie wszyscy mają równy udział.

§. 206.

Jeżeli małoletni posiada handel lub fabrykę, sąd może zarząd takowych według zdania swego oddać opiekunowi, lub, jeżeli ten nie posiada potrzebnych do tego przymiotów, albo zarządu przyjąć nie chce, innemu biegłemu w prowadzeniu handlu lub fabryki, jeżeli w ostatniej woli nie ma w tej mierze innego prawnego rozporządzenia. W ostatnim z powyższych rzeczonych przypadków może opiekun każdego czasu żądać od kierującego handlem lub fabryką wyjaśnienia, i przeglądać książki i listy.

Roczny bilans rachunków, który przełożony być ma władzy opiekuńczej, podpisany być winien przez opiekuna, lub jeżeli ten nie prowadzi sam zarządu, przez kierującego handlem lub fabryką, i oprócz tego w obydwóch przypadkach przez zaprzysiężonego rachmistrza, którego sąd wyznaczy; tenże winien po ścisłym rozpoznaniu i porównaniu rachunku z księgami handlowymi potwierdzić zgodność takowego.

Rieczony bilans urządzony być winien w taki sposób, żeby z niego widocznym było jasno, jak wielkim jest majątek handlu lub fabryki w realnościach, towarach, ruchomościach, wierzytelnościach zabezpieczonych i niezabezpieczonych, i w gotowiznie, ile są winne wszystkim wierzycielom swoim, i ile wynosi czysty zysk lub strata za rok poprzedzający. Ze wszystkich jednakże tych rubryk tylko główną samę wyrazić należy.

Przepisy niniejszego paragrafu należy także zastosować do spółek handlowych i fabrycznych, w których małoletni udział mają o tyle, o ile tego dozwalają przy częściach spółki odziedziczonych kontrakty spółki, obowiązujące dziedziców.

erscheint, anzusehen, sodann sind die Aederungen an dem Stammvermögen, die Einkünfte und Ausgaben von der Zeit, für welche die Rechnung gelegt wird, vollständig auszuweisen, und der mit Ende des Rechnungsjahres erübrigende reine Betrag des Vermögens zu berechnen, endlich ist anzugeben, worin dasselbe bestehe, wie es aufbewahrt, versichert und angelegt sei.

In wieferne die einzelnen Ausgabs- oder Empfangsposten einer Bescheinigung bedürfen, ist nach dem Betrage derselben, oder bei unbeweglichen Gütern nach ihrer eigenthümlichen Beschaffenheit zu beurtheilen.

§. 205.

Sind der Mündel mehrere, so ist das Vermögen eines jeden von ihnen nur in soferne durch besondere Rechnung auszuweisen, als sie an dem Empfange oder den Ausgaben nicht alle gleichen Antheil nehmen.

§. 206.

Besitzt der Mündel eine Handlung oder Fabrik, so kann die Verwaltung, in soferne darüber nicht durch den letzten Willen rechtsbeständig verfügt ist, nach Ermessen des Gerichtes dem Vormunde selbst, oder falls er nicht dazu die erforderlichen Eigenschaften besitzt, oder die Besorgung nicht übernehmen kann, einem eigenen sachkundigen Handlungs- oder Fabriksvorsteher übertragen werden. Im letzteren Falle steht dem Vormunde zu jeder Zeit frei, über den Stand der Geschäfte von dem Vorsteher Aufklärung zu verlangen, und in die Bücher und Brieffschaften Einsicht zu nehmen.

Der jährliche Rechnungsabschluß, welcher der Vormundschaftsbehörde vorzulegen ist, muß von dem Vormunde, oder wenn dieser die Verwaltung nicht selbst führt, von dem Vorsteher, und in beiden Fällen außerdem noch von einem beeideten Rechnungsverständigen, welchen das Gericht zu benennen hat, unterschrieben, und von letzterem nach sorgfältiger Prüfung und Vergleichung mit den Handlungsbüchern als vollkommen richtig bestätigt werden.

Dieser Rechnungsabschluß (Bilanz) soll so eingerichtet seyn, daß daraus klar erhellet, wie hoch sich das Vermögen der Handlung oder Fabrik an Realitäten, an Waaren, Fahrnissen, sicheren und unsicheren Forderungen und an Baarschaft belaufe, wie viel sie ihren sämmtlichen Gläubigern schuldig sei und worin der reine Gewinn oder Verlust für das verflossene Jahr bestehe. Von jeder dieser Rubriken ist jedoch nur die Hauptsumme anzugeben.

Die Vorschriften des gegenwärtigen Paragraphes sind auch bei Handels- und Fabriksgesellschaften, woran Mündel Theil nehmen, in soferne anzuwenden, als es bei ererbten Gesellschaftsantheilen die für die Erben verbindlichen Gesellschaftsverträge gestatten.

§. 207.

Rachunki opiekunów należy w każdym roku zamknąć z ostatnim dniem miesiąca, w którym opieka wzięła początek swój, lub który jako dzień zamknięcia przez sąd był wyznaczony. Te rachunki powinny być przełożone sądowi najdalej w przeciągu czasu w §. 239 powszechnej księgi ustaw cywilnych ustanowionym, bez względu na to, czyli pertraktowanie majątku małoletnim przypadłego już jest ukończonem, lub nie.

§. 208.

Każdy rachunek z opieki ściśle sprawdzonym być powinien. Przytém należy w szczególności dochodzić:

1. czyli majątek główny, tak jak jest wykazany w inwentarzu i w innych aktach sądowych, albo w rachunku poprzedzającym, wstawionym jest w zupełności w rubrykę przychodów;

2. jak dalece rachunek w szczegółowych pozycjach zgadza się z alegatami;

3. czyli przychód i wychód dostatecznie jest poświadczony, o ile właściwość ich pozwala;

4. czyli wypłaty od czasu do czasu powracające, nieprzerwanie po sobie następują, i tak w przychodzie jak w rozchodzie ściśle się z sobą łączą;

5. czyli w interesach i czynnościach wypłaty, które na zasadzie powszechnej księgi ustaw cywilnych wymagają zatwierdzenia sądu, takowe zatwierdzenie nie brakuje, i czyli w takim przypadku zatwierdzenie sądowe następnie udzielonem być może;

6. czyli cały majątek główny dostatecznie jest zachowany i zabezpieczony, czyli gotowizna zbywająca ulokowaną jest z użytkiem, i jak dalece nakoniec

7. zarząd sam był stósownym i pożytecznym.

§. 209.

Trybunały, mające swoich własnych urzędników rachunkowych, winny są używać ich pomocy do sprawdzania rachunków. Inne władze opiekuńcze powinny ile możliwości same załatwiać tę czynność; jednakże do sprawdzenia rachunków obszernych, lub takich, których ocenienie wymaga szczególnych znajomości w sztuce, można zamianować jednego lub dwóch biegłych. Szczególniej należy do sprawdzenia rachunków przeznaczyć bliskich krewnych małoletniego, zamieszkałych w miejscu sądu, jeżeli są zdolni do tego. Ci bezpłatnie rewizję załatwiać winni. Innym rachmistrzom można wyznaczyć nagrodę, odpowiednią ich trudom, z majątku osoby małoletniej.

§. 207.

Die Rechnungen der Vormünder sind in jedem Jahre mit dem letzten Tage des Monates abzuschließen, in welchem die Vormundschaft ihren Anfang genommen, oder welchen das Gericht als Tag des Abschlusses bestimmt hat. Sie sollen ohne Rücksicht auf die allenfalls noch nicht beendigte Abhandlung des den Mündeln angefallenen Verlassenschaftsvermögens längstens binnen der in dem §. 239 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches festgesetzten Frist an das Gericht überreicht werden.

§. 208.

Jede Vormundschaftsrechnung muß genau geprüft werden. Dabei ist insbesondere zu untersuchen:

1. ob das Stammvermögen, so wie es in dem Inventar und anderen Gerichtsakten, oder in der nächst vorhergehenden Rechnung erscheint, vollständig in Empfang gebracht sei;
2. in wieferne die Rechnung in den einzelnen Posten mit den Belegen übereinstimme;
3. ob Empfang und Ausgabe, in soweit es ihre Natur zuläßt, gehörig bescheiniget seien;
4. ob von Zeit zu Zeit wiederkehrende Zahlungen sich ununterbrochen folgen, und im Empfang und Ausgabe richtig an einander anschließen;
5. ob nicht die gerichtliche Genehmigung bei Geschäften oder Zahlungen, die derselben nach dem bürgerlichen Gesetzbuche bedürfen, mangle, und ob in einem solchen Falle hiezu nachträglich die gerichtliche Bewilligung ertheilt werden könne;
6. ob alles Stammvermögen gehörig aufbewahrt und versichert, die entbehrliche Barschaft fruchtbringend angelegt, und in wieferne endlich
7. die Verwaltung selbst zweckmäßig und nützlich gewesen sei.

§. 209.

Gerichtshöfe, welche mit eigenen Rechnungsbeamten versehen sind, haben sich zur Prüfung der Rechnungen ihrer Hilfe zu bedienen. Andere Vormundschaftsbehörden sollen dieses Geschäft so viel möglich selbst vornehmen; doch können zur Prüfung weitläufiger oder solcher Rechnungen, deren Beurtheilung besondere Kunstkenntnisse fordert, ein oder zwei Sachverständige benannt werden. Vorzüglich sollen zur Prüfung der Rechnungen im Gerichtsorte wohnende nahe Verwandte des Mündels, wenn sie dazu geeignet sind, verwendet werden. Diese haben die Revision unentgeltlich zu besorgen. Anderen Rechnungsverständigen kann eine ihren Bemühungen angemessene Belohnung aus dem Vermögen des Mündels angewiesen werden.

§. 210.

Rachmistrze winni są zdanie swoje przedłożyć sądowi, pozycye zaś szczegółowe, przy których uwagi czynić widzą się spowodowani, oznaczyć liczbami, według porządku zachowanego w rachunku.

Pomimo tego zdania rachmistrzów, sąd winien jest sam wglądać w rachunki i przekonać się, czyli majątek opiece poruczonego administrowanym jest stosownie, czyli przychód i rozchód wykazany jest według zasad prawnych, czyli uwagi rachmistrzów są zasadne, i jakie jeszcze inne ważne uwagi dodaćby należało.

§. 211.

Przy sprawdzeniu rachunku sąd winien jest mieć wzgląd na wychowanie i własności osobiste osoby opiece poruczonej, na stan i rodzaj majątku i wszystkie inne okoliczności. Winien jest zatem w powszechności pomijać mniejsze wątpliwości, których wyjaśnienie połączoneby było z kosztami lub stratą czasu w żadnym stosunku nie będącą, również nie powinien żądać kosztownych wykazów pozycji mniej znacznych.

§. 212.

Jeżeli w rachunku nie znajdują się wcale żadne błędy, lub tylko takie, które w przyszłym rachunku sprostowane być mogą, lub tylko pomyłki w rachowaniu, względem których nie potrzeba żadnych dalszych wyjaśnień, sąd winien natychmiast rozwiązać rachunek dekretem.

Jeżeli zaś rachunek ma być całkowicie przerobionym, lub uprzednio bliższe wyjaśnienie jednej lub więcej pozycji ma nastąpić, wówczas należy polecić składającemu rachunek, żeby w terminie wyznaczonym przedłożył rachunek przerobiony, lub swoje wyjaśnienia. Po dopełnieniu tego polecenia sąd może albo natychmiast, lub gdy uzna za potrzebne żądać powtórnych wyjaśnień, po powtórnym wysłuchaniu rachmistrzów i po zażądaniu dalszych wyjaśnień ze strony składającego rachunek, ostatecznie w téj sprawie stanowiąc.

§. 213.

Jeżeli opiekun w terminie wyznaczonym nie złoży wyjaśnień żądanych, należy go albo środkami stosownymi przymusu zniewolić, żeby poleceniu zadosyć uczynił, lub mu téż według okoliczności zagrozić, że gdy opóźni termin przedłużony, bez dalszego oczekiwania jego wyjaśnień nastąpi ostateczne rozwiązanie rachunku, i to zagrożenie następnie do skutku doprowadzić.

W każdym razie należy mieć staranie o to, żeby rachunek za każdy rok administracyjny przed upływem najbliższego roku administracyjnego ostatecznie był rozwiązany.

§. 210.

Die Rechnungsverständigen haben dem Gerichte ihr Gutachten vorzulegen, und die einzelnen Posten, wobei sie Erinnerungen nothwendig finden, nach der in der Rechnung selbst gewählten Ordnung mit Zahlen zu bezeichnen.

Ungeachtet dieses Gutachtens muß sich aber das Gericht durch eigene Untersuchung der Rechnung überzeugen, ob das Vermögen des Pflegebefohlenen zweckmäßig verwaltet, ob Empfang und Ausgabe nach richtigen Grundsätzen ausgewiesen werde, ob die Bemerkungen der Rechnungsverständigen gegründet seien, und welche anderen erheblichen Erinnerungen etwa noch beizufügen wären.

§. 211.

Bei der Prüfung der Rechnung hat das Gericht auf die Erziehung und die persönlichen Eigenschaften des Pflegebefohlenen, auf den Stand und die Beschaffenheit des Vermögens und alle übrigen Verhältnisse genaue Rücksicht zu nehmen. Es hat daher in der Regel geringfügige Anstände, deren Erläuterung mit unverhältnißmäßigen Kosten oder Zeitverlust verbunden wäre, zu übergehen, und kostspielige Nachweisungen unbedeutender Posten nicht abzuverlangen.

§. 212.

Finden sich in der Rechnung keine oder nur solche Fehler, die in der künftigen Rechnung verbessert werden können, oder bloß Rechnungsirrthümer, worüber es einer weiteren Erörterung nicht mehr bedarf, so ist die abgelegte Rechnung sogleich durch Decret endlich zu erledigen.

Soll aber die Rechnung ganz umgearbeitet, oder über eine oder mehrere Posten vorläufig nähere Aufklärung gegeben werden, so ist der Rechnungsleger anzuweisen, binnen einer bestimmten Frist die umgeänderte Rechnung oder seine Erläuterungen vorzulegen. Nach Vollziehung dieses Auftrages kann das Gericht entweder sogleich, oder in sofern es eine wiederholte Erörterung nothwendig findet, nach wiederholter Vernehmung der Rechnungsverständigen und allenfalls abgeforderter weiterer Erläuterung des Rechnungslegers in der Sache endlich entscheiden.

§. 213.

Laßt der Vormund die ihm bestimmte Frist zur Erstattung abgeforderter Erläuterungen ohne Erfolg verstreichen, so ist er entweder durch die angemessenen Zwangsmittel zur Befolgung des Auftrages zu verhalten, oder ihm nach Umständen anzudrohen, daß bei Versäumung der erweiterten Frist, ohne seine Erläuterungen abzuwarten, mit der endlichen Erledigung der Rechnung vorgegangen werden würde, und diese Drohung sohin in Vollzug zu setzen.

Jedenfalls ist Sorge zu tragen, daß die Rechnung für jedes Verwaltungsjahr vor Ablauf des nächsten Verwaltungsjahres endlich erlediget werde.

§. 214.

W dekrete, mocą którego rozwiązany zostanie ostatecznie rachunek, złożony z majątku osoby małoletniej, wyrażonem być musi, z czyjego rachunku, przez kogo i za jaki czas rachunek był złożonym, jak dalece przez sąd za zgodny uznany został, ile wynosi suma ogółowa majątku czystego, tudzież reszta kasowa znajdująca się w zachowaniu obrońcy, lub jego wierzytelność u małoletniego, nakoniec ile wynosiły dochody małoletniego w roku upłynionym.

Na każdym rachunku zatwierdzonym, należy zanotować dzień i liczbę dekretu zatwierdzenia.

§. 215.

Po nadejściu pełnoletności i rozwiązaniu rachunku końcowego należy byłemu małoletniemu na żądanie wydać wszystkie rachunki, przez opiekuna złożone, wraz z alegatami. Jeżeli rachunek składa się z kilku arkuszy, należy go przewlecnicją, i takową przytwierdzić pieczęcią sądową na ostatniej karcie. Rachunki i alegata wydane, spisane być powinny w dokładnym wykazie, który po dołożeniu własnoręcznego potwierdzenia ze strony odbierającego, w registraturze zachowanym być powinien.

Rachunki, tyżące się majątku więcej małoletnich, wydane być mogą tylko za rewersem od wszystkich spólnie podpisanym, i gdy opieka względnie wszystkich już ustała.

Małoletni, którzy wyszli z opieki, mogą uwolnić opiekuna od złożenia rachunku końcowego.

§. 216.

Po ukończeniu opieki i rozwiązaniu rachunku końcowego spory ze spraw opiekuńczych wynikłe rozstrząsane i rozstrzygane być mogą nie z urzędu, lecz w drodze postępowania procesowego, jak dalece według §. 18 w ogóle dalsza jeszcze rozprawa ma miejsce.

§. 217.

Skoro małoletni odzyska własny zarząd majątku, sąd winien jest wydać mu jego majątek, jeżeli nie zachodzi żadna przeszkoda prawna; gdy zaś majątek znajduje się w rękach opiekuna, polecić temuż, żeby wydał majątek i wykazał się z tego w terminie stósownym. Wykaz majątku i rachunki rozwiązane służyć przytém za prawidło.

Jednakże, gdyby ten, który otrzymał własny zarząd swego majątku, nie prosił o wydanie tegoż majątku, znajdującego się w kasie siérot w przeciagu

§. 214.

In dem Dekrete, wodurch die über das Vermögen des Mündels gelegte Rechnung endlich erlediget wird, muß ausgedrückt seyn, über wessen Vermögen, von wem und für welche Zeit Rechnung gelegt, in wieferne sie von dem Gerichte für richtig erkannt worden sei, wie viel die Hauptsumme des reinen Vermögens, dann der in des Vertreters Verwahrung befindliche Kassaest oder dessen Forderung an den Mündel betrage, endlich wie hoch sich die Einkünfte des Mündels im verflossenen Jahre belaufen haben.

Auf jeder genehmigten Rechnung ist der Tag und die Zahl des Genehmigungs-Dekretes ämtlich anzumerken.

§. 215.

Nach eingetretener Großjährigkeit und erledigter Schlußrechnung sind dem gewordenen Mündel auf sein Verlangen sämtliche von seinem Vormunde gelegten Rechnungen sammt Beilagen auszufolgen. Besteht die Rechnung aus mehreren Bogen, so ist sie mit einem Faden zu durchziehen, und dieser auf dem letzten Blatte mit dem Gerichtssiegel zu befestigen. Ueber die ausgefolgten Rechnungen und ihre Beilagen ist ein genaues Verzeichniß zu verfassen und dasselbe nach beigefügter eigenhändiger Bestätigung des Empfängers in der Registratur aufzubewahren.

Rechnungen, welche das Vermögen mehrerer Mündel in sich begreifen, können nur, wenn die Vormundschaft rüchichtlich Aller aufgehört hat, gegen einen von Allen gemeinschaftlich ausgestellten Empfangschein verabfolgt werden.

Aus der Vormundschaft getretene Mündel können den Vormund von der gerichtlichen Erstattung der Schlußrechnung befreien.

§. 216.

Nach geendigter Vormundschaft und erledigter Schlußrechnung können Streitigkeiten über Vormundschaftsgeschäfte, in soferne nach §. 18 überhaupt noch eine weitere Verhandlung stattfindet, nicht mehr von Amtswegen, sondern nur im Wege des Prozeßverfahrens erörtert und entschieden werden.

§. 217.

Sobald ein Minderjähriger zur eigenen Vermögensverwaltung gelangt, so hat ihm das Gericht sein Vermögen, wenn kein gesetzliches Hinderniß besteht, zu erfolgen und soweit es sich in den Händen des Vormundes befindet, diesen anzuweisen, die Uebergabe zu pflegen und sich darüber binnen einer angemessenen Frist auszuweisen. Das aufgenommene Verzeichniß des Vermögens und die erledigten Rechnungen dienen hierbei zur Richtschnur.

Sollte jedoch der zur eigenen Vermögensverwaltung Gelangte die Ausfolgung des in der Waisenkasse befindlichen Vermögens binnen drei Monaten nicht nachsuchen,

Ausfolgung
des Vermö-
gens.

miesiący trzech, sąd winien go wezwać do odebrania w przeciągu czasu wyznaczyc się mającego z tém ostrzeżeniem, iż w przeciwnym razie majątek jego z kasy sierot do kasy depozytowej przeniesionym zostanie. Rzeczony wezwaniu należy mu doręczyć osobiście, a jeżeli mu nie uczyni zadosyć, przenieść majątek do kasy depozytowej, przezco ustaje obowiązek sądu, starać się o lokowanie gotowych pieniędzy lub o podnoszenie procentów już lokowanych kapitałów. Jeżeli niewiadomo, gdzie były małoletni przebywa, lub jeżeli wezwaniu doręczoném mu być nie może, można go wprowadzić wezwać edyktem, żeby swój majątek odebrał, jednakże, jeżeli temu wezwaniu nie uczyni zadosyć, nie można żadnej zmiany w zachowaniu i w zarządzie majątku jego.

§. 218.

Przy wydawaniu majątku osobom wojskowym od feldfebla niżej, bądź że takowe są w czynnej służbie, bądź na urlopie, sąd winien mieć przepis przed oczyma, iż rzeczonym osobom bez pozwolenia komendy wojskowej nie należy wydawać żadnej kwoty kapitału.

Jeżeli zatem takie osoby wojskowe, pomimo osiągniętej wielkoletności nie otrzymają pozwolenia do odebrania swego majątku, sąd, jak długo ta przeszkoda trwa, winien postępować z takowym, jak z majątkiem małoletniego.

§. 219.

Przepisy w niniejszym rozdziale objęte, zastosować należy także do spraw kuratorskich. Wszelako sąd winien co do tych nieobecnych, których powrotu wnet się spodziewać można, na to zważać, żeby przez nastąpienie w tym czasie ulokowanie ich majątku nie doznali po powrocie swoim przeszkody w łatwości rozrządzenia takowym.

Rozdział czwarty.

● pieczętołości nad fideikomisami.

§. 220.

Ustanowienie
fideikomisu.

Prośby o pozwolenie cesarskie ustanowienia fideikomisu podawać należy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Jeżeli idzie tylko o otrzymanie uprzedniego przyrzeczenia, czyli Jego C. K. Mość raczy się nakłonić do prośby, jeżeli przedłożone będą w dokładnym zarysie wszystkie rozporządzenia, a na zasadzie których proszący zamysła ustanowić fideikomis, wtenczas nawet przedmiot i przybliżona wartość fideikomisu określoną być powinna, i dochodzić należy, czyli ustanowieniu fideikomisu nie stoją na zawadzie trudności, pochodzące ze stosunków osobistych lub rodzinnych kandydata, o ile takowe są wiadome.

so ist er vom Gerichte zur Uebernahme binnen einer zu bestimmenden Frist mit der Warnung aufzufordern, daß im widrigen Falle sein Vermögen aus der Waisenkasse an die Depositenkasse abgegeben werden würde. Diese Aufforderung ist demselben persönlich zuzustellen, und wenn er derselben keine Folge leistet, das Vermögen in das Depositenamt abzugeben, wodurch die Verpflichtung des Gerichtes erlischt, für die Anlegung barer Gelder oder für die Einhebung der Zinsen bereits angelegter Kapitalien zu sorgen. Ist der gewesene Mündel unbekanntes Ausenthaltes, oder kann die Zustellung der Aufforderung an ihn nicht geschehen, so kann derselbe zwar durch Edikt zur Uebernahme aufgefordert werden, doch kann, wenn er diesem Auftrage keine Folge leistet, in der Verwahrung und Verwaltung seines Vermögens keine Aenderung getroffen werden.

§. 218.

Bei Erfolglassungen an Militärpersonen, vom Feldwebel abwärts, sie mögen im wirklichen Dienste stehen oder beurlaubt seyn, hat sich das Gericht die Vorschrift gegenwärtig zu halten, daß obigen Personen ohne Bewilligung des Militär-Kommando kein Kapitalsbetrag erfolgt werden darf.

Wenn daher solche Militärpersonen, ungeachtet der erlangten Großjährigkeit, die Bewilligung zur Empfangnahme ihres Vermögens nicht erhalten, so hat das Gericht letzteres, so lange dieses Hinderniß dauert, wie das Vermögen eines Minderjährigen zu behandeln.

§. 219.

Die Vorschriften des gegenwärtigen Hauptstückes sind auch in Kuratelsgeschäften zu beobachten. Doch hat das Gericht in Rücksicht derjenigen Abwesenden, deren Rückkehr bald zu erwarten steht, darauf Bedacht zu nehmen, daß sie nach derselben nicht durch eine inzwischen vorgenommene Anlegung ihres Vermögens in der Leichtigkeit der Verfügung mit demselben ohne Noth gehindert werden.

Viertes Hauptstück.

Von der Obsorge über die Fideikomnisse.

§. 220.

Gesuche um die landesfürstliche Bewilligung zur Errichtung von Fideikomnissen sind bei dem Ministerium des Innern zu überreichen. Wenn es sich nur um die Einholung der vorläufigen Bestimmung handelt, ob Allerhöchst Seine Majestät geneigt seien, bei Vorlage eines vollständigen Entwurfes der Anordnungen, nach welchen der Bittsteller das Fideikommiß zu errichten gedenkt, dem Gesuche zu willfahren so muß doch der Gegenstand und beiläufige Werth des Fideikommisses angegeben und erörtert werden, ob der Errichtung desselben keine in den persönlichen und Familienverhältnissen des Bewerbers, soweit dieselben bekannt sind, gegründeten Bedenken entgegen stehen.

Errichtung
eines Fidei-
kommisses.

§. 221.

Ażeby uzyskać ostateczne pozwolenie na ustanowienie fideikomisu, należy załączyć w oryginale lub w dokładnym zarysie dokument, na mocy którego fideikomis ustanowionym być ma, tudzież spis majątku na fideikomis przeznaczonego, który za podstawę służyć będzie przy spisaniu inwentarza fideikomisu (§. 223.).

§. 222.

Zatwierdzenie tymczasowe przez Najjaśniejszego Pana tylko na ten przypadek rozciąga moc swoje, gdy dokument oryginalny co do fideikomisu, jeżeli takowy nie załączony jest do prośby, przez fundatora fideikomisu lub jego spadkobierców rzeczywiście będzie wystawiony, i rozporządzenie w nim zawarte może być wykonane bez uszczerbku nabytych praw trzeciego.

§. 223.

Inwentarze
fideikomisów.

Jeżeli fideikomis ustanowionym jest przez fundatora za życia, należy inwentarz fideikomisu (§. 221.) spisać sądownie zaraz, jak tylko sądowi przedłożone zostało nastąpione zatwierdzenie najwyższe, oprócz tego przypadku zaś przy śmierci fundatora.

Jeżeli po śmierci fundatora fideikomisu okaże się brak w majątku, przeznaczonym na fideikomis lub zmniejszenie onegoż przez opłacenie należności od niego przypadających, przez uzupełnienie części obowiązkowej dziedziców koniecznych, lub w inny sposób, sąd winien jest spisać nowy inwentarz czystego dziedzictwa fideikomisu.

§. 224.

Po śmierci każdego posiadacza fideikomisu należy spisać nowy inwentarz, i w nim opisać najpierw majątek fideikomisaryczny w takim stanie, w jakim go zostawił, następnie, jeżeli fideikomis z powodu powiększenia lub zmniejszenia majątku pierwotnego, w głównym inwentarzu wykazanego, ma co do zwrócenia lub do żądania od spadku alodyalnego, wykazać to należy, i wyszczególnić jako wierzytelność lub dług fideikomisu.

Ten wykaz uczynionym być musi nawet wtenczas, gdy cały majątek alodyalny i fideikomisowy spadkodawcy przypadnie temu samemu dziedzicowi. Jeżeli w inwentarzu głównym nie jest dokładnie oznaczonym, co jako przynależność dóbr nieruchomości ma być uważanym, sąd po wysłuchaniu biegłych i stron interesowanych winien rozstrzygnąć wątpliwość według przepisów powszechnej księgi ustaw cywilnych (§§. 294—297.).

§. 225.

Jeżeli porządek dziedziczenia do majątku wolno dziedzicznego i fideikomisarycznego przypada na różne osoby, należy obliczyć pomiędzy niemi, ile

§. 221.

Um die endliche Bewilligung zur Errichtung eines Fideikommisses zu erlangen, muß das Original, oder ein vollständiger Entwurf der Urkunde, wodurch dasselbe errichtet werden soll, und ein Verzeichniß des zu dem Fideikommiss bestimmten Vermögens beigelegt werden, welches bei der Aufnahme des Fideikommiss-Inventars zur Grundlage zu dienen hat. (§. 223.)

§. 222.

Die vorläufige landesfürstliche Genehmigung tritt nur in soferne in Wirksamkeit, als die Original-Urkunde über das Fideikommiss, falls sie nicht schon dem Gesuche beiliegt, von dem Fideikommiss-Stifter oder von dessen Erben wirklich ausgefertigt wird, und seine Anordnung ohne Nachtheil für die erworbenen Rechte eines Dritten vollzogen werden kann.

§. 223.

Das Fideikommiss-Inventar (§. 221) ist, wenn das Fideikommiss von dem Stifter bei seinem Leben errichtet wird, sogleich, nachdem dem Gerichte die erfolgte landesfürstliche Genehmigung hierzu bekannt gemacht worden ist, außerdem aber bei dem Tode des Stifters gerichtlich aufzunehmen.

Ergibt sich nach dem Tode des Fideikommiss-Stifters ein Abgang an dem zum Fideikommiss bestimmten Vermögen, oder eine Verminderung desselben durch die davon zu entrichtenden Gebühren, durch die Ergänzung des Pflichttheiles der Notherben, oder auf andere Weise, so hat das Gericht ein neues Inventar über die reine Fideikommiss-Erbchaft verfertigen zu lassen.

§. 224.

Bei dem Tode eines jeden Fideikommiss-Besizers ist ein neues Inventar zu errichten und darin zuerst das Fideikommiss-Vermögen nach dem Zustande, in welchem er es hinterlassen hat, zu beschreiben, sodann, wenn das Fideikommiss an die Allodial-Verlassenschaft wegen Vermehrung oder Verminderung des in dem Haupt-Inventar angegebenen Stammvermögens einen Ersatz zu leisten oder zu fordern hat, derselbe auszuweisen und als eine Forderung oder Schuld des Fideikommisses anzuführen.

Diese Ausweisung muß selbst dann verfertiget werden, wenn alles Allodial- und Fideikommiss-Vermögen des Erblassers dem nämlichen Erben zufällt. Ist in dem Haupt-Inventar nicht genau bestimmt, was als Zugehör eines unbeweglichen Gutes anzusehen sei, so hat das Gericht nach Einvernehmung der Kunstverständigen und Betheiligten darüber nach den Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches (§§. 294—297) zu entscheiden.

§. 225.

Trifft die Erbfolge in das frei vererbliche Vermögen und in das Fideikommiss verschiedene Person, so ist unter diesen zu berechnen, wie viel der unmittelbare Nach-

bezpośredni następca w fideikomisie od dziedziców alodyalnych żądać, lub im zapłacić ma z powodu owoców stojących lub odebranych, z powodu czynszów i rent zapadłych lub odebranych, z powodu długów fideikomisowych lub też z innych przyczyn.

§. 226.

Zapłacenie
należności i
kosztów
sądowych.

Przy pertraktowaniu spadku fundatora fideikomisu ciężą na fideikomisie należności i koszty sądowe, które z majątku fideikomisowego opłacone być powinny. Dla ich zaspokojenia fideikomis obciążonym być może. Przy następnych pertraktacjach rzeczony zapłaty ponosić winien dziedzic fideikomisu z owoców onegoż. W podobnym sposobie posiadacz fideikomisu winien opłacić wszystkie koszty sądowe i kuratorskie, wydarzające się w interesach fideikomisarycznych, bez uszczerbku majątku głównego.

§. 227.

Kurator
fideikomisu.

Dla każdego fideikomisu ustanowionym powinien być kurator. Sąd winien przytém mieć wzgląd należyty na przedstawienie oczekiwaczów fideikomisu, co do przymiotów zaś osobistych kuratora, zachować przepisy powszechnej księgi ustaw cywilnych o opiekunach.

Nawet jeden z oczekiwaczów może być mianowany kuratorem. Wierzyciele i dłużnicy fideikomisu nie mogą być przypuszczonymi do tego urzędu.

§. 228.

Obowiązkiem kuratora jest bronić praw potomstwa, powołanego do dziedziczenia fideikomisu, i czuwać nad tém, żeby majątek główny fideikomisu był utrzymanym, i stan jego nie został pogorszonym. On obowiązany jest nie tylko zdawać sądowi opinię swoją, żadaną w sprawach fideikomisu, lecz także donosić o wszelkich nieprawnych przedsiębiorstwach posiadacza fideikomisu, któreby mogły być szkodliwemi dziedzicom fideikomisarycznym (§§. 253 i 254).

§. 229.

Jeżeli w ważniejszych sprawach fideikomisowych nie jest wyraźnie przepisaniem, żeby wysłuchanymi byli wszyscy dziedzice fideikomisu (§§. 634 i 644 powszechnej księgi ustaw cywilnych), należy oprócz kuratora fideikomisu wezwać do rady kilku z najbliższych oczekiwaczy fideikomisu, a szczególnie tych, którzy nie mieszkają tak daleko od miejsca sądu, żeby ich wysłuchanie sprawiło wielką stratę czasu. W szczególności kurator winien spólnie z najbliższymi oczekiwaczami mieć udział we wszystkich procesach, tyjących się głównego majątku fideikomisu.

folger im Fideikommiſſe wegen ſtehender oder erhobener Früchte, wegen verfallener oder eingegangener Zinſen und Renten, wegen rückſtändiger Fideikommiſſ-Schulden oder aus anderen Gründen an die Allodial-Erben zu fordern oder zu bezahlen habe.

§. 226.

Bei der Abhandlung der Verlaſſenſchaft des Fideikommiſſ-Stifters fallen die von dem Fideikommiſſvermögen zu entrichtenden Gebühren und Gerichtskosten dem Fideikommiſſe zur Laſt. Zur Beſtreitung derſelben kann das Fideikommiſſ beſtetet werden. Bei den folgenden Abhandlungen müſſen dieſe Zahlungen von dem Fideikommiſſ-Erben aus den Früchten geleistet werden. Auf gleiche Art ſind alle anderen, bei Fideikommiſſ-Geſchäften vorfallenden Gerichts- und Kuratelkosten ohne Verminderung des Stammvermögens von dem Fideikommiſſ-Befitzer zu beſtreiten.

§. 227.

Für jedes Fideikommiſſ muß ein Kurator beſtellt werden. Das Gericht hat dabei auf den Vorſchlag der Fideikommiſſ-Anwärter gehörigen Bedacht zu nehmen und in Rückſicht der perſönlichen Eigenſchaften des Kurators die Anordnungen des allgemeinen bürgerlichen Geſezbuches über Vormünder zu beobachten.

Es kann auch einer von den Anwärtern ſelbſt zum Kurator benannt werden. Gläubiger und Schuldner des Fideikommiſſes ſind zu dieſem Amte nicht zuzulaſſen.

§. 228.

Des Kurators Pflicht iſt, die Rechte der zur Erbfolge in das Fideikommiſſ berufenen Nachkommenschaft zu vertreten und darüber zu wachen, daß das Stammvermögen des Fideikommiſſes erhalten, und der Zuſtand deſſelben nicht verſchlimmert werde. Er hat dem Gerichte nicht nur die über Fideikommiſſ-Geſchäfte abgeforderten Gutachten zu erſtatten, ſondern auch alle pflichtwidrigen, den Fideikommiſſ-Erben nachtheiligen Unternehmungen des Fideikommiſſ-Befizers anzuzeigen. (§§. 253 und 254).

§. 229.

In wichtigeren Fideikommiſſ-Angelegenheiten werden, in ſofern nicht die Vernehmung aller Fideikommiſſ-Erben ausdrücklich vorgeschrieben iſt (§§. 634 und 644 des allgemeinen bürgerlichen Geſezbuches), außer dem Fideikommiſſ-Kurator auch einige der nächſten Fideikommiſſ-Anwärter und vorzüglich diejenigen zu Rathe gezogen, die nicht ſoweit vom Gerichtsorte entfernt ſind, daß ihre Vernehmung großen Zeitverluſt verurſachen würde. Inſbeſondere hat der Kurator gemeinſchaftlich mit den nächſten Anwärtern an allen Prozeſſen Theil zu nehmen, die das Stammvermögen des Fideikommiſſes betreffen.

§. 230.

Zabezpieczenie majątku fideikomisywnego. Majątek fideikomisu zabezpiecza się co do dóbr nieruchomości należących do niego, przez zapisanie rozporządzenia fideikomisarycznego do ksiąg publicznych. W krajach, w których księgi publiczne nie są zaprowadzone, należy się trzymać przepisów tamże obowiązujących. Kosztowności i ruchomości, z wyjątkiem kapitałów, mogą pozostać w zachowaniu posiadacza fideikomisu, który ich odebranie winien poświadczyć albo w inwentarzu fideikomisowym, albowież w osobnym dokumencie. Zapisy długu publiczne i prywatne, i wszelkie inne dokumenta, tyczące się wierzytelności fideikomisu, powinny być zachowane w sądzie.

§. 231.

Przy lokowaniu, wypowiedaniu i spłacaniu kapitałów fideikomisu należy zachować przepisy powszechniej księgi ustaw cywilnych, i trzeciego rozdziału niniejszej ustawy o majątku małoletnich. W przedmiocie lokowania kapitału fideikomisu, sąd winien wysłuchać zawsze kuratora, a w razach ważniejszych także najbliższych oczekiwaczy (§. 229.). Jeżeli bezpieczeństwo prawne bezwątpliwie wykazaniem będzie, sąd może zatwierdzić wniosek posiadacza fideikomisu, pomimo tego że kurator lub oczekiwacze odmówili przyzwolenia.

§. 232.

Sumy pieniężne ulokowane na rzecz fideikomisu u osób prywatnych należy w skrypcie na dług wystawionym, i w księgach publicznych oznaczyć wyraźnie jako kapitały do fideikomisu należące; papiery rządowe, brzmiające na okaziciela, poddać pod winkulację ze strony kasy publicznej, jeżeli zaś wystawione są na imię pewne, przepisać na rzecz fideikomisu.

§. 233.

Oncrowanie. O pozwolenie prawa hipoteki na fideikomisie prosić może tylko posiadacz onegoż, nie zaś wierzyciele jego. Jednakże jeżeli sąd udzielił takie pozwolenie posiadaczowi fideikomisu, i daną była hipoteka na takowym w skrypcie, w należytej formie wystawionym, wierzyciel może żądać zapisania wierzytelności swojej w księgach publicznych.

§. 234.

Jeżeli posiadacz fideikomisu umarł, zanim uczynił użytek z udzielonego mu sądownie pozwolenia zadłużenia fideikomisu, zanim więc wystawił jeszcze zapis długu na otrzymaną pożyczkę w należytej formie z prawem zastawu na fideikomisie, lub zanim podniósł w urzędzie depozytowym kapitały fideikomiso-

§. 230.

Die Versicherung des Fideikommiß-Vermögens geschieht in Rücksicht der zum Fideikommiße gehörigen unbeweglichen Güter durch Eintragung der fideikommissarischen Anordnung in die öffentlichen Bücher. In den Ländern, wo öffentliche Bücher nicht eingeführt sind, ist sich an die daselbst bestehenden Vorschriften zu halten. Kostbarkeiten und Fahrnisse, mit Ausnahme der Kapitalien, können in der Verwahrung des Fideikommiß-Besizers bleiben, welcher jedoch die Uebernahme derselben entweder in dem Fideikommiß-Inventar, oder in einer besonderen Urkunde zu bestätigen hat. Öffentliche und Privat-Schuldbriefe und alle übrigen Urkunden über die Forderungen des Fideikommisses müssen in gerichtliche Verwahrung genommen werden.

Versicherung
des Fideikom-
miß-Vermö-
gens.

§. 231.

Bei der Anlegung, Aufkündigung und Zurückzahlung der Fideikommiß-Kapitalien sind die Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches und des dritten Hauptstückes dieses Gesetzes über das Vermögen der Minderjährigen zu beobachten. Das Gericht hat über die Anlegung eines Fideikommiß-Kapitals immer den Kurator, und in wichtigeren Fällen auch die nächsten Anwärter zu vernehmen (§. 229). Bei unzweifelhaft erwiesener gesetzmäßiger Sicherheit kann jedoch der Antrag des Fideikommiß-Besizers, der von dem Kurator oder den Anwärtern verweigerten Beistimmung ungeachtet, von dem Gerichte genehmiget werden.

§. 232.

Bei Privatpersonen für das Fideikommiß angelegte Geldsummen müssen in dem Schuldscheine und in den öffentlichen Büchern ausdrücklich als Fideikommiß-Kapitalien bezeichnet, Staatspapiere, wenn sie auf den Ueberbringer lauten, der Vinkulirung von Seite der öffentlichen Kasse unterzogen, wenn sie aber auf bestimmte Namen lauten, auf das Fideikommiß umschrieben werden.

§. 233.

Die Bewilligung zur Verpfändung eines Fideikommisses kann nur von dem Fideikommiß-Besizer, nicht von dessen Gläubigern angesucht werden. Ist sie jedoch dem Fideikommiß-Besizer von dem Gerichte bereits ertheilt und das Fideikommiß durch einen in gehöriger Form ausgestellten Schuldschein ausdrücklich verpfändet worden, so steht dem Gläubiger frei, die Einverleibung der Forderung selbst zu erwirken.

Eintragung.

§. 234.

Ist der Fideikommiß-Besizer gestorben, ohne von der ihm gerichtlich ertheilten Bewilligung zur Verschuldung des Fideikommisses Gebrauch gemacht, mithin ohne die Schuldurkunde über das empfangene Darleihen in gehöriger Form mit Verpfändung des Fideikommisses bereits ausgestellt, oder die Fideikommiß-Kapitalien in dem Depo-

we, pozwolenie onerowania uważane będzie za zgasłe, a prawo udzielone zmarłemu posiadaczowi fideikomisu nie przechodzi ani na jego dziedziców alodyalnych, ani też na następcę w fideikomisie.

§. 235.

Do podania o sądowe pozwolenie zadłużenia fideikomisu, załączyć należy ściśle, na zasadach §§. 636 i 637 powszechnej księgi ustaw cywilnych uczynione obliczenie trzeciej części fideikomisu.

§. 236.

Jeżeli fideikomis składa się z więcej dóbr lub kapitałów, trzecia część fideikomisu powinna być obliczoną od wszystkich dóbr lub od każdego kapitału z osobna.

§. 237.

Wartość fideikomisu przy obliczeniu trzeciej części musi być wykazaną przez ocenienie sądowe umyślnie na ten cel uskutecznione. Jednakże sędzia może po wysłuchaniu kuratora fideikomisu i najbliższych oczekiwaczy położyć za zasadę dalszego zadłużenia fideikomisu ocenienie, przy zapisaniu do ksiąg publicznych dawniejszych długów fideikomisu uskutecznione.

§. 238.

Do ocenienia sądowego, które ma być położone za podstawę przy obliczeniu trzeciej części fideikomisu, posiadacze fideikomisu, kurator i najbliżsi oczekiwacze przedstawią biegłych, sąd zaś takowych wyznaczy według przepisów, dla spraw spornych wydanych. Posiadacz fideikomisu, kurator i oczekiwacze mogą być obecnymi przy ocenieniu, i czynić wszelkie uwagi mogące posłużyć do ocenienia wartości fideikomisu. Tym końcem należy ich zawiadomić o czasie, w którym ocenienie ma nastąpić.

Jeżeli dobra nieruchomości leżą pod sądownictwem rzeczowem innej władzy, prośbę o ocenienie należy podać do instancyi fideikomisu, która takowe prześle do instancyi rzeczowej, i zawiadomi takową o nazwisku i zamieszkanu kuratora i najbliższych oczekiwaczy.

§. 239.

Gdy posiadacz fideikomisów przedłoży obliczenie trzeciej części fideikomisu i długów, sąd w tym przedmiocie może według zdania swego wysłuchać kuratora i najbliższych oczekiwaczy.

stenannte wirklich behoben zu haben, so ist die Bewilligung zur Onerirung für erloschen anzusehen, und das dem verstorbenen Fideikommiß-Besitzer eingeräumte Recht geht weder auf seine Allodial-Erben, noch auf den Fideikommiß-Nachfolger über.

§. 235.

Dem Gesuche um die gerichtliche Bewilligung zur Verpfändung des Fideikommisses muß eine genaue nach den Grundsätzen der §§. 636 und 637 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches eingerichtete Berechnung des Fideikommiß-Drittheiles beigelegt werden.

§. 236.

Besteht das Fideikommiß aus mehreren Gütern oder Kapitalien, so ist das Fideikommiß-Drittheil von jedem Gute oder Kapitale abgesondert zu berechnen.

§. 237.

Der Werth des Fideikommisses muß bei der Berechnung des Drittheiles durch eine eigens zu diesem Zwecke vorgenommene gerichtliche Schätzung erwiesen werden. Jedoch bleibt dem Ermessen des Richters nach Vernehmung des Fideikommiß-Kurators und der nächsten Anwärter überlassen, eine bei Einverleibung älterer Fideikommiß-Schulden bereits vorschriftsmäßig aufgenommene Schätzung der Bewilligung zur weiteren Verschuldung des Fideikommisses zum Grunde zu legen.

§. 238.

Bei einer gerichtlichen Schätzung, welche der Berechnung des Fideikommiß-Drittheiles zum Grunde gelegt werden soll, sind die Sachverständigen von dem Fideikommiß-Besitzer, dann von dem Kurator und den nächsten Anwärtern in Vorschlag zu bringen und von dem Gerichte nach den für Streitsachen ertheilten Vorschriften zu benennen. Dem Fideikommiß-Besitzer, dem Kurator und den Anwärtern steht frei, bei der Schätzung zu erscheinen und Alles, was zur richtigen Beurtheilung des Werthes des Fideikommisses dienen kann, zu bemerken. Zu diesem Ende muß ihnen die Zeit, zu welcher die Schätzung vorgenommen werden wird, von dem Gerichte bekannt gemacht werden.

Liegen unbewegliche Güter unter der Real-Gerichtsbarkeit einer anderen Behörde, so ist das Schätzungsgesuch bei der Fideikommiß-Instanz zu überreichen, von dieser an die Real-Instanz zu befördern und der letzteren über Namen und Wohnort des Kurators und der nächsten Anwärter Auskunft zu ertheilen.

§. 239.

Ueber die von dem Fideikommiß-Besitzer vorgelegte Berechnung des Fideikommiß-Drittheiles und der Schulden kann das Gericht nach Gutbefinden den Kurator und die nächsten Anwärter einvernehmen.

§. 240.

Z obliczenia długów musi się wykazać jasno, ile wynoszą razem wzięwszy długi, ciężące na dobrach fideikomisowych, pochodzące od terażniejszego posiadacza, jego poprzedników, lub od fundatora fideikomisu, licząc w to także fundacye inne, zapisy, uczynione przez tegoż ostatniego i na fideikomisie ciężące, i o ile po odciążeniu téjże sumy pozostaje czystej wartości trzeciej części fideikomisu. Pensye dożywotnie i inne na czas niepewny lub na zawsze nakazane bieżące wypłaty obliczyć należy na kapitał po pięć od sta.

Każdy dług obliczony będzie w takiej kwocie, w jakiejby w czasie podania o onerowanie mógł być spłacony. Jeżeli więc wypłata skuteczną być ma w zapisach długu Państwa lub w innej monecie, nie zaś w tej, w której ocenienie dóbr nastąpiło, dług stósownie do ostatniego kursu giełdowego obliczony być powinien.

§. 241.

Rezolucya, mocą której udzielonem zostaje pozwolenie zadłużenia fideikomisu, obejmować musi kwotę długu i spłat rocznych w pewnych sumach, a jeżeli więcej jest dóbr fideikomisowych, wyrazić sumę, która na każdym z nich zabezpieczoną być może.

Rezolucya doręczoną być powinna kuratorowi i najbliższym oczekiwaczom wtenczas nawet, gdy nie zostali wysłuchanymi względem podania posiadacza fideikomisu.

§. 242.

Stosunki prawne posiadacza fideikomisu względem wierzycieli swoich nie należy oceniać według przepisów o postępowem umarzaniu długów fideikomisu, lecz według osnowy zapisów długu, wystawionych przez niego lub przez poprzedników jego, tudzież według ogólnych zasad prawnych. Jeżeli względem fideikomisu nie jest obowiązany jeszcze do spłacania długu, wolno mu czynić wypłaty zapomocą nowych pożyczek.

§. 243.

Długi, zabezpieczone na owocach dóbr fideikomisowych tylko na czas życia posiadacza, nie wchodzą w rachunek przy obliczeniu trzeciej części fideikomisu.

Jednakże jeżeliby te długi stały na przeszkodzie opłacaniu procentów, i przepisaniem stopniowemu spłacaniu długu fideikomisu, zadłużenie fideikomisu o tyle tylko na miejsce, o ile bezpieczeństwo danem będzie za przepisane spłaty długu fideikomisowego i za opłacanie procentów.

§. 240.

Die Berechnung der Schulden muß klar zeigen, wie viel die auf dem Fideikommiß-Gute haftenden, von dem gegenwärtigen Besitzer, seinen Vorfahren, oder dem Fideikommiß-Stifter selbst herrührenden Schulden mit Einschluß der von dem Letzteren etwa angeordneten und auf dem Fideikommiße haftenden Stiftungen oder andere Vermächtnisse zusammengenommen betragen und wie viel nach Abzug dieser Summe an dem dritten Theile des Fideikommiß-Werthes noch unbelastet ist. Lebenslängliche Pensionen und andere auf ungewisse Zeit, oder für beständig angeordnete fortlaufende Zahlungen werden zu fünf vom Hundert zu Kapital angeschlagen.

Jede Schuld wird in dem Betrage angesetzt, in welchem sie zur Zeit des Onerirungsgesuches berichtet werden könnte. Ist also eine Zahlung in Staats-Schuldverschreibungen oder in einer anderen Währung zu leisten, als in welcher die Schätzung des Gutes aufgenommen ist, so wird die Schuld nach dem letzten Börsenkurse berechnet.

§. 241.

Der Bescheid, wodurch die Verpfändung des Fideikommisses bewilliget wird, muß sowohl den Betrag der Schuld als der jährlichen Rückzahlungen in bestimmten Summen angeben, und wenn der Fideikommiß-Güter mehrere sind, die Summe festsetzen, welche auf jedes derselben versichert werden darf.

Der Bescheid ist dem Kurator und den nächsten Anwärtern auch dann zuzustellen, wenn sie über das Gesuch des Fideikommiß-Besizers nicht vernommen worden sind.

§. 242.

Die rechtlichen Verhältnisse des Fideikommiß-Besizers gegen seine Gläubiger werden nicht nach den Vorschriften über die allmälige Tilgung der Fideikommiß-Schulden, sondern nach dem Inhalte der von ihm selbst, oder von seinen Vorfahren ausgestellten Schuldschreine und nach den allgemeinen Rechtsgrundsätzen beurtheilt. Es bleibt ihm unbenommen, in soferne er gegen das Fideikommiß noch nicht zur Tilgung der Schuld verbunden ist, die Zahlung durch neue Anleihen zu leisten.

§. 243.

Die nur für die Lebenszeit des Besitzers auf die Früchte des Fideikommiß-Gutes versicherten Schulden sind bei Berechnung des Fideikommiß-Drittheiles nicht in Anschlag zu bringen.

Wenn jedoch diese Schulden der Verzinsung und vorgeschriebenen allmäligen Rückzahlung der Fideikommiß-Schuld hinderlich seyn würden, so hat eine Verpfändung des Fideikommisses nur in soferne Statt, als für die vorschriftsmäßigen Rückzahlungen an der Fideikommiß-Schuld und die Berichtigung der Zinsen Sicherheit geleistet wird.

Również należy przy podniesieniu trzeciej części fideikomisu pieniężnego zabezpieczyć roczne spłaty prawem zastawu na procentach pozostałych dwóch trzecich części.

§. 244.

Posiadacz fideikomisu nie może więcej czynić użytku z pozwolenia udzielonego mu do zadłużenia fideikomisu, jeżeli po czasie, w którym o to prosił, nowy dług zabezpieczonym został na fideikomisie, lub na owocach jego. W takim przypadku musi na nowo upraszać o pozwolenie sądowe do ustanowienia hypoteki.

§. 245.

Pozwolenie zadłużenia fideikomisu nie może być nigdy zapisanem samo przez się do ksiąg publicznych, lecz tylko względnie pewnej wierzytelności i wraz ze skryptem.

§. 246.

Prośba o zainstabulowanie długu fideikomisowego podaną być powinna zawsze do instancyi fideikomisu, która przeszła takową do władzy tabularnej, lub nad księgami gruntowymi przełożonej, jeżeli sama nie prowadzi nad dobrami księgi gruntowej.

§. 247.

Depuracye. Instancja fideikomisowa i kurator winni są czuwać nad tém, żeby dług fideikomisowy spłaconym został w terminach oznaczonych.

§. 248.

Posiadacz fideikomisu zadłużonego, lub w kapitale zmniejszonego, winien jest przy końcu każdego roku przedłożyć sądowi dokładny wykaz, jak dalece spłaty w ciągu roku zapadłe zaspokojone zostały. W tym wykazie wyrazić należy najpierw cały dług fideikomisowy według inwentarza fideikomisu i wyciągów z ksiąg publicznych lub z ekstraktu depozytowego; następnie obliczyć kwotę wszystkich spłat, przypadających na rok upłyniony stosownie do rozporządzeń sądowych, wydanych przy zadłużeniu fideikomisu, lub przy podniesieniu kapitałów. Jeżeli posiadacz fideikomisu z pojedynczych długów spłacił więcej, jak był względem fideikomisu obowiązany zapłacić za rok upłyniony, może sobie przewyżkę policzyć na poczet innych pozycji długu, lub na poczet lat następujących. Wszelako zawsze należy spłaty obliczać według pierwotnej kwoty wszystkich wierzytelności zabezpieczonych na fideikomisie i jeszcze nie spłaconych, nie zaś według sumy, która w czasie przedłożenia wykazu jeszcze pozostaje.

Auch sind bei Behebung des Drittheiles von einem Geld = Fideikommiss die jährlichen Rückzahlungen durch Pfandrecht auf die Zinsen der übrigen zwei Drittheile zu versichern.

§. 244.

Der Fideikommiss-Besitzer kann von der Bewilligung der Verpfändung des Fideikommisses keinen Gebrauch mehr machen, wenn nach der Zeit, wo er sie angefordert hat, eine neue Schuld auf das Fideikommiss, oder die Früchte desselben versichert worden ist. In diesem Falle ist die gerichtliche Genehmigung zur Bestellung einer Hypothek auf das Fideikommiss neuerlich anzufuchen.

§. 245.

Die Bewilligung zur Verpfändung des Fideikommisses kann nie für sich allein in die öffentlichen Bücher eingetragen, sondern nur in Rücksicht einer bestimmten Forderung und mit dem Schuldscheine zugleich einverleibt werden.

§. 246.

Das Gesuch um Einverleibung der Fideikommiss-Schuld ist immer bei der Fideikommiss-Instanz zu überreichen und von dieser, wenn ihr über das Gut die Führung des Grundbuches nicht zusteht, an die Landtafel- oder Grundbuchsbehörde zu befördern.

§. 247.

Die Fideikommiss-Instanz und der Kurator haben darüber zu wachen, daß die Depuration der Fideikommiss-Schuld in den festgesetzten Fristen zurückgezahlt werde.

§. 248.

Der Besitzer eines verpfändeten, oder im Kapitale verminderten Fideikommisses hat dem Gerichte am Ende eines jeden Jahres eine vollständige Ausweisung über die Berichtigung der im Laufe desselben verfallenen Rückzahlungen zu überreichen. Darin ist zuerst die ganze Fideikommiss-Schuld nach dem Fideikommiss-Inventar und den Auszügen aus den öffentlichen Büchern oder dem Depositen-Extrakte anzugeben; sodann der Betrag sämmtlicher auf das verflossene Jahr entfallener Rückzahlungen nach den darüber bei der Verpfändung des Fideikommisses, oder Erhebung der Kapitalien getroffenen gerichtlichen Verfügungen zu berechnen. Hat der Fideikommiss-Besitzer an einzelnen Schulden mehr abgetragen, als er gegen das Fideikommiss verpflichtet war, für das verflossene Jahr daran zu bezahlen, so kann er sich den Ueberschuß bei anderen Schuldposten, oder in den folgenden Jahren zu gut rechnen. Immer sind aber die Rückzahlungen nach dem ursprünglichen Betrage aller auf das Fideikommiss versicherten und noch nicht ganz getilgten Forderungen nicht nach der Summe zu berechnen, welche daran zur Zeit der überreichten Ausweisung noch übrig ist.

§. 249.

Splaty uskutecznione posiadacz fideikomisu winien wykazać poświadczeniami depozytowemi lub kwitami, a jeżeli splacone zostały wierzytelności, zapisane do ksiąg publicznych, wykazać winien, iż wykreślone zostały. Wykaz ten podpisany być powinien przez posiadacza fideikomisu i kuratora, lub gdy ten ostatni znajdzie takowy niezgodnym, winien jest swoje wyraźne oświadczenie dołożyć.

§. 250.

Dożywotnie utrzymanie i inne na czas życia pewnych osób ograniczone, od czasu do czasu powracające wypłaty nie należą do rzędu tych ciężarów, od których fideikomis przez postępowe splacanie uwolnionym być musi. Również posiadacz fideikomisu nie jest obowiązany uwolnić fideikomis stopniowo od takich wypłat bieżących, które fundator fideikomisu sam na zawsze ustanowił. Inne zaś długi na dobrach fideikomisowych ciężące, i pochodzące od fundatora fideikomisu, powinny być stopniowo odpłacone, podobnie tym, za które posiadacz fideikomisu zastawił takowy po otrzymaném pozwoleniu sądowém.

§. 251.

Sąd winien czuwać z urzędu, żeby przepisany wykaz depuracyi fideikomisu (§. 248.) przełożony był rocznie. Złożony wykaz sąd winien ściśle rozpoznać, porównać takowy z alegatami i aktami fideikomisu, i w razie potrzeby nakazać sprostowanie lub uzupełnienie onegoż.

Jeżeli spór powstanie o kwotę długu posiadacza fideikomisu w zaległych depuracyach, który w drodze dobrowolnej załatwionym być nie może, należy takowy odesłać na drogę prawa. Jednakże sąd powinien nakazać, żeby kwota sporna została zabezpieczoną, i w razie potrzeby uskutecznić to zabezpieczenie w drodze prawnego przymusu (§. 254.).

§. 252.

Na przedłużenie terminów do płacenia długów fideikomisowych, lub na podniesienie powtórne splat już uczynionych (§. 639. powszechnej księgi ustaw cywilnych) pozwolić można tylko dla ważnych przyczyn, tudzież po wystuchaniu kuratora i najbliższych oczekiwaczy (§. 229.). Nawet gdy ci przyzwolenia swego odmówią, sąd może dla szczególnie ważnych powodów pozwolić na powstrzymanie splat na czas pewny, w całości lub w części, i bezwarunkowo, lub za podwyższeniem splat w latach następujących, również zezwolić na podniesienie powtórne splat już uczynionych z obowiązkiem składania szczegółowych depuracyj od téj kwoty.

§. 249.

Die geleisteten Zahlungen hat der Fideikommiß-Besitzer durch Depositen-scheine oder Quittungen darzuthun, und wenn in den öffentlichen Büchern einverleibte Forderungen getilgt worden sind, die geschehene Löschung darzuthun. Die Ausweisung muß von dem Fideikommiß-Besitzer und Kurator unterschrieben, oder, wenn sie der Letztere unrichtig findet, seine bestimmte Erklärung darüber beigefügt seyn.

§. 250.

Unterhaltsgelder und andere auf die Lebenszeit bestimmter Personen beschränkte, von Zeit zu Zeit wiederkehrende Zahlungen gehören nicht zu den Lasten, wovon das Fideikommiß durch allmähliche Rückzahlung befreit werden muß. Auch ist der Fideikommiß-Besitzer in Rücksicht solcher fortlaufender Zahlungen, welche der Fideikommiß-Stifter selbst für beständig angeordnet hat, zu allmählicher Befreiung des Fideikommisses nicht verpflichtet. Dagegen sind andere von dem Fideikommiß-Stifter herrührende, auf dem Fideikommiß-Gute haftende Schulden gleich denjenigen, wofür der Besitzer des Fideikommisses dasselbe mit gerichtlicher Bewilligung verpfändet hat, durch allmähliche Rückzahlung zu tilgen.

§. 251.

Die Vorlage des vorgeschriebenen jährlichen Ausweises über die Fideikommiß-Depurationen (§. 248) hat das Gericht von Amtswegen zu überwachen. Zu gelegten Ausweis hat dasselbe genau zu prüfen, mit den Beilagen und den Fideikommiß-Akten zu vergleichen und nöthigenfalls die Berichtigung oder Ergänzung anzuordnen.

Entsteht über den Betrag der Schuld des Fideikommiß-Besizers an rückständigen Depurationen ein Streit, welcher nicht in Güte beigelegt werden kann, so ist derselbe auf den Rechtsweg zu verweisen. Das Gericht hat jedoch die Sicherstellung des streitigen Betrages anzuordnen, und die Leistung derselben nöthigenfalls durch die gesetzlichen Zwangsmittel (§. 254) von Amtswegen zu bewirken.

§. 252.

Eine Verlängerung der Fristen zur Bezahlung der Fideikommiß-Schulden oder eine Wiederbehebung der bereits geleisteten Rückzahlungen (§. 639 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches) ist nur aus erheblichen Gründen und nach Vernehmung des Kurators und der nächsten Anwärter (§. 229) zu bewilligen. Auch im Falle der von denselben verweigerten Bestimmung bleibt jedoch dem Gerichte vorbehalten, dem Fideikommiß-Besitzer aus besonders wichtigen Gründen die Rückzahlung für eine bestimmte Zeit ganz oder zum Theile, und unbedingt oder gegen Erhöhung der Zahlungen in den nächstfolgenden Jahren zu erlassen, oder einer Wiederbehebung an den bereits geleisteten Rückzahlungen gegen die insbesondere davon zu leistenden Depurationen stattzugeben.

§. 253.

Jeżeli kurator poweźmie wiadomość, że przez dłuższy czas procenta od długów fideikomisowych, lub podatki na fideikomisie ciężące są niezapłacone, winien jest o tém sąd zawiadomić. Władza fideikomisowa winna jest w tym przypadku, jako téż wtedy, gdy w inny sposób poweźmie wiadomość o dłuższych zaległościach procentów lub podatków, zmusić posiadacza fideikomisu z urzędu do zapłacenia zaległości.

§. 254.

Przeciw posiadaczom fideikomisów, którzy powtórny sądowym nakazom co do zaspokojenia długów fideikomisowych, procentów lub zaległości podatkowych nie uczynią zadosyć, należy nakazać sekwestrację z urzędu, i o ile możności zamianować sekwestratorem najbliższego oczekiwacza, który nie pochodzi wprost od posiadacza fideikomisu, albo téż kuratora.

Jeżeli posiadacz fideikomisu naraża na szkodę lub niebezpieczeństwo istotę dóbr fideikomisowych przez zbyteczne używanie lasów lub w innym sposobie przez zły zarząd, a to udowodnioném zostanie przez zeznanie biegłych lub przez inne dowody w ustawie procesowej uzasadnione, może mu być odebrany zarząd na zawsze lub na czas odpowiedni, i oddany sekwestratorowi.

§. 255.

Względem każdego fideikomisu referent utrzymywać winien osobny protokół. W nim należy zamieścić rozporządzenia fundatora co do porządku dziedziczenia w fideikomisie, pierwotne jego części i zmiany, jakie w nich zaszły, nazwiska posiadaczy fideikomisu, kuratorów i najbliższych oczekiwaczy, długi fideikomisu, termina do ich umorzenia wyznaczone, spłaty rzeczywiście uczynione, i wszystkie rozporządzenia sądu, tyczące się fideikomisu.

Oprócz tego należy w sądzie utrzymywać księgę główną co do wszystkich fideikomisów, obejmującą te same szczegóły, co powyższy protokół. Każdy referent winien czuwać, żeby przydzielone mu sprawy fideikomisu zgodnie były zapisane do księgi głównej.

§. 256.

Sądy wyższe i najwyższy trybunał sądowy winny są ściśle czuwać nad tém, żeby władze fideikomisowe dopełniały obowiązków swoich, a w razie, gdy spostrzegą zaniedbanie lub przekroczenie przepisów istniejących, winny są czynić rozporządzenia stosowne do okoliczności.

§. 253.

Wenn dem Kurator bekannt wird, daß Zinsen von Fideikommiß-Schulden, oder auf dem Fideikommiße haftende Steuern durch längere Zeit unbezahlt bleiben, so hat er dieses dem Gerichte anzuzeigen. Die Fideikommiß-Behörde soll in diesem Falle sowohl, als wenn sie auf andere Weise von längeren Zinsen- oder Steuer-Rückständen Nachricht erhält, den Fideikommiß-Besitzer zur Bezahlung der Rückstände von Amtswegen anhalten.

§. 254.

Gegen Fideikommiß-Besitzer, welche wiederholten gerichtlichen Anordnungen über die Berichtigung der Fideikommiß-Schulden, der Zinsen- oder Steuer-Rückstände nicht Folge leisten, ist die Sequestration von Amtswegen zu verhängen, und wo möglich der nächste Anwärter, der nicht von dem Fideikommiß-Besitzer selbst abstammt, oder der Kurator zum Sequester zu bestellen.

Auch einem Fideikommiß-Besitzer, welcher die Substanz eines Fideikommiß-Gutes durch übermäßige Benützung der Waldungen, oder auf andere Art durch üble Verwaltung wesentlichen Nachtheilen oder Gefahren aussetzt, kann, wenn dieses durch den Befund der Sachverständigen oder andere in der Prozeßordnung gegründete Beweise dargethan wird, die Verwaltung abgenommen und für immer oder auf eine angemessene Zeit einem Sequester übertragen werden.

§. 255.

Ueber jedes Fideikommiß ist von dem Referenten ein eigenes Protokoll zu führen. In demselben sind die Anordnungen des Stifters über die Erbfolge in dem Fideikommiße, die ursprünglichen Bestandtheile desselben und die damit vorgefallenen Veränderungen, die Namen der Fideikommiß-Besitzer, der Kuratoren und der nächsten Anwärter, die Fideikommiß-Schulden, die zur Tilgung derselben festgesetzten Fristen, die wirklich geleisteten Zahlungen und alle Verfügungen des Gerichtes über das Fideikommiß anzumerken.

Fideikommiß-
Protokolle.

Ueberdies soll bei dem Gerichte ein diesem Protokolle gleichlautendes Hauptbuch über alle Fideikommiße geführt werden. Jeder Referent hat über die genaue Eintragung der ihm zugetheilten Fideikommiß-Geschäfte in das Hauptbuch zu wachen.

§. 256.

Die Obergerichte und der oberste Gerichtshof haben mit Nachdruck darüber zu wachen, daß die Fideikommiß-Behörden ihre Pflichten erfüllen, und im Falle einer wahrgenommenen Vernachlässigung oder Uebertretung der bestehenden Vorschriften die den Umständen angemessenen Verfügungen zu treffen.

Zu beaufsichtigen
über die Fidei-
kommiß-Be-
hörden.

Rozdział piąty.

● adopcji (przysposobieniu), legitymacji i uwolnieniu z pod władzy ojcowskiej.

§. 257.

Adopcya.

Przysposobienie dziecięcia nastąpić może tylko na mocy umowy na piśmie uczynionej lub sądowej, między ojcem przysposabiającym, lub matką przysposabiającą i przysposobieńcem, lub jego prawnym obrońcą działanem.

Jeżeli przysposobieniec jest małoletnim, wymaganiem jest zezwolenie jego ślubnego ojca, a w braku onego zezwolenie matki, opiekuna, tudzież trybunału pierwszej instancji, który na mocy normy o jurysdykcji jest właściwym.

Przysposobieniec pełnoletni sam winien zezwolić na przysposobienie, i wykazać także przyzwolenie swego ojca ślubnego, jeżeli tenże jest przy życiu.

§. 258.

Jeżeli do przysposobienia dziecięcia wymaganiem jest przyzwolenie sądu, prośbę wnieść należy do sądu opiekuńczego, który czynić będzie potrzebne dochodzenia co do stosunków familijnych, wieku ojca przysposabiającego, lub matki przysposabiającej, i przysposobieńca, a jeżeli nie jest sam właściwym trybunałem pierwszej instancji, przedłożyć winien temuż rzeczzone dochodzenia wraz z dokumentem przysposobienia, zawartym przez strony interesowane, lub protokołem w tym przedmiocie zawartym przy załączeniu swjej opinii.

§. 259.

W innych przypadkach strony winne są przedłożyć podanie swoje wprost trybunałowi pierwszej instancji do potwierdzenia.

§. 260.

Jeżeli trybunał pierwszej instancji odmówi przysposobieniu potwierdzenia swego, rekurs miejsce ma do sądu wyższego.

§. 261.

Jeżeli szlachectwo i herb rodziców przysposabiających przejść mają na dziecię przysposobione, sąd zaś uzna, iż przysposobienie przez się do potwierdzenia nie jest stosowne, odrzucić winien takowe natychmiast. Jeżeli zaś potwierdzi przysposobienie, prośba o przeniesienie szlachectwa i herbu powinna być przedłożoną Namiestnictwu przez sąd wyższy, i przesłaną wraz z opinią

Fünftes Hauptstück.

Von der Adopzion, Legitimazion und Entlassung aus der väterlichen Gewalt.

§. 257.

Die Annahme an Kindesstatt kann nur durch eine schriftliche oder gerichtliche Uebereinkunft zwischen dem Wahlvater oder der Wahlmutter und dem Wahlkinde oder dessen rechtmäßigem Vertreter erfolgen. Adopzion.

Ist das Wahlkind minderjährig, so wird die Einwilligung des ehelichen Vaters desselben und in dessen Ermanglung die Einwilligung der Mutter, des Vormundes und des nach den Bestimmungen der Jurisdiktions-Norm zuständigen Gerichtshofes erster Instanz erfordert.

Ein großjähriges Wahlkind muß in die Adopzion selbst einwilligen, und wenn sein ehelicher Vater am Leben ist, auch dessen Beistimmung darthun.

§. 258.

In Fällen, in welchen die gerichtliche Einwilligung zur Annahme an Kindesstatt erfordert wird, ist das Gesuch bei dem vormundschaftlichen Gerichte anzubringen, welches die erforderlichen Erhebungen über die Familienverhältnisse und das Alter des Wahlvaters oder der Wahlmutter und des Wahlkinds zu pflegen und dieselben, wenn es nicht selbst der zuständige Gerichtshof erster Instanz seyn sollte, dem letzteren mit der von dem Theilnehmenden über die Adopzion errichteten Urkunde oder dem darüber aufgenommenen Protokolle unter Beifügung seines Gutachtens zur Entscheidung vorzulegen hat.

§. 259.

In den übrigen Fällen ist das Gesuch von den Parteien unmittelbar dem zuständigen Gerichtshofe erster Instanz zur Bestätigung vorzulegen.

§. 260.

Gegen die von dem Gerichtshofe erster Instanz verweigerte Bestätigung der Adopzion hat die Beschwerde an das Obergericht Statt.

§. 261.

Soll der den Wahlältern eigene Adel und deren Wappen auf das Wahlkind übergehen, so kann der Gerichtshof, wenn er die angesuchte Annahme an Kindesstatt schon an sich zur Bestätigung nicht geeignet findet, diese sogleich versagen. Wird aber die Adopzion von demselben bestätigt, so ist das Gesuch wegen Uebertragung des Adels und des Wappens durch das Obergericht der Statthalterei mitzutheilen und mit

tegoż Ministrowi Sprawiedliwości, który w tym przedmiocie porozumieć się winien z Ministrem Spraw Wewnętrznych, i wyjednać pozwolenie cesarskie.

§. 262.

Udzielone potwierdzenie adopcyi trybunał zapisze do protokołu sądowego, złoży w zachowaniu sądowém dokument, w tym przedmiocie przez strony interesowane spisany, i zawiadomi ojca przysposabiającego, lub matkę przysposabiającą, jako też dziecię przysposobione, lub jego obrońcę o zatwierdzeniu przysposobienia albo wprost, albo też przez ten sąd, przez który prośba wniesioną była.

§. 263.

Legitymacya
na mocy
szczególnego
względu
Monarchy.

Rodzice dziecięcia nieślubnego mogą prosić o legitymacyę onegóż na mocy pozwolenia Monarchy tylko za zezwoleniem dziecięcia, lub jeżeli jest małoletniém, za przyzwoleniem sądu opiekuńczego, który przed udzieleniem przyzwolenia opiekuna wysłuchać winien.

§. 264.

Według różnicy przypadków prośbę podać należy, podobnie jak w razie przysposobienia dziecięcia, w sposobie przepisanym w §. 258, albo w §. 259, do właściwego trybunału piérwszój instancyi, przez który przełożoną będzie Ministrowi Sprawiedliwości w drodze sądu wyższego, który dołączyć winien opinię swoją, Minister zaś uczyni o tém przedstawienie Monarsze, jeżeli przychylenie się do prośby nie zdaje się podlegać trudnościm.

§. 265.

O postanowieniu cesarskiém sąd zawiadomi strony, i takowe ma moc obowiązującą od dnia, w którym nastąpiło; równocześnie sąd polecić winien, żeby o niém uczynioną była wzmianka w księdze urodzin.

§. 266.

Uwolnienie
z pod władzy
ojcowskiej.

Ojciec chcąc uwolnić dziecię z pod władzy ojcowskiej, winien jest w przypadkach, w których to uwolnienie wymaga zatwierdzenia sądu na zasadzie §. 174 powszechnój księgi ustaw cywilnych, podać oświadczenie swoje do sądu, pod którego sądowością zostaje. Gdy sąd uzna, iż uwolnienie z pod władzy ojcowskiej korzystném jest dla małoletniego, i nie połączone z żadném niebezpieczeństwem nadużycia, winien jest udzielić zatwierdzenie sądowe, i wystawić małoletniemu dokument urzędowy. Od doręczenia tego dokumentu dziecię tak względnie swój osoby, jako też względnie majątku swego zyskuje prawa pełnoletniego.

dem Gutachten derselben dem Justizminister vorzulegen, welcher sich darüber mit dem Minister des Innern in das Einvernehmen zu setzen und die landesfürstliche Entschlie-
fung einzuholen hat.

§. 262.

Die erfolgte Bestätigung der Adopzien wird von dem Gerichtshofe in das Ge-
richtsprotokoll eingetragen, die von den Theilnehmenden darüber errichtete Urkunde da-
selbst in gerichtliche Verwahrung genommen, und dem Wahlvater oder der Wahlmutter
sowohl, als dem Wahlkinde oder dem Vertreter desselben von der Bestätigung der
Adopzien entweder unmittelbar, oder wenn sie mittelst eines anderen Gerichtes einge-
schritten sind, durch dieses Nachricht gegeben.

§. 263.

Die Eltern eines unehelichen Kindes können um die Legitimazion desselben durch
landesfürstliche Begünstigung nur mit Einwilligung des Kindes, oder wenn es minder-
jährig ist, mit Bewilligung des vormundschastlichen Gerichtes ansuchen, welches vor Er-
theilung der Bewilligung den Vormund zu vernehmen hat.

Legitimazion
durch landes-
fürstliche Be-
günstigung.

§. 264.

Das Gesuch ist nach Verschiedenheit der Fälle, wie bei der Annahme an Kindes-
statt, entweder auf die im §. 258, oder auf die im §. 259 bestimmte Art dem zustän-
digen Gerichtshofe erster Instanz, von diesem aber mittelst des Obergerichtes, welches
seine Äußerung beizufügen hat, dem Justizminister vorzulegen, welcher darüber, in so-
ferne die Bewilligung des Gesuches keinem Anstande zu unterliegen scheint, das Gut-
achten an den Landesfürsten zu erstatten hat.

§. 265.

Die landesfürstliche Entschließung wird den Parteien durch das Gericht bekannt
gemacht, und hat von dem Tage an, wo sie erfolgt ist, rechtliche Wirkung; zugleich hat
das Gericht die Anmerkung derselben in dem Geburtsbuche zu veranlassen.

§. 266.

Ueber die Entlassung eines Kindes aus der väterlichen Gewalt hat der Vater in
den Fällen, wo sie zu Folge des §. 174 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches ei-
ner gerichtlichen Genehmigung bedarf, seine Erklärung bei dem Gerichte, unter dessen
Gerichtsbarkeit er steht, abzugeben. — Findet das Gericht, daß die Befreiung von der
väterlichen Gewalt dem Minderjährigen vortheilhaft und mit keiner Gefahr eines Miß-
brauches verbunden sei, so hat es die gerichtliche Genehmigung zu ertheilen und dem
Minderjährigen eine Amtsurkunde darüber auszufertigen. Von der Zustellung dieser Ur-
kunde an, erlangt das Kind in Rücksicht seiner Person und seines Vermögens die Rechte
eines Großjährigen.

Entlassung
aus der väter-
lichen Gewalt.

Rozdział szósty.

○ dobrowolném ocenieniu i sprzedaży przez licytację.

§. 267.

Wolno jest każdemu, własność swoją oddać pod ocenienie sądowe, i wystawić na sprzedaż publiczną.

§. 268.

Bliższe przepisy o przy należności sądu:
a) względem ocenienia;

O ocenienie dóbr nieruchomości prosić można tylko w instancji rzeczowej, która jest właściwą według przepisów normy jurysdykcji, zaś ocenienia rzeczy ruchomych żądać można w każdym sądzie powiatowym, w którego okręgu się znajdują.

§. 269.

b) sprzedaży publicznej.

O licytację dobrowolną dóbr nieruchomości należy prosić w instancji realnej przy wykazaniu wolnego prawa własności na licytację dającego, o wystawienie na sprzedaż publiczną wierzytelności, niepokrytej prawem zastawu, w sądzie powiatowym, w którego okręgu wierzyciel się znajduje. O licytację wierzytelności, zabezpieczonych na dobrach nieruchomości, prosić można tak w instancji realnej, jakoteż w sądzie powiatowym, w którego okręgu wierzyciel mieszka.

Inne rzeczy ruchome wtedy tylko sprzedane będą przez licytację sądową, jeżeli należą do spadku, jeszcze nie przyznanego do fideikomisu, lub do majątku małoletniego lub opiece poruczonego. Oprócz tych przypadków należy o dobrowolną licytację takowych upraszać władzę polityczną według przepisów w tej mierze obowiązujących.

§. 270.

Uskutecznicie takowych przez notaryusów i przelożonych gmin.

W krajach koronnych, w których zaprowadzoną jest ustawa o notaryuszach, można stosownie do przepisów w niej objętych, polecić uskutecznienie ocenienia i sprzedaży rzeczy tak ruchomych jak nieruchomości notaryuszowi publicznemu.

Do ocenienia i sprzedaży rzeczy ruchomych można użyć także przelożonych gminy.

§. 271.

Ocenienie i sprzedaż dóbr rządowych.

Dobra, należące do Państwa, mogą być ocenione i sprzedane przez władze administracyjne.

Sechstes Hauptstück.

Von der freiwilligen Schätzung und Feilbietung.

§. 267.

Es steht Jedermann frei, sein Eigenthum sowohl gerichtlich schätzen, als auch öffentlich feilbieten zu lassen.

§. 268.

Die Schätzung unbeweglicher Güter kann nur bei der nach den Bestimmungen der Jurisdiktions-Norm zuständigen Real-Instanz, die Schätzung beweglicher Sachen bei jedem Bezirksgerichte angesucht werden, in dessen Bezirk sie sich befinden.

Nähere Bestimmungen über die Kompetenz:
a) zur Schätzung;

§. 269.

Die freiwillige Versteigerung eines unbeweglichen Gutes ist mit Nachweisung des freien Eigenthumsrechtes des Versteigerers bei der Real-Instanz, die Feilbietung einer mit keinem Pfandrechte versehenen Forderung bei dem Bezirksgerichte anzusuchen, in dessen Bezirk sich der Gläubiger befindet. Die Versteigerung auf unbewegliche Güter versicherter Schuldforderungen kann sowohl bei der Real-Instanz als bei dem Bezirksgerichte angesucht werden, in dessen Bezirke der Gläubiger wohnt.

Anderer bewegliche Sachen werden nur dann von dem Gerichte versteigert, wenn sie zu einer noch nicht eingetragenen Verlassenschaft, zu einem Fideikommiss, oder zu dem Vermögen eines Minderjährigen oder Pflegebefohlenen gehören. Außer diesen Fällen ist die freiwillige Versteigerung derselben bei der politischen Behörde nach den darüber bestehenden besonderen Vorschriften anzusuchen.

§. 270.

In denjenigen Kronländern, in welchen eine Notariats-Ordnung besteht, kann nach den darin enthaltenen Bestimmungen die Vornahme der Schätzung und Feilbietung sowohl beweglicher als unbeweglicher Sachen einer öffentlichen Notare übertragen werden.

Vornahme durch Notare und Gemeindevorsteher.

Zur Schätzung und Feilbietung beweglicher Sachen können auch die Gemeindevorsteher verwendet werden.

§. 271.

Güter, welche dem Staate gehören, können durch die administrativen Behörden geschätzt und feilgeboten werden.

Schätzung und Feilbietung der Staatsgüter.

§. 272.

Sposób usku-
tecznienia:

Przy ocenieniu i sprzedaży dobrowolnej należy co do sposobu ich uskutecznienia zachować przepisy ustawy procesowej i ustawy o sprzedaży wystawnej, o ile w niniejszej ustawie nie zachodzą wyjątki.

§. 273.

w szczególno-
ści ocenienia.

Biegłych potrzebnych do uskutecznienia dobrowolnego ocenienia sąd mianować będzie z urzędu, bez względu na przedstawienie stron.

§. 274.

Ocenienia, uskutecznione na żądanie właściciela, nie mają skutku przeciw osobie trzeciej, która nie była o tém uprzednio zawiadomioną.

§. 275.

Dobrowolna licytacja może na żądanie właściciela pozwoloną być także bez uprzedniego ocenienia, właściciel atoliż cenę wywołania dokładnie oznaczyć musi.

§. 276.

Do licytacji dobrowolnych należy naznaczyć tylko jeden termin do sprzedaży, i nie przyjmować oferty niżej ceny wywołanej, jeżeli strony interesowane inaczej nie postanowiły.

W rezolucyi, mocą której licytacja jest nakazaną, należy także wyrazić, co się stać ma z ceną z kupna zyskaną.

§. 277.

Szczególne
ostrożności
przy licytacji
dóbr nieru-
chomych.

Przy licytacji dóbr nieruchomych sąd w szczególności czuwać powinien nad tém, żeby warunki sprzedaży były wyrażone jasno i dokładnie, i żeby nie przedstawiano kontraktów zakazanych lub nieważnych.

W edykcie należy wyrazić nazwisko sprzedającego, przedmiot licytacji, i cenę wywołaną, i dodać wyraźnie, iż licytacja odbywa się na dobrowolne żądanie właściciela, zatém iż wierzycielom, na dobrach zabezpieczonym pozostaje ich prawo hipoteki, bez względu na cenę przez licytację osiągniętą. Przepisane w sprawach spornych zawiadomienie i ostrzeżenie wierzycieli hipotecznych nie ma miejsca przy licytacjach dobrowolnych.

§. 278.

Wolno jest właścicielowi uczynić zastrzeżenie względem potwierdzenia sprzedaży na czas pewny, co jednak w edykcie wyrażonem być musi. Jeżeli za-

§. 272.

Bei der freiwilligen Schätzung und Feilbietung sind in Rücksicht der Art ihrer Vornahme, in soweit hier keine Ausnahme festgesetzt wird, die Bestimmungen der Prozeß-Ordnung und die Vorschriften der Feilbietungs-Ordnung zu beobachten.

Art der Vornahme:

§. 273.

Die zur Vornahme freiwilliger Schätzungen erforderlichen Kunstverständigen sind von dem Gerichte von Amtswegen ohne Rücksicht auf den Vorschlag der Parteien zu wählen.

insbesondere der Schätzung

§. 274.

Schätzungen, welche auf Ansuchen des Eigenthümers vorgenommen werden, können gegen einen in Vorhinein davon nicht verständigten Dritten von keiner Wirkung seyn.

§. 275.

Die freiwillige Versteigerung ist auf Verlangen des Eigenthümers auch ohne vorausgegangene Schätzung zu bewilligen, immer muß aber der Eigenthümer den Ausrufspreis bestimmt angeben.

der Feilbietung.

§. 276.

Zu freiwilligen Versteigerungen ist, in soferne von den Theilhabern nichts Anderes bestimmt wird, nur Ein Feilbietungs-Termin anzuordnen und kein Anbot unter dem Ausrufspreise anzunehmen.

In dem Bescheide, womit eine Feilbietung angeordnet wird, ist stets auch auszudrücken, was mit dem Erlöse zu geschehen habe.

§. 277.

Bei Feilbietung unbeweglicher Güter hat das Gericht insbesondere darüber zu wachen, daß die Bedingungen des Verkaufes bestimmt und deutlich ausgedrückt und keine unerlaubten oder ungiltigen Verträge in Vorschlag gebracht werden.

Besondere Vorichten bei Feilbietung unbeweglicher Güter.

In dem Edikte muß der Name des Verkäufers, der Gegenstand der Versteigerung und der Ausrufspreis angegeben und ausdrücklich bemerkt werden, daß die Versteigerung auf freiwilliges Ansuchen des Eigenthümers erfolge, mithin den auf das Gut versicherten Gläubigern ihr Pfandrecht ohne Rücksicht auf den Verkaufspreis vorbehalten bleibe. Die in Streitfachen vorgeschriebene Verständigung und Warnung der Pfandgläubiger findet bei freiwilligen Versteigerungen nicht Statt.

§. 278.

Dem Eigenthümer steht frei, sich die Genehmigung des Verkaufes auf eine bestimmte Zeit vorzubehalten, welches jedoch in dem Edikte ausgedrückt werden muß.

strzeżenie takie uczynioném nie było, dobra przybite będą najwięcej ofiarującemu, lub jeżeli stanął tylko jeden chęć kupienia mający, temuż jednakże nie niżej ceny wywołanej, i kupno za nieodwołalne zawarte uznaném będzie.

Sąd winien kupicielowi i sprzedającemu wydać potrzebny dokument urzędowy, tyżący się uskutecznionej sprzedaży.

§. 279.

Koszta ocenienia i licytacji osiągnięta.

Cena z licytacji osiągnięta powinna być złożoną w sądzie przez komisarza do licytacji wyznaczonego natychmiast, albo najdalej w przeciągu dni trzech po ukończeniu licytacji, jeżeli sąd co innego nie rozporządził (§. 276).

§. 280.

Koszta ocenienia i licytacji.

Koszta z ocenienia lub licytacji wynikłe, mianowicie należności dla biegłych, tudzież koszta na dyety i podróże dla delegowanego ze sądu, tenże spisać, i według przepisów §§. 112 i 113 pod oznaczenie sądu oddać powinien.

Rozdział siódmy.

O świadectwach sądowych w ogólności, o widymowaniu odpisów i potwierdzeniu wierzytelności dokumentów.

§. 281.

Świadectwa sądowe w ogólności.

O okolicznościach, wiadomych sądowi z aktów, należy stronom na żądanie wystawiać takie świadectwa urzędowe, z których, i jak dalece z nich w sprawach swoich użytek czynić mogą.

§. 282.

Świadectwa co do ustaw obowiązujących w Państwie Austryackim, wystawiane będą przez Ministra Sprawiedliwości tym, którzy takowych potrzebują do przeprowadzenia lub obrony praw swoich za granicą.

W świadectwach tego rodzaju należy dokładnie oznaczyć ustawę obecnie obowiązującą, i wyrazić treść jej istotną własnymi jej słowami, jednakże unikać wszelkich objaśnień i zastosowania ustawy do pewnego przypadku prawnego.

§. 283.

Widymowanie odpisów.

Potwierdzenie zgodności odpisów, sądownie lub zasądownie uczynionych z okazanymi dokumentami oryginalnymi wystawić może przeznaczony do tego urzędnik bez szczególnego pozwolenia sądu.

Ist kein Vorbehalt geschehen, so wird das Gut dem Meistbiethenden, oder, wenn nur ein Kauflustiger erschienen wäre, diesem, jedoch nicht unter dem Ausrufspreise, zugeschlagen und der Kauf für unwiderruflich abgeschlossen angesehen.

Das Gericht hat dem Käufer und dem Verkäufer über den erfolgten Verkauf die erforderliche Amtsurkunde auszufertigen.

§. 279.

Der bei der Feilbietung erzielte Erlös ist, wenn das Gericht nicht anders verfügt hat (§. 276), von dem Feilbietungs-Kommissär sogleich, längstens aber binnen drei Tagen nach dem Schlusse der Feilbietung, bei Gericht zu hinterlegen.

Verfügung
mit dem Feil-
bietungs-Er-
löse.

§. 280.

Die durch eine Schätzung oder Feilbietung aufgelaufenen Kosten, insbesondere die Gebühren der Sachverständigen und die allfälligen Diäten- und Reisekosten des Gerichtsabgeordneten, sind von demselben zu verzeichnen und nach den Vorschriften der §§. 112 und 113 der gerichtlichen Bestimmung zu unterziehen.

Kosten der
Schätzung und
Feilbietung.

Siebentes Hauptstück.

Von gerichtlichen Zeugnissen überhaupt, von der Vidimirung der Abschriften und Beglaubigung der Urkunden.

§. 281.

Ueber aktenmäßig bei Gericht bekannte Thatsachen sind den Parteien diejenigen Amtszeygnisse, wovon und in soferne sie in ihren Rechtsangelegenheiten Gebrauch zu machen in dem Falle sind, auf Ansuchen auszufertigen.

Gerichtliche
Zeygnisse
überhaupt.

§. 282.

Zeugnisse über das in dem österreichischen Staate geltende Gesetz sind denjenigen, welche derselben zur Verfolgung oder Vertheidigung ihrer Rechte im Auslande bedürfen, von dem Minister der Justiz auszufertigen. In Zeugnissen dieser Art ist das gegenwärtig geltende Gesetz bestimmt zu bezeichnen und dessen wesentlicher Inhalt mit den eigenen Worten desselben anzuführen, jedoch alle Erläuterung oder Anwendung des Gesetzes auf einen bestimmten Rechtsfall zu vermeiden.

§. 283.

Die Uebereinstimmung der gerichtlich oder außergerichtlich verfertigten Abschriften von Urkunden mit dem vorgewiesenen Originale kann von dem dazu bestimmten Beamten ohne besondere Bewilligung des Gerichtes geschehen.

Vidimirung
der Abschriften.

§. 284.

Odpis, który jako zgodny potwierdzony być ma, należy jak najstaranniej porównywać z oryginałem. Obydwa powinny jak najdokładniej zgadzać się z sobą nawet w pisowni, w interpunkcyach, w skróceniach, i w rodzaju znaków piśmiennych. Jeżeli w oryginale znajdują się ustępy zmienione, wykreślone, dołożone w textcie lub na brzegu, należy o tém uczynić wzmiankę w odpisie, lub w świadectwie urzędowém do niego dodaném. Jeżeli dokument jest podartym, lub co do zewnętrznej formy swojej oczywiście podejrzanym, należy to także wspomnieć w poświadczeniu. Poświadczenie urzędowe obejmować powinno, czyli dokument, z którego odpis jest wzięty, oryginałem, czyli tylko odpisem jest urzędowym, i jakim stępem jest zaopatrzony; oprócz tego powinno wskazać miejsce, w którym się znajduje oryginał okazany, lub nazwisko strony, która takowy okazała, i dzień nastąpnego poświadczenia; tudzież przez urzędnika podpisaném, i pieczęcią urzędową zaopatrzoném być musi.

§. 285.

Legalizowanie. O potwierdzenie własnoręczności pisma lub podpisu na dokumencie oryginalnym prosić należy zawsze u sądu słownie lub na piśmie. Sąd winien jest wysłuchać proszącego protokółarnie, czyli pismo lub podpis na dokumencie za swój uznaje. Jeżeli osoba wystawiającego dokument nie jest znaną urzędnikom sądowym, sąd winien jest przez przybranie dwóch zupełnie wiarygodnych świadków przekonać się z pewnością, że on jest tym, za którego się wydaje. Świadectwo wystawione być powinno w formie, dla innych dokumentów urzędowych przepisanej, na samymże dokumencie, do uwierzytelnienia przedłożonym. Jeżeli sędzia nie zna mowy, w której dokument jest wystawionym, należy do uwierzytelnienia przybrać tłumacza, który sądowi wskaże istotną treść pisma.

§. 286.

Na dokumentach wystawionych przez sądy pierwszej instancji, z których ma być zrobiony użytek za granicą, należy na żądanie stron dołożyć uwierzytelnienie władz wyższych.

§. 287.

Potwierdzenie wierzytelności przekładów. Zgodność przekładu z oryginałem potwierdzić powinien tłumacz, zaprzysięgły przed sądem.

§. 288.

Jak i w jakich miejscach ustanowieni będą tłumacze na zawsze zobowiązani, osobnemi przepisami oznaczoném będzie.

§. 284.

Die Abschrift, welche als richtig bestätigt werden soll, ist mit dem Originale auf das sorgfältigste zu vergleichen. Beide müssen selbst in der Rechtschreibung, in den Interpunktationen, den Abkürzungen und der Gattung der Schriftzeichen so genau als möglich mit einander übereinstimmen. Sind Stellen im Originale abgeändert, ausgestrichen, eingerückt oder am Rande hinzugesetzt, so ist dieses in der Abschrift, oder in dem derselben beigefügten Amtszeugnisse anzudeuten. In dem letzteren ist auch bei zerrißnenen, oder ihrer äußeren Gestalt nach auffallend verdächtigen Urkunden diese Beschaffenheit derselben anzuzeigen. Das Amtszeugniß muß enthalten, ob die Urkunde, von welcher die Abschrift entnommen ist, eine Urschrift oder selbst nur eine beglaubigte Abschrift und mit welchem Stämpel sie versehen sei; es muß ferner den Ort, an dem sich das vorgewiesene Original befindet, oder den Namen der Partei, welche es vorgewiesen hat, und den Tag der erfolgten Bestätigung anzeigen, von dem Beamten unterschrieben und mit dem Amtssiegel versehen seyn.

§. 285.

Die Beglaubigung der Echtheit der Schrift oder Unterschrift in einer Original-Urkunde muß immer mündlich oder schriftlich bei dem Gerichte selbst angefordert werden. Das Gericht hat den Bittsteller in Person zu Protokoll zu vernehmen, ob er die Schrift oder Unterschrift in der Urkunde für die seinige anerkenne. Ist die Person des Ausstellers der Urkunde den Gerichtsbeamten nicht bekannt, so muß sich das Gericht durch die Beiziehung zweier vollkommen glaubwürdiger Zeugen die Gewißheit darüber verschaffen, daß er Derjenige sei, als welchen er sich angibt. Das Zeugniß ist in der für andere Amtsurkunden vorgeschriebenen Form auf die zur Beglaubigung vorgelegte Urkunde selbst auszufertigen. Ist der Richter der Sprache, in welcher die Urkunde ausgestellt ist, nicht kundig, so ist zur Beglaubigung ein Dolmetsch beizuziehen, welcher dem Gerichte den wesentlichen Inhalt der Schrift anzugeben hat.

Legalisirungen.

§. 286.

Den Urkunden der Gerichte erster Instanz, wovon im Auslande Gebrauch gemacht werden soll, ist auf Ansuchen der Parteien die erforderliche Beglaubigung der höheren Behörden beizufügen.

§. 287.

Die Uebereinstimmung einer Uebersetzung mit dem Originale ist von einem gericht-lich beedeten Dolmetsch zu bezeugen.

Beglaubigung von Uebersetzungen.

§. 288.

Wie und an welchen Orten für beständig verpflichtete Dolmetsche zu bestellen seyen, wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

W szczegółowych przypadkach, w których przekład nie może być dokonanym przez żadnego ze stale zobowiązanych tłumaczy, sąd pierwszej instancyi wyznaczy tłumacza, i zobowiąże go pod przysięgą.

§. 289.

W końcu przekładu tłumacz winien potwierdzić zupełną zgodność takowego z oryginałem, z odniesieniem się do swój przysięgi, wyrazić rok i dzień wykonanego przekładu, i zatwierdzić to świadectwo swoim podpisem i swą pieczęcią. Jeżeli dokument użytym ma być zewnątrz miejsca, w którym tłumacz ma zamieszkanie swoje, podpis jego potwierdzonym będzie przez sąd, przy którym zostaje w obowiązku, z tém dołożeniem, iż jako tłumacz złożył przed sądem przysięgę.

§. 290.

Tłumacze stale zaprzysięgli winni są stronom na żądanie czynić tłumaczenia za zapłatą nawet bez szczegółowego polecenia sądu. Jeżeli między tłumaczem a stroną o należytość ugoda nie przyjdzie do skutku, sąd takową wyznaczy.

§. 291.

Sądy mogą od tłumaczy stale zaprzysięgłych żądać w razie potrzeby nawet bezpłatnie przekładów, których potrzebują w sprawach urzędowych.

§. 292.

Przekłady tłumacza, przy sądzie pod przysięgą zobowiązanego, przyjmowane być powinny za zgodne tak przez ten sąd, jakoteż przez inne sądy i władze. Jednakże należy pozwolić stronie, która przekład za niezgodny uznaje, żeby twierdzenie swoje udowodniła dwoma lub więcej biegłymi według przepisów ustawy procesowej.

§. 293.

Jak dalece władze sądowe w tych miejscach, gdzie się nie znajdują notaryusze publiczni, sporządzać winny dokumenta w interesach prawnych, szczegółowemi przepisami ustanowionem zostanie.

Spisanie dokumentów w interesach prawnych.

Für einzelne Fälle, in denen die Uebersetzung von keinem für beständig verpflichteten Dolmetsch verfertigt werden kann, hat das Gericht erster Instanz den Uebersetzer zu ernennen und zu beeidigen.

§. 289.

Am Ende der Uebersetzung hat der Dolmetsch die genaue Uebereinstimmung derselben mit dem Originale mit Beziehung auf seinen Eid zu bezeugen, Jahr und Tag der verfertigten Uebersetzung zu bemerken und dieses Zeugniß durch seine Unterschrift und sein Siegel zu bekräftigen. Soll von der Urkunde außer dem Orte, wo der Dolmetsch seinen Wohnsitz hat, Gebrauch gemacht werden, so ist die Unterschrift desselben von dem Gerichte, bei dem er in Pflicht steht, mit dem Beisatze zu beglaubigen, daß er als Dolmetsch gerichtlich beeidiget sei.

§. 290.

Die für beständig beeideten Dolmetsche haben den Parteien die Uebersetzungen, welche sie verlangen, auch ohne besonderen gerichtlichen Auftrag gegen Bezahlung zu verfertigen. Die Gebühren des Uebersetzers sind, wenn darüber keine Uebereinkunft zwischen ihm und der Partei zu Stande kommt, von dem Gerichte zu bestimmen.

§. 291.

Die Gerichte sind Uebersetzungen, deren sie in Amtsgeschäften bedürfen, von den für beständig beeideten Dolmetschen nöthigenfalls auch unentgeltlich zu fordern berechtigt.

§. 292.

Die Uebersetzungen eines bei Gericht eidlich verpflichteten Dolmetsches sind von diesem sowohl als von anderen Gerichten und Behörden für richtig anzunehmen. Der Partei, welche eine Uebersetzung für unrichtig erklärt, muß jedoch gestattet werden, ihre Behauptung durch zwei oder mehrere Kunstverständige nach den Vorschriften der Prozeß-Ordnung zu beweisen.

§. 293.

In wieferne die Gerichtsbehörden an jenen Orten, wo sich keine öffentlichen Notare befinden, auch die Verfassung von Urkunden über Rechtsgeschäfte vorzunehmen haben, wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

Verfassung
von Urkunden
über Rechtsgeschäfte.

T r e ś ć.

	Rozdział pierwszy.	
Urządzenia ogólne		§§. 1— 19
	Rozdział drugi.	
O pertraktacyi spadków.		
	Oddział pierwszy.	
Urządzenia ogólne		„ 20— 33
	Oddział drugi.	
O spisaniu aktu śmierci		„ 34— 60
	Oddział trzeci.	
O ogłoszeniu rozporządzenia ostatniej woli		„ 61— 70
	Oddział czwarty.	
O rozporządzeniach sądu w skutku spisania aktu śmierci i rozporządzenia ostatniej woli		„ 71— 91
	Oddział piąty.	
O inwentarzu i wyznaniu majątku, uczynioném z zatwierdzeniem zamiast przysięgi		„ 92—114
	Oddział szósty.	
O oświadczeniu się do spadku		„ 115—132
	Oddział siódmy.	
O zwołaniu wierzycieli spadku		„ 133—136
	Oddział ósmy.	
O rozporządzeniach szczegółowych, dotyczących się spadków cudzoziemców		137—144
	Oddział dziewiąty.	
O rozporządzeniach, dotyczących się przedmiotów szczegółowych w ciągu trwania pertraktacyi		„ 145—148
	Oddział dziesiąty.	
O przyznaniu spadku		„ 149—180
	Rozdział trzeci.	
O postępowaniu w sprawach opiekuńczych i kuratorskich		„ 181—219
	Rozdział czwarty.	
O pieczołowitości nad fideikomisami		„ 220—256
	Rozdział piąty.	
O adopcyi, legitymacyi i uwolnieniu z pod władzy ojcowskiej		„ 257—266
	Rozdział szósty.	
O dobrowolném ocenieniu i licytacyi		267—280
	Rozdział siódmy.	
O świadectwach sądowych w ogólności, o widymowaniu podpisów i uwierzytelnieniu dokumentów		„ 281—293

I n h a l t.

	Erstes Hauptstück.	
Allgemeine Anordnungen		§§. 1—19
	Zweites Hauptstück.	
Von der Abhandlung der Verlassenschaften.	Erster Abschnitt.	
Allgemeine Anordnungen		» 20—33
	Zweiter Abschnitt.	
Von der Todfallsaufnahme		» 34—60
	Dritter Abschnitt.	
Von der Kundmachung der letzten Willenserklärung		» 61—70
	Vierter Abschnitt.	
Von den Verfügungen des Gerichtes über die Todfallsaufnahme und die letzte Willenserklärung		» 71—91
	Fünfter Abschnitt.	
Von dem Inventar und dem eidesstattigen Vermögensbekenntnisse		» 92—114
	Sechster Abschnitt.	
Von der Erbserklärung		» 115—132
	Siebenter Abschnitt.	
Von der Einberufung der Verlassenschaftsgläubiger		» 133—136
	Achter Abschnitt.	
Von den besonderen Vorkehrungen in Rücksicht der Verlassenschaften der Ausländer		» 137—144
	Neunter Abschnitt.	
Von den Verfügungen über einzelne Verlassenschaftsgegenstände während der Dauer der Abhandlung		» 145—148
	Zehnter Abschnitt.	
Von der Einantwortung der Verlassenschaft		» 149—180
	Drittes Hauptstück.	
Von dem Verfahren in Vormundschafts- und Kuratels-Angelegenheiten		» 181—219
	Viertes Hauptstück.	
Von der Obsorge über die Fideikomnisse		» 220—256
	Fünftes Hauptstück.	
Von der Adopzion, Legitimazion und Entlassung aus der väterlichen Gewalt		» 257—266
	Sechstes Hauptstück.	
Von der freiwilligen Schätzung und Feilbietung		» 267—280
	Siebentes Hauptstück.	
Von gerichtlichen Zeugnissen überhaupt, von der Vidimirung der Abschriften und Beglaubigung der Urkunden		» 281—293

Formularz nr. I. do §. 50.

C. k. Sąd . . w . .

Spis aktu śmierci.

1. Imię i nazwisko spadkodawcy . . . . .
2. Stan lub zatrudnienie . . . . .
3. Wiek . . . . .
4. Religia . . . . .
5. Czyli bezzenny, żonaty lub owdowiały . . . . .
6. Zwyczajne zamieszkanie . . . . .
7. Dzień i miejsce śmierci . . . . .
8. Małżonek pozostały . . . . .
9. Imię i nazwisko, stan, wiek i zamieszkanie dzieci pełnoletnich, i w miejsce zmarłych już dzieci wstępujących wieloletnich potomków . . . . .
10. Imię i nazwisko dzieci małoletnich, tudzież w miejsce zmarłych dzieci wstępujących małoletnich potomków, tudzież czyli w ich imieniu występuje prawny obrońca, lub kto na ten urząd jest przedstawiony . . . . .
11. Imię i nazwisko, stan, wiek i zamieszkanie innych najbliższych krewnych lub dziedziców testamentowych . . . . .
12. Czyli się znajduje testament, kodycył, kontrakt dziedziczenia, darowizna lub kontrakty przedślubne, i gdzie takowe się znajdują . . . . .
13. Czyli i jakie opieki lub kuratele zmarły miał na sobie, i gdzie się znajdują dekreta opieki lub kurateli . . . . .
14. Czyli zmarły prowadził rachunki z pieniędzy urzędowych, i czyli pobierał dochody z kasy publicznej lub z funduszu, zostającego pod dozorem publicznym . . . . .
15. Czyli się znajdują w spadku przedmioty, wymagające szczegółowej relacji, i co z takowemi zarządzone . . . . .
16. Czyli pozostał majątek, z czego się takowy aprokymacyjnie składa, w czyich rękach się znajduje, i jakie kroki poczyniono do ubezpieczenia onegoż

Miejsce i czas spisania aktu śmierci.

Podpis świadków i stron.

Podpis delegowanego ze sądu.

Formulare Nr. I. zu §. 50.

R. R. . . . . Gericht in . . . . .

Todfalls = Aufnahme.

1. Vor- und Zuname des Erblassers . . . . .
2. Stand oder Beschäftigung . . . . .
3. Alter . . . . .
4. Religion . . . . .
5. Ob ledig, verheirathet oder verwitwet . . . . .
6. Ordentlicher Wohnsitz . . . . .
7. Sterbetag und Sterbeort . . . . .
8. Nachgelassener Ehegatte . . . . .
9. Vor- und Zuname, Stand, Alter und Aufenthaltsort der großjährigen Kinder und der an die Stelle bereits verstorbener Kinder tretenden großjährigen Nachkommen.
10. Vor- und Zuname der minderjährigen Kinder und der an die Stelle bereits verstorbener Kinder tretenden minderjährigen Nachkommen; ferner ob für sie ein gesetzlicher Vertreter schon einschreite, oder wer hiezu vorgeschlagen werde . . . . .
11. Vor- und Zuname, Stand, Alter und Aufenthaltsort der übrigen nächsten Verwandten, oder der Testaments-Erben . . . . .
12. Ob ein Testament, Kodizill, Erbvertrag, eine Schenkung oder Ehepacten vorhanden seien, und wo sich dieselben befinden . . . . .
13. Ob und welche Vormundschaften oder Kuratelen der Verstorbene zu besorgen hatte, und wo sich die Stellungs-Deskrete befinden . . . . .
14. Ob der Verstorbene über Amtsgelder Rechnung geführt, oder einen Bezug aus einer öffentlichen Kasse oder einem unter öffentlicher Aufsicht stehenden Fonde gezogen habe . . . . .
15. Ob sich in der Verlassenschaft Gegenstände vorfinden, welche eine besondere Anzeige erfordern, und was mit denselben verfügt worden sei . . . . .
16. Ob ein Vermögen vorhanden sei, worin dasselbe beiläufig bestehe, in wessen Händen es sich befinde und welche Vorkehrungen zu dessen Sicherung getroffen worden seien.

Ort und Zeit der Todfalls = Aufnahme.

Unterschrift der Zeugen und Parteien:

Unterschrift des Gerichtsabgeordneten:

Formularz nr. II. do §. 110.

I n w e n t a r z

spadku Jana N., właściciela domu, zmarłego w dniu . . w N. bez testamentu (z testamentem na piśmie uczynionym), spisany w skutku polecenia c. k. . . N., z dnia 5. Lipca 1851. l. 4,200.

O b e c n i :

Ze strony sądu:

Ze strony interesowanych:

N. N. notaryusz publiczny, jako komisarz do inwentarza wyznaczony.

Aloizy N., dziedzic oświadczony.

N. N. }
N. N. } detaksatorowie przysięgli.

N. N. }
N. N. } jako świadkowie.

Spółdziedzic Franciszek Wars, zawiadomiony o spisaniu inwentarza, jak świadczy rejestr doręczony z dnia . . . nie stanął.

Oznaczenie alegatu	Liczba sztuk		S u m a			
			pojedyn- czo		razem	
			złr.	kr.	złr.	kr.
A. Stan czynny.						
I. W gotowych pieniądzach.						
	60	cesarskich ewancygierów srebrnych	20	.	.	.
	10	banknotów po 10 złr.	100	.	120	.
II. W krajowych zapisach długu Państwa.						
	1	Zapis długu Państwa z dnia 15. Grudnia 1849 roku, Serya B., nr. 3836. 4½-procentowy na 1000 złr.	1000	.	.	.
		tudzież procent przypadający od . . . . . do	1	52½	1001	52½
		27 sztuk kuponów jeszcze nie zapadłych wraz z talonem znajdując się przy obligacyi.				
III. W innych wierzytelnościach.						
	1	Zapis długu Franciszka Brand dtdo 1. Kwietnia 1851. r. po 4 od sta na	1000	.	.	.
		zaległe procenta od nich aż do dnia śmierci	10	.	.	.
A		Według księgi długów A. znalezionej w spadku, spadkodawca pożyczył w dniu 1. Grudnia 1850. roku Antoniemu Furch. mieszczanowi w N., kapitał	80	.	.	.
		Według tej samej księgi długów pod A. zmarły od 1. Stycznia 1850. r. był skrytym spółnikiem tutejszego handlu J. Knes z gotowym wkładem	3000	.	.	.

Formulare Nr. II. zu §. 110.

I n v e n t a r,

welches zu Folge des Auftrages des k. k. . . N. vom 5. Juli 1851, Z. 4200, über die Verlassenschaft des am . . . in N. ohne Testament (mit Hinterlassung eines schriftlichen Testamentes) verstorbenen Hauseigenthümers Johann N. aufgenommen wurde.

G e g e n w ä r t i g e :

Von Seite des Gerichtes:

N. N., öffentlicher Notar, als Inventur-Kommissar.

Von Seite der Theiligten:

Alois N., erklärter Erbe.

N. N. }
N. N. } beide Schatzmänner.

N. N. }
N. N. } als Zeugen.

Der laut des Zustellungsbogens am . . . . . von der Vornahme der Inventur verständigte Mit-Erbe Franz W. ist nicht erschienen.

Bezeichnung der Beilage	Anzahl der Stücke		S u m m e			
			einzeln		zusammen	
			fl.	fr.	fl.	fr.
A. Aktivstand.						
I. An barem Gelde.						
	60	Kaiserliche Silberzwanziger	20	.	.	.
	10	Banknoten à 10 fl.	100	.	120	.
II. An inländischen Staats-Schuldverschreibungen:						
	1	Staats-Schuldverschreibung vom 15. Dezember 1849, Serie B, Nr. 3836, à 4½ Prozent pr. 1000 fl.	1000	.	.	.
		und an den davon von . . . bis . . . entfallenden Interessen	1	52½	1001	52½
		Die noch nicht fälligen Coupons, 27 Stück sammt Talon, liegen der Obligation bei.				
III. An anderen Forderungen.						
	1	Schuldschein des Franz Brand, ddo. 1. April 1851, à 4 Prozent pr. die rückständigen Interessen davon bis zum Sterbetage	1000	.	.	.
A		Nach dem in dem Nachlasse vorgefundenen Schuldbuche in A. hat der Erblasser am 1. Dezember 1850 dem Anton Zurch, Bürger in N., ein Kapital von . . . . . unverzinslich dargeliehen.	10	.	.	.
		Laut desjelden Schuldbuches in A. ist der Verstorbene seit dem 1. Jänner 1850 bei der hiesigen Handlung des J. Knes als stiller Gesellschafter mit der baren Einlage von	80	.	.	.
		betheiligt.	3000	.	.	.

Ozna- czenie ale- gatu	liczba sztuk		S u m a			
			pojedyn- czo		razem	
			złr.	kr.	złr.	kr.
B	...	Załączony pod B. bilans handlowy, z dnia 1 Stycznia 1851 r. wspominający także o tym kapitale wkładowym, wykazuje za czas od . . . do . . . zysk, przypadający dla masy w kwocie	200	.	4290	.
	6	IV. Naczynia złote i srebrne, i inne kosztowności. srebrnych łyżek 13futowych, 24 futy ważące	27	.	.	.
	1	złoty zegarek kieszonkowy, naznaczony Genewa nr. 3009	30	.	.	.
	1	złota szpilka do koszuli w formie kotwicy	10	.	67	.
		U w a g a. Rzeczony kosztowności, równie jak wspomniane pod II. papiery rządowe i przytoczona pod III. obligacya Franciszka Brand znajdują się w sądowym urzędzie depozytowym, jak świadczy załączony pod C. rewery składowy z dnia				
C	...	liczba				
		V. W sukniach i bieliźnie.				
	1	zielony surdut z sukna, bardzo zużyty	5	.	.	.
	1	frak czarny, zupełnie nowy	25	.	.	.
	4	siwe spodnie	8	.	.	.
	12	koszul	24	.	.	.
	12	par szkarpytek	2	.	64	.
		VI. Urządzenie mieszkalne.				
	2	stoły z drzewa orzechowego	10	.	.	.
	2	stołki „ „	18	.	.	.
	1	szafa do wieszania z drzewa orzechowego z dwoma skrzydłami	20	.	.	.
	1	komoda	10	.	58	.
		VII. W książkach.				
D	421	tomów, jak świadczy wykaz D., w wartości	.	.	252	.
		U w a g a.				
	1	zielony powóz na dwie osoby wartości 60 złr. m. k., który spadkodawca tylko był pożyczyciel od siodlarza N. N., jak świadczy protokół E. z tymże, z dziedzicem Aloizym N. i ze świadkiem N. N. spisany.				
E	...					
		VIII. W nieruchomościach.				
F	...	1 Dom w N. pod nr. 20 w wartości kupnej . . . . ., jak świadczy kontrakt kupna w odpisie pod F. załączony, z dnia 20 Grudnia 1850, którego oryginał dziedzic Aloizy N. okazał	.	.	8000	.
		B. Stan długów.				
G	...	Jak świadczy wyciąg z ksiąg gruntowych ddt. 2 Lipca 1851 r. pod G. ciążą na realności spadkowej, na mocy zapisu długu ddt. 1 kwietnia 1851 r. dla Pana Tomasza N., w N. na pięć od sta	2000	.	.	.
		Według osnowy księgi długów procenta już są zapłacone aż do				

Bezeichnung der Beilage	Anzahl der Stücke		S u m m e			
			einzeln		zusammen	
			fl.	fr.	fl.	fr.
B	...	Die in B. angeeschlossene Handlungsbilanz, ddto 1. Jänner 1851, welche ebenfalls dieses Einlage-Kapitales erwähnt, beziffert für die Zeit von . . bis . . einen für die Masse entfallenden Gewinn von	200	.	4290	.
		IV. An Gold- und Silbergeräthe und sonstigen Preziosen.				
	6	silberne Eßlöffel, 13löthig, 24 Loth schwer	27	.	.	.
	1	goldene Taschenuhr, Genf Nr. 3009 bezeichnet	30	.	.	.
	1	goldene Nufennadel, in Form eines Anters	10	.	67	.
		Anmerkung. Sowohl diese Kostbarkeiten, als auch die in II. erwähnten Staatspapiere und die in III angeführte Obligation des Franz Brand befinden sich laut des in C. beiliegenden Erlagscheines, ddto . . . . J. . . im gerichtlichen Depositen-Amte.				
C		V. An Kleidung und Wäsche.				
	1	grüner Gehrock von Tuch, sehr abgetragen	5	.	.	.
	1	schwarzer Frack, ganz neu	25	.	.	.
	4	graue Beinkleider	8	.	.	.
	12	Hemden	24	.	.	.
	12	Paar Fußsocken	2	.	64	.
		VI. An Einrichtungsstücken.				
	2	Tische von Nufholz	10	.	.	.
	2	Stühle » »	18	.	.	.
	1	Hängkasten von Nufholz mit zwei Flügeln	20	.	.	.
	1	Schubladekasten	10	.	58	.
		VII. An Büchern.				
D	421	Bände laut des Verzeichnisses D. in Werthe von	.	.	252	.
		Anmerkung.				
	1	grüner zweiflügeliger Wagen im Werthe von 60 fl. R. M., welchen der Erblasser laut des mit dem Sattlermeister N. N., dem Erben Alois N. und dem Zeugen N. N. aufgenommenen Protokoll in E. vom Ersteren nur ausgeliehen hat.	.	.	.	.
E		VIII. An unbeweglichen Sachen.				
F	1	Haus in N. sub Nr. 20 nach dem in F. abschriftlich beiliegenden Kaufvertrage vom 20. Dezember 1850, dessen Original der Erbe Alois N. vorgewiesen hat, in dem Kaufpreise von . .	.	.	8000	.
		B. Passivstand.				
G	...	Zeuge des Grundbuchs = Auszuges, ddto 2. Juli 1851, in G. haften auf der Verlassenschafts-Realität kraft der Schuldverschreibung, ddto 1. April 1851, für den Herrn Thomas N. in N. à 5 Perzent	2000	.	.	.
		Nach dem Inhalte des Schuldenbuches A. sind die Zinsen bis . . schon bezahlt.				

Ozna- czenie alc- gatu	Liczba sztuk		S u m a			
			pojedyn- czo		razem	
			złr.	kr.	złr.	kr.
H-L		Dziedzic Aloizy N. żąda zwrotu kosztów choroby i pogrzebu, w kwocie	82	30	2,082	30
		zapłaconych przez niego za świadectwem kwitów H. I. K. i L.				
		Spadek wynosi zatem:				
		I. W gotowych pieniądzach	120	.		
		II. W krajowych zapisach długów Państwa	1001	52 1/2		
		III. W innych wierzytelnościach	4290	.		
		IV. W kosztownościach	67	.		
		V. W sukniach i bieliźnie	64	.		
		VI. W urządzeniu domowém	58	.		
		VII. W książkach	252	.		
VIII. W nieruchomościach	8000	.				
		R a z e m			13 852	52 1/2
		Jeżeli się od tego odciągną długi w ogółowej kwocie	.	.	2,082	30
		natenczas pozostaje kwota majątku	.	.	11,770	22 1/2
		W . . . dnia . . .				
		N. N. notaryusz publiczny jako komisarz do inwentarza wyznaczony.				
		N. N. złotnik miejski i przysięgły detaksator.				
		N. N. tandyciarz miejski i przysięgły detaksator.				
		Aloizy N. jako dziedzic.				
		N. N. jako świadek.				
		N. N. jako świadek.				

Bezeichnung der Beilage	Anzahl der Stücke	S u m m e					
		einzelu		zusammen			
		fl.	fr.	fl.	fr.		
H-L		Der Erbe Alois N. fordert den Ertrag der laut der Quittungen H, I, K und L bezahlten Krankheits- und Beerdigungskosten pr.		82	30	2,082	30
		Die Verlassenschaft beträgt daher:					
		I. An barem Gelde	120				
		II. An inländischen Staats-Schuldverschreibungen	1001	52 1/2			
		III. An anderen Forderungen	4290				
		IV. An Kostbarkeiten	67				
		V. An Kleidung und Wäsche	64				
		VI. An Einrichtungsstücken	58				
		VII. An Büchern	252				
		VIII. An unbeweglichen Sachen	8000				
		Z u s a m m e n				13.852	52 1/2
		Werden davon die Schulden in dem Gesamtbetrage von				2.082	30
		abgezogen, so erübrigt ein Vermögensbetrag von				11.770	22 1/2
		W. am					
		N. N. öffentlicher Notar als Inventur-Kommissär.					
		N. N., bürgerlicher Goldarbeiter und beideter Schächmann.					
		N. N., bürgerlicher Tandler und beideter Schächmann.					
		Alois N., Erbe.					
		N. N., als Zeuge.					
		N. N., als Zeuge.					

Formularz nr. III. do §. 128.

E d y k t

w celu zwołania dziedziców sądowi niewiadomych.

Ze strony c. k. sądu . . . . . N. czyni się wiadomém, iż na dniu . . . . . zeszedł ze świata N. N. w N. N., nie pozostawivszy rozporządzenia ostatniej woli.

Ponieważ temu sądowi nie jest wiadomém, czyli i które osoby mają prawo do spadku jego, dlatego wzywa się wszystkich, którzyby zamierzali z jakiegobądź tytułu prawnego rościć sobie prawo do spadku, żeby w przeciągu jednego roku, od dnia niżej wyrażonego licząc, zgłosili się z prawami swojemi do tego sądu, i przy wykazaniu swego prawa dziedziczenia, wnieśli oświadczenie się za dziedziców, w przeciwnym bowiem razie spadek, dla którego tymczasem N. N. ustanowionym został za kuratora spadkowego, pertraktowany, i przyznany zostanie tym, którzy się oświadczyli za dziedziców, i tytuł swego prawa dziedziczenia wykazali, część zaś spadku nie przyjęta, lub jeżeli się nikt nie oświadczył do niego, cały spadek przez Rząd jako bezdziedziczny ściągniętym będzie.

Miejsce, data i podpis.

Formularz nr. IV. do §. 131.

E d y k t

powołania dziedzica, którego pobyt jest niewiadomym.

Przez c. k. . . . . sąd . . . . . czyni się wiadomo, iż w dniu . . . . . zmarł N. N. w N. N. s pozostawieniem rozporządzenia ostatniej woli, w którym ustanowił dziedzicami swymi synów swoich Jana, Franciszka i Antoniego. Sąd, nie znając pobytu Franciszka N., wzywa takowego, żeby w przeciągu roku jednego, od dnia niżej wyrażonego licząc, zgłosił się w tymże sądzie i oświadczenie się za dziedzica wniósł, w przeciwnym bowiem razie spadek byłby pertraktowany z dziedzicami, którzy się zgłosili, i z kuratorem N. N. dla niego ustanowionym.

Miejsce, data i podpis.

Formularz nr. V. do §. 133.

E d y k t

zwołania wierzycieli spadku.

Przez c. k. sąd . . . . . N. wzywa się wszystkich tych, którzy jako wierzyciele roszczą sobie prawa do spadku N. N. (imię, nazwisko, stan i zamieszkanie spadkodawcy), żeby się stawili w tym sądzie dla okazania i udowodnienia praw swoich w dniu (dzień i godzinę stawiennictwa), lub w tymże przeciągu czasu podanie swoje na piśmie wnieśli, w przeciwnym bowiem razie nie mieliby żadnego dalszego prawa do spadku, gdyby tenże przez zapłacenie okazanych wierzytelności wyczerpniętym został, wyjąwszy o ile im służy prawo zastawu.

Miejsce, data i podpis.

Formulare Nr. III. zu §. 128.

E d i k t**zur Einberufung der dem Gerichte unbekanntem Erben.**

Vom k. k. . . . . Gerichte N. wird bekannt gemacht, daß am . . . . . N. N. zu N. N. ohne Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung gestorben sei.

Da diesem Gerichte unbekannt ist, ob und welchen Personen auf seine Verlassenschaft ein Erbrecht zustehe, so werden alle diejenigen, welche hierauf aus was immer für einem Rechtsgrunde Anspruch zu machen gedenken, aufgefordert, ihr Erbrecht binnen Einem Jahre, von dem unten gesetzten Tage gerechnet, bei diesem Gerichte anzumelden, und unter Ausweisung ihres Erbrechtes ihre Erbserklärung anzubringen, widrigenfalls die Verlassenschaft, für welche inzwischen N. N. als Verlassenschafts-Kurator bestellt worden ist, mit jenen, die sich werden erbsklären und ihren Erbresttitel ausgewiesen haben, verhandelt und ihnen eingecantworet, der nicht angetretene Theil der Verlassenschaft aber, oder wenn sich Niemand erbsklären hätte, die ganze Verlassenschaft vom Staate als erblos eingezogen würde.

Ort, Datum und Unterschrift.

Formulare Nr. IV. zu §. 131.

E d i k t**zur Einberufung eines Erben, dessen Aufenthalt unbekannt ist.**

Vom k. k. . . . . Gerichte . . . . . wird bekannt gemacht, es sei am . . . . . N. N. zu N. N. mit Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung gestorben, in welcher er seine Söhne Johann, Franz und Anton zu Erben einsetzte. Da dem Gerichte der Aufenthalt des Franz N. unbekannt ist, so wird derselbe aufgefordert, sich binnen Einem Jahre von dem unten gesetzten Tage an bei diesem Gerichte zu melden und die Erbsklärung anzubringen, widrigenfalls die Verlassenschaft mit den sich meldenden Erben und dem für ihm aufgestellten Kurator N. N. abgehandelt werden würde.

Ort, Datum und Unterschrift.

Formulare Nr. V. zu §. 133.

E d i k t**zur Einberufung der Verlassenschafts-Gläubiger.**

Vom k. k. . . . . N. werden Diejenigen, welche als Gläubiger an die Verlassenschaft des am . . . . . mit (ohne) Testament verstorbenen N. N. (Vor- und Zuname, Stand und Wohnort des Erblassers) eine Forderung zu stellen haben, aufgefordert, bei diesem Gerichte zur Anmeldung und Darthnung ihrer Ansprüche den . . . . . (Tag und Stunde der Tagssagung) zu erscheinen, oder bis dahin ihr Gesuch schriftlich zu überreichen, widrigens denselben an die Verlassenschaft, wenn sie durch Bezahlung der angemeldeten Forderungen erschöpft würde, kein weiterer Anspruch zustünde, als insoferne ihnen ein Pfandrecht gebührt.

Ort, Datum und Unterschrift.

Formularz nr. VI. do §. 168.

Instrument działu majątku spadkowego po Janie N.

Alegata		złr.	krajc.	fen.
	Stan czynny.			
<i>A.</i>	Według inwentarza <i>A.</i> w spadku znajduje się gotowizny	1.400	.	.
	Obligacyj razem	13.000	.	.
	U w a g a. Procenta od nich wykazane będą w rachunku opiekuna.			
<i>B.</i>	W sukniach i efektach 600 złr., które, jak świadczy protokół licytacyi <i>B.</i> , sprzedane zostały za	824	.	.
	R a z e m	15.224	.	.
<i>C.</i>	Do tego pozycya dodatkowa <i>C.</i> pełnoletniej córki Teresy, która na mocy kontraktu przedślubnego otrzymała posagu	3.000	.	.
	Zatém masa składa się z	18.224		
	Stan długów.			
	Z tego strącić należy:			
<i>D.</i>	Wierzytelność Jana N, zapłacona, jak świadczy <i>D</i> w kwo- cie	400	złr.	m. k.
<i>E.</i>	Koszta choroby, jak świadczy <i>E.</i>	300	" "	"
<i>F.</i>	Czynsz za mieszkanie zapłacony jak w <i>F.</i>	200	" "	"
<i>G.</i>	Koszta pogrzebu jak w <i>G.</i>	100	" "	"
<i>H. J.</i>	Należytości zapłacone jak w <i>H</i> i <i>J.</i>	324	" "	"
	R a z e m 1.324 złr. m. k.	1.324	.	.
	Zostaje zatém w spadku	16.900	.	.
	jako właściwa czysta masa, mająca się podzielić między czte- rech dziedziców.			
	Zaczm otrzyma małoletni, syn Franciszek	4225	złr.	m. k.
	" małoletni syn Józef	4225	" "	"
	" pełnoletnia córka Anna	4225	" "	"
	" pełnoletnia córka Teresa	4225	" "	"
	R a z e m 16.900 złr. m. k.	16.900	.	.

Theilungs-Urkunde

über das Verlassenschaftsvermögen des Johann N.

Beilagen		fl.	fr.	kr.
	A k t i v s t a n d.			
A.	Nach der Inventur A besteht die Verlassenschaft in Barem	1.400		
	In Obligationen zusammen	13.000		
	Anmerkung. Die Zinsen hieron werden in der Vermund- schaftsrechnung erscheinen.			
B.	An Kleidung und Effekten 600 fl., welche nach dem Versteigerungs- Protokolle B verkauft wurden um	824		
	<u>Z u s a m m e n . . .</u>	15.224		
C.	Hierzu kommt noch die Konserirungspost der großjährigen Tochter Theresa, welche laut Heirathbriefes an Heirathsgut erhielt	3.000		
	<u>Besteht somit die Masse in . .</u>	18.224		
	P a s s i v s t a n d.			
	Hiervon sind abzuziehen:			
D.	Die Forderung des Johann N. bezahlt laut D mit	400 fl. K. W.		
E.	Die Krankheitskosten bezahlt laut E mit	300 » » »		
F.	Den Hauszins bezahlt laut F mit	200 » » »		
G.	Die Leichenkosten laut G	100 » » »		
H. J.	An verrichtigten Gebühren laut H und J	324 » » »		
	<u>Z u s a m m e n 1.324 fl. K. W.</u>	1.324		
	Bleibt daher Erbschaft	16.900		
	als die eigentliche reine, unter vier Erben gleich zu vertheilende Masse.			
	Es erhalt daher der minderjährige Sohn Franz	4225 fl. K. W.		
	der minderjährige Sohn Joseph	4225 » » »		
	die großjährige Tochter Anna	4225 » » »		
	die großjährige Tochter Theresa	4225 » » »		
	<u>Z u s a m m e n . 16900 fl. K. W.</u>	16.900		

Do Formularza VI.

P o d z i a ł.

Otrzyma mianowicie :	Z kwoty ogółowej			Franciszek N.			Józef N.			Anna N.			Teresa N., zameżna N.		
	złr.	kr.	fen.	złr.	kr.	fen.	złr.	kr.	fen.	złr.	kr.	fen.	złr.	kr.	fen.
Z obligacyi pięcioprocentowej ddo. . . . . na	4.000	.	.	1000	.	.	1000	.	.	1000	.	.	1000	.	.
Z Obligacyi ddo. . . . . na	9.000	.	.	3000	.	.	3000	.	.	3000	.	.	.	.	.
W otrzymanym posagu	3.000	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3000	.	.
W gotowiznie	900	.	.	225	.	.	225	.	.	225	.	.	225	.	.
Wykazane są powyższe	16.900	.	.	4225	.	.	4225	.	.	4225	.	.	4225	.	.

W dowód czego nasze podpisy

N. N. . . . . Września 18 . . .

N. N.,

Opiekun małoletnich N. N. dzieciów.

Anna N.

Teresa N.

Powyższy podział majątku spadkowego po Janie N. względnie małoletnich synów Franciszka i Józefa N. potwierdzonym zostaje przez c. k. sąd powiatowy N. N. jako władzę nadopiekunczą.

N. N. . . . . Września 18 . . .

LS.

N. N.
c. k. sędzia powiatowy.

Zu Formulare VI.

V e r t h e i l u n g .

Es erhält nämlich:	Von dem Gesamtbetrage			Franz N.			Joseph N.			Anna N.			Theresia N. verehelichte N.		
	fl.	kr.	dr.	fl.	kr.	dr.	fl.	kr.	dr.	fl.	kr.	dr.	fl.	kr.	dr.
An der Obligation ddo. . . . . zu 5 Prozent von	4.000	.	.	1000	.	.	1000	.	.	1000	.	.	1000	.	.
An der Obligation ddo. . . . . von . . .	9.000	.	.	3000	.	.	3000	.	.	3000	.	.	.	.	.
An empfangenem Heirathsgute mit . . .	3.000	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3000	.	.
An Barem	900	.	.	225	.	.	225	.	.	225	.	.	225	.	.
Erscheinen obige	16.900	.	.	4225	.	.	4225	.	.	4225	.	.	4225	.	.

Urkunde dessen unsere Fertigung

N. N. den . . . September 18 . . .

N. N.

Vormund der N. N. minderjährigen Erben.

Anna N.

Theresia N.

Diese Vertheilung des Johann N.'schen Verlassenschaftsvermögens wird in Ansehung der minderjährigen Söhne Franz und Joseph N. von Seite des k. k. Bezirksgerichtes N. N. als Ober-Vormundschaftsbehörde hiermit bestätigt.

N. N. den . . . September 18 . . .

LS.N. N.
k. k. Bezirksrichter.

Formularz nr. VII. do §. 172.

Wykaz końcowy

spadku zmarłego w N. . . . Antoniego N.

Ale- gata	W. W.	złr. kr. fen.		
		złr.	kr.	fen.
Stan czynny.				
A.	Według inwentarza 1. znajduje się w spadku gotówki	1.400	.	.
	w obligacjach	13.000	.	.
	U w a g a. Procenta od tychże obligacyj wykazane będą w rachunku opiekuńczym.			
B.	W sukniach i efektach 600 złr., które jak świadczy protokół licytacyjcy B. sprzedane zostały za	824	.	.
	Razem	15.224	.	.
Stan długów.				
Od tego odebrać należy:				
C.	a) Wierzytelności Karola N., zapłacone jak świadczy C. w kwocie	400	złr.	
D.	b) Koszta choroby, według konto saldowanego D. w kwocie 300 złr.	300	złr.	
E.	c) Czynsz za mieszkanie, według kwitn E., w kwocie	200	złr.	
F.	d) Koszta pogrzebu, według wykazu saldowanego F.	100	złr.	
G.	e) Należytości zapłacone, według G. w kwocie	324	złr.	
		1.324	.	.
	Zatem okazuje się czysty majątek w kwocie	13.900	.	.
II.	Ten czysty majątek spadkowy małoletniego Franciszka N. złożony jest. według wyciągu depozytowego II. w urzędzie depozytowym c. k. . . . ., a mianowicie w gotowiznie	900	złr.	
	W obligacjach, w szczególności:			
	obligacya ddo. 10. Maja 1815. w kwocie	6.000	złr.	
	obligacya . . . . . w kwocie	5.000	złr.	
	obligacya . . . . . w kwocie	2.000	złr.	
	Razem suma powyższa	13.900	.	.

W dowód czego mój własny podpis

N. N. dnia . . . . Września 18 . . . .

Jan N.,
Opiekun małoletniego Franciszka N.

Formulare Nr. VII. zu §. 172.

E n d l i c h e r A u s w e i s

über die Verlassenschaft des in . . . . . verstorbenen Anton N.

Bei- lagen		W. R.		
		fl.	fr.	dr.
	A k t i v s t a n d.			
A.	Nach der Inventur A besteht die Verlassenschaft in Barem	1.400	.	.
	In Obligationen	13.000	.	.
	Anmerkung. Die Zinsen dieser Obligationen werden in der Vormundschaftsrechnung erscheinen.			
B.	An Kleidung und Effekten in 600 fl., welche aber laut Versteigerungs-Protokoll B verkauft wurden um	824	.	.
	Z u s a m m e n	15.224	.	.
	P a s s i v s t a n d.			
	Hiervon sind abzuziehen:			
C.	a) Die Forderungen des Karl N., bezahlt laut C mit	400 fl.		
D.	b) Die Krankheitskosten, laut saldirten Konto D mit	300 fl.		
E.	c) Der Hauszins, laut Quittung E mit	200 fl.		
F.	d) Die Leichenkosten, laut saldirter Konsignazion F mit	100 fl.		
G.	e) An berechtigten Gebühren laut G	324 fl.		
		1.324	.	.
	Es zeigt sich also ein reines Vermögen von	13.900	.	.
H.	Dieses reine Erbschaftsvermögen des minderjährigen Franz N. liegt laut Deposten-Extraktes H, in dem Depositenamte des k. k. . . . . und zwar in Barem mit . . . . . 900 fl. Dann in Obligationen, und zwar: in der Obligation ddto 10. Mai 1815 mit . . . . . 6000 fl. in der Obligation ddto . . . . . mit . . . . . 5000 fl. in der Obligation ddto . . . . . mit . . . . . 2000 fl.			
	Z u s a m m e n i n o b i g e n	13.900	.	.

Urkund dessen meine Fertigung

N. N. den . . . September 18 . . .

Johann N.

Vormund des minderjährigen Franz N.

Formularz nr. VIII. do §. 174.

Dekret przyznania spadku.

Ze strony c. k. sądu powiatowego N. N. spadek Jana zmarłego w dniu . . . . . 1852 r. z pozostawieniem rozporządzenia ostatniej woli (lub bez pozostawienia rozporządzenia ostatniej woli) przyznany zostaje Antoniemu N., który podał oświadczenie się do spadku bez (lub z) dobrodziejstwa, prawnego inwentarza w dniu . . . . . 1852 r. w skutku testamentu sporządzonego na piśmie w dniu . . . . . 1852 r. (lub N. N. — N. N. — N. N. jako dziedzicom prawnym w równych częściach), i tém samem pertraktacya spadku za ukończoną uznaną zostaje.

N. N. dnia . . . Września 18 . . .

Z c. k. sądu powiatowego N.
N. N. sędzia powiatowy.

Formularz IX. do §. 186.

Księga siérocińska.

Nazwisko i imię, tudzież dzień urodzenia małoletniego, imię, stan i zamieszkanie rodziców	Imię i nazwisko, stan i zamieszkanie opiekuna lub kuratora, i dzień zobowiązania się jego	Miejsce pobytu małoletniego i rodzaj jego wychowania	Sumaryczny wykaz majątku, tudzież wykaz następnego działu	Złożenie rachunku	W ciągu opieki udzielone pozwolenia sądowe	Dzień wygaśnięcia opieki, i wydania majątku, tudzież przedłożenie opieki lub władzy ojcowskiej

Formulare Nr. VIII. zu §. 174.

Einantwortungs - Urkunde.

Von dem k. k. Bezirksgerichte N. N. wird die Verlassenschaft des am . . . . 1852, mit Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung (oder ohne Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung), gestorbenen Johann N. dem Anton N., welcher die Erbserklärung mit (oder ohne) Rechtswohlthat der Inventur am . . . . 1852 überreicht hat, in Folge des am . . . . 1852 errichteten schriftlichen Testamentes (oder den N. N. — N. N. — N. N. als gesetzlichen Erben zu gleichen Theilen) hiermit eingantwortet und dadurch die Verlassenschaftsabhandlung als beendigt erklärt.

N. N. den . . . . September 18 . . . .

Vom k. k. Bezirksgerichte N.
N. N. Bezirksrichter.

Formulare Nr. IX. zu §. 186.

W a i s e n b u c h.

Familien- und Vorname, sowie Geburtstag des Pflegebefohlenen, dann Name, Stand und Wohnort der Eltern	Name, Stand und Wohnort des Vormundes oder Kurators und Verpflichtungstag	Aufenthaltsort des Pflegebefohlenen und dessen Erziehungsart	Summarische Angabe des Vermögens, nebst Angabe der allenfalls erfolgten Theilung	Rechnungslage	Während der Pflegeerschaft erteilte gerichtliche Einwilligungen	Tag der Erlöschung der Pflegeerschaft und Vermögensübergabe, wie allfällige Verlängerung der Vormundschaft oder väterlichen Gewalt

